

00395

1st April, 1987.

(Wednesday)

11 Chaitra, 1909 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

PAGES

Answers to Questions.	..	1
Short Notice Question and Answer.	..	57
Business of the House.	..	63
Business Under Rule 304 :		
a : Disbandment of Agricultural Units intended for the development of Land under Sriramsagar.	..	71
Papers Laid on the Table.	..	80
Representation of Reports of House Committee :		
1. Non-payment of dues by the Andhra Pradesh Carbides, Kurnool to the Andhra Pradesh State Electricity Board.	..	81
.. Misappropriation of funds in the excavation of C.I. Wells in the Adilabad District by the officials of the S.C. Finance Corporation.	..	81
Government Bills :		
The Andhra Pradesh Education (Amendment) Bill, 1987.		
—Introduced.	..	81
The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987.		
—Passed.	..	81
The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987.		
—(Passed).	..	107
The Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987.		
—Passed.	..	126

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

- Speaker : .. Sri G. Narayana Rao.
- Deputy Speaker : .. Sri A.V. Suryanarayana Raju.
- Panel of Chairmen : .. Sri M.V. Krishna Rao.
Sri M. Rajaiah.
Sri A. Dharma Rao.
Smt. Y. Sita Devi.
Sri Md. Rajabali.
Sri A. Rama Narayana Reddy.
- Secretary : .. Sri E. Sadasiva Reddy.
- Deputy Secretaries : .. 1. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
2. Sri C. Venkatesan.
3. Sri N. Pattabhi Rama Rao.
- Assistant Secretaries : .. 1. Sri P. Satyanarayana Sastry.
2. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarma.
3. Sri K.R. Gopal.
4. Sri T. Muralidhara Rao.
5. Sri V. V. Bhaskara Rao.
6. Sri S. Suryanarayana Murthy.
7. Sri B. K. Rama Rao.
8. Smt. S. G. Sumitra Bai.
9. Sri A. Iswara Sastry.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Sixth Day of the Seventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 1st April, 1987.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

Oral Answers to Questions.

Inspection of Hostels by Legislators

51—

6727-Q. Sarvasri Y. S. Rajasekhara Reddy (Pulivendula), D. K. Samarasimha Reddy (Gadwala), J. Chittaranjan Das (Kalvakurthy), Ch. Vidyasagar Rao (Metpally), A. Narandra (Himayatnagar) and B. Bal Reddy (Karwan):—Will the Minister for Scheduled Caste Welfare and Cultural Affairs be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to entrust the inspection of B.C., S.T. & S.C. Hostels to Legislators in the State ; and

(b) if so, the details of the same?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి):—
(ఎ) & (బి) లేదండీ. అయితే రాష్ట్రంలోని పెద్దూర్లు కులాలు, వెనుకబడిన తరగతుల వారి హాస్టల్ కోసం హాస్టల్ సలహా సంఘాలు ఉన్నాయి. ఆ సంఘాలలో స్థానిక శాసన సభ్యులు సభ్యులుగా ఉంటూ, అవి వని చేస్తున్న తీరును సమీక్షిస్తారు.

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

శ్రీ కె. చిత్తరంజన్ దాస్ :— అధ్యక్షా, ఎస్.సి., బి.సి. హాస్టల్స్ కు సామాన్య సంఘాలను వేసారు కానీ ఇంతవరకూ అవి ఏ విధంగా పని చేస్తున్నాయో సమీక్షించడానికి మాత్రం ఒక మీటింగు కూడా జరగలేదు. ముఖ్యంగా ఎస్.సి., బి.సి. హాస్టల్స్ లో పిల్లల కృమశిక్షణ గురించి పట్టించుకోకుండా, అక్కడి వార్డెన్, స్టాఫ్ అక్కరమంగా వారి సంపాదన గురించే ఆలోచిస్తారు, ఇవన్నీ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉండి చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. కానన సభ్యులు అన్నదవన్నదూ వెళ్ళి పరిశీలించి, లోపాలను సమీక్షించి ముఖ్యంగా వాటి పైన రిపోర్టు ఇచ్చే అవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— రూరల్ ఏరియాస్ లో, మునిసిపల్ ప్రాంతాలలో, పురపాలక సంఘాల విజయవాడ, విజాపూర్, పల్నాడు, వరంగల్ లో కూడా కమిటీస్ ఉన్నాయి. గౌరవ. కానన సభ్యులు వెళ్ళి ఇన్ స్పెక్ట్ చేసి రిపోర్టు వంపించవచ్చు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు :— హాస్టల్స్ ఏ విధంగా ఉన్నాయో చూడడానికి ఎం.ఎల్.ఏస్ కు స్థానం కల్పిస్తూ అంటే లేని అన్నాడు. ఎన్నో రిప్రజెంటేషన్స్ ఎం.ఎల్.ఏస్ కు మంత్రిగారికి ఇచ్చాము. వారు పొంపుగా రెస్పాన్స్ ఇస్తున్నారు. సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి, హాస్టల్స్ కు సంబంధించి జవాబు ఇచ్చి, సంబంధిత అధికారులకు వంపిస్తే ఒక్క దానికి కూడా అధికారులు చర్యలు తీసుకోలేదు. 1986, జులై లో 20 రోజులలో ఆడిట్ ఇన్ స్పెక్షన్ చేయాలని డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసు వాళ్లు డిమెండ్ చేసుకుంటే ఇంతవరకూ ఇన్ స్పెక్షన్ చేయని సంగతి ఉంది.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— ఈ ప్రశ్న లెజిస్లేటర్స్ హాస్టల్ ఇన్ స్పెక్టు చేయనచ్చా లేదా అనేది ప్రశ్న. హాస్టల్ అడ్వయిజరీ కమిటీస్ ఉన్నాయి. వారు వెళ్ళవచ్చు. ఇన్ స్పెక్టు చేసే అవకాశం ఉంటుంది. రిపోర్టు కూడా వంపవచ్చు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు :— సంబంధించిన ప్రశ్న కాకపోవచ్చు ఎం. ఎల్. ఏస్. మంత్రిగారికి రిప్రజెంటేట్ చేస్తే దానికి సంబంధించిన అధికారులకు సంపిస్తున్నారు. కానీ ఎలాంటి చర్య తీసుకోవడం లేదు. ఆడిట్ ఇన్ స్పెక్షన్ ఇంతవరకూ జరగలేదు. ఏ ఒక్క అధికారి కూడా ఆ పిల్లల ముఖాలు కూడా చూడకుండా ఉన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావడం జరిగింది. ఆ ఉత్తరం కూడా సంబంధిత అధికారికి వంపారు. కానీ ఇన్ స్పెక్టు చేయలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కేవలం ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు అనకుండా లెజిస్లేటర్స్ కు అవకాశం కల్పించండి. ఈ విషయం మరలా పరిశీలించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— ప్రశ్న వేసారు. ఇది సవరేట్ గా ఉంది. కాబట్టి నా దగ్గర సమాధానం లేదు. ఆడిట్ రిపోర్టు విషయంలో తరువాత వారికి సేను ఇన్ ఫార్మ్ చేస్తాను.

(శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :— అడ్వయిజరీ కమిటీన్ ఉన్నాయి. వాళ్ళు ప్రాస్తే మేము తీసుకొంటాము అన్నారు. ఆర్. డి. ఓ. అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు. కేవలం సభ్యులను చేర్చుకోవచ్చు. సంవత్సరానికి ఒక్కసారి సమావేశమయ్యి ఇది చూస్తున్నారు. తనిఖీ చేయడానికి కానీ, రెవ్యూ చేయడానికి కానీ ఉండడం లేదు. ఆర్. డి. ఓ. కన్నా డెప్యూటీ డైరెక్టర్ ని అధ్యక్షుడిగా వేసి వాటిని రెవ్యూ చేసే పని కూడా అడ్వయిజరీ కమిటీన్ కు ఇస్తే హాస్టల్స్ కు ఉపయోగంగా ఉంటాయి. ఆశను యాక్షన్ తీసుకొంటున్నాడా లేదా అనేది చూడడానికి వీలు ఉంటుంది. సంవత్సరానికి ఒక్కసారి సమావేశం కాకుండా కనీసం 3, 4 సార్లు సమావేశమయితే సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి. పాలసీగా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. క్వశ్చన్ సంబంధం అవునా, కాదా అనేది కాదు. ఆర్. డి. ఓ. కు బదులు, డెప్యూటీ డైరెక్టర్ ని పెట్టండి. హాస్టల్స్ ఎట్లా నడుస్తున్నాయో చూడడానికి వీలు ఉంటుంది.

(శ్రీమతి కె ప్రతిభా భారతి :— జిల్లా మొత్తానికి సంబంధించి డి. డి. ఓ. రిప్రజెంటే చేసినవి తనిఖీ చేయడానికి డివిజన్ ఆఫీసుకు వస్తాయి. దీనిలో శాసన సభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులు సభ్యులుగా ఉంటారు. మంత్రి అధ్యక్షులు కూడా సభ్యులుగా ఉంటారు. అడ్వయిజరీ కమిటీన్ విషయం. ఓరిగి ఇన్ స్పెక్షన్స్ ఇచ్చి ఎప్పటికప్పుడు ప్రీకెప్టుగా మీటింగుస్ ఏర్పాటు చేసి రివ్యూ చేయమని చెప్పడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ మహ్మద్ జానీ (గుంటూరు-1):— రెవ్యూ చేస్తాము అన్నారు. రెండు సంవత్సరాల నుంచీ ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ సమావేశమయిన పరిస్థితి లేదు. పటిష్టం చేస్తాము, రెవ్యూ చేస్తాము అన్నారు. మంచిదే. నాతోబాటు మిగతా ఎన్. సి. కమిటీకి సంబంధించిన ఎం. ఎల్. పి. నర్సరావుపేటలో ఉన్న హాస్టల్స్ చూడడం జరిగింది. అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన ఎం. ఎల్. పి. ఉన్నారు. హాస్టల్స్ పరిస్థితి దుర్భరంగా ఉంది. కమిటీ రూపంగా కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఇంతవరకూ ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఈ ప్రశ్న వేసిన ముఖ్య ఉద్దేశం ఒకటి ఉంది. హాస్టల్స్ సరిగా పని చేయలేని పరిస్థితితో ఉన్నాయి కాబట్టి, స్థానిక శాసన సభ్యులకు వాటిని తరుచుగా తనిఖీ చేసే పరిస్థితులు కల్పిస్తే పరిస్థితులు మెరుగుపడడానికి అవకాశం ఉందని ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. దీనికి కార్యక్రమం తీసుకొంటారా?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) :— ఇది చాలా ముఖ్యమయిన అంశం. గౌరవ సభ్యులు అందరూ వారి అమూల్యమయిన సలహాలిచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. జిల్లా ప్లానింగు బోర్డు ఉన్నాయి. వారు రెవ్యూ చేయడానికి అధికారం ఉంది. ప్రధానంగా సబ్ కమిటీ వేయడానికి కూడా అధికారం ఉంటుంది. జిల్లాకు సంబంధించిన గౌరవ నీయులైన శాసన సభ్యులు అందరూ కూడా అక్కడ ఉంటారు, పార్లమెంటు శాసన సభ్యులు కూడా ఉంటారు కాబట్టి, అవసరం అనుకొన్నప్పుడు వారందరూ తెలుసుకొని అవకాశం కల్పించబడింది. పూర్తిగా నిశితమయిన, చాలా ముఖ్యమయిన సమస్య కాబట్టి మూడు నెలలకు ఒకసారి సమావేశం కావాలనే నిబంధన

కూడా ఉంది కాబట్టి, పూర్తిగా నోరు లేని విడ్డూ సంక్షేమం కూడా దీని విషయంలో ఉంది కాబట్టి చూడడం జరుగుతుంది. ఇంకేదయినా మంచి మార్గం ఉంది అనుకోంటే శాసన సభ్యులు పరస్పరంగా చిట్టతే దాని విషయంలో కూడా పూర్తిగా పరిశీలించడం కోసం ఏ మాత్రం అభ్యంతరం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం జాల్ రెడ్డి :— నిజంగా ఈ నాడు మనం ఆశ్చర్య పడవలసిన విషయం హాస్టల్స్ విషయంలో అడ్వైజరీ కమిటీ. ఎందుకంటే రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఒకసారి కూడ మీటింగు జరగలేదు. డిప్యూటీ స్లానింగు బోర్డు మీటింగులలో మొరపెట్టుకొన్నాము. నా కాన్ స్టిట్యూయన్స్ లో ఒక హాస్టల్ ఉంది. రు. 1000లు రెంటుగా భవనాలకు ఇచ్చే చోట రు. 4000 లు ఇచ్చి తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా హాస్టల్ లో ఉండే అధికారులు చేస్తూ, తమ స్వంత ఇల్లు అనుకొంటున్నారో, బోర్డింగులు లాడ్డింగులు అనుకొంటున్నారో తెలియడంలేదు. ప్రభుత్వం తరపునుంచి 4 వేల రూపాయలు రెంటుగా తీసుకోవడం చేంజిచేయడం అవమని అంటే అవలేదు. ఈ హాస్టల్స్ విషయంలో పోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు అవినీతికి పాల్పడుతున్నది. చర్య తీసుకోమంటే తీసుకోలేదు. హాస్టల్స్ అధ్యాన్న పరిస్థితులలో వుంటున్నాయి. డబ్బుకు సంబంధించి హాస్టల్స్ ను లాడ్డింగులుగా, బోర్డింగులుగా భావించి అధికారులు అధిపతులుగా చలామణి అవుతున్నారు. ఏలాంటి చర్యలు వారిపైన తీసుకోవడం లేదు. వారిపైన ఏమి చర్య తీసుకొంటారు?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, ఇదివరకు డిప్యూటీ స్లానింగ్ బోర్డు అని వున్నాయి. ఇప్పుడు వీటిని సమీక్షా సంఘాలుగా మార్చడం జరిగింది. దీనిలో ముఖ్యమైన పుర్వోక్తం ఏమిటంటే ఎక్కడా, ఏ అవకాశవకలు జరిగినా సరే ఆ జిల్లా పరిధిలోని వాళ్లందరు కూడా అధికారులను రప్పించి వాళ్ల ముందు పూర్తిగా సమీక్షించేటటువంటి అవకాశం పూర్తిగా కల్పించబడింది. దయచేసి మీరందరు కూడా జిల్లా సమీక్షా సంఘాలలో సభ్యులు కాబట్టి ఏ జిల్లాకు సంబంధించినది అయినా వారు విచారించవచ్చు. కావాలంటే సబ్ కమిటీని వేయండి. ఎక్కడయినా ఎవ్వరయినా వుంటే అలాంటి వారి మీద పూర్తిగా అభియోగాలు వుంటే తెలియజెప్పడానికి గానీ. దాని మీద పూర్తిగా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోడానికి సహాయపడడానికి గానీ పూర్తిగా అవకాశం కల్పించబడింది. కాబట్టి ఈ విషయంలో దయచేసి అందరు గూడా ఆ నోరులేని విడ్డూలకు సరయిన న్యాయం జరిగేలాగా చూడాలని తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

Acquisition of Ancient Manuscripts from Tamilnadu State

52—

*4668-Q.—Sarvasri U. Ramachandra Raju (Vijayawada- West), V. Naraayana Rao (Sirpur) and G. Yadagiri Reddy (Ramannapet):— Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether Government have decided to acquire Palm leave books and ancient manuscripts from Tanjavur of Tamilnadu State ;

(b) whether it is also a fact that the Government of Tamilnadu have agreed to give them ; and

(c) if so, the time by which they are likely to be shifted to our State?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. మధుకృష్ణమనాయుడు):— (ఎ) అవునండీ.

(బి) వాస్తవపుటల మైక్రోఫిలిం కాపీలను ఉచితంగా పంపటానికి తమిళనాడు ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

(సి) ఏ వాస్తవపుటలకు మైక్రోఫిలిం కాపీలను తయారు చేయవచ్చునో అట్టి వాటిని గుర్తించడానికి వాటిని ప్రభుత్వం సేకరించడానికి త్వరలో ఒక ప్రోగ్రామ్ బృందాన్ని పంపాలని ఉద్దేశించడమయింది.

శ్రీ పి. శ్రీరాములు (వడ్లన్నపేట):— మైక్రోఫిలిం కాపీలను ఉచితంగా పంపడానికి తమిళనాడు ప్రభుత్వం ఒప్పుకొన్నదని విద్యాశాఖమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ విషయంలో ఎన్ని గ్రంథాలు కాపాలని వ్రాయడం జరిగింది. ఏ టైమ్ లోపల వచ్చే అవకాశం వున్నదో చెప్పగలుగుతారా?

శ్రీ జి. మధుకృష్ణమనాయుడు:— ముఖ్యమంత్రిగారు 19-4-1983 సంవత్సరంలో ఒక వుత్తరము వ్రాశారు. ఆ ముఖ్యమంత్రిగారు 3-6-1984న రిప్లయి ఇచ్చారు. నేను విద్యాశాఖమంత్రికి 19-6-1986 న ఒక ఉత్తరము వ్రాస్తే మొన్ననే ఒక రిప్లయి వచ్చింది. వాళ్ళు వీడింగ్ టాట్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకొంటున్నారు. ఆ వీడింగ్ టాట్ ప్రోగ్రామ్ అయిన తరువాత మైక్రో ఫిలిం తీసి పంపిస్తామని చెప్పినారు. మరల 12-8-1987 న తమిళనాడు విద్యా శాఖమంత్రిగారు నాకు వుత్తరము వ్రాశారు. మనం తొందరలోనే ఒక బృందాన్ని కూడా పంపిస్తున్నాము. వాళ్ళు, వీళ్ళు కలసి మనకు ఏవి అవసరమో వాటిని తీసి మైక్రోఫిలిం తీసి పంపడము జరుగుతుంది.

Sriram Sagar Waters to Musi Project Ayacut Lands

53—

*2334-Q.—Sarvasri D. Sundaralaiah (Suryapet), V. Chander Rao (Kodad), A. Madhava Reddy (Bhongir), S. Venugopalachary (Nirmal) and D. Venkata Rao (Huzurabad):— Will the Minister for

Major and Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to irrigate the lands of Musi Project ayacut from Sriram Sagar Project through Vardhannapeta; and

(b) if so, the details thereof ?

పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల కాలువ మంత్రి (శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి) :— (ఎ) అవునండీ.

(బి) ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. కాకతీయ కాలువ సవరించిన రెండవ దశ ఆకేరు నది కాకినాడ దగ్గర వున్న 284 కి. మీ నుండి ప్రారంభమవుతుంది. ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. కి చెందిన సవరించిన రెండవ దశ క్రింద కాకతీయ కాలువ చిట్టచివరన గల 44 డిస్ట్రిబ్యూటరీ నెంబరు పంపిణీ కాలువ ద్వారా మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింది ఆయకట్టుకు నీరు అందించాలని ప్రతిపాదించడమయింది. సవరించిన ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి. 2 వ దశ నివేదికను ఆమోదం నిమిత్తం 16-8-86 న భారత ప్రభుత్వంలోని కేంద్ర జల సంఘానికి పంపడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. నూథవరెడ్డి :—ఆధ్యక్షా, గత నాలుగు, అయిదు సంవత్సరాల నుంచి కరువు వుండడం వలన మూసీ ప్రాజెక్టులోనికి ఒక చుక్క నీరురాని పరిస్థితి వున్నది. ఒక వైపు నుంచి శ్రీరాంసాగర్ నీరు కానీ, ఇంకోకవైపు నుండి శ్రీ శైలం రెప్లే కెనాల్ నుంచి నీరు కాని వస్తుందని అక్కడ ప్రజలు ఎ.తో ఆశ పెట్టుకొన్నారు. ఎన్ని సంవత్సరముల లోపల మూసీ ప్రాజెక్టు నుంచి నీరు అందించి అక్కడి రైతులను ఆదుకోగలుతారు ?

శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి :—ఆధ్యక్షా, 284 కిలో మీటర్ల నుండి 349 కిలో మీటర్ల వరకు ఆకేరు నుండి మూసీ ప్రాజెక్టుకు నీరుకు వెళ్ళాలని శ్రీ రాం సాగర్ రెండో దశ స్టేజ్ టును తయారు చేయడం జరిగింది. దీనిని కేంద్ర జల సంఘానికి ఆమోదం నిమిత్తం పంపించడం జరిగింది. ఆమోదం వచ్చిన వెంటనే పనులు త్వరగా చేపట్టి మూసీ ప్రాజెక్టు క్రింద వున్న దాదాపు 48 వేల ఎకరాలకు నీరు అందజేయాలనే ప్రతిపాదన వుంది. దానిని సత్వరంగా చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—భువి మంత్రిగారు 16-8-1986 నాడు జల సంఘాన్ని పంపామని చెప్పారు. నా మనవి ఏమిటంటే గత అసెంబ్లీలో పోయిన బూన్ సెలలో నేను ఈ విషయం గురించి ప్రశ్న వేసినప్పుడు వర్షన్నపేట ఆకేరు నా నియోజకవర్గం. 284 కిలో మీటర్ల వరకు వుంది. 364 కిలో మీటర్ల వరకు దాదాపు 60, 65 కిలో మీటర్ల రెండో దశ కావాలి. మేము గత అసెక సంవత్సరాల నుంచి తెలంగాణా ప్రాంతంలో వున్న అంగరం ఎజిటేట్ చేస్తున్నాము. రైతుల హామీ సభలు పెట్టాము. ముఖ్యమంత్రిగారికి, మిగతా వారికి విన్నపాలు చేశాము. రెండవ దశ త్వరగా పూర్తి చేయాలని ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వున్నాము. కానీ ఈ ప్రభుత్వం నాకు ఇచ్చిన రిటన్ రిఫ్లయల్ పోయిన సంవత్సరం లెక్చర్ కెనాల్, రివర్స్ ఫ్లో కెనాల్ ఇదిలాహాద్ లో వున్న నాటర్ ప్లస్ ఈ పెకండ్ ఫేజ్ కలిపి 5 వందల

30 కోట్ల రూపాయలు అవుతున్నది. ఈ 5 వంగల 30 కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తూ ప్రారంభిస్తుందని నాకు రిటన్ రివ్యూ పోయిన సంవత్సరం జూన్ లో ఇచ్చారు. వాళ్ళు జల సంఘము పర్మిషన్ వచ్చిన తరువాత స్టారు చేస్తారా? లేదోతే ఆ పర్మిషన్ తో పాటు కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇస్తేనే మొదలు పెడతారా? పార్లమెంటులో అడిగివచ్చుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇస్తేనే మొదలుపెడతామని (పర్మిషన్ ఇచ్చినా) అనుకొన్నారా? ఇది వాస్తవం అవునా, కాదా? తెలుగు గంగకు పర్మిషన్ ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా, రెండు వందల కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు.

(శ్రీ) కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి :—అధ్యక్షా, కేంద్ర సంఘం ఆమోదం తెలుపు తేనే ఈ పనులు ప్రారంభించాలి; ఇప్పుడే ప్రభుత్వం ఎలాంటి విధానం తెలుప లేదు. కేంద్ర జల సంఘానికి ఆమోద నిమిత్తమే పంపడం జరిగింది. వీలైనంత త్వరతోనే ఈ పనులు ప్రారంభిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

Repairs to Temples from Common Good Fund

54—

*5957 - Q.- Sarvasri S. Satyanarayana Rao (Avanigadda) and K. Venkata Rao (Malleswaram) :— Will the Minister for Endowments be pleased to state :

(a) the funds allotted by the Government from the Common Good Fund to repair the temples during the last three years; and the temples to which the funds are allotted; and

(b) the expenditure incurred so far thereunder ?

దేవాలయ శాఖామంత్రి (శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు) :—

(ఎ) 1-1-1983 నుండి 31-8-86 వరకు 589 సంస్థలకు మరమ్మతులు, పునరుద్ధరణ పనుల కోసం ఉమ్మడి శ్రేయోనిధి నుండి 2 కోట్ల 74 లక్షల 45 వేల నూట డెటైలు రూపాయలు మంజూరు చేయడం జరిగింది, గతమూడు సంవత్సరాల్లో ఏయే దేవాలయాలకు ఉమ్మడి శ్రేయోనిధి నుండి మొత్తాలను కేటాయించి, ప్రతి దేవాలయానికి మంజూరు చేసిన మొత్తాలను తెలిపే వివరణను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

(బి) దీనికింద 31-8-86 నాటికి 1 కోటి, 72 లక్షల 81 వేల, తొమ్మిది వందల మూడు రూపాయల 12 పైసలు ఖర్చు చేయడమయింది.

STATEMENT

S. No.	Name of the Institution	Estimated Amount	Sanctioned Amount
		Rs.	Rs.
1.	Sri Yadupayala Durga Bhavani Temple Nagasani-palli (village) Andole Tq. Medak District.	1,05,000.00	84,000
2.	Sri Brama Ramba Malleswara Temple, Kuchella-padu (Village) Tenali Tq. Guntur District.	59,700.00	39,700
3.	Sri Jalapaleswara Swamy Temple, Vemuluripadu (Village) Sathenapalli Tq., Guntur District.	14,750.00	11,800
4.	Sri Ragula Mallanna Swamy Temple, Regulakunta (village) Dubbak Tq. Medak District.	93,000.00	62,000
5.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Deva Gudura, (village), Kandukur Tq. Prakasam District.	43,000.00	34,600
6.	Sri Pattabhi Rama Swamy Temple, Karamuru village Nellore Tq. & District.	45,600.00	30,400
7.	Sri Chowdeswara Swamy Temple, Devipatnam (village) Rampachodavaram Tq. E. G. District.	36,200.00	28,960
8.	Sri Veereswara Swamy Temple, Burugupudi (V) Rajahmundry Tq. East Godavari District.	36,900.00	24,600
9.	Sri Koteswara Swamy Temple, Kondrakota (V) Peddapuram Tq. East Godavari District.	28,000.00	22,400
10.	Sri Amareswara Swamy Temple, Madhavayapalem (V), Narsapur Tq. W. G. District.	26,400.00	16,700
11.	Sri Someswara Swamy Temple, L. B. Cherla (V) Narsapur Tq. West Godavari District.	23,000.00	14,900
12.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Vanjamoor Town & Tq. Nellore District.	1,22,000.00	95,000
13.	Sri Malleswara Swamy Temple, Indukurpeta (V), Nellore District.	45,000.00	30,000
14.	Sri Balanjaneya Swamy Temple, Timmarajupally village, Kalvakurthy Tq. Mahaboobnagar Dist.	17,000.00	93,600
15.	Sri Agartheswara Swamy Temple, Kommuru (V) Ponnur Tq. Guntur District.	28,060.00	18,700
16.	Sri Lakshmi Narasimha Swamy Temple, Alluru (V) Bapatla Tq. Guntur District.	1,21,650.00	81,100
17.	Sri Ramalayam, Ramakrishnapuram (V) Srika-kulam District.	30,000.00	20,000

(1)	(2)	(3)	(4)
18.	Sri Krishna Murali Devasthanam, Vasanthapuram (V) Chittoor Tq. and District.	14,000.00	11,200
19.	Sri Venugopala Swamy Temple, Govada (V) Tenali, Guntur District.	9,000.00	5,000
20.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Guduru (V) Metpalli Tq. Karimnagar District.	49,000.00	39,000
21.	Sri Shivalayam, Laxmipuram (V) Karimnagar District.	29,050.00	23,200
22.	Sri Kalikadevi Temple, Tandur Town, R. R. District.	34,000.00	26,100
23.	Sri Mahankali and Rama Mandiram, Kakatiyanagar, Habsiguda.	1,84,000.00	1,00,000
24.	Sri Krishnadajam, Gajalamandyam (V), Chandragiri Tq. Chittoor District.	10,000.00	8,000
25.	Sri Mahalaxmi and Mutyalamma Ammavari Temple, Markonda padu (V), Kovvur Tq. West Godavari District.	11,000.00	5,500
26.	Sri Amara Narayana Swamy Temple, Kandlamadugu Cross (Amaranarayanapuram) Mandapalli Tq. Chittoor District.	17,000.00	13,600
27.	Sri Rama Temple, Gummala Kunta (V), Dharmavaram Tq. Anantapur District.	1,12,000.00	87,000
28.	Sri Chittooramamma Temple, Pedda Harijanawada Chittoor Town & Tq. District.	31,0000.00	24,800
29.	Sri Ankalamma Temple, Pulivendra Town and Tq. Cuddapah District.	1,30,000.00	1,00,000
30.	Sri Mallikarjuna Swamy Temple, Nandyal Town Tq. Kurnool District.	54,800.00	36,800
31.	Sri Ramalayam, Chilakalammarri Atmakur Tq. Nellore District.	18,400.00	14,400
32.	Sri Rama Temple, Sriramnagar, Masab Tank Hyderabad.	1,25,000.00	83,300
33.	Sri Pydimamba Temple, Chowduvada (V) K. Kotapadu Tq. Vizag District.	17,200.00	13,700
34.	Sri Venugopala Swamy Temple, Kondaparthi (V) Vardhannapet Tq. Warangal District.	54,500.00	43,600
35.	Sri Jagannadha Swamy Temple, Lakshmi Narasupeta (V) Amudalavalasa Tq. Srikakulam Dist.	63,000.00	63,000

(1)	(2)	(3)	(4)
36.	Sri Tarakeswara Swamy Temple, Mudivarthy (V) Kovur Tq. Nellore District.	14,300.00	9,300
37.	Sri Venugapala & Someswara Swamy Temple, Nalluru (V) Alamur Tq. E. G. District.	98,000.00	65,300
38.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Amadaguntla (V) Kodumur Tq. Kurnool District.	42,400.00	20,670
39.	Sri Lakshmi Narasimha Swamy Temple, Kodavancha (V) Parkal Tq. Warangal District.	1,46,100.00	1,00,000
40.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Peddapadisala (V) Mothukuru Tq. Nalgonda District.	51,000.00	40,800
41.	Sri Venkateswara Swamy Devasthanam, Uddamarri (V) Medchal Tq. R. R. District.	1,19,000.00	95,000
42.	Sri Balaji Venkateswara Swamy Temple, Kesha- varam (V) Medchal Tq. R. R. District.	1,00,000.00	80,000
43.	Sri Someswara Swamy Temple, Hunsar (V) Bodhan Tq. Nizamabad District.	62,500.00	41,600
44.	Sri Ramachandra Swamy Devasthanam, Attapur (V) Rajendranagar Tq. R. R. District.	87,000.00	58,000
45.	Sri Triambakeswara Swamy Temple, Pondugula (V) Tyallur Tq. Guntur District.	1,31,000.00	1,00,000
46.	Sri Sangameswara Swamy Devasthanam, Pondugula (V) Tyallur Tq. Guntur District.	72,000.00	57,000
47.	Sri Venneswara Swamy Temple Arulla (V) Tadde- palli Gudem. West Godavari District.	76,000.00	50,000
48.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Thougmmi (V) Kovvur Tq. West Godavari District.	99,100.00	66,000
41A.	Sri Rama Lingeswara Swamy Temple, Kudipudi (V) Muvva Tq., Krishna District.	84,700.00	54,700
42A.	Sri Ganga Devi Ammavari Temple, Bhimanapalli (V) Amalapuram Tq., E. G. Dist.	19,950.00	13,300
43A.	Sri Chandrasekhara Swamy Devasthanam, Bendanrurulanka (V) Amalapuram Tq., E. G. Dist.	35,600.00	23,700
44A.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Oduru (V) Ramachandrapuram Tq., E. G. Dist.	19,300.00	12,865
45A.	Sri Chittipillayaraya Swamy Temple, Buttaiahpet Machilipatnam Tn. & Tq., Krishna Dis.	1,02,900.00	65,000

(1)	(2)	(3)	(4)
46A.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Kurada (V) Kakinada Taluk, E. G. Dist.	14,800.00	9,800
47A.	Sri Ramalayam, Sri Ramapuram, H/o. Machara (V) Alampur Taluk, E. G. Dist.	20,000.00	13,300
48A.	Sri Seetarama Swamy Temple, Narasaiyapalem (V) Bapatla Taluk, Guntur Dist.	1,68,300.00	1,00,000
49.	Sri Kesava Swamy Temple, Kaikavolu (V) Kakinada Taluk, E. G. Dist.	46,600 00	31,000
50.	Sri Bala Subramanya Swamy Temple, Asafgramam, Venkatapuram (V) Vallabhanagar Tq., Ranga Reddy Dist.	1,26,000.00	1,00,000
51.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Pargi Town & Taluk, R. R. Dist.	1,08,000.00	86,400
52.	Sri Bramaramba Sametha Mallikharjuna Swamy Temple, Movvapalem (V) Moova Tq., Krishna Dist.	30,200.00	20,000
53.	Sri Someswara Swamy Devasthanam, Kall (V) Bhimavaram Taluk, W. G. Dist.	50,000.00	33,300
54.	Sri Anagangeswara Swamy Temple, Bhimanapalli (V) Amalapuram Taluk, E. G. Dist.	43,700.00	28,200
55.	Sri Kodanda Ramalayam, Balabhadrapuram (V) Rayavaram Taluk, E. G. Dist.	32,800.00	21,800
56.	Sri Venkateswara Swamy Devasthanam, Bhimana- palli, Amalapuram Tq., E. G. Dist.	7,700.00	4,200
57.	Sri Rudrakoteswara Swamy Temple, Chinakorada (V) H/o. Heeramandalam, Kotturu Tq., Srikakulam.	50,000.00	50,000
58.	Sri Mahadeva Nameswara Swamy Temple, Pillalamarri (V) Suryapet Tq., Nalgonda Dist.	27,100.00	27,100
59.	Sri Regula Mallamma Swamy Temple, Regula- kinta (V) Dubbak Tq., Medak Dist.	93,000.00	74,400
60.	Sri Neelakhanteswara Swamy Temple, Urunder, Srikalahashti Tq., Chittoor Dist.	64,400.00	51,400
61.	Sri Bramaramba Malleswara Swamy Temple, Revendrapadu (V) Emani Tq., Guntur Dist.	1,50,000.00	1,00,000
62.	Sri Hanuman Temple, Peda Umenthala (V) Parigi Taluk, R. R. Dist.	94,000.00	75,200

(1)	(2)	(3)	(4)
63.	Sri Venugopala Swamy Temple, Koemaripalem (V) Rayavaram Taluk, E. G. Dist.	34,800.00	23,200
64.	Sri Lakshmi Narasimha Swamy Temple, Bhoomunipatnam, Vizag Dist.	43,900.00	35,000
65.	Sri Venugopala Swamy Temple, Kasinakota, Anakapalli Taluk, Vizag Dist.	46,000.00	36,800
66.	Sri Ramalayam, Gandivanipalem (V) H/o. Pedamudidivada Sabbavaram Tq., Vizag Dist.	20,000.00	16,000
67.	Sri Kasivisweswara Swamy Temple, Gurbhathagudem (V) Chintalapudi Tq., W. G. Dist.	10,091.00	6,400
68.	Sri Pamidamma Temple, Pamidi (V) Gooty Tq., Anantapur Dist.	25,500.00	18,800
69.	Sri Agastheswara Swamy Temple, Proddutur (V) Cuddapah Dist.	1,67,800.00	1,00,000
70.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Chegunta (V) Ramayampet Tq., Medak Dist.	65,000.00	52,000
71.	Sri Venugopala Swamy Temple, Devarayapalli (V) Almakur Tq., Nellore Dist.	63,250.00	50,600
72.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Thimmapuram (V) Chilakaluripet Tq., Guntur Dist.	14,700.00	9,800
73.	Sri Hanuman Temple, Kaldurki (V) Bodan Taluk, Nizamabad Dist.	1,25,000.00	83,000
74.	Sri Ramalayam, Veerabadrapeta (V) Madugula Taluk, Vizag Dist.	19,950.00	14,950
75.	Sri Srungaravallabheswara Swamy Temple, Chadalavada Tirupathi, Peddapuram Tq., E. G. Dist.	52,000.00	41,600
76.	Sri Ramalayam, Rajugaripalem (V) Addanki Taluk, Prakasam Dist.	1,32,500.00	1,00,000
77.	Sri Ramalayam, Marlapadu (V) Ongole Tq., Prakasam Dist.	6,550.00	6,150
78.	Sri Venugopala Swamy Temple, Marlapadu (V) Ongole Taluk, Prakasam Dist.	7,200.00	6,800
79.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Edupuram (V) Itchapuram Taluk, Srikakulam Dist.	19,800.00	15,800
80.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Madhavaram (V) Kodad Taluk, Nalgonda Dist.	28,700.00	22,600

(1)	(2)	(3)
81.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Nimmakuru (V) Pamarru Tq., Krishna Dist.	3,50,000.00
82.	Sri Ramalayam, Komaravolu (V) Pamarru Taluk, Krishna Dist.	53,500.00
83.	Sri Seetharamachandra Swamy Temple, Buddavaram (V) Gannavaram Tq., Krishna Dist.	1,58,000.00
84.	Sri Buddeswara Swamy Temple, Pataninmakuru (V) Pamarru Tq., Krishna Dist.	39,200.00
85.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Darlapudi (V) Nekkapalli (Yekananchuli Old), Visakhapatnam Dist.	19,950.00
86.	Sri Sitharamachandra Swamy Temple, Kukutpally (V) Rajendra Nagar Tq., R. R. Dist.	45,900.00
87.	Sri Mahadeva Nameswara Swamy Devasthanam, Pillalamarri Suryapet, Nalgonda Dist.	16,600.00
88.	Sri Varasiddi Vinayak Swamy Temple, Anantapur Town and Taluk, Anantapur Dist.	1,27,000.00
89.	Sri Mallikharjuna and Veerabhadra Swamy Temple, Nuthalapadu (V) Parchoor Tq., Prakasam Dist.	70,000.00
90.	Sri Maridimarana Ammavari Temple, Yanalappli, Tadepalligudem Tq., W. G. Dist.	34,703.00
91.	Sri Jagannadha Swamy Temple, Anakapalli Town & Taluk, Visakhapatnam District.	20,000.00
92.	Sri Someswara Swamy Temple, Pippara (V) T. P. Gudem Tq., West Godavari District.	17,100.00
93.	Sri Visweswara Swamy Temple, Dwarapudi, (V) Alamuru tq. East Godavari District.	18,300.00
94.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Argul (V) Armour, Tq., Nizamabad District.	1,30,800.00
95.	Sri Ramalayam, Mirthipadu Village, Rajahmundry Taluk, E. G. Dist.	1,51,000.00
96.	Sri Janardhana Swamy Temple, Jagurupadu (V) Rajahmundry Tq. E. G. Dist.	33,500.00
97.	Sri Ranganayakaswamy Temple, Rekurthi (V) Karimnagar Tq. & Dist.	35,800.00
98.	Sri Sunkalamma Devatha Temple, Kondapuram (V) H/o Pamidi, Gootv Tq., Anantapur Dist.	1,09,000.00

1)	(2)	(3)	(4)
9.	Sri Mallikarjuna Swamy Temple,Chakrampally (V) Marpally Tq.R. R. Dist.	1,67,000.00	80,000
10.	Sri Hanuman Temple. Chekrampally (V) Marpally Tq. R. R. Dist.	1,19,000.00	80,000
11.	Sri Ganesh Temple, Shaktinagar Colony, Vallabhanagar Tq. R. R. Dist.	70,000.00	56,000
12.	Sri Varadaraja Swamy Temple, Satrawada (V) Pultur Tq., Chittoor Dist.	29,400.00	23,500
13.	Sri Seetharama Swamy Devasthanam, Gundlapalam (V) Guntur Tq. & Dist.	67,650.00	45,100
14.	Sri Arjaneya Swamy Temple, Guntakal (V) Gooty Tq. Ananthapur Dist.	65,800.00	52,600
15.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Gooty (V) & Tq. Ananthapur Dist.	18,500.00	14,800
16.	Sri Eswara Swamy Temple, Mallala (V) Pulivendla Tq. Cuddapah Dist.	52,000.00	41,600
17.	Sri Sivaleayam, Santhebidanur (V) Hindupur Tq. Ananthapur Dist.	58,500.00	46,800
18.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Kunchanna- pally (V) Tadepalligudem Dist. W.D. Dist.	28,800.00	18,000
19.	Sri Matha Mutyalamma Temple, Kalsiguda, Secunderabad.	90,484.00	60,300
20.	Sri Pochamma Temple, Vattemanipalli (V) Vikarabad, Tq. R.R. Dist.	1,25,000.00	1,00,000
21.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Madireddipalli (V) Vikarabad Tq. R. R. Dist.	1,63,000.00	1,00,000
22.	Sri Venugopala Swamy Temple, Angara (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	1,52,900.00	1,00,000
23.	Sri Visweswara Swamy Temple, Aduru (V) Razole Tq. E. G. Dist.	20,800.00	13,800
24.	Sriramalayam, Nandavarapuripalem, H/o Chintagatla, (V) Visakhapatnam Dist.	19,252.00	15,200
25.	Sri Venugopal Swamy Temple, Marlapadu (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	90,915.00	72,700
26.	Sri Lakshmivenkateswara Swamy Temple, Manyamkonda (V) Mahabubnagar Dist.	1,12,000.00	89,600

(1)	(2)	(3)	(4)
117.	Sri Malleswara Swamy Temple, Devaguptam (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	40,800.00	27,20
118.	Sri Venugopal Swamy Temple, Relligudda (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	72,200.00	48,10
119.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Allipuram (V) Visk. Town & Dist.	35,000.00	27,80
120.	Sri Sivalayam & Vittaleswara Swamy Temple, Both town and Tq. Adilabad Dist.	82,400.00	65,90
121.	Sri Lakshmi Venkateshwara Swamy Temple, Nirmal (V) & Tq. Adilabad Dist.	90,500.00	72,40
122.	Sri Yenugumallamma Temple, Kandlamagudu (Hoursely Hills) Madanapalli Tq. Chittoor Dist.	95,000.00	76,00
123.	Sri Janardhana and Agastheswara Swamy Temple, Mandapeta (V) Alamuru Tq. E. G. District.	73,000.00	48,60
124.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Chinnaguddampalli (V) Hindupur Tq. Ananthapur Dist.	24,000.00	19,00
125.	Sri Siddeswara Swamy Temple, Daggubadu (V) Parchoor Tq. Prakasam Dist.	93,950.00	62,60
126.	Sri Prasanna Anjancya Swamy Temple, Santhoshnagar Colony, Hyderabad.	67,000.00	44,00
127.	Sri Sangameswara Swamy Temple, Vedururu (V) Kamalapuram Tq. Cuddapah Dist.	99,000.00	79,00
128.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Vatikadu (V) Devarakonda Tq. Nalgonda Dist.	1,04,600.00	83,60
129.	Sri Hanuman Temple, Vittimanpalli (V) Vikarabad Tq. R. R. Dist.	33,200.00	26,50
130.	Sri Eswara Swamy and Veerabhadra Swamy Temple, Padakondla Allagadda Tq. Kurnool Dist.	42,200.00	33,70
131.	Sri Alivolumanga Padmavathi Sametha Venkateswara Swamy Temple, Pegadapalli (V) Warangal Tq. and Dist.	70,700.00	54,70
132.	Sri Amaralingeswara and Durganageswara Swamy Temple, Komaravole, (V) Pamarru Tq. Krishna Dist.	92,200.00	92,20
133.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Majeedpur (V) Medchal Tq. R. R. Dist.	1,16,000.00	92,80

1)	(2)	(3)	(4)
34.	Sri Ranganadha Swamy Temple, Hanumanahalli (V) Madakasira Tq. Ananthapur Dist.	50,000.00	39,800
35.	Sri Bangaramma Ammavari Temple, Dwarapudi (V) Alamuru Tq. E. st Godavari Dist.	11,800.00	7,800
36.	Sri Kasivisweswara Swamy Temple, Vinjamuru (V) Nellore Dist.	1,26,200.00	1,00,000
37.	Sri Rajyalakshmi Ammavari Temple, Dwarapudi (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	13,300.00	8,800
38.	Sri Malleswara Swamy Temple, Chinamallam (V) Poduru Tq. W. G. Dist.	18,350.00	12,200
39.	Sri Kesava Swamy Temple, Chinamallam (V) Poduru Tq. W. G. Dist.	17,700.00	11,800
40.	Sri Ramapanchayatnam Temple, Dondaparthi (V) Visakhapatnam Town.	2,14,300.00	1,00,000
41.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Thimmapuram (V) Gooty Tq. Ananthapur Dist.	55,500.00	44,400
42.	Sri Rama Swamy Temple, Saryapalli (V) Proddutur Tq. Cuddapah Dist.	67,440.00	51,440
43.	Sri Hanuman Temple, Pallagutta (V) Chevella Tq. R. R. Dist.	1,00,000.00	80,000
144.	Sri Prasanna Anjaneya Temple, Reddikottalu (V) Badvel Tq. Cuddapah Dist.	47,500.00	37,500
145.	Sri Santhilingeswara Swamy Temple, Pullampet (V) Koduru Tq. Cuddapah Dist.	50,000.00	40,000
146.	Sri Madhava Swamy Temple, Sanapa (V) Anantapur Tq. and Dist.	26,500.00	19,300
147.	Sri Venkateswara Swamy Temple N. Thimmapuram (V) Uravakonda Tq. Ananthapur Dist.	48,000.00	38,400
148.	Sri Ranganatha Swamy Temple, Vepalaparthi (V) Kambadur Tq. Anantapur Dist.	1,67,000.00	1,00,000
149.	Sri Madheswara Swamy Temple, Sircilla Town and Tq. Karimnagar Dist.	44,000.00	34,000
150.	Sri Basaveswara Swamy Temple, Rajampet Town and Tq. Cuddapah Dist.	1,08,000.00	84,000
151.	Sri Chowdeswari Devatha Temple, Karamalavari- palli (V) Jammalamadugu Tq. Cuddapah Dist.	78,900.00	50,000

(1)	(2)	(3)	(4)
151.	Sri Pochamma Temple, Chintalabasthi, K'bad, Hyderabad.	Rs. 86,000.00	57,300
152.	Sri Ranganadha ST Andhola Town and Tq. Medak Dist.	73,000.00	53,000
153.	Sri Dharamaraja ST Chennareddipalli (V), Chittoor Tq. and Dist.	1,13,000.00	88,000
154.	Sri Kakkayya Math, Kandimalayapalli (V), Badvel Tq. Cuddapah Dist.	1,22,000.00	97,600
155.	Sri Narapura Venkateswara ST. Jammalamadugu Town and Tq. Cuddapah Dist.	1,54,145.00	1,00,000
156.	Sri Uma Agastheswara ST. Gudala (V), Amalapuram Tq. E. G. Dist.	17,700.00	11,800
157.	Sri Rajagopala Swamy Devasthanam, L. Gannavaram (V), Rajole Tq. E. G. Dist.	11,400.00	7,600
158.	Sri Trikoteswara ST. Kotappakonda (V), Narsaraopet Tq. Guntur Dist.	1,07,000.00	71,000
159.	Sri Rajeswara ST, Poduru (V) and Tq. W. G. Dist.	9,900.00	6,600
160.	Sri Kooleswara ST. Poduru Town and Tq. W. G. Dist.	20,000.00	13,300
161.	Sri Kesava ST. Poduru Town & Tq. W. G. Dist.	19,200.00	12,800
162.	Sri Kodandarama ST. Velaganthodu (V), Alamuru Tq. E. G. Dist.	11,200.00	7,450
163.	Sri Ramalayam, Kothuru (V) H/o Anaparthi, Rayavaram Tq. E. G. District.	33,100.00	22,050
164.	Sri Janardhana ST. W. Wipparu (V), T. P. Gudem Tq. West Godavari District.	19,000.00	12,000
165.	Sri Neelakanteswara ST. Thoorpukambhampadu (V), Podalakuru Tq. Nellore District.	45,450.00	35,450
166.	Sri Gnanaprasanna Ammavari Temple, Pidurupalem (V) Guduru Tq. Nellore District.	19,950.00	15,950
167.	Sri Venkateswara ST. Maddipadu (V) & Tq. Prakasam District.	1,44,100.00	95,280
168.	Sri Veeranjaneya ST. Nagalapuram (V), Gooty Tq. Ananthapur District.	30,000.00	24,000
169.	Sri Lakshminarasimha ST. Mattapalli (V), Huzurnagar Tq. Nalgonda District.	19,300.00	15,440

(1)	(2)	(3)	(4)
170.	Sri Siddirameswara ST. Kondapuram (V), Keil-kuntla Tq. Kurnool District.	Rs. 1,40,000.00	1,00,000
171.	Sri Seetharama ST. Poolapalli (V), Poduru Tq. West Godavari Dist.	74,300.00	49,500
172.	Sri Mooleswara ST. Pedapotnam (V), Rajole Tq. East Godavari District.	1,40,500.00	93,660
173.	Sri Ramalayam, Thanthadi (V), Yalamanchili. Tq. Visakhapatnam District.	19,900.00	15,900
174.	Sri Venkateswara ST. Peddada (V), Kakinada Tq. East Godavari District.	94,000.00	62,600
175.	Sri Bangaru Papamma AT. Ravulapalem (V), Kothapet Tq. East Godavari District.	71,500.00	42,000
176.	Sri Kotilingeswara ST. Pallagiri (V), Nandigama Tq. Krishna District.	27,500.00	15,500
177.	Sri Janardhana ST. Pedapudi (V), Kakinada Tq. East Godavari District.	27,500.00	18,265
178.	Sri Someswara ST. Nawabpet (V), Alamuru Tq. East Godavari District.	56,300.00	37,530
179.	Sri Rajeswara ST. West-Wipparru, T. P. Gudem Tq. West Godavari District.	35,500.00	23,000
180.	Sri Kodandarama and Anjaneya ST. Bandarupalli (V), Guntur Town & District.	28,450.00	18,950
181.	Sri Anjaneya ST. Regulagadda (V), Miryalaguda Tq. Nalgonda District.	52,000.00	41,200
182.	Sri Ramaswamy Temple, Thavvaripalli (V), Cuddapah Tq. & District.	40,000.00	32,000
183.	Sri Krishna Mandiram, Sankavaram (V), Prathipadu Tq. East Godavari District.	20,000.00	16,000
184.	Sri Chennakesava ST. Pennugudurupadu (V), Tenali Tq. Guntur District.	1,01,000.00	67,300
185.	Sri Venkateswara ST. Katrevullapalli (V), Rangampet Tq. East Godavari District.	17,100.00	13,680
186.	Sri Sitharama ST. Doddavarapadu (V), Ongole Tq. Prakasam District.	31,450.00	25,000
187.	Sri Brahmananda Ashramam, Peravali (V), Tenali Tq. Guntur District.	16,550.00	11,000

(1)	(2)	(3)	(4)
188.	Sri Seetharama ST. Velpur (V), Vijayawada Tq, Krishna District.	Rs. 37,900.00	25,000
189.	Sri Kasivisweswara ST. Appapuram (V), Cheepurapalli Tq. Vizianagaram District.	28,150.00	22,150
190.	Sri Ganesh Krishna and Sri Venkateswara ST. Sankavaram (V), Prathipadu Tq. East Godavari District.	37,300.00	29,800
191.	Sri Rameswar ST. Samanthapurru (V), Amalapuram Tq. East Godavari District.	88,800.00	59,200
192.	Sri Kankadurga AT. Chintapalli (V), Rajole Tq. East Godavari District.	19,400.00	12,930
193.	Sri Syamalamba AT. Devaguptam (V), H/o D. Ravulapalem, Amalapuram Tq. East Godavari Dist.	19,650.00	13,100
194.	Sri Veereswara ST. Vadiamaru (V), Alamuru Tq. East Godavari Dist.	28,700.00	19,130
195.	Sri Venugopala ST. Vadlamuru (V), Alamuru Tq. East Godavari Dist.	48,500.00	32,330
196.	Sri Venugopala ST. Kaleru (V), Alamuru Tq. East Godavari Dist.	25,600.00	17,060
197.	Sri Kasivisweswara ST. Katravulapalli (V), Peddapuram Tq. East Godavari Dist.	47,600.00	38,080
198.	Sri Saradha Malleswara ST. Mogallu (V), Bhimavaram Tq. West Godavari Dist.	13,800.00	9,200
199.	Sri Ramalayam, Umamaheswaram (V), Tadepalli Gudem Tq. West Godavari Dist.	15,500.00	10,330
200.	Sri Someswara ST. L. B. Cherla (V), Narsapur Tq. West Godavari Dist.	19,400.00	12,930
201.	Sri Balavenkateswara ST. Pentapadu (V), T. P. Gudem Tq. West Godavari Dist.	15,100.00	10,000
202.	Sri Visweswara Swamy Temple, Miniminchilipadu (V), Poduru Tq. West Godavari Dist.	20,000.00	13,330
203.	Sri Visweswara ST. Tharakaturu (V), Bandar Tq. Krishna Dist.	50,500.00	33,660
204.	Sri Ramalayam, Venkatadurgmbapuram (V), Divi Tq. Krishna Dist.	40,000.00	26,500
205.	Sri Ramalayam, Munagapaka (V), Anakapalli Tq. Vizag Dist.	1,31,000.00	1,00,000

(1)	(2)	(3)	(4)
206.	Sri Maridimamba AT. Anakapalli (V), Vizag Dist.	Rs. 29,700.00	23,700
207.	Sri Ramalayam, Anakapalli Town and Tq. Visakhapatnam Dist.	20,000.00	16,000
208.	Sri Neelakanteswara ST. Rupenaguntla (V), Narasaraopet Tq. Guntur Dist.	56,700.00	37,800
209.	Sri Bramaramba Chennamalleswara ST. Isukapalli (V), Repalli Tq. Guntur Dist.	1,49,700.00	99,800
210.	Sri Ramalayam, Bethapudi (V), Bapatla Tq. Guntur Dist.	26,800.00	17,860
211.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Kogantipalem (V) Sathenapalli Tq. Guntur Dist.	29,050.00	23,240
212.	Sri Agastheswara Swamy Temple, Gundayapalem (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	89,700.00	69,700
213.	Sri Bhecmalingeswara Swamy Temple, J. Panguluru (V) Addanki Tq. Prakasam Dist.	1,25,000.00	1,00,000
214.	Sri Chandramouleswara Swamy Temple, Thurpunaidupalem (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	2,49,500.00	1,00,000
215.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Mydukuru (V) Proddutur Tq. Cuddapah Dist.	39,500.00	31,800
216.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Puttanavari-palli (V) Kodur Tq. Cuddapah Dist.	59,500.00	47,500
217.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Lingala (V) Atmakur Tq. Kurnool Dist.	63,000.00	50,400
218.	Sri Vecrappaiah Swamy Temple, Banaganapalli Town & Tq. Alias-Nelamatam, Kurnool Dist.	50,000.00	40,000
219.	Sri Amba Bhavani Temple, Adoni Town & Tq. Kurnool Dist.	1,26,000.00	1,00,000
220.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Lakshmipuram (V) Kareemnagar Tq. & Dist.	69,000.00	55,200
221.	Sri Ramaraj Hanuman Temple, Siddipet Town and Tq. Medak Dist.	1,27,000.00	1,00,000
222.	Sri Hanuman Temple, Dhobipet (V) Chevella Tq. R. R. Dist.	1,13,500.00	90,800
223.	Sri Hanuman Temple, Seetarampet, Tandur Town & Tq. R. R. Dist.	39,100.00	32,200

(1)	(2)	(3)	(4)
224.	Sri Santhana Venugopala Swamy Temple, Kalluru (V) Sathupalli Tq. Khammam Dist.	60,000.00	47,000
225.	Sri Ramalayam, Juvvalapalem (V) Tadepalligudem W. G. Dist.	30,700.00	20,450
226.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Duvvalapalem (V) Tadepalligudem Tq. W. G. Dist.	15,850.00	10,550
227.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Virava, Pitapuram Tq. E. G. Dist.	26,400.00	21,100
228.	Sri Siddilingeswara Swamy Temple, Anakapalli (V) & Tq. Vizag Dist.	40,000.00	32,000
229.	Sri Ramalayam, Madhanapuram (V) S. Kota Tq. Vizianagaram Dist.	20,000.00	16,000
230.	Sri Seetharama Swamy Temple, Bandarulanka (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	27,300.00	18,200
231.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Rayavaram (V) Macherla Tq. Guntur Dist.	19,750.00	15,800
232.	Sri Agastheswara Swamy Temple, Bhatlapalika (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.	18,700.00	12,460
233.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Nelaturu (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	10,100.00	8,000
234.	Sri Veeranjaneya Swamy Temple, Addanki (V) & Tq. Prakasam Dist.	11,900.00	9,500
235.	Sri Pattabhirama & Kesava Swamy Temple, Venturu (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	1,89,800.00	1,00,000
236.	Sri Prathivarthamma Temple, (situated in the premises of Sri Sangameswara Swamy Temple), Sangam (V) Kovur Tq. Nellore Dist.	10,950.00	7,300
237.	Sri Penneswara Swamy Temple, Jarijangi (V) Kotabommali Tq. Srikakulam Dist.	25,340.00	20,200
238.	Sri Ranganatha Swamy Temple, Yapral (V) Vallabhanagar Tq. R. R. Dist.	1,08,000.00	86,000
239.	Sri Renuka Devi Temple, Regulakunta (V) Dubbaka Tq. R. R. Dist.	81,000.00	64,800
240.	Sri Janardhana, Ramalingeswara and Vinayaka Swamy Temple, Harivaram (V) Kaolilakuntla Tq. Kurnool Dist.	64,000.00	51,000

(1)	(2)	(3)	(4)
241.	Sri Anjaneya Swamy Temple, S. Lingamadinne (V) Pattikonda Tq. Kurnool Dist.	77,700.00	62,100
242.	Sri Eswara Swamy Temple, Thimmapuram (V) Nandikotkur Tq. Kurnool Dist.	86,600.00	45,280
243.	Sri Venugopala Swamy Temple, Pan Bazar, Secunderabad.	32,600.00	21,200
244.	Sri Chennakesava and Someswara Swamy Temple, Tellapuri (V) Allagadda Tq. Kurnool Dist.	80,000.00	64,000
245.	Sri Veerabhadra Swamy Temple, Adoni Town and Tq. Kurnool Dist.	35,000.00	28,000
246.	Sri Rameswara Swamy Temple, Palukur (V) Banaganipalli Tq. Kurnool Dist.	98,000.00	78,000
247.	Sri Rukmini Panduranga Swamy Temple, Adoni Town and Tq. Kurnool Dist.	31,000.00	24,800
248.	Sri Lakshminarasimha Swamy Temple, Kurimidda (V) Kalwakurthy Tq. Mahaboobnagar Dist.	1,21,000.00	96,800
249.	Sri Kurumurthy Swamy Temple, Ammapur (V) Atmakur Tq. Mahabubnagar Dist.	97,000.00	77,000
250.	Sri Panduraga Swamy Temple, Kaoilakuntla Town and Tq. Kurnool Dist.	1,26,500.00	1,00,000
251.	Sri Sankarananada Saraswathi Temple, Adoni Town and Tq. Kurnool Dist.	74,000.00	58,000
252.	Sri Yandla Mallikarjuna Swamy Temple, Ravivalasa (V) Tekkali Tq. Srikakulam Dist.	1,31,500.00	1,00,000
253.	Sri Subrahmanyeswara Swamy Temple, Narasannapet (V) and Tq. Srikakulam Dist.	14,720.00	11,720
254.	Sri Manikprabhu Temple, Nawabpet (V) Vikarabad Tq. R. R. Dist.	99,000.00	41,300
255.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Amadaguntla (V) Kodumuru Tq. Kurnool Dist.	1,12,400.00	90,670
256.	Sri Anjaneya Chennakesava and Ramalayam Bethamcherla (V) Dhone Tq. Kurnool Dist.	1,31,000.00	1,00,000
257.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Anakapalli Town and Tq. Visakhapatnam Dist.	19,950.00	15,950
258.	Sri Janardhana Swamy Temple, Menakoru (V) Naidupet Tq. Nellore Dist.	1,18,300.00	94,640

(1)	(2)	(3)	(4)
259.	Sri Venkateswara Swamy Temple and Anjaneya Swamy Temple, Obuladevanagar, Anantapur Town and Dist.	54,600.00	43,20
260.	Sri Sivamallanna Swamy Temple, Esagaon Sirpur Tq. Adilabad Dist.	1,18,400.00	93,40
261.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Ubicherla (V) Gooty Tq. Anantapur Dist.	59,000.00	47,00
262.	Sri Venugopala Swamy Temple, Singapalli (V) Banganapalli Tq. Kurnool Dist.	25,000.00	20,00
263.	Sri Gangamma Devatha Temple, Chagaluru (V) Pulivendula Tq. Cuddapah Dist.	58,000.00	42,00
264.	Sri Venugopala and Anjaneya Swamy Temple, Kondrika (V) Sattenapalli Tq. Guntur Dist.	53,850.00	43,00
265.	Sri Rama Bhajana Mandiram, Terubailukothapalli (V) H/o. Goduguchinta, Chittoor Town and Dist.	20,000.00	16,00
266.	Sri Alivelu Venkateswara Swamy Temple, Vattam (V) Nagarkurnool Tq. Mahaboobnagar Dist.	35,000.00	28,00
267.	Sri Silpakalasala Endowments Deptt. Hyderabad.	74,700.00	74,70
268.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Vanapamula (V) Pamarru Tq. Krishna Dist.	1,20,650.00	89,90
269.	Sri Visweswara Swamy Temple, Mulaparru (V) Poduru Tq. W. G. Dist.	19,600.00	13,00
270.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Oduru (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.	14,750.00	9,83
271.	Sri Venugopala Swamy Temple, Nadurubada (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	32,000.00	21,33
272.	Sri Malleswara Swamy Temple, Nadurubada (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	32,000.00	21,33
273.	Sri Madhava Swamy Temple, Peddaparupula (V) Jammalamadugu Tq. Cuddapah Dist.	12,000.00	9,60
274.	Sri Eswara Swamy Temple, Peddaparupula (V) Jammalamadugu Tq. Cuddapah Dist.	12,000.00	9,60
275.	Sri Madhava and Anjaneya Swamy Temple, Mydukur (V) Proddutur Tq. Cuddapah Dist.	31,000.00	24,80
276.	Sri Madhava Swamy Temple, Naikal, Kurnool Dist.	1,36,000.00	1,00,000

(1)	(2)	(3)	(4)
277.	Sri Veerabhadra Swamy Temple, Peddapasupula (V) Jammalamadugu Tq. Cuddapah Dist.	98,300.00	78,300
278.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Peddaharivanam, Adoni Tq. Kurnool Dist.	19,000.00	15,000
279.	Sri Rama Devara and Sri Kasivisweswara Swamy Temple, Peddaharivanam (V) Adoni Tq. Kurnool Dist.	31,700.00	24,700
280.	Sri Ramalayam, Mudidham, Reenapeta (V) Vizianagaram Tq. and Dist.	18,800.00	15,000
281.	Sri Nookalamma A. T. Angara (V) Alamur Tq. E. G. Dist.	87,500.00	58,325
282.	Sri Bhavani Temple, Sangareddy Town and Tq. Medak Dist.	92,000.00	73,600
283.	Sri Patha Veerabhadra Swamy Temple, Adoni Town and Tq. Kurnool Dist.	1,08,000.00	86,400
284.	Sri Rama Swamy Temple, E. Kottapalli (V) Pulivendla Tq. Cuddapah Dist.	1,45,000.00	1,00,000
285.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Rajupalem (V) Giddalur Tq. Prakasam Dist.	14,750.00	14,000
286.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Narnoor (V) Kurnool Dist.	20,000.00	16,000
287.	Sri Nelakanteswara Swamy Temple, Laddigam (V) Punganur Tq. Chittoor Dist.	1,18,100.00	1,00,000
288.	Sri Seetharama Swamy Temple, Seetharamapuram Mines (V) Piduguralla Tq. Guntur Dist.	59,500.00	49,500
289.	Sri Nookalammavari Temple, Chintaluru (V) Alamur Tq. E. G. Dist.	72,000.00	48,000
290.	Sri Seetharamanjaneya Swamy Temple, East Kaman, Mahaboobnagar Tq. and Dist.	28,700.00	22,900
291.	Sri Lakshminarayana Swamy Temple, Pamidi (V) Gooty Tq. Anantapur Dist.	55,000.00	44,000
292.	Sri Gopika Vallabharaya Swamy Temple, Gadegudur (V) Proddutur Tq. Cuddapah Dist.	1,16,000.00	92,800
293.	Sri Rajagopala Swamy Temple, Kothakota (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.	1,08,400.00	72,200
294.	Sri Lakshminarasimha Swamy Temple, Penuganchirprolu (V) Nandigama Tq. Krishna District.	17,800.00	14,240

(1)	(2)	(3)	(4)
295.	Sri Ramalayam, Ramannapalem, H/o. Chodapalli Yalamanchili Tq. Visakhapatnam Dist.	15,300.00	12,240
296.	Sri Malleswara Swamy Temple, Chinagadelavaruru (V) Tenali Tq. Guntur Dist.	39,000.00	26,000
297.	Sri Maheswara & Veeranjaneya Swamy Temple Winchpet, Vijayawada Town, Krishna Dist.	90,000.00	60,000
298.	Sri Kasivisweswara Swamy Temple and Papanasa, Trundur (V) Tenali Tq. Guntur Dist.	13,700.00	9,130
299.	Sri Mahalakshmi & Mahankali A. T. W. Wipparru (V) Tadepalligudem Tq. & W.G. Dist.	19,200.00	12,800
300.	Sri Seetharama Swamy Temple, Chamallamudi (V) Guntur Tq. & Dist.	49,000.00	32,670
301.	Sri Rama Swamy Temple, Tangutur (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	47,000.00	36,800
302.	Sri Ramalayam, Chukkapalli (V) K. Kotapadu Tq. Vizag Dist.	28,500.00	22,840
303.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Manulalpet, Venkatagiri Town and Tq. Nellore Dist.	1,03,600.00	82,800
304.	Sri Ramalayam, Gavaravaram (V) K. Kotapadu Tq. Vizag Dist.	30,650.00	24,520
305.	Sri Veeranjaneya Swamy Temple, Vaddavalli (V) Sattenapalli Tq. Guntur.	31,000.00	24,800
306.	Sri Ramalingeswa Swamy Temple, Inamanamdluru (V) Ongole Tq. Prakasam Dist.	50,500.00	40,000
307.	Sri Ramalayam, Achakpalem (V) Movva Tq. Krishna Dist.	59,500.00	39,660
308.	Sri Malleswara Swamy Temple, Siragalapalli (V) Narsapur Tq. W. G. District.	24,700.00	16,460
309.	Sri Uma Maheswara Swamy Temple, Ulimeswaram (V) Peddapuram Tq. E. G. District.	29,400.00	22,800
310.	Sri Visweswara Swamy Temple, Sannavilli (V) Amalapuram Tq. E. G. District.	18,900.00	12,600
311.	Sri Uma Maheswara Swamy Temple, Seshapuram (V) Kakinada Tq., E. G. District.	19,100.00	12,700
312.	Sri Ramalayam, Damunapalli (V) Chodavaram Tq. Vizag. District.	26,050.00	20,840
313.	Sri Venugopala Swamy Temple, Kurmapuram (V) R. C. Puram Tq., E. G. Dist.	53,000.00	35,330
314.	Sri Ramalayam, Gondupalem (V) Kotapadu Tq. Vizag Dist.	47,400.00	37,900
315.	Sri Ramalayam, Somalingapalem (V) Yelamanchili Tq. Vizag Dist.	14,100.00	11,280

(1)	(2)	(3)	(4)
316.	Sri Ramalayam, Pedaraopalli (V) Viyyampet Tq. Vizianagaram Dist.	20,000.00	16,000
317.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Pedkal (V) Kalwakurthy Tq. Mahaboobnagar Dist.	1,45,000.00	1,00,000
318.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Uppal (V) Hayatnagar Tq., R. R. Dist.	59,000.00	39,340
319.	Sri Eswara Swamy Temple, Mandalam (V) Nandikotkur Tq., Kurnool Dist.	20,000.00	16,000
320.	Sri Ramalayam, Devada (V) Viyyampet Tq. Vizianagaram Dist.	20,000.00	16,000
321.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Ammarvari (V) Alampur Tq. Mahaboobnagar Dist.	87,000.00	61,600
322.	Sri Seetharama Swamy Temple, Upak guptham(V) Ama'apuram Tq. E. G. Dist.	18,000.00	12,000
323.	Sri Veereswara Swamy Temple, Pattisam (V) Polavaram Tq., W. G. Dist.	98,200.00	78,560
324.	Sri Ramalayam, Mattigunta (V) Parchoor Tq. Prakasam Dist.	19,600.00	13,000
325.	Sri Parvathavardhani Ramalingeswara Swamy Temple, K. Kumudavali (V) Tanuku Tq., W. G. Dist.	29,500.00	19,660
326.	Sri Satyalingeswara Swamy Temple, Paddapa'tnam Lanka (V) Razole Tq. E. G. Dist.	31,300.00	20,865
327.	Sri Visweswara Swamy Temple, Atmakur Town & Tq., Nellore Dist.	99,400.00	79,400
328.	Sri Someswara Swamy Temple, Samanasa (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	19,700.00	13,130
329.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Chinthopu (V) Indukurpet Tq. Nellore Dist.	19,700.00	13,100
330.	Sri Seetharama Swamy Temple, Dandamurlanka (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	39,300.00	26,200
331.	Sri Malleswara Swamy Temple, Manikeswaram (V) Addanki Tq. Prakasam Dist.	68,050.00	54,440
332.	Sri Someswara Swamy Temple, Peruru (V) Alamur Tq. E. G. Dist.	38,550.00	25,700
333.	Sri Rajalingeswara Swamy Temple, Godi (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	26,600.00	17,730
334.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Rangampeta Town and Tq. E. G. Dist.	1,02,500.00	82,000
335.	Sri Ramalayam Lakshminarasimhapuram, Nellore Town and Dist.	54,250.00	36,150
336.	Sri Satyanarayana Swamy Temple, Heeramandalam, Kotturu Tq., Srikakulam.	16,050.00	6,330

(1)	(2)	(3)	(4)
337.	Sri Kanyakaparneswari Temple, Peddapuram Town & Tq. E. G. Dist.	69,000.00	55,200
338.	Sri Lakshmi Venkateswara Swamy Temple, Devuncuddapaha Cuddapah Town	1,21,000.00	1,00,000
339.	Sri Virupaksheswara Swamy Temple, Sri Veerabhadra Swamy Temple, Dugarajapatnam (V) Vakadu Tq. Nellore Dist.	98,500.00	78,800
340.	Sri Ramamandiram Reddipalli (V) Singanamala Tq. Ananthapur Dist.	58,900.00	47,120
341.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Kullur Agraharam (V) Ananthapur Tq. and Dist.	1,14,000.00	91,200
342.	Sri Alivelu Venkateswara Swamy Temple, Vattem (V) Nagarkurnool Tq., Mahaboobnagar Dist.	1,50,000.00	1,00,000
343.	Sri Someswara Swamy Temple, Devuri Cuddapah (V) Cuddapah Town.	78,200.00	61,500
344.	Sri Ayyappa Swamy Temple, Anaparti (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	75,100.00	50,000
345.	Sri Lankamma Ammavari Temple, Avanigadda (V) Divi Tq., Krishna.	70,000.00	46,650
346.	Sri Krishna Geetha Mandiram Kovur (V) Repalle Tq. Guntur Dist.	40,000.00	26,665
347.	Sri Venugopala Swamy Temple, Sattenapalli (V) and Tq. Guntur Dist.	59,750.00	47,800
348.	Ramalayam, Settibaliijipet Tossipudi (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	57,500.00	38,000
349.	Sri Ksheeramalingeswarra Swamy Temple, Pakalole (V) Podur Tq., W. G. Dist.	1,34,000.00	89,330
350.	Sri Kondalamma Ammavari Temple, Narsapur Town and Tq. W. G. Dist.	95,000.00	63,330
351.	Sri Ayyappa Swamy Temple, Anaparty (V) Rayavaram Tq., E. G. Dist.	43,000.00	88,000
352.	Sri Kanyakaparneswari Ammavari Temple, Guntur Town and Dist.	1,03,000.00	68,665
353.	Sri Kasivisveswara Swamy Temple, Singarabhotapalem Kandukur Tq. Prakasam Dist.	56,550.00	45,000
354.	Sri Ramalayam Kudupur (V) R. C. Param Tq. E. G. Dist.	39,600.00	26,400
355.	Sri Venugopala Swamy Temple, Rajupalem (V) Giddalur Tq. Prakasam Dist.	40,000.00	38,000
356.	Sri Brahmananda Asharamam Peravali (V) Tenali Tq. Guntur Dist.	19,700.00	13,130
357.	Sri Venugopala Swamy Temple, Chingadelavaruru (V) Tenali Tq. Guntur Dist.	31,000.00	20,665

(1)	(2)	(3)	(4)
358.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Amalapuram Town and Tq. E. G. Dist.	1,70,000.00	1,00,000
359.	Sri Ramalayam Santhipuram Anaparti (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	37,700.00	25,000
360.	Sri Sangameswara Swamy Temple, Chennipadu (V) Kamdukur Tq. Prakasham.	15,050.00	12,040
361.	Sri Someswara Swamy Temple, Denduluru (V) Eluru Tq. W. G. Dist.	19,000.00	12,465
362.	Sri Madanagopala Swamy Temple, Peruru (V) Amalapuram Tq. E. G. Dist.	18,600.00	12,400
363.	Sri Sugreevalingeswara Swamy Temple, Vasantavada (V) Eluru Tq. W. G. Dist.	30,000.00	20,000
364.	Sri Ramalayam, Miryalaguda Town and Tq, Nalgonda Dist.	1,08,900.00	87,120
365.	Sri Mallikarjuna Swamy Temple, Kummera (V) Nagarkurnool Tq. Mahaboobnagar Dist.	1,16,500.00	93,200
366.	Sri Lakshminarsimha Swamy Temple, Goravanhali (V) Hindupur Tq. Anantapur.	19,500.00	15,400
367.	Sri Durgamma Temple, Dharmavaram (V) Anantapur Dist.	1,25,000.00	1,00,000
368.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Chennampalli Badvel Tq. Cuddapah Dist.	1,24,200.00	1,00,000
369.	Sri Veeranjanya Swamy Temple, Venkatarao-palli Gangadhara Tq. Karimnagar	34,000.00	27,200
370.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Kalidindi Kajalur Tq. Krishna Dist.	1,43,500.00	95,665
371.	Sri Gopalakrishna Alayam 'Mantripalem (V) Movva Tq. Krishna Dist.	34,500.00	23,000
372.	Sri Venugopala Swamy Temple, Chinabadam (V) Palasa Tq. Srikakulam Dist.	20,000.00	13,330
373.	Sri Venugopala Swamy Temple, Zoonam Chunduru (V) Prathipadu Tq. Guntur	95,750.00	63,750
374.	Sri Pattabhirama Swamy Temple, Kambhampadu (V) Markapur Tq. Prakasham	76,000.00	60,800
375.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Muppavaram (V) Kandukur Tq. Prakasham Dist.	6,750.00	21,400
376.	Sri Veeranjanya Swamy Temple Eathirajapalli (V) Vikarabad Tq. R. R. Dist.	1,32,000.00	1,00,000
377.	Sri Seetharamanjanya Swamy Temple, Chinna-reddyguda (V) Chevella Tq. R. R. Dist.	67,000.00	53,600
378.	Sri Venugopala Swamy Temple, Devarapalli (V) Parchoor Tq. Prakasham Dist.	56,050.00	37,350

(1)	(2)	(3)	(4)
379.	Sri Madanagopala Swamy Temple, and Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Lakshmipolavaram (V) Kothapeta Tq. E. G. Dist.	91,000.00	60,500
380.	Sri Ramalayam, Chintagatla (V) Visakhapatnam Tq. & Dist.	30,200.00	24,160
381.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Tanuku Tq. West Godavari Dist.	56,200.00	37,465
382.	Sri Ramalayam, Dimili (V), Yalamanchili Tq. Vizag Dist.	15,100.00	12,000
383.	Sri Venugopala Swamy Temple, Durshed (V) Karimnagar Tq. and Dist.	1,07,600.00	86,000
384.	Sri Venugopala Swamy Temple, Suryapet Tq. and Town Nalgonda Dist.	22,200.00	17,760
385.	Sri Tirumalanandha Swamy Temple, Ayyavarpalli (V) Mahaboobnagar Tq. and Dist.	90,000.00	72,000
386.	Sri Someswara Swamy Temple, Muramanda (V) Rajahmundry Tq. E. G. Dist.	1,98,000.00	1,000,00
387.	Sri Venugopala Swamy Temple, Veliveru Tadepalligudem Tq. W. G. Dist.	82,700.00	55,100
388.	Sri Ramalayam Tossipudi (V) Rayavaram Tq. E. G. Dist.	24,400.00	16,250
389.	Sri Chennakesava Sri Chennamalleswara Swamy Temple, Ullipalem (V) Pallapatla Tq. Guntur Dist.	70,800.00	46,800
390.	Sri Kodemma A. T. Polavaram (V) & Tq. W. G. Dist.	19,200.00	15,200
391.	Sri Ganesh Temple, Pithapuram (V) and Tq. E. G. Dist.	94,000.00	75,200
392.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Etcherla (V) Ponduru Tq. Srikakulam Dist.	2,65,000.00	1,00,000
393.	Sri Lakshminarasimha Swamy Devasthanam, Mangalagiri Town & Tq. Guntur Dist.	1,10,000.00	73,330
394.	Sri Mandeswara Subrahmanyeswara Swamy Temple, Indrapalem, Kakinada Tq. E. G. Dist.	25,400.00	19,600
395.	Sri Venugopala Swamy Temple, Jammalamadaka, Macherla Tq. Guntur Dist.	20,000.00	16,000
396.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Garapadu (V) Pratipadu Tq. Guntur Dist.	19,950.00	13,300
397.	Sri Butchi Papamma A. T. Kesavaram (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	11,300.00	7,530
398.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Eluru Town and Tq. W. G. Dist.	4,35,000.00	1,00,000
399.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Chinaparupudi (V) Pamarru Tq. Krishna Dist.	1,45,400.00	96,930

(1)	(2)	(3)	(4)
00.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Ramanayyapet (V) Near Sarpavaram Junction, Kakinada Town and Tq. E. G. Dist.	38,000.00	25,330
01.	Sri Seetharama Swamy Temple, Undeswarapuram (V) Korukonda Tq. E. G. Dist.	40,000.00	26,640
02.	Sri Kanyakaparameswari A. T. Anakapalli Town, Vizag Dist.	1,10,000.00	88,000
03.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Antervedipalem (V) Malikpuram Post, Razole Tq. E. G. Dist.	26,150.00	17,430
04.	Sri Ramalayam, Balega (V) Srikakulam Tq. and Dist.	8,200.00	6,550
05.	Sri Agastheswara Swamy Temple, Valluru (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	34,350.00	22,900
06.	Sri Rajagopala Swamy Temple, Dwarapudi (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	43,550.00	29,030
07.	Sri Prasanna Anjaneya Swamy Temple, Maruthinagar, Kothapanchayat, Hayatnagar Tq. R. R. Dist.	85,700.00	68,500
08.	Sri Rajarajeswari Sametha Gundla Brahmeswara Swamy Temple, G. B. M. Velugodu, Atmakur Tq. Kurnool Dist.	1,17,960.00	1,00,000
09.	Sri Parvathijadala Ramalingeswara Swamy Temple, Cheruvugattu (V) Narketpalli Mandalam, Nalgonda Dist.	1,49,000.00	1,00,000
10.	Sri Chowdeswari Devatha Temple, Kallur (V) Kurnool Dist.	1,10,000.00	88,000
11.	Sri Eswara Swamy Temple, Govindapalli, Allagadda Tq. Kurnool Dist.	1,19,500.00	95,600
12.	Sri Madanagopala Swamy Devasthanam, Achanta (V) Poduru Tq. W. G. Dist.	77,500.00	51,660
13.	Sri Ramalayam, Eswarapalli-Chedulavada (V) Anakapalli Tq. Vizag Dist.	1,17,000.00	93,600
14.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Gajulapalli (V) H/o Siddavaram Thambalapalli, Chittoor Dist.	66,000.00	52,800
15.	Sri Bhogeswara and Sri Vinayaka Swamy Temple, Pamidi Town and Maudalam, Ananthapur Dist.	1,08,000.00	81,600
16.	Sri Malleswara Swamy Temple, Gorantla (V) Guntur Town and Dist.	19,400.00	12,930
17.	Sri Sangameswara Swamy Temple, Sangameswara (V) Divi Tq. Krishna Dist.	62,800.00	41,860
18.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Tadanki (V) Pamidimukkala Mandalam, Krishna Dist.	30,500.00	20,330

(1)	(2)	(3)	(4)
420.	Sri Addanki Nacharamma A. T. Viswanadhapalli (V) Divi Tq. Krishna Dist.	1,02,000.00	68,000
421.	Sri Ramalayam Biccavolu (V) Rayavaram Tq. and E. G. Dist.	1,51,400.00	1,00,000
422.	Sri Agastheswara Swamy Temple, Chelluru (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.	2,40,000.00	1,00,000
423.	Sri Eswaralayam, Bayyavaram (V) Anakapally Tq. Visasakhapatnam Dist.	27,600.00	22,080
424.	Sri Krutha Kruthyarameswara Swamy Temple, Gudimole (V) Razole Tq. E. G. Dist.	29,100.00	19,400
425.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Vivekanagar, Hyderabad.	20,000.00	12,000
426.	Sri Someswara Swamy Devasthanam, Panduvva (V) Akiveedu Tq. W. G. Dist.	22,400.00	14,900
427.	Sri LakshmiChennakesava Swamy Temple, Peapally (V) Dhone Tq. Kurnool Dist.	1,02,000.00	81,600
428.	Sri Venugopala Swamy Temple, S. Kondaopadu (V) Bhimavaram Tq. W. G. Dist.	56,250.00	37,500
429.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Didugu (V) Amaravathi Mandalam, Guntur Dist.	60,000.00	48,000
430.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Datapuram (V) Nawabpet Mandalam, R. R. Dist.	1,22,000.00	97,600
431.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Mansanpally (V) Sangareddy Tq. Medak Dist.	63,880.00	51,000
432.	Sri Veera Hanuman Temple, Utkoor, Makthal Tq. Mahaboobnagar Dist.	70,000.00	56,000
433.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Gulladurthy (V) Koilakuntla Tq. Kurnool Dist.	1,07,000.00	85,600
434.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Hussainpuram (V) Tadipatri Tq. Anantapur Dist.	1,26,000.00	1,00,000
435.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Yarragudi (V) Banaganapalli Tq. Kurnool Dist.	76,000.00	60,600
436.	Sri Seetharamanjaneya Swamy Temple, Kyatanpalli, Warangal Dist.	1,09,200.00	87,000
437.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Unthakal (V) Kanekal Tq. Ananthapur Dist.	95,000.00	76,000
438.	Sri Ramalayam Thimmarajupeta (V) Anakapalli Tq. Vizag Dist.	15,480.00	12,380
439.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Navanagar, Palavancha, Kothagudem, Khammam Dist.	1,56,000.00	1,00,000
440.	Sri Mahalakshamma Temple, Ranganayakulapet, Nellore Town and Dist.	90,000.00	60,000

(1)	(2)	(3)	(4)
141.	Sri Ramalayam, Jamadevipeta (V) Viyampeta Tq. Vizianagaram Dist.	20,000.00	16,000
142.	Sri Mahalakshamma Temple, Nawabpet, Nellore Town and Dist.	96,800.00	64,530
143.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Mulukuduru (V) Ponnur Tq. Guntur Dist.	1,75,000.00	1,00,000
144.	Sri Venkateswara and Sri Ramalingeswara Swamy Devasthanam, Maddivalasa Seetharamapuram, Vangaramandalam Tq. Srikakulam Dist.	39,800.00	31,800
145.	Sri Ugra Ekambareswara Swamy Temple, Endroy (V) Mangalagiri, Guntur Dist.	1,20,000.00	80,000
146.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Anumapalli (V) Gooty Tq. Ananthapur District.	40,000.00	32,000
147.	Sri Mallikarjuna and Hanuman Temple, Durgammacheruvu (V) Marpally Tq. R. R. District.	67,500.00	54,000
148.	Sri Varadaraja Swamy Temple, Pedapulivarru (V) Repalli Tq. Guntur District.	1,76,000.00	1,00,000
149.	Sri Prasanna Ramalayam, Chellaboinavarimeraka, Razole Tq. E. G. District. (H/o Gudapalli (V).	51,400.00	34,260
150.	Sri Kodandarama Swamy Devasthanam, Mypadu (V) Indukurpet Tq. Nellore District.	39,950.00	26,630
151.	Sri Janardhana Swamy Temple, Gundupudi (V) H/o. Devaguptham (V) Amalapuram Tq. E.G.Dist.	43,400.00	28,930
152.	Sri Visweswara Swamy Temple, Prathipadu (V) and Tq. E. G. Dist.	19,900.00	15,900
153.	Sri Kanakadurga A. T. Chintadadagaruvu (V) H/o. Amalapuram, Amalapuram Tq. E. G. Dist.	29,500.00	19,700
154.	Sri Vigneswara Swamy Devasthanam, Visakha-patnam Town and Dist.	74,000.00	59,200
156.	Sri Bramaramba Veerabhadra Sametha Meolas-thaneswara Swamy Temple, Intoor (V) Tenali Tq. Guntur Dist.	15,950.00	10,600
157.	Sri Ravigurunadha and Anjaney Swamy Deva-sthanam Ananthavaram Rajupalem Tq. Guntur Dist.	1,29,400.00	1,00,000
158.	Sri Ramalayam, Boyilakintada (V) K. Kotapadu Tq. Vizag Dist.	1,40,000.00	1,00,000
159.	Sri Chendramouleswara Swamy Devasthanam, K. Nagulapuram Guduru Mandalam, Kurnool Dist.	46,300.00	37,000
160.	Sri Prasanna Rama Bhaktha Hanuman Temple, Antammaguda Ferrosuguda (V) Vallabhanagar Tq. R. R. Dist.	1,00,000.00	80,000

(1)	(2)	(3)	(4)
461.	Sri Uma Maheswara Swamy Temple, Maddikunta (V) Kareemnagar Tq. and Dist.	85,000.00	68,000
462.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Remata (V) Kurnool Mandalam and Dist.	92,000.00	73,600
463.	Sri Nageswara & Sri Ammavari Temple, Pamidi (V) & Mandalam, Ananthapur Dist.	1,23,000.00	1,00,000
464.	Sri Maridimmba A. T., Koriveedu Anakapalli Town, Vizag Dist.	1,19,700.00	72,000
465.	Sri Subramanyeswara Swamy Devasthanam, Payakaraopet (V) Nakkapalli Tq. Vizag Dist.	30,500.00	24,400
466.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Nandigama Town, & Tq. Krishna Dist.	1,50,000.00	1,00,000
467.	Sri Seetharamalingeswara Swamy Temple, Bhimavaram, (V) & Tq. W. G. Dist.	58,000.00	38,600.00
468.	Sri Sambhunadha Sekhara Swamy Devasthanam, Duggirala (V) Eluru Tq. W. G. Dist.	48,920.00	27,280
469.	Sri Madanagopala Swamy Temple, Duggirala (V) Eluru Tq. W. G. Dist.	38,870.00	25,910
470.	Sri Ramalayam, Pallipalam, H/o. Antharvedhipalem, Razole Tq. E. G. Dist.	19,700.00	13,100
471.	Sri Ramalayam, Sattibalijipeta, Pippara (V) Tadepalli-Gudem, Tq. W. G. Dist.	8,000.00	5,330
472.	Sri Venugopala S. T. Valluru., AlamuruTq., E. G. Dist.	35,000.00	22,625
473.	Sri Poleramma & Mahalakshmi A. T. P. Tanuku Tq. West Godavari Dist.	20,000.00	13,330
474.	Sri Malleswara S. T. Khandavalli (V) Poduru Tq. W. G. Dist.	9,970.00	6,600
475.	Sri Kolandeswara Swamy Temple, Kattamanchi (V) Chittoor Dist.	88,600.00	70,300
476.	Sri Sundara Vinayaka Swamy Temple, Chittoor Tq. & Dist.	67,000.00	53,000
477.	Sri Ganga Parvathi Sametha Sri Gowri Sankara Devasthanam, Adusumilli (V) Parchoor Tq. Prakasam Dist.	58,100.00	38,000
478.	Sri Kasivisweswara Swamy Temple, T. Narasapuram (V) Chintalapudi Tq. West Godavari Dist.	80,000.00	53,180
479.	Sri Uma Maheswara & Lakshminarayana Swamy Devasthanam, Dolapeta (V) Rajam Tq. Srikakulam Dist.	39,800.00	31,840
480.	Sri Nageswara Swamy Devasthanam, Bhimavaram Tq. Palakoderu (V) W. G. Dist.	28,100.00	18,700

(1)	(2)	(3)	(4)
481.	Sri Seetharama Swamy Temple, Komadavolu (V) Eluru Tq. W. G. Dist.	9,580.00	6,385
482.	Sri Aalleswara & Anjaneya Swamy Devasthanam, Perikalapadu(V)Kanchikancherla Tq. KrishnaDist.	1,35,900.00	90,600
483.	Sri Undeswara Swamy Temple, Undeswarapuram, Korukonda Tq. E. G. Dist.	1,41,000.00	94,000
484.	Sri Varadaraja Swamy Devasthanam Dumpa-gadapa (V) Akiveedu Tq. W. G. Dist.	80,000.00	53,300
485.	Sri Ramamandiram, Padatadivada (V) Bhoga-pura Tq. Vizianagaram Dist.	19,100.00	15,280
486.	Sri Kesava Janaradhana and Venugopala Swamy Temple, Editha (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	56,000.00	37,330
487.	Sri Sangameswara Swamy Temple, Editha (V) Alamuru Tq. E. G. Dist.	94,000.00	62,660
488.	Sri Ramalayam, Kothalakshimpuram (V) Narsimpat am Tq. Vizag Dist.	32,600.00	26,080
489.	Sri Varadharaja Swamy Temple, Kattamanchi (V) Chittoor Town and Dist.	40,000.00	32,000
490.	Sri Krishna Bhajana Mandiram, Pillaripenta (V) Chittoor Town and Dist.	38,000.00	30,400
491.	Sri Madnagopala Swamy Temple, Pekeru (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.	13,400.00	8,930
492.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Gannavaram (V) and Tq. Krishna Dist.	1,10,000.00	73,330
493.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Gannavaram (V) and Tq. Krishna Dist.	80,000.00	53,300
494.	Sri Venkateswara Swamy Temple, T. Koppera-padu (V) Addanki Tq. Prakasam Dist.	1,30,000.00	1,00,000
495.	Sri Jagannadha Swamy Temple, Anakapalli (Gavarapalem) Vizag Dist.	48,700.00	38,960
496.	Sri Venugopala and Sri Venkateswara Swamy Devasthanam, Kandipadn (V) Rajupalem Tq. Guntur Dist.	1,60,000.00	1,00,000
497.	Sri Venugopala Swamy Temple, Yarraguntalapadu (V) Sathanapalli Tq. Guntur Dist.	97,000.00	77,600
498.	Sri Someswara Swamy Temple, Poihuru (V) Guntur Tq. and Dist.	19,900.00	13,265
499.	Sri Durgamma Temple, Greenspet, Chittoor Town and Dist.	1,50,000.00	1,00,000
500.	Sri Kodandarama Swamy Temple, Velagacherla (V) Rajampet Tq. Cuddapah Dist.	89,000.00	71,200
501.	Sri Datatreya Swamy Temple, in the premises of Sri Venkatasubbaiah Choultry, Proddutur Town and Tq. Cuddapah	1,35,300.00	1,00,000

(1)	(2)	(3)	(4)
502.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Kanakamamidi (V) Chevella Tq. R. R. Dist.	1,16,000.00	92,800
503.	Sri Panduranga Swamy Temple, Dharamavaram Town and Taluk Anantapur Dist.	82,000.00	65,600
504.	Sri Lakshminarasimha Swamy Devasthanam (New Gunj) Mahaboobnagar Town and Dist.	40,000.00	32,000
505.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Rayvaram (V) Macherla Tq. Guntur Dist.	20,000.00	16,000
506.	Sri Mallikarjuna Swamy Devasthanam Odela (V) Peddapalli Tq. Karimnagar Dist.	85,000.00	68,000
507.	Sri Venugopala Swamy Temple, Dwarakapet (V) Narasampet Tq. Warangal Dist.	70,000.00	56,000
508.	Sri Ramalayam, Peetalaramapalem (V) Kotvuratla Tq. Vizag Dist.	25,000.00	20,240
509.	Sri Venugopala Swamy Temple, Gummuluru (V) Akiveedu Tq. W. G. Dist.	35,000.00	23,300
510.	Sri Lakshmi Chennakesava Swamy Devasthanam Akkapalli (V) Besthavaripeta, Prakasam Dist.	1,00,000.00	80,000
511.	Sri Rameswara and Venugopala Swamy Devasthanam, Skinnerapuram (V) Tanuku Tq. W. G. Dist.	76,850.00	51,230
512.	Sri Madanagopala Swamy Devasthanam, Mogullu (V) Nandigama Tq. Krishna Dist.	47,750.00	20,830
513.	Sri Hanuman Temple, Gunnapalli (V) Bodhan Tq. Nizamabad Dist.	48,000.00	38,400
514.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Lakshmikapalli, Palakurthy Mandalam, Warangal Dist.	43,700.00	34,960
515.	Sri Uppala Mallikarjuna Swamy Devasthanam, Rupala (V) Torur.	33,000.00	26,400
516.	Sri Sangameswara Swamy Devasthanam, Torur.	58,000.00	46,400
517.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Jangoan, Warangal Dist.	94,000.00	75,200
518.	Sri Seetharema Swamy Temple, Fathimanagar, Khajipet.	1,68,000.00	1,00,000
519.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Jangoan, Warangal Dist.	1,96,300.00	1,00,000
520.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Kothur, Janda, Hanumakonda.	1,08,000.00	84,400
521.	Sri Ramalingeswara Swamy Devasthanam, Vadde (V) Kothapalli.	1,40,000.00	1,00,000
522.	Sri Setharama Swamy Temple, Revenue Colony, Hanamakonda.	2,68,000.00	1,00,000
523.	Sri Ramalayam, Mulugu, Warangal Dist.	1,41,500.00	1,00,000

(1)	(2)	(3)	(4)
524.	Sri Veerabramham gari Mutl, Kantipalem, Warangal Dist.	61,500.00	49,200
525.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Venkatapuram.	51,600.00	41,280
526.	Sri Hanuman Temple, Nachar Madhur.	40,000.00	32,000
527.	Sri Gunta Mallanna Swamy Temple, Mallikuduru.	75,000.00	60,000
528.	Sri Sivalayam, Mulugulagudem.	14,000.00	11,200
529.	Sri Nageswara Swamy Temple, Mulugu.	90,500.00	72,400
530.	Sri Seetharama Swamy Temple, Valimedi.	13,000.00	10,400
531.	Sri Hanuman Devasthanm, Guntur.	37,000.00	29,760
532.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Burabanapalli, Wadhannapet, Warangal Dist.	19,800.00	15,000
533.	Sri Seetharama Swamy Temple, Kirlampudi (V) Prathipadu Tq. E. G. Dist.	1,67,000.00	1,00,000
534.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Narsampet Town and Mandal, Warangal Dist.	1,28,500.00	1,00,000
535.	Sri Ramalaya, Reddipalem, Warangal Dist.		80,000
536.	Sri Gee ba Prachara Parishad, Geethabhavan, Warangal Dist.	3,02,000.00	1,00,000
537.	Sri Someswara and Lakshminarasimha Swamy Devasthanam, Palakurthy (V) Warangal Dist.	1,10,000.00	88,000
538.	Sri Someswara Swamy Devasthanam, Somidi (V) Hanumakonda Mandal.	1,12,300.00	89,840
539.	Sri Someswara Swamy Temple, Chiruchintala, Pamaru Tq. Krishna Dist.		21,000
540.	Sri Venugopala Swamy Temple, Chirudintla, Bamaru Tq. Krishna Dist.		21,000
541.	Sri Ramalingeswara Swamy Temple, Guraja (V) Gudivada Tq. Krishna Dist.		53,600
542.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Harihara- kshetram, Rajendranagar, R. R. Dist.		33,600
543.	Sri Markandaya Swamy Temple, Gudigullabag (V) Ramachandrapuram Tq. E. G. Dist.		1,00,000
545.	Sri Seeharamachandra Swamy Devasthanam, Ramagiri, Nalgonda Town and Dist.		1,00,000
546.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Siddipet Town and Tq. Medak Dist.	1,12,000.00	90,000
547.	Sri Virugulamma A. T. Nagegadda (V) Divi Tq. Krishna Dist.	31,900.00	21,265
548.	Sri Pichikalva Gangamma Temple, Tirumala, Chittoor Dist.	1,18,000.00	94,400
549.	Sri Ranganayaka Harijana Temple, Jagadevpur Mandal, Medak Dist.	25,000.00	20,000

(1)	(2)	(3)	(4)
550.	Sri Seetharama Swamy Temple, Tammavaram, Padakumapadu Mandal, Guntur Dist.	85,500.00	68,400
551.	Sri Sivalayam, Garla Anakapalli (V) H/o. Thotada Anakapalli Tq. Vizag Dist.	12,600.00	10,080
552.	Sri Ramamandiram, Venkatabharipuram, Saiur Tq. Vizianagaram Dist.	30,000.00	24,000
553.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Ravipadu (V) Padanandipadu Mandal, Guntur Dist.	60,000.00	24,900
554.	Sri Ramamandiram, Kondavelagada, Madhura Thimmalpet, Nellimerla Tq. Vizianagaram Dist.		25,000
555.	Sri Venkateswara Swamy Temple, Narasimlapet (V) Warangal Dist.	2,21,000.00	1,00,000
556.	Sri Seetharamachandra Swamy Devasthanam, Nuzvid Town and Tq. Krishna Dist.	90,000.00	59,000
557.	Sri Ramamandiram, Nettimutta (V) Peddaganiyada Tq. Vizag Dist.	Amount not Specified	
558.	Sri Ramamandiram, Nadapur (V) Pedagantayada Tq. Vizag Dist.	-do-	
559.	Sri Eswara Bhadra Vinayaka, Chennakesava, Venugopala Swamy Temple, Gundlakunta (V) Pedamanyam Mandal, Jammalamadugu Tq. Cuddapah Dist.		79,000
560.	Sri Seetharamachandra Swamy Devasthanam, Rajupeta (V) (Tribe) Narasampet Mandal, Warangal Dist.	—	—
561.	Sri Ramalayam, Annaram, Wardhanapet Mandal, Warangal Dist.	74,000.00	59,000
562.	Sri Govardhana Swamy Temple, Nadendla (V) Chilakaluripet, Guntur Dist.	2,60,000.00	1,00,000
563.	Sri Vigneswara Swamy Temple, Gundlakunta, Peddamudium Mandal, Cuddapah Dist.	67,000.00	53,600
564.	Sri Chennakesava Swamy Temple, Gundlakunta (V) Peddamudium Mandal, Cuddapah Dist.	1,71,500.00	1,00,000
565.	Sri Anjaneya Swamy Temple, Gundlakunta (V) Peddamudium Mandal, Cuddapah Dist.	60,800.00	48,640
566.	Sri Eswara and Veerabhadra Swamy Devasthanam, Gundlakunta (V) Peddamudium Mandal, Cuddapah Dist.	1,03,000.00	80,000
567.	Sri Venugopala Swamy Temple, Gundlakunta (V) Peddamudium Mandal, Cuddapah Dist.	48,500.00	38,800
568.	Sri Ramalayam, Harijanawada, Ullipalem (V) Pallapetla Tq. Guntur Dist.	25,700.00	20,000
569.	Sri Anjaneya Swamy and Sri Santhoshimatha Temple, Jangoan Town and Tq. Warangal Dist.	1,25,000.00	1,00,000

(శ్రీ) ఎన్. సత్యనారాయణరావు :— దేవాలయ చట్టం క్రింద రిజిష్టరు అయిన దేవాలయాలను మరమ్మత్తు చేయిస్తారా? రిజిష్టర్ కాని దేవాలయాలను కూడా మరమ్మత్తు చేయిస్తారా? హరిజనులకు ఉచితంగా దేవాలయాలు నిర్మించే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుందా?

(శ్రీ) ఎన్. యతిరాజారావు :— రిజిష్టరు అయిన దేవాలయాలు మాత్రమే మరమ్మత్తు చేయిస్తాము. హరిజనవాడలో దేవాలయాల విషయం ప్రభుత్వం ముందున్నది. దేవాలయాలు లేని ప్రదేశాలలో ఎక్కడ అవసరం వుంటే అక్కడ దేవాలయాలు నిర్మించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

(శ్రీ) ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :— అధ్యక్షా, కామన్ గుడ్ ఫండ్ యివ్వడంలో కొంత కంట్రీబ్యూషన్ ప్రజలు ఇస్తే, కొంత ప్రభుత్వం ఇస్తుందనే నిబంధన ప్రభుత్వం వారు పెట్టారు. కానీ హరిజన వాడలో, బ్యాంక్ వర్కు క్లాస్స్ వున్న ప్రాంతాలలోని ప్రజలు కాంట్రీబ్యూషన్ ఇవ్వడం అన్నది స్వార్థం కాదు. అందుచేత కంట్రీబ్యూషన్ లేకుండా హరిజనులు, బ్యాంక్ వర్కు క్లాస్ వారున్న ప్రాంతాలలో భక్తి ప్రవృత్తులతో ముందుకు వచ్చిన ప్రజలను ఆమోదించి పూర్తి కంట్రీబ్యూషన్ ఇచ్చి ఈ కామన్ గుడ్ ఫండ్ తో దేవాలయాలను నిర్మించడానికి ఏమయినా నిర్ణయం తీసుకుంటారా?

(శ్రీ) ఎన్. యతిరాజారావు :— అధ్యక్షా, దేవాలయాలను నిర్మించడానికి దానిలో మొదట 10 పేలు వుండినది. దానిలో ఒక వెయ్యి రూపాయలు డిపాజిట్, ఒక వెయ్యి రూపాయలు శ్రమదానం చేయాలనే నిబంధన వుండినది. రెండవది ఎస్కలేషన్ వల్ల ఈ ఎస్టిమేషన్ ను 20 పేల రూపాయలు పెంచడం జరిగింది. కానీ స్కేల్ ఆఫ్ కంట్రీబ్యూషన్ ను, అదే వెయ్యి రూపాయలను అదే విధంగా వుంచడం జరిగింది.

(శ్రీ) మతి వె. సీతాదేవి (ముదిసేపల్లి) :— అధ్యక్షా, ఈ దేవాలయాల ఎస్టిమేషన్ ప్రివేర్ చేయడంలో విపరీతమైన జాప్యం జరుగుతూ వున్నది. ఆ ఎస్టిమేషన్ అంతా కూడా ప్రాదరాజాద్ కు వచ్చి సాంక్షన్ జరిగిన తరువాతనే డబ్బు కట్టాలనే ఒక నిబంధన వున్నది. దాని వలన ఎక్కడ కూడా కామన్ గుడ్ ఫండ్ గార్ంటీలో ఇచ్చినా కూడా చాలా తక్కువగా పని జరుగుతోంది. దీనిలో ఏమయినా మార్పులు చేయగలుగుతారా?

(శ్రీ) ఎన్. యతిరాజారావు :— ఎస్టిమేషన్ చేయడంలో ఆలస్యం అవుతుందనే వుద్దేశ్యంతో రిటైర్డ్ ఇంజనీర్స్ తో, ప్రీవేట్ ఇంజనీర్స్ తో కూడా ఎస్టిమేషన్ చేయించిన ఇక్కడ వుండే కమీషనర్ అఫీసులోని తెక్నికల్ సెల్ వారు ఇది ఆగమ శాస్త్ర ప్రకారము, వాస్తు శాస్త్ర ప్రకారము వుందా, లేదా అని ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత మంజూరు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఏదయినా ఇలాంటిది పెన్సిఫిక్ గా వున్నట్లయితే వారు సాకు తెలియజేస్తే ఎస్టిమేషన్ జర్మిగా చేయించవలసిందిగా కమీషనర్ గారికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 8-50 a. m. హరిజనవాడలో - మాకు దేవాలయాలు, రామాలయాలు కానాలని అనేక చోట్ల నుంచి చిన్నపాలు వస్తున్నాయి. దానిపై నిర్దుష్టంగా ప్రభుత్వంయొక్క పాలసీ ఏమిటి? మంత్రిగారిని వివరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే, మరొక విషయం - యీ ఎలాట్ మెంట్ కు సంబంధించి, నెక్స్ట్ మీటింగ్ ఎప్పుడు జరుగుతుంది?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—మా వద్దకు వచ్చిన అప్లికేషన్లు 115 మాత్రమే ఇవి మాత్రమే పెండింగుగా వున్నాయి. త్వరలోనే సమావేశం ఏర్పాటుచేసి, వీటిని క్లియర్ చెయ్యడం జరుగుతుంది. తోగడ 20 వేలకు పెంచినప్పుడు, కంట్రీబ్యూషన్ ఎమాంట్ పెంచలేదు. హరిజనవాడలోగాని, ఎక్కడయినానో, గుడిలేని గ్రామాలలో గుడి నిర్మించడానికి ఆ ఫండు నుంచి డబ్బు యివ్వడం జరుగుతుంది.

ఒక గౌరవసభ్యుడు:—ఈ కామన్ గుడ్ ఫండ్ కు సంబంధించిన సమావేశాలు జరగడం లేదు, ఎప్లికేషన్స్ చాలా పెండింగుగా వున్నాయి. వీటిని పరిష్కరించడానికి త్వరగా సమావేశం ఏర్పాటుచేసి, చర్యలు తీసుకుంటారా? ఈ సమావేశాలు ఎప్పుడెప్పుడు జరుగుతూ వుంటాయి?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—ప్రపోజిల్స్ పెట్టినప్పటికీ సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. ఫలానా తేదీలో సమావేశం అని ఏమీ లేదు. మా వద్ద ఎప్లికేషన్స్ ఎక్కుములేట్ అయినప్పటికీ ఏర్పాటు చేస్తున్నాం.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) :—1988 నుంచి 1986 వరకు రూ. 2,74,45,170లు కంట్రీబ్యూషన్ కట్టినవారికి కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి యిచ్చామన్నారు, నా నియోజవర్గానికి చెందిన ఆరు దేవాలయాలకు సంబంధించి కోరికేఒక్కటి శాంక్షన్ చెయ్యలేదు. పైసలు కట్టినా ఇంజనీర్స్ ఎస్టిమేటుస్ చెయ్యలేదు. మూడు సంవత్సరాల తర్వాత, యిప్పుడయినా వెంటనే శాంక్షన్ చెయ్యడానికి మంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—త్వరలోనే నిర్ణయం చేస్తాం.

డా. ఎ. బాలకృష్ణయ్య (వనపర్తి) :—ఈ కామన్ గుడ్ ఫండ్ మొత్తం ఎంత వుంది? ఎంత కేటాయింపు చేస్తున్నారు? జీర్ణ దేవాలయాలకు సంబంధించి యివ్వడానికి ఏ వార్షికులపై కేటాయిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—యిప్పటివరకు 8 కోట్ల 7 లక్షల 77 వేల 475 రూ.లు '71 నుంచి మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. వారడిగినదానికి సంబంధించి 5 కోట్ల 87 లక్షల 56 వేలవరకు రిలీజ్ చెయ్యడం జరిగింది. దీనికి గైడ్ లైన్స్ - దేవాలయానికి ముఖ్యంగా వుండవలసింది, గర్భాగారము, విమానం, ద్వారావంతుం, మంటపం యీ నాలుగు వుండాలి. ఇందులో, యింకా డబ్బు వుంటే, మిగతా కార్యక్రమాలకు కూడ వినియోగించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసం పేట్) :—అదృశ్య, మనది తాకిక రాజ్యం, శ్రీయోరాజ్యం ; ఈ దేవాలయాలపై యిన్ని కోట్లు ఖర్చుపెట్టే బదులు, బస్సు, మండ్లిస్సు మొదలయిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపై పెడితే బాగుంటుంది గదా, ప్రభుత్వం ఆ విషయం ఆలోచిస్తుందా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ మహమ్మద్ అహ్మదుల్లాఖాన్ (చాంద్రాయణగుట్ట) :—మంత్రిగారు ఏ గ్రామంలో దేవాలయం లేదో అక్కడ మందిరం కడతాం అన్నారు. ఎండో మెంటు వార్షికోత్సవంలో, అలాగే వక్ఫ్, ముస్లిమ్ పార్లమెంట్ వున్నాయి. మసీదు లేకపోతే మసీదు కడతారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి :—అదృశ్య, ఇప్పుడే మంత్రిగారు వెలిచిచ్చారు. ఎక్కడయితే దేవాలయాలు శిథిలావస్థలో వున్నాయో అక్కడ వాటిని రక్షిస్తామని లక్షల ఆస్తులు కలిగిన దేవాలయాలున్నాయి. అవి శిథిలమయిపోతున్నప్పటికీ, వాటి గురించి మేము పదే పదే చెబుతున్నప్పటికీ, ఎండోమెంటువారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికీ, ఏ మాత్రం చర్యలు తీసుకోవడంలేదు, రక్షణ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం లేదు. రెసోవేట్ చెయ్యడంలేదు, అక్కడ కాంపౌండ్ వాల్ కూడ కట్టే పరిస్థితి లేదు. ఈ విధంగా టర్నిన్ సిటీస్లో ఎన్నో దేవాలయాలున్నాయి. వందల ఎకరాల సూములను ఆక్రమించుకుంటుంటే, ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి మేం చెబుతున్నప్పటికీ పోలెక్షన్ యివ్వలేకపోతున్నది ప్రభుత్వం. ఈ విధంగా కోట్ల ఆస్తులు దేవాలయాలకు సంబంధించినది అన్యాయకాంత మవుతున్నాయి. వీటిని రక్షించి, ఆ దేవాలయాల పరిస్థితిని బాగుచెయ్యడానికి ప్రభుత్వానికి అలోచన వుందా, లేదా ? మేము చెప్పినప్పటికీ ఎంతకని చెయ్యడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :—ఇటువంటి కేసులు చాలా వుండడంవల్ల ఈ దేవాలయాల ఆస్తులు సర్వే చెయ్యడానికి ఒక అసిస్టెంట్ కమిషనర్ పోస్టు క్రియేట్ చేసి, వారికి కొంత స్టాఫ్ ను కూడ యిచ్చి, సర్వే చేయిస్తున్నాం. ఎక్కడెక్కడ ఆస్తులు వున్నాయో వాటిని పరీక్షించాలనే ప్రభుత్వం ఉద్దేశం. ఇది సిటీకి సంబంధించి ఏర్పాటు చేసిన పోస్టు...

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కోట్ల రూ.ల ఆస్తులు వున్నాయి. ఎంకోర్చ్ మెంటు ఉరుగుతున్నాయి. చాలా సార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఎండోమెంటు డిపార్టుమెంటువారు యింతవరకు ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. కాబట్టి, తక్షణమే చర్యలు తీసుకోండి. జేకపోసే, ఆ ఆస్తులను మీరు రక్షించలేరు.

శ్రీ ఎన్. యతి రాజారావు :—యస్, సర్.

శ్రీ డి.కె. సురకసింహారెడ్డి :—ఈ కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి కొన్ని పెంపుల్నికొకటి కాకుండా అయినప్పటికీ, డబ్బు రిలీఫ్ కాలేదు. ఆ విధంగా రిలీఫ్ కాని మొత్తం ఎంత? ఆ మొత్తం ఎన్ని రోజుల్లో, ఎన్ని సంవత్సరాలలో యీ ప్రభుత్వం

రిలీజ్ చెయ్యదలచుకుంది? ఈ కామన్ గుడ్ ఫండ్ తో కట్టిన రామాలయాలలో యంత్రవరకు విగ్రహ ప్రతిష్ఠకు ఎవరూ చర్య తీసుకోలేదు. విగ్రహ ప్రతిష్ఠ చేయించాలనే నిశ్చయం ప్రభుత్వ దృష్టిలో వుందా?

(శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు :— దాదాపు మూడు కోట్ల రూ.ల వరకు యీ కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి మంజూరు చెయ్యడం జరిగింది. పనులు జరుగుతున్నాయి. ఇంకా పనులు జరగవలసి వుంది. ఏ ఏ టెంపుల్స్ కు యిచ్చిందీ సమాచారం టేబుల్ పైన పెట్టడం జరిగింది.

Maintenance in R. T. C. Bus Stands

55—

*3956-Q.—Sri V. Rambhupal Chowdari (Kurnool) :—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is fact that Road Transport Corporation Bus stands are not maintained properly ; and

(b) whether there is any proposal to entrust the maintenance to Private parties ?

రవాణాశాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. సత్యనారాయణ) :—(ఎ) కాదండీ.

(బి) అవునండీ.

(శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :—అధ్యక్షా, లాక్స్ ఆఫ్ రూపీస్ ఇన్వెస్టు చేసి బ్రహ్మాండమైన బస్ స్టాండ్ మన ప్రభుత్వం కట్టిన తరువాత, వాటి మెయిన్ టెనెన్స్ యాంగిల్ చూస్తే బస్ స్టాండ్స్ అన్నీ ఖిడగాళ్ల నిలయాలుగా తయారయ్యాయి. ఈ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా? అక్కడ కనీసం త్రాగడానికి నీటి వసతి కూడా లేదనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? మెయిన్ టెనెన్స్ ప్రైవేటు వారికి అప్పగించే ప్రతిపాదన వున్నదన్నారు. వివరించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—బస్సు స్టేషన్స్ లో ప్రయాణికుల కొరకు అన్ని వసతులు ఏర్పాటు చెయ్యడం జరుగుతున్నది. క్యాన్టీన్స్, పెట్టడం జరిగింది. స్టాల్స్ పెట్టడం జరిగింది. అన్ని సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నాం. అక్కడ ఖిడగాళ్ళు వుండడం లేదు. మెయిన్ టెనెన్స్ బాగా చేయిస్తున్నాం. ప్రైవేటు వ్యక్తులకు యిచ్చి వారిద్వారా చేయిస్తున్నాం.

(శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) :—వాటి నిర్వహణను ప్రైవేటు పార్టీలకు 9-0 అప్పగించే ప్రతిపాదన వుందా అంటే అవును అన్నారు. ఏ ప్రాతిపదికమీద అప్పగిస్తారో వివరంగా చెబుతారా ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—తెండ్రోవ్వారా పిరిచి తక్కువ తెండరు వేసిన పార్టీకి యివ్వడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు 40 బస్ స్టేషన్స్ సిర్కాజంలో ఉన్నవి.

శ్రీ సి. సర్పిరెడ్డి :—మెయింటెనెన్స్ విషయం.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—శుభ్రము చేయడం జరిగింది.

శ్రీ సి. సర్పిరెడ్డి :—నిర్వహణలో ఏమేమి వస్తాయి?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—బస్ స్టాండ్ పిరియాలో ఊడ్వడం యూరినల్స్, లెట్రీన్స్ క్లీన్ చేయడం వస్తాయి.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :—కరింనగర్ బస్ స్టాండ్ కి సంబంధించిన యూరినల్స్ సక్రమంగా నిర్వహించబడలేదనేది వాస్తవమా? అక్కడ నీటి సరఫరా లేని విషయం వాస్తవమా? అయితే ఏమి చర్య తీసుకొంటారు?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—కరింనగర్ బస్ స్టేషన్ ని కూడా కాంట్రాక్ట్ కి యివ్వడం జరిగింది. శుభ్రముగా ఉంచుతున్నాను. ప్రత్యేకమయిన యిబ్బందులుంటే చెబితే చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్రెనపల్లి) :—మంత్రిగారు పరస్పర విరుద్ధమైన సమాధానాలు చెబుతున్నారు. మొదటి ప్రశ్నకు కాదన్నారు. అంటే చక్కగా నిర్వహించబడుతున్నాయని అర్థము. రెండవ ప్రశ్నకు అవును అంటే వాటి నిర్వహణను ఇతరులకు అప్పగిస్తారా అంటే బాగా నిర్వహించబడనివాటిని బాగా నిర్వహించేదానికి అప్పగిస్తారని అర్థము.

మిష్టర్ స్పీకర్ :—బి ప్రశ్న ఎ ప్రశ్న లోని భాగము.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—తెక్నికల్ కాదు. ప్రశ్నను అర్థము చేసుకొని సరియైన జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యత మంత్రిగారిమీద వుంది. మొదటిది కాదంటే రెండవది కాదనాలి గప్ప మొదటిది కాదు, రెండవది అవును అంటే అర్థం ఏమిటి? బాగా నిర్వహించబడుతూవుంటే ప్రయివేటు వారికి ఎందుకివ్వాలి?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :—రోడ్ చవాడా సంస్థవారి బస్ స్టాండు సవ్యంగా నిర్వహించబడటం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా అనే దానికి కాదని చెప్పాను. బాగా నిర్వహిస్తున్నామని అర్థము. వాటి నిర్వహణ ప్రయివేటు వారికి అప్పగించే ప్రతిపాదన వుందా అంటే ఇంకా బాగా చేయించడానికి అప్పగించడం జరుగుతుందన్నాను. కర్నూలు బస్ స్టాండ్ ని బాగా నిర్వహిస్తున్నారు.

Sri Basheeruddin Baboo Khan (Bodhan):— Every R. T. C. Bus Stand has a restaurant, pan shop, fruit shop, etc. What is the criteria for allotting the shops in R. T. C. Bus Stand? Whether the revenue realised is sufficient to maintain the bus stand?

(No Reply)

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):—బస్ స్టాండ్స్ సరిగా నిర్వహింపబడటం లేదని ప్రశ్న ఉద్దేశ్యం. యూరినల్స్ కు శ్రద్ధగా ఉండడం లేదు. భోజన వసతి బాగా ఉండుట లేదు. వాటిని కుశ్రద్ధగా పునరానికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకొంటారా? ప్రయత్నం వారివల్ల అది సాధ్యం కాదు.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:—రాష్ట్రంలో 159 బస్ స్టాండ్స్, బస్ స్టేషన్లు ఉన్నాయి. ప్రయాణీకులకు అన్ని సదుపాయాలను ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. సరిగా మెయింటెయిన్ చేయనివారిమీద చర్య తీసుకొంటున్నాం.

శ్రీ యు. వెంకటేశ్వర్లు (బాపట్ల):—మెయింటెనెన్స్ అంటే ఊడ్చడము ఒక్కటే కాదు. చాలాచోట్ల మంచినీటి వసతి లేదనేది ఒప్పుకోవాలి. ఎండా కాలం వస్తోంది. రైల్వే స్టేషన్స్ లో మాదిరి మొబైల్ బండ్లు పెట్టి ప్రయాణీకులు బస్ లు దిగి రానక్కర లేకుండా అందించే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:—మునిసిపల్ ఏరియాలలో ఉన్న బస్ స్టేషన్స్ లో ట్యాప్స్ పెట్టాం. వాన్ మునిసిపల్ ఏరియాలలో బోర్స్ చేస్తున్నారు. రైల్వే స్టేషన్స్ లో మాదిరి మొబైల్ బండ్లు గురించి పరిశీలిస్తాం.

గౌరవ సభ్యుడు:—జిల్లాలో బస్ స్టేషన్స్ చాలా అధ్వాన్న స్థితిలో ఉన్నాయి. కుశ్రద్ధగా మెయింటెయిన్ చేయించడానికి, భోజనవసతి కు శ్రద్ధగా పుండేటట్లు చూడడానికి ప్రత్యేకంగా అధికారులను పంపితారా?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ:—అక్కడ డిపో మేనేజర్లు ఉంటారు. సాధ్యమై సంతవరకు బస్ స్టేషన్స్ అన్ని తిరిగి పొరపాట్లు పుంటే రెక్టిఫై చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ ఎ. కృష్ణమూర్తి (కామారెడ్డి):—మంత్రిగారి సమాధానం సరియే నది కాదు. హైదరాబాదు నగరంలోని సెంట్రల్ బస్ స్టేషన్ చూస్తే పరిస్థితి అర్థమవుతుంది. యూరినల్స్ కిగాని, ల్యావేటరీస్ కిగాని వెళ్ళాలంటే కాళ్ళు తడిస్తే గాని అంతవరకు వెళ్లేని పరిస్థితి వుంది. వాటర్ ప్రవహిస్తూ వుంటుంది. కామారెడ్డి బస్ స్టాండ్ లో వాటర్ కనెక్షన్ లేదు. గతంలో ట్యాప్ వుండేది. దానిస్థానంలో ఫ్రూట్ బ్యాస్ స్టాల్ కి పెర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఇదేమిటంటే వేరే చోట వాటర్ కనెక్షన్ కి ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చునని డిపో మేనేజరు సమాధానమిచ్చారు.

Health Hazard to E. C. I. L., Workers due to Emission of Radio Active Rays

56—

*1356-(Z)-Q.—Sarvasri V. Sreeramulu, B. Bal Reddy, R. Ravindranath Reddy (Alampur) and V. Jaipal (Palkal) :—Will the Minister for Labour and Printing be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Health of the staff of the E. C. I. L. is adversely affected by emission of the Radio active rays;

(b) if so, the steps being taken by the Government for protecting their health; and

(c) whether there is any danger of spreading these radio active rays to the surrounding villages of E. C. I. L. ?

9-10 a.m.

కార్మిక శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి) :— (ఎ) అణు ధార్మిక కిరణ ప్రసరణంవల్ల ఇ. సి. ఐ. ఎల్ నిబ్బంది ఆరోగ్యం దెబ్బతింటున్నదనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది.

(బి) కార్మికుల కోరిక మేరకు వైద్య పరీక్ష నిమిత్తం పంపించడంజరిగింది.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగిందని మంత్రిగారు ఒప్పుకొనడం జరిగింది. ఈ అణు ధార్మిక కిరణ ప్రసరణంవల్ల ఎంత మంది వర్కర్లు ఆరోగ్యం దెబ్బతిన్నదనే రికార్డు ఉందా? ఈ విషయంలో ఎంతమంది వర్కర్లకు మెడికల్ టేర్ ఇవ్వించారు?

* శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— అణు ధార్మిక కిరణాలు అనే సబ్జెక్టుపై ప్రభుత్వ పరిధిలోనికి రాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో నిర్వహించబడుతున్నటువంటి, బొంబాయిలో ఉన్నటువంటి బాబా అటమిక్ ఎనర్జీవారికి ఇ. సి. ఐ. ఎల్ లో జరిగినటువంటి విషయం గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెటర్లు వ్యాయడం జరిగింది. ఎంతమందికి అణు ధార్మిక కిరణ ప్రసరణంవల్ల ప్రమాదం జరిగిందని గౌరవసభ్యులు అడిగారు. ఒక సంవత్సరం క్రితం 14, 15 మంది కార్మికులను వైద్య క్షిపుణుల పరీక్షకు పంపించడం జరిగింది.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి :— ఇ. సి. ఐ. ఎల్ లో పని చేసే కార్మికులకే కాకుండా ఈ ఫ్యాక్టరీ చుట్టుప్రక్కల ఉన్న కుళాయిగూడ, మౌలాళి, నాచారం, చర్లపల్లి గ్రామాలలోని ప్రజలు కూడా దీనికి గురి అయి అనారోగ్యమైన విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? దానిని అరికట్టేవానికి చర్యలు తీసుకున్నారా?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— అణు ధార్మిక కిరణ ప్రసారణంవల్ల ఇ. సి. ఐ. ఎల్ లో ఎవరికి అనారోగ్య ప్రమాదం వాటిల్లి నా ట్రీట్ మెంట్ చేయడం జరుగుతుంది. బొంబాయిలోని బాబా అటమిక్ ఎనర్జీవారి పరీక్ష నిమిత్తం పంపించడం జరిగింది వారు పరిశోధనచేసి గవర్నమెంటుకు రిపోర్టు పంపించిన తరువాత ఇ. సి. ఐ. ఎల్. యాజమాన్యంతోను, కార్మికులతోను వెంటనే సమావేశం ఏర్పాటుచేసి తగిన చర్యలు తీసుకొనడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి :— ఆ మధ్య పేపర్లలో ఒక విషయం వచ్చింది. రేడియో యాక్టివ్ పెన్సిలు పోవడం, తరువాత అది చెత్త కుండీలో దొరకడం జరిగింది. ఆ తరువాత తాగే మంచినీటిలో కూడా రేడియో యాక్టివ్ మెటీరియల్ కనిపించిందని పేపర్లలో రావడం జరిగింది. అసలు ఫ్యాక్టరీలో జరిగే విషయాలు అక్కడున్న వైంటిస్టులకే తెలియడం లేదు.

అందుచేత ఇటువంటివి ఆ చుట్టుప్రక్కల కూడా వ్యాపించడానికి అవకాశం ఉంది. అందుచేత ఆ చుట్టు ప్రక్కల ఉండే ప్రజలను స్క్రినింగుచేసి ఎంతమంది ఎఫెక్టు అయ్యారో కనుగున్నారా? కనుగొంటే వారికి ఎటువంటి రక్షణ కలుగజేసారు.

*శ్రీ పి. ఇంద్రా రెడ్డి :— ఇది ఇ. సి. ఐ. ఎల్ లో పని చేసే కార్మికులకు పరిమితమైనది. చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ప్రజలకు కూడా దీనివల్ల ప్రమాదం ఉందని కౌరవసభ్యులు చెబుతున్నారు. చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ప్రజలనుంచి అటు వంటి కంప్లయింట్సు రావడం లేదు. కౌరవసభ్యుల సూచనమ దృష్టిలో ఉంచు కొని ఇన్స్పెక్టర్ అఫ్ ఫ్యాక్టరీస్ యాజమాన్యాలతో చర్చించి అవసరమును కుంటే అటమిక్ ఎనర్జీ, బాంబే వారిని సంప్రదించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టరు కె. వీరయ్య (వేమూరు) :— అటు ధార్మిక కిరణ ప్రసరణంవల్ల ప్రక్క గ్రామాలకు కూడా చెడు ఫలితాలు వచ్చి ఉంటాయి. వాటిని పరిశోధించారా లేదా?

*శ్రీ పి. ఇంద్రా రెడ్డి :— సంవత్సరం క్రితం ఇటువంటి కంప్లయింట్సు గవర్నమెంటుకు వచ్చినప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు తెలియజేయడం జరిగింది. తనిఖీ చేయడం జరిగింది. అటువంటి ప్రమాదం ఏమీ లేదని వారు చెప్పడం జరిగింది.

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :— ఇక్కడ పనిచేసే కార్మికులకు కాని స్టాఫ్ కు కాని ప్రతి రి మూనాలకు ఒకసారి రక్త పరీక్ష చేసి ఇటువంటివి డిటెక్టు చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నారా?

*శ్రీ పి. ఇంద్రా రెడ్డి :— ఇటువంటి ప్రమాదాలు రాకుండా అవసర మనుకుంటే అక్కడున్నటువంటి కార్మికులకు తరో పాల్సు చెక్ అప్ చేయు విషయంలో గవర్నమెంటు యాజమాన్యంవారితో చర్చిస్తుంది.

Houses to Physically Handicapped

57—

*4911-Q.—Sarvasri S. Chandramouli, A. Madhava Reddy, B. Janardhan (Chennur), K. Adenna (Santhanuthalapadu), S. Venugopala Chary and S. Satyanarayana Rao:—Will the Minister for Housing be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct houses to physically handicapped ;

(b) if so, the guidelines set out to select the beneficiaries ;

(c) the amount allotted for the said scheme; and

(d) whether the Government of India have contributed any funds towards this scheme ?

గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. రాజేశం గౌడు) :—

(ఎ) లేదండీ. వికలాంగులకు ప్రత్యేకముగా గృహనిర్మాణ పథకము ఏదీ లేదు.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

డాక్టరు ఎన్. చంద్రమౌళి :—ఫిజికల్లీ హ్యాండికాప్టు వారికి మనం ప్రత్యేకంగా దయచూపవలసిన అవసరం వుంది. సమాజంలో వారు అత్యంత గౌరవంతో బ్రతకే పరిస్థితి కలుగజేయాలి. ఈ నాడు ప్రతిదానికి మనం టిజర్వేషను కల్పిస్తున్నాము. హాసింగు పోలీస్ గ్రాములో వీకర్ నెజన్సుకు 50% కలుగజేస్తున్నాము. మిగిలిన 50% లో ఫిజికల్లీ హ్యాండికాప్టు వారికి కూడా కొంత పోలిజను కలుగజేయాలి. ఈనాడు హోం ఫర్ బ్యయిండు అని ఉంది. అట్లాగే హోం ఫర్ ఫిజికల్లీ హ్యాండికాప్టు అని ఏర్పాటుచేసే వారు చేసే షనులలో శిక్షణ యిచ్చి సమాజంలో బాగుపడే వ్యక్తులుగా తయారుచేసే పథకం ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :—ప్రతి జిల్లాకు ఎక్కువ ఇళ్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ విషయంలో 1983 లో, 1986 లో ఒక సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేయడం జరిగింది. ప్రతి జిల్లాకు 400 ఇళ్లు హ్యాండికాప్టు వారికి కేటాయించాలని తెలియజేయడం జరిగింది. జిల్లా కలెక్టర్లు వారికి ఇళ్ళు మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది. ఎక్కడనుంచి దరఖాస్తులు వచ్చినా వారికి ఇళ్ళు కట్టించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టరు ఎన్. చంద్రమౌళి :—హోం ఫర్ హ్యాండికాప్టు విషయం గురించి ఏమి చెబుతారు ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :—ఎవరైనా కాని-ఇళ్ళు లేనివారికి ఇళ్ళు కల్పించే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది.

మిస్టరు పీకరు :—50, 100 మందికి గృహ నిర్మాణ సౌకర్యం కావాలని అంటే కలుగజేయడానికి సౌకర్యం ఉందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడ్ :—అటువంటివి వివిధ జిల్లాలలో కల్పించడం జరిగింది.

9-20 a.m.

శ్రీ బి. జనార్దన్ :—మొదట వికలాంగుల కొరకు పథకము ఏదీ లేదన్నారు. రెండవసారి వుంది అని చెబుతున్నారు. ఏది వాస్తవం? అదిలాకాదు జిల్లాలో వికలాంగులకు ఇండ్లు కట్టిస్తున్నారు, ఏ పద్ధతిలో కట్టిస్తున్నారు? సంవత్సరానికి ఎంత మంది కట్టిస్తున్నారు ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడు :—ప్రతి జిల్లాలో హాసింగులో ఎస్.సి.లకు 50, ఎస్.టి.లకు 5, బి.సి.లకు 25, ఇ.బి.సి.లకు 15 పర్సంటు వుంది. అందులోనే వికలాంగులకు కేటాయించడం జరిగింది. వికలాంగులు స్వయంగా యిండ్లు కట్టుకునే పరిస్థితి లేదు, వారు హోండికాప్టు గాబట్టి వీలుపడదు. మిగతావారు వంద మంది వున్నచోట వీరు 20 మంది వుంటే వారు వీరికి సహకరించి యిండ్లు కట్టిస్తారనే పుద్దేశముతో అట్లా చేయడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా వికలాంగులకే స్థలం కేటాయించి యిండ్లు కట్టిస్తే బాగుండడనే పుద్దేశముతో అది చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—హాసింగు కాలనీలు కట్టించి ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి.లకు పర్సంటుజ్ ప్రారాము యిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. వికలాంగులు సాధారణముగా దేవాలయముల వద్ద వుంటారు. అందుకని దేవాలయాలవద్ద భూమిని సేకరించి వారి కొరకు యిండ్లు కట్టించే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆదేశిస్తుందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడు :—అందులో సందేహపడవలసిన అవసరం లేదు. రిరివ సంవత్సరంలో డిశంబరులో కూడ సర్క్యులర్ పంపించడం జరిగింది. ప్రతి జిల్లాలో 400 యిండ్లు వికలాంగులకు కేటాయించాలని కలెక్టరుకు తెలియజేయడం జరిగింది. స్థలం ఎక్కడ వున్నప్పటికీ సేకరించి కట్టించడం జరుగుతోంది.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :—వికలాంగుల గురించి సర్వే సక్రమంగా జరుగలేదని కొన్ని జిల్లాలో ఆందోళన చేస్తున్నారు. వికలాంగుల సర్వే మళ్ళీ జరిపించడానికి చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడు :—అది సెపరేట్ క్వశ్చన్.

శ్రీ ఎన్. వేణుగోపాల చారి :—ఈ మధ్యన వికలాంగుల సంస్థ చైర్మన్ గారు, ప్రతి జిల్లాలో టాప్ ప్రయారిటీ యిచ్చి వికలాంగుల కొరకు మినిమం నాలుగైదు వందల యిండ్లు కట్టిస్తామని పత్రికలలో ప్రకటించారు. అది ప్రభుత్వముతో సంబంధం వుండి చేశారా? వికలాంగుల కొరకు టాప్ ప్రయారిటీ యిచ్చి ప్రత్యేకంగా క్లస్టర్ స్కీము క్రింద తీసుకునే ప్రతిపాదన వుందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం గౌడు :—అది సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించింది. అయినా చెబుతున్నాను. హోండికాప్ట్ డిపార్టుమెంటుద్వారా ర్ పర్సంటు డిజర్వ్ చేయాలని వుంది. జిల్లాలో 400 యిండ్లు కట్టాలని ప్రతి జిల్లా కలెక్టరుకు తెలియజేయడం జరిగింది. వికలాంగులకు ప్రత్యేకంగా స్థలం కేటాయించి ప్రత్యేకంగా వారికే కట్టాలనే పరిస్థితి లేదు. వారు సమాజములో మిగతా వారితోనే వుంటారు. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. ఎవరైనా వికలాంగులు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నప్పుడు స్థలం వున్న చోట వారితోపాటు వీరికి యిండ్లు కట్టించడం జరుగుతుంది. వారికి యిండ్లు లేవు అనే సమస్య వుండదు.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణరావు :— ఇప్పటివరకు ఏ జిల్లాలో అయినా వికలాంగులకు యిండ్లు కట్టించడం జరిగిందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం శాస్త్రి :— ఇంతకు ముందు తెలియజేశాను. స్పెషిఫిక్ గా యీ సంవత్సరము రెండు లక్షల 12 వేల యిండ్లు కట్టించు విషయం అందరికీ తెలుసు. అందులో వికలాంగులు వుంటే వారికి కూడ యిండ్లు కేటాయించడం జరుగుతోంది. వారు కూడ సమాజములో అందరితో కలిసి వుండాలి, వారిని సమాజానికి దూరంగా వుంచాలనే వుద్దేశం కాదు.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :— యిండ్లు అందరికీ కేటాయిస్తున్నామన్నారు. ప్రతివారికీ కేటాయించే విషయములో గైడ్ లైన్స్ వేరే వున్నాయి. రి:15 రూపాయల ఇంటియాప్రైస్ తీసుకొని కట్టించేవి వున్నవి. మిగతావి వున్నవి, గైడ్ లైన్స్ చెప్పమని అడగడం జరిగింది. వికలాంగులు ఒక చోట వుండరు, వారందరిని జమ చేసి కట్టిస్తారా ? వికలాంగులు ఎంత మంది వున్నారనేది తెలుసుకోడానికి జిల్లాలో సర్వే చేశారా ? వికలాంగుల కొరకు యిండ్లు కట్టించే ప్రతిపాదన ఏదైనా వచ్చిందా ? దానిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే ఫండు ఏదైనా ఇన్ వాల్వ్ అయి వుందా ?

శ్రీ జి. రాజేశం శాస్త్రి :— కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నదానిని దాచుకునే పరిస్థితి లేదు. యిచ్చిన మాట వాస్తవం. వందలు వచ్చినప్పుడు హ్యాండికాప్డ్ కు, గిరిజనులకు, హరిజనులకు, బి.సి. లకు కొన్ని యిండ్లను కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన మాట వాస్తవం. హ్యాండికాప్డ్ కు కొన్ని యిండ్లు మంజూరు చేశారని తెలియజేస్తున్నాను.

Sale of Public Park Land

58—

*4923-Q.—Sarvasri N. Raghava Reddy, A. Lakshminarayana (Miryalaguda) J. Venkaiah (Aliur) and M. Ramakrishna Rao (Khammam):—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have received any representation in March, 1986 regarding the proposed sale of public park land in S. Nos. 841 and 842 behind L.I.C. Office in Nagarjuna Colony, Nalgonda district; and

(b) if so, the action taken thereon?

మునిసిపల్ పరిపాలనా శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు):—

(ఎ) కాదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు. ఇప్పుడు సార్కు కూమిలో అక్రమణలు ఏమీ లేవు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ప్రభుత్వానికి మెమోరాండం అందలేదని చెబుతున్నారా? వారు అక్కడ ఆక్రమించుకుంటున్నారు, విక్రయిస్తున్నారని నేను వాగ్దానం చేశాను. మీరు అందలేదంటే ఆశ్చర్యంగా వుంది. దానిని ఆపుమని వాగ్దానం చేశాను. ఆపుజేశారా? ఇప్పటికే నా స్వాధీనం చేసుకునే అవకాశం వుంది. కాబట్టి ఆ పార్కులన్నింటికీ ప్రివేట్ గోడలు కట్టించడమో లేకపోతే ఫెన్సింగ్ వేయడమో ఏదైనా ఏర్పాటు చేయకపోతే ఆ స్థలం ఆక్రమించుకొని అమ్ముకోడానికి వీలుంటుంది. మునిసిపల్ కౌన్సిల్ తలకు యింత అని కేటాయిస్తే కలెక్టరు జోకర్లం చేసుకొని వాటిని రద్దు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు వట్టిగా పడి వున్నవి. ఎవరైనా ఏర్పాటు పెట్టుకోడానికి అవకాశం వుంది. వాటికి ఫెన్సింగ్ వేయిస్తారా?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— డైరెక్టరు ఆఫ్ మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషనుకు, టౌన్ ప్లానింగు డైరెక్టరుకు కంచె వేయడం గురించి వారి పిటిషను అందించడం జరిగింది. నాలుగు వేల 42 గజాలు వుంది. దానిని ప్రాజెక్ట్ చేయటానికి డిస్టిక్ట్ కలెక్టరుకు, అదే విధంగా మునిసిపల్ అథారిటీస్ కు ఫెన్సింగ్ వేయడానికి యిన్స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇప్పటికీ అది అట్లాగే వుంది.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— ఫెన్సింగ్ వేయడానికి కమిషనరుకు, కలెక్టరుకు ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇంకా ఏమీ చేయలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది ఎంక్వయరీ చేయండి.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి :— ప్రతి లే ఆవుట్ తో పబ్లిక్ పర్సన్ కొరకు మనం స్థలాన్ని కేటాయిస్తాము. పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా అట్లా పబ్లిక్ పర్సన్ కొరకు కేటాయించిన స్థలం దుర్వినియోగం అవడం, అమ్ముకోడానికి ఓనరు పర్సన్లు యివ్వడంలాంటివి జరుగుతున్నవి. నెల్లూరులో నాలుగైదు స్థలాల్లో పెద్దలు ఆక్రమించుకొని వుంటే, వారిని శాశీ చేయించినా యిప్పటి వరకు వాటికి ఫెన్సింగ్ ఏర్పాటు చేయలేదు. పది సంవత్సరాలుగా అక్కడ పార్కు వుండడం లేదు. దుర్వినియోగం అయ్యే అవకాశం వుంది. పబ్లిక్ పార్కులుగా వుపయోగపడే విధంగా చూడాలి. కనీసం వాటికి చుట్టూ కంచె వేయించాలి. మునిసిపల్ ఏరియాస్ లో పార్కుస్ దీనావస్థలో వున్నవి. ఉన్న పార్కులు కూడా దుర్వినియోగం అవుతున్నాయి. వాటి గురించి ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— ఈ స్థానిక సంస్థలలో గౌరవ సభ్యులు కూడా సభ్యులుగా ఉంటారు. అక్కడ వారు ఈ విషయాలు చర్చించే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం ఏరంగా ఏక్స్ ను తీసుకోవడం జరిగింది. పబ్లిక్ పార్కులను ఇంప్రూవ్ చేయాలని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యుల సూచనల ప్రకారం ఇది ఇంప్రూవ్ చేయడం జరుగుతున్నది. లేదా మళ్ళీ కూడా ప్రాసెస్ తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—పట్టడాలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. అలా పెరుగుతున్న చోట్ల ప్లాట్స్ చేసి అమ్మడం జరుగుతున్నది. వాటిలో కొంత స్థలం వచ్చి కో వరదస్ కోసం వదిలి పెట్టామని చెబుతున్నారు. ఆస్థలాన్ని పట్టా నుంచి రద్దు చేసి ఉమ్మడి భూమిగా చూపకపోవడంవల్ల, పట్టాదారు తిరిగి ఆ స్థలాన్ని ఆక్రమించుకోవడం అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది. కనుక ఈ స్థలాన్ని అందరికీ వదిలి వేస్తున్నట్లు చెప్పినప్పుడు పట్టాలో రద్దు చేసేందుకు రెవిన్యూ వారికి ప్రాసి ఏక ను తీసుకోవలసి ఉంది. కనుక మునిసిపాలిటీల ద్వారా రెవిన్యూకు ప్రాసి ఆ భూమిని మునిసిపాలిటీలకు చెందినవిగా ప్రకటించేందుకు చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :—తప్పకుండా తీసుకుంటాము. ఇంతకు ముందు కూడా తీసుకున్నాము—ఇప్పుడు కూడా తీసుకుంటాము.

Payment to Contractor of Guntivagu & Zildar Tippa
Projects in Mahaboobnagar District

59—

*5671-Q.—Sarvasri C. Ramachandraiah (Cuddapah) and G. Nagi Reddy :—Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that six and half lakhs of rupees were paid in 1982 to a contractor of Guntivagu and Zildar Tippa Projects of Mahaboobnagar District; and

(b) if so, the action taken so far to recover the amount and also against the officials responsible for the same?

చిన్న తరహా నీటిపారుదల శాఖ నుంత్రి (శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు) :—
(ఎ) అండ్ (బి) మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో గుంటి వాగు ప్రాజెక్టుల, ఐ. బి. టాంకు కంగుల చెరువు, జిల్దార్ తిప్ప ప్రాజెక్టుల యొక్క కాంట్రాక్టరు పని పూర్తి చేసిన తరువాత అప్పటి రేట్ల ప్రకారం అదనంగా పనులు చేసినందుకు అతని బిల్లును సవరించమని కోరడం జరిగింది. ప్రభుత్వం తగు పరిశీలన తరువాత ఆ మూడు ప్రాజెక్టుల అంచనాలను సవరించడం జరిగింది. సవరించిన అంచనాల ప్రకారం కాంట్రాక్టరుకు రావలసిన రు. 55,106.25 మంజూరు చేసి చెల్లించడం జరిగింది. కావున అతనికి అదనంగా ఏమీ చెల్లించలేదు. కాబట్టి కాంట్రాక్టర్ దగ్గర నుండి పనులు చేసే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Merger of Yanam in Andhra Pradesh

60—

*5330-Q.—Sri Ch. Ramachandra Rao (Tallarevu):—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to merge 'Yanam' the centrally administered area into Andhra Pradesh State; and

(b) if so, the details thereof ?

రెవిన్యూ కాణా మంత్రి (శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి):— (ఏ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

అయినా ఒక విషయం క్లారిఫయ్ చేయాలి—యానాం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విలీనం అవుతుందా లేదా అని సర్వత్రా ఆలోచిస్తున్న విషయం. రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 3 ప్రకారం ఇది పార్లమెంటు నిర్ణయించవలసిన విషయం. యానాం ప్రజానీకం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విలీనం కావడాన్ని కోరుకుంటున్నారా లేదా అనే విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. ఒకవేళ యానాం ప్రజానీకం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేరాలని కోరుకుంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సుస్వాగతం చెప్పి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కలుపుకోడానికి సిద్ధంగా ఉంది. కానీ ఆర్టికల్ 3 రాజ్యాంగం ప్రకారం అది విత్ ప్రయర్ కంకరెన్సు ఆఫ్ ది ప్రెసిడెంట్ పార్లమెంటులో పెట్టవలసి ఉంటుంది. వారు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీకి రిఫర్ చేసే అవకాశం ఉంది. ఒకవేళ రిఫర్ చేసే పరిస్థితిలో మీరంతా మన రాష్ట్రంలో కలుపుకోడానికి అంగీకరిస్తారనే నమ్మకం ఉంది. యానాం ప్రజానీకం ఏమి కోరుకుంటున్నారో ఈ ప్రభుత్వానికి రిక్విజిషన్ ఏమి రాలేదు. ఈ ప్రభుత్వానికి ఆ విషయం ఏమీ నాలెడ్జి లేదు. వారు అందరూ కోరుకునే పరిస్థితిలో, ఈ కానన సభ ఆమోదం పొందడమే కాకుండా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా సుస్వాగతం చెప్పుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు :—తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 16 వేల జనాభా ఉన్నటువంటి పెద్ద గ్రామం ఇది. ఇక్కడ అంతా తెలుగు భాష మాట్లాడుతారు. తెలుగు సంస్కృతి ఉన్న ప్రజానీకం. అయితే మంత్రి, వారు కోరుకుంటున్నారా అంటున్నారు. ఇక్కడ ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలో అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. రెండు రూపాయలకు కె. జి. బియ్యము, సబ్సిడీ రేటుపై జనతా చీర ధోవతి ఇయ్యటం మున్నగు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అవి మాకు కూడా కావాలని వారు కోరుకుంటున్నారు. అందువల్ల విలీనం చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలి లేదా వారికి ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ఏమన్నా కలుగ జేస్తారా ? పన్నుల్లో వ్యత్యాసం ఉండడంవల్ల కోట్లాది రూపాయలు నష్టం కలుగుతున్నది — ఎక్స్ సైజ్ పన్నువల్ల, రెవిన్యూవల్ల అమ్మకం పన్నువల్ల

కోట్ల రూపాయలు నష్టం కలుగుతున్నది. దీనికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుని విలీనం చేస్తారా లేదా నష్టం భర్తీ చేస్తారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—జాగ్రహికల్ గా — భాగోళికంగా యానాం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కలవడం భావ్యం, న్యాయం అని అందరికీ తెలుసు. అయినా మనకుగా మనం కోరడం, అడగడం రాజ్య విస్తరణ కాంక్షగా ఉంటుంది. అక్కడి ప్రజల కోరిక తెలుసుకుని, యానాం ప్రజానీకం కోరుకుంటే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కలుపుకోడానికి సిద్ధంగా ఉంది. రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 3 లో విత్ ది ప్రివీయస్ కాన్సెంట్ ఆఫ్ ది పెరిసిడెంట్ అని ఉంది. వారు తెలిస్తే చర్చకు రిఫర్ చేయవచ్చు అని ఉంది. యానాం ప్రజలు కోరితే విలీనం జరగడానికి అవకాశం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటసతి:—వారు ఎలా కోరాలి ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఒక రిప్రజంటేషన్ ప్రయిమినిస్టరుకు, పెరిసిడెంటుకు సంపించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దాని కాపీ పంపిస్తే, మేము కూడా భారత ప్రభుత్వాన్ని కోరడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము.

శ్రీ యమ్. బాగారెడ్డి (జహీరాబాదు):—నేను యానాం గురించి కాదు మాట్లాడేది. కర్ణాటక బోర్డర్ లో గుర్మట్గర్, కొలాసిరం, యాదగిరి మున్నగు తెలుగు మాట్లాడే ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. కర్ణాటక ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం తెలుగు పాఠశాలలు కన్వర్ట్ చేసి, ఒక్క గుర్మట్గర్ లో ఉంచి, మిగతావి తీసివేస్తామని అన్నారు. నేను మంత్రికి రిప్రజంటేషను ఇచ్చి అక్కడి ప్రభుత్వానికి కూడా కాపీ ఇచ్చాను. ఈ ప్రభుత్వానికి కర్ణాటక ప్రభుత్వంతో మంచి సంబంధాలు ఉన్నాయి కాబట్టి — ఇప్పుడు కర్ణాటక మహారాష్ట్ర వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు — మనకు వారితో మంచి సంబంధాలు ఉన్నాయి కాబట్టి ఆ ప్రాంతాలు తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా లేదా తెలుగు స్కూల్స్ ఉండేలా ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Mr. Speaker:—It does not pertain to this question. He has only suggested.

Sri M. Bagareddy:—I have written a letter to the Chief Minister. ఏమైనా చేస్తే వారు సంతోషిస్తారు కదా.

మిష్టర్ స్పీకర్:—అందరూ కలిసి కృషి చేస్తే సంతోషిస్తారు.

L. A. Q. Postponed from 21-3-87.

Rural Electric Co-operatives at Mandal Level

3—

*6217-Q. - Sarvasri K. Bojji (Bhadrachalam), J. Venkaiah, M. Ramakrishna Rao and N. Raghava Reddy :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to establish Rural Electrification Co-operatives in every Mandal ; and

(b) if so, the details thereof?

సహకార కాఖామంత్రి (శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు):—(ఎ), (బి) మండలా 9-40 a.m. లన్నిటిలో గ్రామీణ విద్యుత్ సహకార సంఘాలను ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది.

శ్రీ ఎం. జాగారెడ్డి:—ఆ వివరాలు కావాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్:—మంత్రిగారూ, ఆ వివరాలు యేమైనా ఉంటే చెప్పండి.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు:—ఇది పరిశీలనలో ఉందన్నది నేను చెప్పడం జరిగింది. అందువల్ల ప్రతి మండలంలో కూడా ఒక గ్రామీణ విద్యుత్ సహకార సంఘం పెట్టాలనేది ప్రభుత్వ ఆలోచనగా ఉన్నప్పటికీ దీనికి యిప్పుడు క్రొత్తగా పెట్టిన ఫ్లేట్ రేట్ వల్ల కాని అదేవిధంగా రూరల్ ఎలక్ట్రిసిటీ కార్పొరేషన్ వారు పెంచినటువంటి యీ యింటర్ స్టేట్ రేటు వల్ల కాని మరల పరిశీలిస్తున్నాము. అందువల్ల యిప్పుడు ఉంటేటువంటి సొసైటీస్ లో 9 సొసైటీలు మరల పరిశీలించడం జరుగుతుంది. వీటి పని తీరును, యిప్పుడుండే టుటువంటి కండిషన్స్ లో వై బిల్డి యే విధంగా ఉన్నదనేది చూసి మరల యివన్నీ పరిశీలించి ప్రభుత్వవరంగా మరల తగిన నిర్ణయం తీసుకొనడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:—అదృష్టా, యీ విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో మన గ్రామీణ ప్రజల సౌకర్యార్థంగా తక్కువ రేటుకు యివ్వడం జరిగేది. కాని తెలుగుదేశం సిద్ధాంత ప్రకారంగా వ్యవసాయదారులందరికీ ప్లాట్ రేటుగా రూ. 50 లు హార్డ్స్ వర్క్ సంవత్సరానికి యివ్వడం జరుగుతోందని అందరికీ తెలుసు. ఇది యింతటితోనే పరిపోతుందా? యింకా యేమైనా ఆలోచించాలా అనేది యీ నాడు మన రూరల్ కోఆపరేటివ్ ఎలక్ట్రిసిటీ సొసైటీ ద్వారా సప్లయ చేసినప్పటికీ యింతకంటే చౌక ధరకు లభించదనేది నాకు కొంతమంది తెలియజేసినారు. దాని తర్వాత యీ నాడు ప్రగతి పథంగా ఆలోచిస్తే యెక్కువగా పంచాయితీలు డబ్బు కట్టుకోలేని స్థితిలో ఉన్నాయి. కాబట్టి కుగ్రామాలకు సంబంధించి సామాన్య ప్రజలకు యే విధంగా సౌకర్యం కల్పించాలనే విషయం ప్రభుత్వాన్ని మదనపెడుతోంది. కొంత మంది త్రాగే నీరుకు, పీథి దీపాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ రేటు కట్టుకోలేక పోతున్నారు. వాటికి కరెంటు డిస్ కనెక్ట్ చేయవద్దని చెప్పాము. ప్రజలకు అసౌకర్యం కల్గించడానికి పీలులేదని యీనాడు ప్రభుత్వం యీ విషయంలో అతి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది. పట్టణాలకు, మున్సిపాలిటీలకు, మేజర్ పంచాయితీలకు కాకుండా కుగ్రామాలలో సామాన్య ప్రజలెవరైతే ఉన్నారో వారికి వారు తాగే నీటికి, స్ట్రిట్ లైట్స్ కు ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయ చేసే విషయంకాని, ఉదయం 5-00 గంటల నుంచి 10-00 గంటల వరకు వీరికి పూర్తిగా యే రేటు చార్జ్ చేయకుండా ఉచితంగా సరఫరా చేయాలనే విధానాన్ని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. వీటన్నిటినీ నూతనంగా యీ రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ద్వారా యెక్కువ సౌకర్యం జరుగుతుందా? లేకపోతే దీనివల్ల యెక్కువ సౌకర్యం జరుగుతుందా? అన్నది ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ద్వారా

పదకొండున్నర శాతం యింజనైన్స్ కూడా పెంచాలనేది నూతనంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు నిర్ణయించిన, ఆ కోఆపరేటివ్ సంస్థ వారు నిర్ణయించిన విధానం కాబట్టి వీటన్నిటినీ పరిశీలించి, పేద ప్రజానీకం సంక్షేమంగా ప్రభుత్వం దీనిని పూర్తిగా అవలంబిస్తుంది. ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వం శ్రద్ధతో గమనించి నిర్ణయం చేస్తుందని గౌరవ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) కె. బుజ్జి :—సహకార శాఖా మంత్రిగారు మండలి స్థాయిలో గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ విషయం వివరాలు చెబుతారా? ఇది ప్రతి మండలంలో చేయాలనే ప్రతిపాదన కలదా? అయినచో వాటి వివరాలన్నీ చెబుతారా?

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు :—ఇది పునఃపరిశీలన చేయడం జరుగుతుందని యంతకుముందు మనవిచేసినాను. అదేవిధంగా యిది అన్ని గ్రామాలకు అమలు చేయడానికి ఉచితంగా వారు త్రాగే నీటికి, అక్కడ విద్యుత్ దీపాలు అలంకరించడానికి వీలైతే పూర్తిగా యీ విధానం ప్రభుత్వం అవలంబించినప్పుడు, దాని విషయం అవసరం లేదోమో ఆ విషయం గమనించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) కె. బుజ్జి :—దీని గురించి మనవి చేసేదేమిటంటే అక్కడక్కడ ఒకటి, రెండు స్థంభాలను వేసే అధికారం ఉందికాని చివరి గ్రామాలకు తాము కరెంటు సప్లయ అందించే విషయం తమ చేతిలో లేదని, గవర్నమెంటు దృష్టిలో ఉంటుందని అంటున్నారని యీ విషయంలో వివరం చెప్పగలుగతారా?

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు :—దీని విషయంలో కూడా అలోచించడం జరిగింది. ముఖ్యంగా యిప్పుడు యీ ట్రాన్స్మిషింగ్ యెక్కువ అవుతున్నది. ఈ ట్రాన్స్మిషింగ్ అనేది కేవలం ఒక దగాకోరు పద్ధతిగా మారింది. ఈ నాడు వారు ఉచితంగా ట్రాన్స్మిషింగ్ చేసుకోగలిగితే యెంత దూరం అయినా సరే ఆ కేస్టింగ్ పిల్లర్స్ వారికే యిచ్చి అవి వారే పాతుకుంటే ఆ విధంగా కరెంటు అందించే విధానం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఒక విస్తృత వాతృకమైన పద్ధతిలో యివన్నీ సంక్షిప్తంగా ఆలోచించి సభవారి ముందు పెట్టడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రజలనే ట్రాన్స్మిషింగ్ చేసుకోమంటే వారిది చేసుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. మీరు ఆ విధంగా బోర్డు నుంచి ఆదేశాలు పంపించండి. వారడిగింది గిరిజన గ్రామాల గురించి. అసలు యీ గిరిజన గ్రామాలలో కరెంటు యిమ్మంటే యిది దూరం అవుతుంది కనుక అది యివ్వము అని అంటున్నారని, దీనిలో గిరిజనుల సమస్య గురించి లేదని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు.

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, గిరిజన గ్రామాల విషయంలో ముఖ్యంగా కోస్ట్ లో తీర ప్రాంతానికి సంబంధించినంతవరకు, గిరిజన ప్రాంతాలు అంటే అక్కడ కేవలం 5 యిళ్లు 10 యిళ్లు 15 యిళ్లు మాత్రమే ఉన్నాయి, తప్ప పెద్ద గ్రామాలుగా విస్తరించబడలేదు. అవి ఒక గ్రామానికి యింకొక

గ్రామానికి దూరం యెక్కువ ఉంటుంది. మైగా కొండలు, అడవులు చాటి వెళ్ళాలి. మైగా రిజర్వ్ ఫారెస్టులు ఉన్నాయి. కాబట్టి సోలాక్ పవర్ డ్వారా ముందు సూర్య కిరణాల ద్వారా పవర్ వెంటనే తీసుకొని, ఉచితంగా ప్రతి గ్రామానికి ఉండాలి. తీర ప్రాంతంలో యిన్ని మైళ్ళ దూరం తీగలాగి సకాలంలో అందించడానికి సాధ్యంకాని పక్షంలో వెంటనే వారికి ఉచితంగా యిది యివ్వాలనే విధానాన్ని పరిశీలించమనడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ దీనిని మంచి నీరుకు పంచాయతీలకు ఉచితంగా యివ్వడానికి యేర్పాటు చేస్తున్నామని చెప్పినారు. దీనిని మంచినీరు ఉచితంగా యిస్తున్నప్పుడు యిది ఉదయం 6 గంటల నుంచి 10 గంటల వరకు అని అంటున్నారు. గ్రామాలలో ఒక బోర్డు నుంచి కొద్ది కొద్దిగా వచ్చి ఆ ట్యాంక్ నిండవలసివస్తే అది నిండకుండా పది నిమిషములలో కతం అవుతుంది. కనుక దాదాపు అది 24 గంటలు ఉంటే తప్ప మంచినీరు అందించలేని పరిస్థితి ఉంది. అది కట్ కావడం వల్ల ఆ గ్రామాలకు నీరు అందడంలేదు. అందువల్ల దానిని 6 గంటలు, 10 గంటలు అనేది కాకుండా ఆ గ్రామాలకు పూర్తి సమయం ఆ కరెంటు కనెక్షన్ ఉండాలి అది ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఈ విషయంలో పూర్తిగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. వీడయినా వారికి ఉపయోగపడాలి, కాబట్టి యే విధంగా ఉపయోగపడుతుందో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయం పరిశీలిస్తామని అనడం చాలా సంతోషం. గ్రామీణ సహకార వ్యవస్థ. ఆ మండలాల్లో ఒక సహకార సంస్థ ద్వారా సరఫరా చేయడం, యిదివరకు యేర్పాటు చేసిన సహకార సంఘాల ద్వారా చేస్తే మంచి అనుభవం మనకు వచ్చింది. చాలామంది ప్రజలు సహాయంతో, వారే వాటిని తీసుకొని పాతుకొనడం, శ్రమ దానం కాగింతిపథంలోనే ఒక భాగంగా దీనిని గుర్తించ వచ్చును. ఇటువంటి పరిణామాలు మన అనుభవంతో ఉన్నాయి. కాబట్టి సంపూర్ణంగా ప్రభుత్వం మీద వదలిపెట్టే బదులు యిది మాండలిక సహకార విద్యుద్దీకరణ సంఘానికి అప్పగిస్తూ ఒక పాలిసి నిర్ణయం చేయడం బాగా ఉంటుంది. గవర్నమెంటు యిటువంటి నిర్ణయం తీసుకొనడంలో యేటువంటి జాప్యం ఆవశ్యకం లేదు. ఇదివరకు అనుభవం చాలు. అట్లాగే మంత్రిగారు మంచినీరు గురించి విద్యుద్దీపాల గురించి దీనిని కుగ్రామాలకు ప్రభుత్వమే భరిస్తామనే మంచి సలహాచెప్పినారు. ఇదివరకు ప్రభుత్వం అన్నీ జోక్యంచేసి అమలు చేయడంలో వైఫల్యం చెందడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ వాగ్దానాన్ని అమలుచేయడం ఆచరణ రూపంలో అధ్యంతగం ఉండకూడదు. ప్రకటిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— మండలి వ్యవస్థలో అన్నీ కేంద్రీకరించబడాలనే ప్రభుత్వ విధానం అనేది తెలిసినదే. కాబట్టి ముఖ్యంగా బిల్ కలెక్టర్స్ ను తీసివేయాలనే విధానం కూడా ఆలోచించబడుతోంది. ఎందుచేతనంటే గ్రామస్థులకు రూ. 50 లు ఫీక్స్డ్ రేటుకు యిచ్చినప్పుడు మరల వారి దగ్గర నుంచి డబ్బు వసూలు చేయడానికి, యెక్కువ భాగాన్ని మరల జీతాలకు వినియోగించే దానికిబదులు, జీతాలు సాధ్యమయినంతవరకు తగ్గించడం ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని తీసుకోవడం అవసరంగా గుర్తించబడింది. కాబట్టి పూర్తిగా బిల్ కలెక్టర్స్ ను తీసివేయాలి. మండల వ్యవస్థలోనే ఆయాజమాన్యం చేసే అకౌంట్ కలిగించాలనే పద్ధతిని ఆలోచించడం జరుగుతోంది. కాబట్టి మాండలిక వ్యవస్థకు యిటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించి అక్కడిక్కడే వారి సౌకర్యాలు వారే చూసుకొనేటట్లుగా యెర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

9-50 a.m.

శ్రీ ఆర్. చంగారెడ్డి (నగరి):— ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విద్యుత్ విషయంలో—రైతుల విషయంలో విప్లవాత్మక మైన మార్పులు తీసుకుని వస్తామన్నారు. అందుకు చాలా సంతోషం. రాయలసీమలో అసంతృప్తం, కడప, చిత్తూరు జిల్లాలోని పావులలో నీరు లేదు. ఆ పరిస్థితిలో ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వడం లేదు. చిత్తూరు జిల్లాలో మూడు గంటలు, నాలుగు గంటలు కన్నా ఎక్కువ యివ్వడం లేదు. అక్కడ మెట్ట పంటలు, వేరుశనగ పంట ఎండి పోతున్నవి. ఈ విషయం హిందూ పత్రికలో కూడా వేశారు. 10 గంటతో, 12 గంటతో రోజూ ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వాలి. నెల్లూరు జిల్లాలో 12 గంటలు యిస్తున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాకు మాత్రము రోజూ మూడు గంటలు మాత్రమే ఎలక్ట్రిసిటీ యిస్తున్నారు. కడప జిల్లాలో రోజూ నాలుగు గంటలు ఎలక్ట్రిసిటీ యిస్తున్నారు. దీని పరిష్కార ప్రజలు బాగా యిబ్బంది పడుతున్నారు.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు:—యిందులో ప్రత్యేకంగా అని ఏమీ లేదు. ఎక్కడ అవసరం ఉంటుందో అవసరాలను బట్టి అందరికీ ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరా చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

డా. యం. యస్. యస్. కోటేశ్వరరావు:—నేను ఈ ప్రశ్నకు (60-ఎ) జవాబు యిచ్చే వుంటు గౌరవ సభ్యులకు ఒక విషయం మనవి చేయవలసి కున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ ట్రిబ్యూనల్ ముందు వీరి డిట్ పిటిషన్ పరిశీలనలో ఉంది. యిది సబ్ జుడిస్ కనుక గౌరవసభ్యులు ఆ విషయం గమనించి ప్రశ్నలు వేయాలని కోరుతున్నాను. సమాధానంలో ఇద్దరు అనే దానిని నలుగురు అని తీసుకోవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను. రాజీనామాల విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. ఉత్పన్నమైన ఖాళీలలో అర్హులైన వారిలోను, యోగ్యులైన వారిలోను ఫిల్స్ చేయడం జరుగుతుంది.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

Resignation of Doctors

60—A:

S.N.Q. No. 7270-S.-Sarvasri Ch. Rajeswara Rao, Md. Rajab Ali, D. Chinamalliah, U. Ramachandra Raju, G. Mallish C. Vistal Reddy:—Will the Minister for Medical & Health be pleased to state:

(a) the number of resignations and voluntary retirement^s sought by the Doctors consequent on the ban on Private Practice by Government Doctors; and

(b) the steps taken by the Government to continue expert medical services?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మాతృలు (డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోశేశ్వరరావు):—
(ఎ) నాగూరు డాక్టర్ల తమ రాజీనామా/స్వచ్ఛంద పదవీరమణ కోరుతూ అభ్యర్థనలు సమర్పించారు. అవి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

(బి) తత్ఫలితంగా ఏర్పడిన ఖాళీలలో అర్హులు, యోగ్యులైన అభ్యర్థులను నియమించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—డాక్టర్ల ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు విషయంలో ప్రాజెక్టు స్టే వెకేట్ చేసిన తరువాత నిపుణత గల డాక్టర్లు కొంతమంది తమ ఉద్యోగాలకు రాజీనామా ఇచ్చి రిటైరు అయి తమకున్న అనుభవంతో ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టుకంటారనే విషయం మన అందరికీ తెలిసినవే. ఈ వార్తలు ప్రతికలు భ్రష్టపరిచాయి. ప్రభుత్వం యిటువంటి ఎక్స్ పర్టు డాక్టర్లు తగ్గిపోతున్నందువలన పజిలకు సరియైన వైద్య సౌకర్యాలు కలుగ చేసేందుకు ప్రభుత్వము తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన సందర్భం వచ్చింది. అదే విధంగా టీచింగు వైద్యుల ఏర్పడిన కొరత తీర్చేందుకు ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తున్నది?

డాక్టర్లు ఎం.ఎస్.ఎస్. కోశేశ్వరరావు:—ఈ వాడు రాష్ట్రములో నున్నటువంటి వైద్య సర్వీసులను మెరుగుపరచాలని వైద్య సర్వీసులను ఉపయోగించుకోవడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎక్కువ శక్తివద్ద వహిస్తున్నది. ఆ విధంగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈనాడు మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా దేశ వ్యాప్తంగా కూడా చాలా డాక్టర్లలో ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు బాన్ చేయాలని ఆలోచన చేసి దానిని అందరు ఆచరణలోనికి తీసుకుని అవలంబించే విధానం చేపట్టారు. మొట్ట మొదట ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ వర్గతని 1983 సంవత్సరములోనే అవలంబించడం జరిగింది. యిప్పుడు ప్రాజెక్టు స్టే వెకేట్ చేయడం జరిగింది. ప్రాజెక్టు స్టే వెకేట్ చేస్తూ ఈ విషయం నూ పరిధిలోనికి రాదు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రైబ్యునల్ పరిధిలోనికి వస్తుంది అని చెబితే యిప్పుడు ఆ విషయం ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రైబ్యునల్ పరిశీలనలో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వైద్య సర్వీసులు మెరుగు పరచాలనే

ఉద్దేశ్యంతో మొట్టమొదట ఆంధ్రప్రదేశ్ లో డాక్టర్ల ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు బాన్ చేయడం జరిగింది. అది యిప్పుడు ఎక్స్‌నిస్టిటేవ్ ప్రోబ్యునల్ పంథీలో ఉంది. ఏది ఏమైనా దీనిని ఆచరణలోనికి తీసుకుని రావాలని ప్రభుత్వం కృత నిశ్చయంతో ఉంది. అనుభవం గల డాక్టర్లు కొంతమంది రాజీనామా చేయవచ్చు. విద్యార్థులకు బోధన విషయంలో ఎక్స్‌పర్టు రాజీనామా చేయడం వలన యిబ్బందులు కలుగవచ్చునని గౌరవపీఠ్యులై సీ సభ్యులు అనుమానాలు వ్యక్తము చేశారు. కాని అటువంటి యిబ్బందులు వారికి ఏవిధంగా రావని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంతోమంది అనుభవం గలిగిన డాక్టర్లు యింకా ఉన్నారు. వారు పొజిషనులో ఉన్నారు. వైద్య సర్వీసుల విస్తరణలోను, బోధనా విషయంలోను వారికి ఏవిధంగా యిబ్బందులు రావుండాను, సభ్యులు కాకుండా చూస్తామని యిందుకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవపీఠ్యులైన సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్లు జి. కుమారమ్మ (వేపంజెరి):—వైద్యుల రాజీనామాలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయని మంత్రిగారు కలగజ్జారు. వారి మీద యింకా నిర్ణయం తీసుకోకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? నిర్ణయం తీసుకుని ప్రత్యక్షమైన ఏర్పాట్లు చేసేదానికి ఏదైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? రాజీనామాల వలన ఏర్పడినటువంటి ఖాళీలను అర్హత గలిగిన డాక్టర్లతో ఫిల్ చేసేందుకు ప్రభుత్వము శ్రద్ధవహిస్తుందా?

డాక్టర్ ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :—కొంత మంది నిపుణత కలిగిన డాక్టర్లు ప్రభుత్వానికి రాజీనామాలు సమర్పించవచ్చుటకీ ప్రభుత్వము వారి సర్వీసు రిజిస్టర్స్ పరిశీలించాలి. వారి బకాయిలు విషయం చూడాలి. వారి మీద యిదివరకు ఏదైనా డిస్‌సిస్రీ ఏక్షను వగైరాలు ఏమైనా తీసుకున్నారా అనే విషయాలు చూసి ఆ తరువాత వారి రాజీనామాను అంగీకరించడం జరుగుతుంది. నాలుగైదు రోజులలో వీరి విషయం ఎటువంటి అభ్యంతరాలు లేకపోతే వారిని సర్వీసు నుంచి విరమించడానికి అంగీకరించడం జరుగుతుంది. వీరి తరువాత సీనియారిటీ చూసి అనుభవం, నిపుణత కలిగిన డాక్టర్లు వీరి ఖాళీలలో నియమించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు బేస్ చేసిన తరువాత రోగులకు యిబ్బందిగా ఉంటుంది. యిదివరలో అనేకమంది రోగులు సాయంకాలం వాగు నిపుణత, అనుభవం కలిగిన డాక్టర్ల యిండ్ల వద్దకు పోయి వారి సలహాలకు తీసుకోవడం జరుగుతూ ఉండేది. యిప్పుడు ఆ రోగులకు ప్రయివేటు ప్రాక్టీసు అందుబాటులో లేకుండా పోయింది. రోగులకు ఎక్స్‌పర్టు అయినటువంటి డాక్టర్లు సలహాలు అందుబాటులో ఉండేటట్లు చూడాలి. అటువంటి అవకాశం కల్పించిన తరువాత బాన్ ప్రవేశపెడతే బాగుంటుందేమో ఆ విధంగా చేయడం న్యాయమేమో అలోచిస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి రోగులకు నిపుణులైన డాక్టర్స్ అందుబాటులో ఉంచకపోవడం వలన చాలా మంది రోగులు యిబ్బందులు పాలు అవుతున్నారు. డబ్బు ఉన్నవారు వీరి దగ్గరకు పోయి సలహాలు తీసుకోవడానికి వీలు ఉంటుంది కాబట్టి వీరిని అందుబాటులో ఉంచుతారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—వైద్యుడు, కొన్ని వృత్తుల ఆదాయం కంటే అతీతాలు. మనం డబ్బు యిచ్చి వారి సేవలు నిర్వయం చేయడం మంచిది కాదు. మనకున్న ఈనాటి వ్యవస్థలో వైద్యం, విద్య ఉన్నది. గురు బ్రహ్మ, గురు విష్ణు అని గురువుగారిని విష్ణువుతో పోల్చారు. డబ్బుకు అతీతంగా వ్యక్తి అనేది మనం గుర్తించాలి. జాతి సంస్కృతిని గుర్తించిన విధంగా—అదే విధంగా ఒక భార్యకు భర్త చావు బ్రతుకులలో ఉన్నప్పుడు ఆమె పసుపు కుంకుమలు డబ్బుతో సరిదిద్దేది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వాదాన్ని పనిత్రమైన వ్యవస్థలో ఈ వృత్తిని ధనార్జనకు ఉపయోగించకుండా ఉండాలని మా ఉద్దేశ్యము. ఈనాడు ప్రభుత్వ సర్వీసులోకి ఉద్యోగులుగానికి వచ్చిన తరువాత వృత్తే వారి ధ్యేయంగా ఉండాలి. ప్రభుత్వం అంటేనే సర్వీసు. డబ్బు కావాలనుకుంటే వారు విడిగా ఉండి స్వేచ్ఛగా ఉండి, స్వతంత్రంగా ఉండి డబ్బు సంపాదించుకోవచ్చును. కాని ప్రభుత్వ అస్పత్రితో చేరిన తరువాత వారు ప్రజా సేవ చేయాలనేది ప్రభుత్వ ధ్యేయం, ప్రభుత్వ సిద్ధాంతం. ఈ విషయం గురించి అటువంటి ఆలోచన జరుగుతున్నది. ఎక్స్‌పర్టు ఉంటారు. వారు పోయిన తరువాత ప్రభుత్వము ప్రజలకు మరల అటువంటి సౌకర్యము కలిగిస్తుంది. ఒక ఎక్స్‌పర్టు వెళ్ళుతాడు. యింకో ఎక్స్‌పర్టు వస్తాడు. ప్రతిభ ఉంటే ఆ ప్రతిభను గుర్తించినవారు ఉన్నారు. సమాజంలో అట్లాగి పుట్టుకుని వస్తూనే ఉంటారు. ప్రయివేటు ప్యాక్టీసు వలన రోగులకు ఏ విధమైన అసౌకర్యము కలగకుండా చూసి వారికి సౌకర్యాలు కలగజేస్తామని, సేవచారిని ఉద్ధరించాలనేది మా ధ్యేయం అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—గివర్నమెంటు అస్పత్రులలో సరిపోయినంత వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించకుండా ప్రయివేటు ప్యాక్టీసు నిషేధించడం అనేది ఎంతవరకు న్యాయం? యిది తప్పు అని నేను అనడం లేదు. నేను వెల్లెకం చేస్తున్నాను. రోగులకు వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపైన ఉంది కదా.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—డాక్టర్ల బిల్లెక్ సర్వీసు కమీషను రిక్యూట్ మెంట్ విషయంలో ముందున్న యం. బి. బి. ఎస్. సర్టిఫికేట్స్ ఉన్న వారి విషయంలో ఓరల్ టెస్టు పెట్టి వారిని రిక్యూట్ మెంటు చేసుకోవడం అనేది జాబు అనే కావం కలిగింది వారికున్న క్వాలిఫికేషన్లు బట్టి వారికి వచ్చిన మార్కులను బట్టి పరిశీలించి ఖాళీలను ఛర్జీ చేయాలని పూర్తిగా గమనించి ఆదేశాలిచ్చింది. ఏ విధమైన కొరత లేకుండా అస్పత్రులలో డాక్టర్ల ఖాళీలలో ఛర్జీ చేసి రోగులకు ప్రజాసేవ చేసి తీర్చి దిద్దాలన్నదే ప్రభుత్వం ధ్యేయం, విధానం. దీని విషయంలో గౌరవసభ్యులు ఏ మాత్రము అనుమానించనక్కర లేదు. గౌరవసభ్యులు యింకా ఏమైనా చూచనలు ఉంటే రోగుల ప్రజా సేవ విషయంలో వాగితపూర్వకంగా మాకు అందజేయండి.

10-00 a.m. శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :—ఆసుపత్రులలో ఎక్స్‌వర్ట్‌స్‌తో వైద్యచికిత్స తనివోట, ఎక్స్‌వర్ట్‌స్‌ను నియమించేట్లు వుండు, ఎక్స్‌వర్ట్‌స్‌ లేనప్పుడు, రిటైర్ అయిన వారిని గాని వేరే సంబంధిత డాక్టర్లతోగాని వారి సెవలను వినియోగించడానికి ప్రభుత్వము అవకాశము కల్పిస్తుందా?

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోశ్వరరావు :—ఎక్స్‌వర్ట్‌స్‌ రాజీనామా చేసినంత మాత్రాన ఆక్కడున్న డిపార్టుమెంటు మునిగిపోతున్నట్లుగా గౌరవ సభ్యులు ఆందోళన వ్యక్తము చేస్తున్నారు. 5-9 మంది డాక్టర్లు సర్వీసులలో వున్నారు. 5-10 మంది డాక్టర్లు రాజీనామా చేస్తే నష్టమేమీ రాదు. వాలంటిరింగ్ ఎక్స్‌వర్ట్‌స్‌ వున్నారు. కనుక ఏవిధంగానూ వైద్య సర్వీసు దెబ్బతినదు. ఇప్పుడు రూపొందించిన కొత్త విధానాన్ని దేశ వ్యాప్తంగా అందరూ ఆహ్వానించినదే ఈ విధానమువల్ల వైద్య సర్వీసు మరింత మెరుగు పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. విఠల్ రెడ్డి :—డాక్టర్లు ప్రముఖేలు ప్రాక్టీసును నిషేధించిన తరువాత, ఎంతమంది డాక్టర్లు రాజీనామా లేఖలను పంపారు? వాటిని అంగీకరించిన తరువాత, వారి స్థానములో ఎంత మంది ప్రావీణ్యతగల డాక్టర్లను నియమించారు?

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోశ్వరరావు :—ఇదివరకే మనకు చేశాను. నలుగురు డాక్టర్లు రాజీనామా లేఖలు పంపారు. ప్రభుత్వమింకా వాటిని అంగీకరించలేదు. వారి యొక్క సర్వీసు రికార్డులను పరిశీలించిన తరువాత, ఏ అక్షెజన్ లేని పరిస్థితులలో వాటిని అంగీకరించడం, జరుగుతుంది. 2-3 సంవత్సరాలలో, జూనియర్ డాక్టర్లు నైపుణ్యతగలవారు చాలా వున్నారు. వారి ప్రమోషన్ యిచ్చి, ఖాళీలను భర్తీ చేస్తాము.

శ్రీ సిపాచ్. విఠల్ రెడ్డి :—రాజీనామా చేసిన నలుగురు డాక్టర్లు ఎవరు? వేరు చెప్పగలరా?

(సమాధానము లేదు)

డా. ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :—కొన్ని వృత్తులను డబ్బులతో విలువ కట్ట కూడదని ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానమిస్తూ అన్నారు. మంచిదే. వైద్య వృత్తి కూడా అందులో ఒకటి. వైద్య వృత్తిని డబ్బుతో విలువ కట్టకుండా ప్రజాసేవ చేయడం డాక్టర్లు కూడా మంచిదే. వారు సేవ చేయవలసిన అవసరం వుంది. అటువంటప్పుడు, నిజాం ఆర్థోపెడిక్ ఆసుపత్రికి ఒక ట్రస్టును పెట్టి, హాండ్‌షర్ చేశారు. అక్కడి డాక్టర్లు, జలగ రక్తము పీల్చేట్లుగా, రోగుల నుండి ముఖ్యంగా పేద వారి నుండి కూడా డబ్బులు లాగుతున్నారు. నిజాం ఆర్థోపెడిక్ ఆసుపత్రిని ఒక ట్రస్టుకు ఎందుకు యిచ్చారు? ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానమిస్తారా?

Mr. Speaker :—That was already discussed.

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోశ్వరరావు :—వారి ఉప ప్రశ్న ఈ ప్రశ్నకు సంబంధము లేదు. ఈ హాస్ లో అనేకమారులు ఆ విషయం చెప్పించడం జరిగింది.

ఈ నాడు నిజాం ఆర్థో పెడిక్ ఆసుపత్రిలో ఎవరయితే డబ్బులున్నవారు వస్తున్నారో, వారు కూడా పూర్తిగా పేమెంట్ యివ్వకుండా, యివ్వగలిగినంత మాత్రమే ఇస్తున్నారు. పేద వారు ఎవరయితే వున్నారో, వారికి ఉచితంగా....

(ఇంటరవ్యూ)

డా. ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి :—ఎందుకు వివిధ కట్టవలసిన అవసరం ఏర్పడింది? గ్రీన్ కార్డున్న వారి దగ్గర నుండి కూడా డబ్బు తీసుకొంటున్నారు. పత్రికా నిలేఖరుల నుండి కూడా తీసుకొంటున్నారు. మొత్తం అందరి నుండి డబ్బు జరిగిస్తూ లాగుతున్నారు. వైద్య వృత్తిని విలువ కట్టకూడదని ముఖ్య మంత్రిగారు అంటున్నారు. అలాంటప్పుడు ఎందుకు వ్రయివేటు ట్రస్టుకు హాండ్‌వర్ చేశారు?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—సమాజములో పెరిగిన డౌబ్‌టర్లము కేవలం సమాజ శ్రేయస్సును పలుకుబడి వున్నవాళ్ళో లేకపోతే అధికారములో వున్నవాళ్ళో, వుంచుకోవడమో, నంజుకోవడమో—ఈ నాడు పేదరికాన్ని పెంచింది గాని, సమాజాన్ని మరమ్మత్తు చేయలేకపోయింది. తమరికి తెలుసు. ఆసుపత్రిలో కూడా కేవలం ఎంతో మంది పెద్దలు, వున్నవారు, కలవాళ్ళు అరహతలున్నవాళ్ళు పేద వారి పేర్లతో ఉచిత వైద్య సౌకర్యాన్ని పొందగలుగు తున్నారంటే, ఎంత నుండి పేదవారి నోర్లను కొడు తున్నారో మనకు అర్థమవుతుంది. అందువల్ల, పూర్తిగా ఈ విధానాన్ని రూపుమాపాలని చెప్పి, పేదవారికి పూర్తిగా వైద్య చికిత్సను ఉచితంగా అందివ్వాలని—యివ్వగలిగిన వారు తప్పకుండా వారు డబ్బులు చెల్లించాలి; అనే భావనతో దీనిని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అంతేగాని, పేద వారికి యిబ్బందులు కలుగ జేయాలని మాత్రం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ పి. జవార్దన రెడ్డి :—గ్రీన్ కార్డున్న వారి దగ్గర నుండి కూడా నిజాం ఆర్థో పెడిక్ ఆసుపత్రిలో డబ్బులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని మంత్రి గారి దృష్టికి తెచ్చినా, మంత్రి గారు ఏమి చేయలేకపోయారు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ విధానాన్ని—వారు మంచి భావతో చెప్పారు. అదే పని చేస్తున్నారక్కడ. నిజాం ఆర్థో పెడిక్ ఆసుపత్రిలో ఎక్కడాలేని తేలుప్టు ఎక్సిజ్ మెంట్, ప్యాపిల్లతగల డాక్టర్లున్నారు. ఇంతవరకు పేద వారికి ఉపయోగపడేటటువంటి ఆ ఆసుపత్రిని ఇప్పుడు ప్రైవేటు ఏజెన్సీకి యిచ్చినందువల్ల, గ్రీన్ కార్డున్న వారు కూడా డబ్బు యివ్వవలసి వస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంతవరకు చేప్పే ధోరణి ఒకటిగా వుంటే, చేసిన పని మరొకటిగా వుంది. దానికి సంబంధము లేదు, ఎవరు డబ్బు చెల్లిస్తే వాళ్ళు లాభపడుతున్నారు. కనుక, గ్రీన్ కార్డున్న వారు గాని, ప్రైవేట్ వారు గాని లేదా వేరే పేద వారు గాని డబ్బులు యివ్వకుండా ఉచితంగా చికిత్సను పొందే అవకాశాన్ని కల్పిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:— గ్రీన్ కార్డు అన్నది కేవలం పేదరికానికి ఒక సంకేతంగా ఉపయోగించిన విధానము. ఈ నాడు పేద వారు గ్రీన్ కార్డు—నిజంగా పేద వారికి ఉచితంగా చికిత్సను పొందవచ్చు. ఈనాడు మనం ఆధునికంగా, శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానము పెంచుకొని.... (ఇంటరప్షన్స్)....

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి :—లేదు, లేదు, లేదు. పేర్లు ఇస్తాము కావాలంటే. గ్రీన్ కార్డున్న వారికి ఉచితంగా చికిత్స చేయలేదు. ఉచితంగా చికిత్స చేయ నందుకు, అందుకు బాధ్యులైనవారిని శిక్షిస్తారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:— అది మేము చూస్తాము. పేదవారికి ఉచితంగా పూర్తిగా చికిత్స చేసే అవకాశము కల్పిస్తామని మీద్యారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి:—గ్రీన్ కార్డున్న వారికి ఉచితంగా చికిత్స చేయలేదు. మంత్రి గారి దృష్టికి తెచ్చినాము కూడా.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:— నా దృష్టికి వచ్చిన నాలుగు పేద వారి పేర్లను పంపాను. వారికి ప్రత్యేకంగా చికిత్స చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి :—తమరు డబ్బున్న వారిని పంపి వుండవచ్చు.

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు:— ముఖ్యమంత్రిగారే గౌరవ సభ్యులడిగిన దానికి సమాధానమిచ్చారు. పేదవారుంటే, ఎక్కడయినా చికిత్స ఉచితంగా జరుగకుండా వుంటే, తప్పకుండా తిరిగి ఇన్స్పెక్షన్స్ యివ్వడం, చెక్ చేయడం జరుగుతుంది. పేద వారినుండి డబ్బులు వసూలు చేయడం జరుగదు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:—మొత్తము ప్రభుత్వ వైద్య రంగములో పని చేస్తూ, ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేస్తున్నవారి సంఖ్య ఎంత? ప్రభుత్వ డాక్టరుగా వుంటూ, తాను సాగిస్తున్న ప్రైవేటు ప్రాక్టీసును ప్రభుత్వ వైద్య కాలలలోనే విస్తరణ పరచుకోవడం వంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? ప్రభుత్వ డాక్టర్లకు వాన్ ప్రాక్టీసు ఎలోవెన్స్ ఇస్తామని ప్రభుత్వము అంగీకరించిందా? దాని విషయంలో ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు:— నేను మనవి చేశాను. ప్రభుత్వ సర్వీసులో వున్న డాక్టర్లు చాలామంది ఇలాంటి అవకతవకలకు చోటు ఇవ్వకుండా వుండడం కోసమే, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి ఎక్స్ప్రెస్ మెంట్ ని వాడకూడదనే ఉద్దేశము తోనే, ఇటువంటి నిషేధాన్ని చేశాము. అంతేగాని వారి పొట్ట కొట్టాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశము కాదు. వారికి ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులు వస్తాయి. అటువంటి విషయంలో ప్రభుత్వము తప్పకుండా ఆ ఇబ్బందిని పరిగణలోకి తీసుకొంటుంది. అందుకు కాంపెన్సేషన్ యిచ్చే విషయాన్ని ప్రభుత్వము పరిశీలన చేస్తుంది. ఈ విషయంలో పి.ఆర్.సి. రికమెండేషన్ గాని వైద్య సర్వీసుల అసోసియేషన్ గాని

వారితో ప్రభుత్వము సంప్రదించడం జరుగుతుంది. రగినటువంటి సముచిత మైన ఆర్థిక పరమైన యిబ్బందులు లేకుండా, కాంపేన్ సేషన్ యిచ్చే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి:— మంత్రి గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు నిజాం ఆర్టోపెడిక్ ఆసుపత్రిలో గ్రీన్ కార్డున్న వారికి ఉచితంగా చికిత్స చేస్తున్నారని అన్నారు. లేదని నేను అంటున్నాను, దీనిపై ఒక హాన్ కమిటీని వేయండి. నిజానిజాలు బయటకు వస్తాయి. డబ్బులు మీద రోగుల నుండి వసూలు చేసేది కూడా తెలుస్తుంది.

Mr. Speaker:—Now, it is left to the Government. I cannot compel the Government to make a statement on this. 10-10 a.m.

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోలేశ్వరరావు :— నిజాం ఆర్టోపెడిక్ హాస్పిటల్ గురించి ఈ సభలో చాలా సార్లు చర్చించడం జరిగింది. మళ్ళీ మళ్ళీ దానిని గురించి చర్చచేయడం అనవసరం.

(శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:—మేము పేద వాళ్ళ సంక్షేమం చూస్తున్నాము. No House Committee is needed.

BUSINESS OF THE HOUSE

(శ్రీ పి. వెంకటపతి:— నేనొక మోషన్ ఇచ్చాను. తమకు వోటు వేయని కుటుంబాలను తమకు వ్యతిరేకంగా వోటు చేసిన కుటుంబాలను సర్వనాశనం చేసి వాళ్ళ ఇళ్ళు తగులబెట్టి కాంగ్రెస్ నాయకత్వాన గూండాలు పెద్ద ఎత్తున మైకుల ద్వారా నాశనం చేస్తాము అని చెబుతూ ఉంటే వారి ఆస్తులు దోచుకుని పోతూ ఉంటే చూస్తూ ఉండుకుంటున్నారు.....

Mr. Speaker:— I have disallowed that Adjournment Motion. It was admitted as Calling Attention.

شری ابراہیم بن عبد اللہ مستطی :— آج کے اخبارات میں یہ خبر شائع ہوئی کہ آج سے اسمبلی میں سارے بس صرف تلگو میں فراہم کئے جائیں گے اردو زبان میں نہیں دیئے جائیں گے تو ہم لوگوں کو کافی مشکلات پیش ہونگی لہذا ہمیں اردو میں سارے بس سپلائی کئے جائیں۔

مسٹر اسپیکر :— اسمبلی کے بھی کوئی قوانین اور ضوابط ہوتے ہیں اسی قانون کے تحت میٹنگ چلائی جاتی ہے۔ آپ ایک نوٹس دیں میں ضرور منظور کرتے ہوئے آپ کو اس پر بحث کرنے کی اجازت دوں گا۔

(శ్రీ ఎం. జాగారెడ్డి:—ఇంతవరకు ఉద్దలో కాపీలు ఇవ్వడం ప్రేడిషన్ లోగా వస్తూ ఉంది. ఇప్పుడు అది ఆగిపోయింది. ఇది కాకుండా క్లంకో ముఖ్యమైన శుభ వార్త. ఈ రోజు ప్రతికలలో 24 గంటలలో హైదరాబాదుకి మంచినీళ్లు ఇస్తామని

ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకుంటున్నట్లు సచివ్వాద్య. ఇది ఎంత శుభ వార్త అంటే నీళ్ళ కొరకు ఇక్కడ ఎంతో కష్టపడుతూ ఉన్నాము. వారానికి ఒకరోజు కూడా నీళ్ళు రావడం లేదు, అటువంటిది 24 గంటలలో ఇస్తామని అన్నట్లు ఉంది....

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:— మంచి నీళ్ళు చాల కష్టము అవుతూ ఉంది.

మిషర్ స్పీకర్:— అది అందరికీ తెలుసు.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— అంటే హైదరాబాదు కంప్లీటుగా ఏప్రిల్ పూల్ గతి కావాలా? ఈ ప్రభుత్వం అందరిని ఏప్రిల్ పూల్ చేస్తారా? సమస్యని సాల్వ చేస్తారా?

డా. ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ఇంతకు ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రం మీద అన్నారు. శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి గారు అర్జికల్ లి ప్రకారం కేంద్రానికి ఎల్లలు లేవు రాష్ట్రానికి ఎల్లలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రం యొక్క ఎల్లలను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా మార్చవచ్చును. రాష్ట్ర శాసన సభ అనుమతి అవసరం ఉండదు శాసన సభకు ఇన్ ఫర్మేషన్ గూత్రము సంపిస్తారు అని చెప్పారు. దీనిని గురించి మేము ఎడ్జర్స్ మెంటు మోషన్ ఇచ్చాము.

మిషర్ స్పీకర్:— అది డిస్ ఎలా చేశాము.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:— కారణాలు చెబుతారా? ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్ స్టిట్యూషన్ ప్రకారం ఓట్ తీసుకున్నాడు. కాన్ స్టిట్యూషన్ వై లెట్ చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker:—That has been rejeeted.

(Interruptions)

Please take out Rule 63. It reads like this:— “Subject to the provisions of these rules, a motion for an adjournment of the business of the Assembly for the purpose of discussing a definite matter of a urgent public importance may be made with the consent of the Speaker.”

Please also see Rule 65 (v). It reads as follows:

“(v) the motion shall not revive discussion on a matter which has been discussed in the same Session.”

The discussion on this matter is over.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి:— దీనిమీద డిస్కషన్ జరగలేదు. ఇది రేళ సమైక్యతకు సమగ్రతకు భంగం కలిగించే సమస్య....

Mr. Speaker:— How can you say that the discussion was not over ?

(Interruptions)

Sri A. Dharma Rao:—It is a violation of the Constitution. The statement of the Chief Minister, no less than a Chief Minister, has created commotion in the country. There is an encroachment.

Mr. Speaker:—Nobody can encroach anything. In regard to unity and integrity of our country, we are first Indians and last Indians. This is known to everybody. That is what I wanted to clarify.

Sri A. Dharma Rao:—I am thankful to the Speaker's opinion. But the Hon'ble Chief Minister's opinion is quite contrary. You please refer the records. It is quite contrary.

(Interruptions)

Mr. Speaker :—Anyway, I have disallowed that Adjournment motion. You can adopt any other methods available under the Constitution.

Sri A. Dharma Rao:—Sir, Hon'ble Chief Minister stated

Mr. Speaker:—I am not allowing any discussion.

(Interruptions)

Sri A. Dharma Rao:—Kindly let me know the reasons, as to why you have disallowed the adjournment motion.

Mr. Speaker:—I have already made known the reasons.

Sri A. Dharma Rao :—The statement of the Chief Minister is quite un-true and it is against the Constitution. The statement made by him is against the union. The statement made by the Chief Minister has created commotion.

(Interruptions)

శ్రీ కె.వి. నారాయణరావు:—ఇంతటితో యీ విషయం మీద డిస్కషన్ 10-20 అవు చేసే మంచిది.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:—అయిన ఎవరు స్పీకర్ కు ఎడ్వైజ్ చేయడానికి?

(Interruptions)

Mr. Speaker:—I am dealing with the House. You do not advise me.

(Interruptions)

There are also certain other procedures to be followed when I have disallowed the adjournment motion. There are other legal remedies under the rules framed. So many things are there and you can adopt certain other methods practically. Everyday, we are wasting time on adjournment motions on some ground. If you want to

suspend the business like this, I do not think we are doing any justice under the Constitution. When once I have disallowed the adjournment motion, where is the question of discussion on that subject again? You adopt any other methods known to the Law.

Sri A. Dharma Rao:—You have laid down some known traditions. The same traditions may be followed.

Sri D.K. Samarasimha Reddy:—Sir, unfortunately, you are not present on that day. స్పీకరుగారు రికార్డులను పరిశీలించారో లేదో తెలియదు. ఈ కేంద్రం మిస్ట్రీ అనే దానిమీద There was lot of commotion in the country. Most of the Papers have written Editorials condemning the statement of the Chief Minister. The National Press have reacted on the statement. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటన ఎంతో బాధ్యతా రహితంగా ఉన్న మీదట దానిమీద ఎడ్జర్స్ మెంటు మోషన్ యిచ్చాము. దానిని రిజెక్టు చేసామన్నాడు కాని రూలు 63 ప్రకారం రిజన్స్ ఇవ్వకుండా డిజలా చేసామంటే ఎట్లాగా?

I have asked the Deputy Speaker to expunge the remarks, atleast I would request you how to expunge from the records.

Mr. Speaker:—I will go through the records.

(Interruptions)

Sri D.K. Samarasimha Reddy:—Sir, I refer rule 67:—

“67 (1) The speaker if he gives consent under rule 63 and holds that the motion proposed to be discussed is in order shall after the questions and before the list of business is entered upon call the member concerned who shall rise in his place and ask for leave to move the adjournment of the Assembly;

Provided that the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order;.....”

Sir, we have been asking that this is such an important issue which has touched the entire Nation as well. It questioned the integrity of the country and the very existence of the country. This can amount to treason on the part of the Chief Minister. ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగారు యీ సభలో చేసిన స్టేటుమెంటును చదివితే అర్థం అవుతుంది.

(Interruptions)

Mr. Speaker :—I am answering him. I am fully aware of the Constitution. Who has committed wrong or who has not committed wrong we cannot have a discussion now when once the adjournment motion is disallowed.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—You have refused your consent may be on technical grounds

Mr. Speaker :—It is not a technicality. It cannot be raised. I have mentioned the reasons. Today, the same discussion is taking place in the House.

(Interruptions)

If you want to have your own opinion, I am sorry. You must also bear in mind that when I say, it has been disallowed. I have also said that this point has arisen earlier during the course of the business of the House. Again, why you are going to make such a point or issue as an adjournment motion? Rules are very clear.

(Interruptions)

Rules 65 (V) clearly says as follows :—

“The motion shall not revive discussion on a matter which has been discussed in the same session.”

Whether you call it as discussion or debate or anything, it has already been discussed in the House.

I am equally concerned with the unit of the Nation and integrity of the Nation. As I earlier informed we are first Indians and last Indians. There is nothing else in my opinion. I will also give you one illustration.

The point that Centre is a myth has been debated again and again by eminent Lawyers, Jurists and Supreme Court also. During the discussion Mr. Palikiwala also used these words. “The Centre is myth”; these words are used and it is repeated again. If you say that it amounts to treason or anything

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—With all the humility at my command, I can very well charge the Chief Minister with an act of treason. That is the very reason that I have requested you to call for the records and see

Mr Speaker :—I am not concerned with the charge you make. You use all legal motions. I do not prevent you.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—How the National Press reacted to it and what are the Editorials written by the press and what are the statements made by the responsible people on this, you please see. It is a subject to be discussed .

Mr. Speaker :—If you go by Editorials, we cannot function here.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—I am informing you how the people are re-acted.

Mr. Speaker :—I will go through the records and if I find anything serious, I will look into it.

(Interruptions)

(Several Members rose from their seats to speak)

I am not allowing any discussion on that.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షుల వారు యీ కేంద్రం మీద్య అనే ముఖ్యమంత్రిగారి మాటలకు అర్థం ఏమిటో వివరించి చెప్పారు. వారు రికార్డులను పరిశీలించి చెప్పారోలేదో తెలియదు. ఏది ఏమైనా యీ విషయంలో ఏదో విధంగా చర్చకు యీ శాసన సభలో అవకాశం యిచ్చి సభ్యులు తమ అభిప్రాయాలను చెప్పే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

30 a.m.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, తమరు అబ్జర్వేషేసిన విషయం మోస్ట్ ఇంపార్టెంట్. ఇంటిగ్రిటీ ఆఫ్ ది కంట్రీ ఈజ్ టాప్ మోస్ట్ ఇంపార్టెంట్ అని అబ్జర్వేషేసినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. అయితే ఆరోజున ముఖ్యమంత్రిగారి స్పీచ్ తమరు వినలేదు. ఈ దేశానికి ఎల్లలు లేవు హద్దులు లేవు అని అనడం తమరి అబ్జర్వేషన్ కు వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది.

(అంతరాయము)

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి :—ప్రతిపక్ష నాయకులు ఉద్దేశాన్ని మారుస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు మార్చినంత మాత్రాన నేను మారను, కానిస్టిట్యూషన్ మారదు. ఐ విల్ టేక్ కేర్. ఒకసారి నేను డిజిలా చేసిన తరువాత ప్రతివారూ మాట్లాడడానికి డిస్కషన్ కు అవకాశం ఎక్కడ వుంటుంది ?

Every day we are not doing justice to the agenda. I am not going to allow anything now.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి :—తమకు బాగా తెలుసు, మనకు పొరుగు దేశాలతో సరిహద్దు వివాదాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు తమవైపు నుంచి ఈ దేశాన్ని బాల్కనైజేషన్ చేయాలనుకొంటున్నారా లేక పాకిస్తాన్ కో, చైనా కో సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశమా ? It is highly an irresponsible statement if a responsible Chief Minister అని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిగురించి మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ముఖ్యమంత్రిగారు హైలీ ఇన్స్పెన్సిబుల్ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు, చై నానో, పాకిస్తాన్ నో బలపరచాలను కొంటున్నారు అని ఆయన అరోపించారు. దానికి నేను సమాధానం చెప్పే అవకాశం ఇవ్వండి.

(అంతరాయము)

Sri M. Bagga Reddy :—I stand by it.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఈ ప్రభుత్వంపై ఎలిగేషన్ చేసారు, అందులోనూ ఇన్స్పెన్సిబుల్ ఎలిగేషన్ చేసారు. ఇది ప్రతిపక్ష నాయకులకు న్యాయం కాదు. We are real democrats and true patriots అని తమకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ భారత దేశంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతర్భాగమన్న విషయం మేము ఖచ్చితంగా తెలుపుతున్నాం. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం మాత్రం ఇదేదో పరాయి దేశంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని చూస్తున్నదనేది యదార్థం.

(షేమ్, షేమ్ అని అధికార పక్ష సభ్యులు అన్నారు)

మన రాష్ట్రం భారత దేశంలో అంతర్భాగం. విదేశాలనుంచి దురాక్రమణ జరిగితే ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ముందు ఉండి ఎదుర్కొవడానికి సిద్ధంగా ఉంది. మాకు ఉన్న పేట్రీయాటికం మీకు ఉందా అని అడుగుతున్నాను. వి ఆర్ రియల్ డెముక్రాట్స్ అని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

వారు చేసిన అరోపణలకు సమాధానం చెబుతున్నాను. కేంద్రంలో ప్రభుత్వం లేదని మేము అనలేదు. ఇది యూనిటరీ టైప్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్ కాదు, ఫెడరల్ టైప్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్. రాష్ట్రాలను కించపరిస్తే రాష్ట్రాల అధికారాలు తగ్గిస్తూ రాష్ట్రాలు లేవనిపిస్తూ రాష్ట్రాలు మిథ్య అనే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం భావించడం ఖావ్యం కాదు. We are not questioning the very existence of Government of India. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉన్నది. కాని రాజ్యాంగాన్ని కించపరుస్తూ, ఫెడరల్ సెటప్ ను దెబ్బకొడుతూ—ఫెడరల్ సెటప్ కు ద్రోహం చేస్తూ, ఫెడరల్ సెటప్ ను బ్రీ చేస్తోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం తన బాధ్యతను తెలుసుకోవాలి. It is not a unitary type of Government but it is a federal set up, according to the Constitution. రాజ్యాంగానికి ద్రోహం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయవద్దు.

(అంతరాయం)

Sri A. Dharma Rao :—It is the Union of India.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. We are Indians first and then Andhras. కేవలం ఇది రీజనల్ పార్టీ అని చెప్పి ఈ రాష్ట్రానికి ద్రోహం చేస్తూ మద్రాసు ప్రభుత్వంతో లాలూచీ పడుతున్నారు. అక్కడ రీజనల్ పార్టీ లేదా అని అడుగుతున్నాను.

I am not questioning the existence of the elected Government at Delhi but that must realise that there is an elected Government at Hyderabad.

Dr. M. V. Mysooru Reddy:—Sir, Point of Order.

Mr. Speaker :—Please resume your seat. I have rejected your Point of Order. You have not succeeded in your Point of Order at any time. On the pretext of Point of Order, you say something.

Sri P. Ramachandra Reddy:—Whatever the Chief Minister says, there must be some checks here and there. The first check should be within his own party. Unfortunately, our friends sitting on the other side are not checking the Chief Minister either outside the House or inside the House. I found that there is lot of disparity between the Leader of the House and the...

(Interruptions)

Mr. Speaker:—I do not allow you to use the word 'disparity'.

Sri P. Ramachandra Reddy:—Let them not interrupt me. Let them express their views. There must be some forum to check. They won't check their own party. They won't check the Chief Minister in the House. It is definitely impropriety on their part. They won't check the statement of the Chief Minister either in the Cabinet or in the House. Is it a democracy? The people who are defending the Chief Minister are really doing harm to the Chief Minister. Let the Chief Minister come and explain that it was not his intention as the Hon'ble Revenue Minister said that it was not his intention but it was misquoted or wrongly quoted. What is wrong if somebody checked the Chief Minister?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—స్టామెంట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. నేను కేబినెట్ స్టామెంట్ రిస్టాబ్లిష్మెంట్తో మాట్లాడాను. It is the statement of the Cabinet. It is the statement of the State Government. నేను చెప్పిన స్టేట్ మెంట్ స్టేట్ గవర్నమెంట్ తరపున ఉన్న స్టేట్ మెంట్. ఇక రూల్ 62 ప్రకారం ఒకసారి రిజెక్ట్ చేసాక డిస్కషన్ జరగకూడదు. అసలు సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, మంత్రులుగానీ, శాసన సభ్యులుగానీ చేసిన స్టేట్ మెంట్స్ మీద ఎడ్యోర్నెమెంట్స్ మోషన్ మువ్ చేసిన కన్వెంషన్ గానీ, ప్రెసిడెంట్ గానీ ఈ శాసనసభ చరిత్రలో లేదు. ఇప్పటికీ లేదు. అటువంటిది మూవ్ చేశారు. నిరాకరించబడింది. ఇక దీనిమీద ప్రభుత్వ పక్షంగా ప్రజెంటేషన్ బెంచెస్ తరపున మేము క్లారిఫై చేయడం జరిగింది. ఇంతటితో ఇది సమాప్తం చేస్తే బాగుంటుంది.

10-40 a.m.

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:—ఇప్పుడు, అది ఎక్కడో ఒక చోట చెకో అయి, క్లారిఫికేషన్ తో అవడం మంచిది. ఇది పేపర్లో వ్యాయబడి గోజూ చర్చ జరుగుతున్నది. పార్లమెంటులో, అసెంబ్లీలో చర్చ జరుగుతున్నది. ముందు అవుతుందా? ముఖ్యమంత్రిగారిని సేవ్ చేసిన వారెవరు? అయితే, అది నా ఉద్దేశ్యం కాదు. ఇంకా, పోవోక్ చేసి, ఉద్యతం చేసేవారెవరు? ఆయన ఉద్దేశ్యము అది కాదనవచ్చుదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి నేను "వనము" ఈ ఉద్దేశ్యంతో మూట్టాడలేదంటే, తగాదాలు పెంచుకోకుండా వాగుంటుంది. ఎవరు ఆయనను సేవ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు దానికి సమాధానం చెప్పమనండి? రాంగ్ ఇ టర్న్ విగ్గిలేషన్ అయితే, కన్సర్వేషన్ వర్సస్ వచ్చి క్లారిఫై చేయాలి.

Mr. Speaker:—I am here to support you. I will go through the records దాని మీద సంస్కృతి పడకండా.....శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు—ప్రాసిడ్....304.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—ఇప్పుడు, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు ఏది అయితే కాన్స్టిట్యూషన్ కు డిఫినిషన్ ఇచ్చారో మరి అ డిఫినిషన్ ఎక్కడ నుంచి తెచ్చారు? ఏ విధంగా తెచ్చారు? రాయపోలు సుబ్బారావుగారు చెప్పారు— "ఏ దేశమేగినా, ఎందుకాతిడినా, పొగడరా నీ జన్మ భూమి భారతిని" ఈ విషయంలో డిప్యూటీ కమిషన్ ఇవ్వనందున ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి దానికి క్లారిఫికేషన్ చెప్పనందువల్ల మేము ఈ సభ నుంచి వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(తరువాత కాంగ్రెసు సభ్యులందరూ సభ నుంచి వాకౌట్ చేశారు)

MATTER UNDER RULE 304

re: Disbandment of agricultural units intended for the development of land under Sriramsagar Project.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు ఆయకట్టు 6.51 లక్షల హెక్టార్లకు సంబంధించిన విషయమని తమకు తెలుసు. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగి చాలా సంవత్సరాలు జరిగినప్పటికీ కేవలం 2 లక్షల 74 వేల 291 హెక్టార్ల భూమి అంటే, 42 శాతం మాత్రమే సర్వే కేనాల్ మరియు ప్లానింగు జరిగింది. అలాగే, పంపకాల నిర్మాణం పూర్తి విస్తీర్ణం మాత్రం 2 లక్షల 2 వేల 805 హెక్టార్లు, అంటే 31.9 శాతం మాత్రమే. దీనిలో అభివృద్ధి చేసి నీటిపారుదల క్రిందికు తెచ్చిన విస్తీర్ణం కేవలం 96,974 హెక్టార్లు అంటే, 15 శాతం మాత్రమే టెవెల్ చేయబడి, వ్యవసాయానికి యోగ్యం చేయబడింది. అధునిక వ్యవసాయం విధులను ఆలోచించినప్పుడు కేవలం ప్రాజెక్టు నిర్మాణమే కాదు, కాలువల తవ్వకమే కాదు, భూమి టెవలింగు దాని యొక్క వాటర్ మేనేజ్ మెంటు కూడా

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

ఇవన్నీ సమకాలంలో, సమగ్రంగా సాగుతేనే ఈ ప్రాజెక్టుల యొక్క ఫలితాలు త్వరగా సాధించవచ్చు. వ్యవసాయాభివృద్ధిని సాధించి, పంటలు బాగా వృద్ధి చేసుకోవచ్చు. మన ప్రభుత్వం కొమాండ్ ఏరియాలో 1985-86 లో ప్లానింగు చేసిన తరువాత 'స్పెషల్ లాండు డెవలప్ మెంటు అనేడాన్ని అక్కడ వాగు ఏర్పాటు చేశారు. రెండు జోన్స్ 1985-86 లో ఏర్పాటు చేసి, తరువాత 1986 లో నాలుగు జోన్స్ ఏర్పాటు చేసి మొత్తం కార్యక్రమాన్ని వచ్చే కొన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయాలని తలపెట్టడం జరిగింది. జోన్స్ లలో పనిచేయడానికి వ్యవసాయాధికారులను పెట్టడం జరిగింది. వారు అంతా ఈ కార్యక్రమాన్ని చాలావరకూ సంకల్ప పీకరంగా చేసినట్లు, సమావేశాలలో, అనేక సందర్భాలలో రైతులు చెప్పాడు. వారు స్వయంగా అనుభవంలో ఈ కార్యక్రమం చాలా జయప్రదంగా సాగుతున్నది, ఇక ముందు కూడా కొనసాగించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఇటువంటి సందర్భంలో ఇప్పుడున్నటువంటి రెండు జోన్స్ లలో పని చేస్తున్నటువంటి వారిని తొలగించి, అధికారులందరిని కూడా రిపాట్రీయేట్ చేసి పంపించడం వాటిని లేకుండా చేయడం జరిగింది. ప్రాజెక్టు యొక్క అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు వ్యవసాయం ఇవన్నీ కూడా కేవలం ఇంజనీరే చేయడం సాధ్యం కాదు. పెద్ద ఎత్తున కాలువలు శ్రవ్యం లాంటి పనులు ఇంజనీర్లు చేయవచ్చు. కాని వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు వారు చేయలేరు. వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు వ్యవసాయాధికారుల సక్రమంగా చేస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు వారిని తొలగించి 400, 500 మందిని మాచ్చేసి వారిని రిపాట్రీయేట్ చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల పెద్ద ఎత్తున వ్యవసాయం చెల్లి తిన్నది. దాని వల్ల మొత్తం ప్రాజెక్టు అభివృద్ధి కుంటు పడుతుంది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం వారు అలా చేయడానికి కారణం ఏమిటి? 'అవసరం లేదు' అంటున్నారు. అసలు ఏ అవసరానికి అయితే పెట్టుకున్నామో, ఆ అవసరం పూర్తి కాలేదు. 15 శాతం అయింది. మిగతా 85 శాతం కావాలి. ఆర్థిక కారణాలు ఏమైనా ఉన్నాయా? వ్యవసాయశాఖలో గాని, ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో ప్రాజెక్టు కొమాండ్ ఏరియాలో డెవలప్ మెంటు కార్యక్రమం చూడడానికి వ్యవసాయ శాఖాధికారులు అవసరం లేదని పాలసీ నిర్ణయం మీరు చేశారా? అది ఏమీ లేదు. అవసరం లేదనే జనరల్ నినాదం ఇచ్చి ఆ కారణాలు చెబుతూ ప్రభుత్వం వీరిని తొలగించడం వల్ల ఇప్పుడు జరుగవలసిన కార్యక్రమం కుంటు పడుతుంది. వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు భూములను చదునుచేసి భూములను వ్యవసాయ యోగ్యం చేయడానికి గురుతరమైన బాధ్యత కలదు. ఆధునిక సాంకేతికపరమైన కార్యక్రమాలు పూర్తిగా అగిపోవడం ఏమాత్రం కూడా ప్రాంతానికి ప్రయోజనకరం కాదు. వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడేవార మొత్తం రాష్ట్రంలో కూడా వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసే వాగు లేనిదో చెబు తింటుంది. నీటిసరుగులు, పొదలతో ప్రయోజనం లేకుండా పోతుంది. కారణం వల్ల చేశారు? ఏవో సామాన్య, ఆర్థిక కారణాలు అయినప్పటికీ వాటి

తెక్కచేయకుండా దాని ప్రయోజనం వాడుకుంటే మంచిది. మిగతా చిన్న చిన్న కారణాలుంటే, వాటిని ఉపసంహరించుకుని, మహాత్తరమైన ఉద్దేశ్యం కొరకు ఏర్పాటు చేశారో, సత్ఫలితాలు వచ్చాయో, అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారిని కొనసాగించి ఈ ప్రాజెక్టును డెవలప్ చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు : — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఎస్.ఎల్.డి డివిజన్ 7 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కాంక్షన్ చేయబడింది. 4 డివిజన్స్ పెటాలని నిర్ణయం జరిగింది. 85 నుంచి 90 వరకూ ఈ శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టులో లాండు తెలెలింగు, పేవింగు కొరకు నాలుగు డివిజన్లు పెటాలని నిర్ణయం జరిగిన తరువాత ఇవాల అనుకోకుండా టు ది అటర్ సర్ ప్రైజ్ ఆఫ్ తెలంగాణా శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు ఏరియాలో ఉండే ఫార్మర్స్ కు రెండు డివిజన్లను అబాండెంటు చేయడం జరిగింది. దీన్ని చేయవద్దు. దీని వల్ల 812 మంది 18, 14 ఏళ్లుగా పని చేస్తున్నటువంటి ఎగ్రికల్చరు ఎంప్లాయిస్ అందరూ అన్ ఎంప్లాయిడ్ గా మారతున్నారు. కరీంనగర్ ప్లానింగు బోర్డు కూడా దీనికి ఒక తీర్మానం ది. 19-9-1986 న చేయడం జరిగింది. అబాండెన్ చేయవద్దని తీర్మానం చేసిన తరువాత కూడా వీరిని 28-2-87 న అబాడాన్ చేస్తూ జీవో. ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది చాలా అశ్రద్ధకరంగా ఉంది, అసలు, ఎస్.ఆర్.ఎస్.ఎ టోటల్ కమాండ్ ఏరియా 81.51 లాక్స్. ఇంతవరకు ఎగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్లు చేసింది కేవలం ఏవరేజీగా వన్ లాక్ హెక్టార్స్. ఇది చేయడానికి 1974-75 నుంచి దాదాపు 11 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఇంకా 5 లక్షల ఎకరాలు చేయాలంటే 56 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ విధంగా ఒక వైపు పని చేయవలసి ఉండగా అబాడాన్ చేసి రెండు డివిజన్లను ఎత్తి వేయడం సబబు కాదు. ఇవి సెలెక్ట్ డైవ్ ఇయర్ ప్లానింగులో నాలుగు డివిజన్స్ వెయ్యాలని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీగారి రూమ్ లో మీటింగు 8-5-86న జరిగింది. చీఫ్ ఇంజనీరుగారు క్లియర్ గా చెప్పారు. For this purpose, the Chief Engineer expressed that there is adequate work load and so their continuance during the current financial year is necessary. కాబట్టి, ఈ కరెంటు ఫైనాన్షియల్ ఇయర్ లో, సెలెక్ట్ డైవ్ ఇయర్ ప్లానులో దీన్ని టేకప్ చేయవలసి ఉండగా, కాంక్షన్ అయినటువంటి డివిజన్లను రద్దు చేయడం వల్ల తెలంగాణాకు పక పాత వైఖరి చూపించడం తప్ప వేరు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, ఇంతవరకు తెలంగాణా ఏరియాలో ఉన్నటువంటి ఎంప్లాయిస్ విషయంలో శ్రీరామసాగర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు కాకుండా మిగతా వాటిలో కూడా నిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద (శ్రీ) సుందరేషన్ గారి కమిటీ వేయడం జరిగింది. వారు రిపోర్టు కూడా ఇచ్చారు. 57 వేల మంది ఈ యొక్క రీజియన్ లో వున్నారు అని అన్నారు. వారికి సువర్ న్యూమరరీ పోస్టులను యింతవరకు క్రియేట్ చేయలేదు.

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

ఈ ప్రాంతంలో వున్న ఉద్యోగుల మీద ఈ విధంగా చెన్న చూపు చూస్తూ, వారిని నిరుద్యోగులను చేయడం సబబు కాదు. అందువలన ఛీఫ్ ఇంజనీర్, మిగతా ఎక్స్‌కర్ప్స్ యిచ్చిన సలహా ప్రకారం, ఈ యొక్క రెండు డివిజన్స్‌తో బాటు మరొక రెండు డివిజన్స్ పెట్టి, ల్యాండ్ రెవెన్యూ మొదలయినవి ఎగ్రికల్చరల్ ప్లాఫ్ తప్ప, ఇంజనీరింగ్ ప్లాఫ్ చేయలేదు అనే విషయం దృష్టిలో వుంచుకొని, ఈ రిజియన్‌లో వున్న ప్రాజెక్టుకు అన్యాయం చేయవద్దని, రైతులను అదనం వారిని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఈ రోజు ఉదయ ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఈ ప్రాజెక్టు సెకండ్ ఫేజ్ విషయంలో ఢిల్లీ వారికి లెటర్ వ్రాసినట్లు చెప్పారు. వాస్తవంగా, ఢిల్లీ వారికి వ్రాసిన లెటర్ కాపీ నా దగ్గర వుంది. మీరు ప్రాజెక్టుకు కావలసిన డబ్బు యిచ్చేట్లు యితేనే యిది యాక్సెప్ట్ చేయండి అని ఆ లెటర్‌లో వ్రాశారు. ఇది వాస్తవంగా జరిగింది. గత సంవత్సరం జూన్‌లో ఈ ప్రభుత్వం రిటైన్ ఆన్సర్‌లో, హైలెవెల్ కెనాల్ వర్క్‌ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే తేకవ్ చేస్తుంది సమాధానం యిచ్చింది. శ్రీరాంసాగర్ హైలెవెల్ కెనాల్ తో బాటు లక్ష్మి సరస్వతి కెనాల్, వీటికి కూడా కలిపి చూ. రిజిస్ట్రేషన్ ఖర్చును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించి తేకవ్ చేస్తుందని ఒక వైపున మాకు సమాధానం యిస్తూ, కేంద్ర జలసిద్ధాంత సామానికి పర్మిషన్ కోసం వ్రాసినప్పుడు మీరు డబ్బును కేటాయిస్తేనే పర్మిషన్ యివ్వండి అంటూ గత సంవత్సరం ఆగస్టులో, మంత్రిగారు శ్రీ కె. యి. కృష్ణమూర్తిగారు చెప్పినట్లు వ్రాయడం జరిగింది. ఈ విధంగా తెలంగాణాలో వున్న ప్రాజెక్టు విషయంలో, అక్కడ వున్న రైతులు పెట్టుకున్న అకలను మీరు వమ్ము చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ ప్రాజెక్టులో వని చేస్తున్న ఉద్యోగులు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. వారికి సంబంధించి సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా విషయంలో ప్రభుత్వం చిన్న చూపు చూస్తున్నది. రిజియన్‌లో డిస్పార్టీ క్రింద ప్రభుత్వం ఈ విధంగా చేయడం మంచిది కాదు. ఉన్న డివిజన్స్‌ను ఎక్కి పేయకుండా, మిగతా డివిజన్స్‌ను కూడా కంటిన్యూ చేస్తూ ఉద్యోగులను కూడా కంటిన్యూ చేయాలి. ప్రభుత్వం వారి చేసిన తి. వో. చూడంగా నిరుద్యోగులు అరెస్టు వారిని జైల్లో చేస్తూ, నిపుణులు చెప్పిన ప్రకారం డివిజన్స్‌ను వుంచాలని కోరుతున్నాను.

భారీ, పద్మతరహా నీటిపారుదలకాకు మంత్రి (శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి):— అయ్యతా, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద 6 ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ డివిజన్స్ వని చేస్తున్నాయి. వీటిలో 3 ఇంజనీరింగ్ డివిజన్స్, 2 అగ్రికల్చరల్ డివిజన్స్, ఇంజనీరింగ్ డివిజన్స్ కార్యక్రమం ఏమంటే ల్యాండ్ రెవెన్యూ, ల్యాండ్ చెకింగ్, ఫీల్డ్ ఛానల్స్ ఫీల్డ్ డ్రెయిన్స్ మరియు పరబుడి. అగ్రికల్చరల్ డివిజన్స్ కార్యక్రమం ఏమంటే ప్లానింగ్ మరియు టో ఫోగ్రాఫికల్ సర్వే. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు 1వ దశ క్రింద 4.11 అడుగు మార్కెట్‌కు నీటిపారుదల వసతులు

పుద్దేశించబడినాయి. మార్చి, 1986 నాటికి దాదాపు 224 లక్షల హెక్టారులకు నీరు యివ్వడం జరిగింది. 1987, జనవరి చివరి నాటికి దాదాపు 280 లక్షల హెక్టారులకు సర్వే కార్యక్రమం పూర్తి అయినది. మొత్తం మీద ఉద్దేశించబడిన 4.11 లక్షల హెక్టారులలో దాదాపు 68 శాతం వరకు టో పోగ్రాఫికల్ సర్వే, మిగతా కార్యక్రమాలు పూర్తి చేయడం జరిగింది. 1.31 లక్షల హెక్టారులకు మాత్రమే సర్వే కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసి అవసరం వుంది. అంటే ఇది దాదాపు 32 శాతం అన్నమాట. కానీ శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఫిఫ్ ఇంజనీర్ గారు, ఇతర ప్రాజెక్టు అధికారులు దీనిని 7వ సంవత్సర చాలి ఇంజనీర్, అంటే 1990 నాటికి ఫేజ్ ప్రోగ్రాం క్రింద చేసుకొని వచ్చే సంవత్సరం 30 వేల హెక్టారులకు తదుపరి సంవత్సరం 30 వేల హెక్టారులకు, ఆ విధంగా నాలుగు సంవత్సరాలలో మొత్తం మీద 1.31 లక్షల హెక్టారులకు సర్వే కంప్లీట్ చేయాలనే పుద్దేశంతో ప్రోగ్రాం చేసుకొని, అమలు చేయడం జరిగింది. సి. ఇ., శ్రీరాం సాగర్ ప్రాజెక్టు, ఈ సర్వే కార్యక్రమం గురించి 0.30 లక్షల హెక్టారులకు మాత్రమే ఫిల్లు ఛానల్స్ ను యివ్వగలుగుతారు. సర్వే కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయాలంటే ఫిల్లు ఛానల్స్ అన్నింటిని కూడా సింక్రోనైజ్ చేయవలసి వుంటుంది. అంతే కాకుండా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నాలు 18 వేల హెక్టారులకు మాత్రమే మ్యూవ్స్ ను యివ్వగల పరిస్థితిలో వున్నార కనుక, ఫేజ్ నైజ్ ప్రోగ్రాం చేపట్టాలని నిర్ణయించుకోవడం అందువల్ల రెండు డివిజన్స్ సర్వల్స్ గా మిగిలిపోవడం జరిగింది. మిగతా ప్రాజెక్టుల విషయం తీసుకుంటే—సాగార్లు సాగర్ కడి, ఎడమ కాల్యలు, వంశధార, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు—ఎక్కడా కూడా రి డివిజన్స్ కంటే ఎక్కువ పెట్టలేదు. కేవలం శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు 1వ ఫేజ్ ను దృష్టిలో వుంచుకొని, యిప్పటివరకు రి డివిజన్స్ ను కొనసాగించడం జరిగింది. 30 వేల హెక్టారులకు ఒక్క అగ్రికల్చరల్ డివిజన్ కు సరిపడా పని వుంటుంది. రెండు ఇంజనీరింగ్ డివిజన్స్ ను సరిపడా పని వుంటుంది. అందువల్ల 2 డివిజన్స్ సర్వల్స్ గా మిగిలిపోవడం వలన 308 మందిని రిపాల్మెంట్ చేయడం జరిగింది. దీనిలో 127 మంది మాత్రం యిప్పటికే ఆజ్ఞార్క్స్ చేయడం జరిగింది. మిగతా వారిలో 147 మంది కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకోవడం జరిగింది. మిగతా వారి విషయంలో, కమాండ్ డెవలప్ మెంట్ పరియూస్ ఎక్కడయితే వున్నాయో, అక్కడ వీలై సంతకం అడ్డం చేసుకోవలసిందిగాను, ప్రెసిడెన్సీయల్ అర్డర్ కు అందువలన వివిధంగాను ఆటంకం వుండదనీ, అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంట్ కు, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ కు తెలిగ్రామ్స్ కూడా యివ్వడం జరిగింది. వీలై సంతకం వరకూ వీరిని రిటైరుంచ్ చేయకుండా, బాధ పెట్టకుండా ఈ ప్రభుత్వం ఎడెస్ట్ చేయడానికే ఆలోచిస్తుందని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సి పాచ్. విద్యాసాగర రావు :— అధ్యక్షా, పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు ఏ కుభదిరాన ఫౌండేషన్ స్ట్రాన్ వెళాలో కానీ, ఇంతవరకూ పూర్తి కావడం లేదు.

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

1982-88 ఆడిట్ రిపోర్టులో ఏమి చెప్పారంటే, ఫీల్డ్ ఛానల్స్ను కంప్లీట్ చేయకపోవడం వల్ల ప్రాజెక్టు మీద చేసిన ఖర్చుకు, ఆశించిన ఫలితం పొంద లేక పోవడం జరుగుతోంది కనుక ఆ వర్కును త్వరగా కంప్లీట్ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ఫీల్డ్ ఛానల్స్ పూర్తి కాలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఈ విధంగా వర్క్ అనంపూర్ణంగా వుండడమే కాకుండా మరొక సమస్య-సిల్టింగ్- ఏర్పడుతున్నది. ఈ సిల్టింగ్ సమస్య ఎంత భయంకరంగా వున్నదంటే, ఈ ఫీల్డ్ ఛానల్స్ అయిపోయే లోపల శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టులో ఒక్క బొట్టు నీరే నా నిలుస్తుందా, లేదా అనే వాతావరణం ఈ ఆయకట్టు ప్రాంతాలలో ఈనాడు ఏర్పడింది. ఆ సమస్యలను తీర్చవలసిన అవసరం వున్నది పోచంపాడు ఆయకట్టు ప్రాంతంలో వున్న చెరువులు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నీటితో నింప బడతాయి. అక్కడ రివెయిర్స్ ఎవరు చేయాలి? ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంట్ వారా, లేక కమాండ్ పరియా డెవలప్ మెంటు వారు చేయాలా అనే ఒక వివాదం ఇంతవరకు పరిష్కారం కాని సంగతి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇదే ఫీల్డ్ ఇంజనీర్ గారు ప్రభుత్వానికి ఒక లేఖ వ్రాశారు. ఆ లేఖ ద్వారా, 'కమాండ్ పరియాలోని చెరువులు ప్రాజెక్టు నీటితో నిండుతాయి, కనుక చెరువు నీరు కూడా కమాండ్ పరియా పరిధిలోనికి తీసుకురావాలి' అనే ప్రతివాదనను ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. చెరువులను కమాండ్ పరియా పరిధిలోనికి తెచ్చినట్లయితే దాని క్రింద యింకా ఎంతో భూమి సాగుబడి అయ్యే అవకాశం వుంది. ఈ అగ్రికల్చరల్ యూనిట్స్లో వాటికి బాధ్యత కేవలం ఫీల్డ్ ఛానల్స్ కాకుండా అతి ప్రధానమైన సమస్య ఏమిటంటే ఈ కెనల్స్ రాంగ్ డిజైనింగ్ వల్ల టెయిల్ ఎండ్ పార్బ్లమ్ వస్తున్నాయి. లక్షలాది ఎకరాలు ఈనాడు కేవలం పేవర్ మీదనే వీరు ఫీల్డ్ ఛానల్ చేసినాము. ఇన్ని లక్షల ఎకరాల సాగుబడి అవుతోందని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. వాస్తవంగా చూసినట్లయితే లక్షలాది ఎకరాలకు నీళ్ళు అందడం లేదు. చూసినట్లయితే ఈనాడు టెయిల్ ఎండ్ పార్బ్లమ్స్ అంటున్నది ఎందుకంటే రాంగ్ డిజైనింగ్ వల్ల ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు నష్టపోతున్నాము. ఈ డిజైన్స్ రెక్టిఫై చేయడానికి ఎవరు బాధ్యత తీసుకుంటున్నారు అనేది ఈనాటి వరకు ప్రశ్నార్థకంగానే మిగిలి పోయింది. ప్రతిసారి మీటింగ్స్లో చర్చిస్తున్నాము. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టులో నీళ్ళు తగ్గిపోతున్నాయి. ఎన్నో ట్యాంక్స్ ఉన్నా 'కాడ్' పరిధిలో ఉన్న ట్యాంక్స్ని అభివృద్ధి చేసి ఆ ట్యాంకుల నీటితో సప్లీ మెంట్ చేసే పద్ధతి ద్వారా ఎన్నో ఎకరాలు సాగుబడి చేసుకోవచ్చనే ఆలోచన ఉంది. దీనిమీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. ఈ అన్నీ, డిజ్ కాండ్ చేసేముందు, ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఒక కన్సల్టేటివ్ కమిటీని కమాండ్ పరియాకు పెట్టింది. ఈ కమిటీని అప్పాయింట్ చేసి అందులో కానన సభ్యులను కూడా చేసి విస్తృతంగా ఈ సమస్యలన్నీ పరిష్కారం ఏ విధంగా అవుతాయి అనేది

11-00 a.m.

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

చర్చించడానికి అనకాళం కల్పించండి. ఈనాడు శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద లక్షలాది ఎకరాలు నామమాత్రంగా అభివృద్ధి చెందింది అంటున్నారు. ఈ సమస్యలను అన్నింటిని ఏ విధంగా అధిగమించాలి అనే విషయం గురించి మంత్రిగారు స్పష్టముగా చెప్పాలి. వచ్చే సంవత్సరాలలో లక్షలాది ఎకరాలు సాగుబడి లేక అక్కడ ఉన్నటువంటి రైతులు నిరాశ్రయమయ్యే పరిస్థితి ఉంది. కోట్ల రూపాయలు నష్టం వచ్చే పరిస్థితి ఉంది రిస్కోల్ టేటివ్ కమిటీని అప్పాయింట్ చేయాలి. ఈ అంశాలన్నింటికీ మంత్రిగారు జవాబు చెప్పాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— మంత్రిగారు తమ సమాధానములో కొందరు కోర్టుకి పోయి స్టే తెచ్చుకున్నారు, వారిని అక్కడే రిటేయిన్ చేసామని చెప్పారు. కోర్టుకి పోయిన వారికి న్యాయం కలుగుతుంది పోని వారికి మాత్రం మేము అన్యాయం చేస్తాము అనే ధోరణి ప్రభుత్వానికి మంచిది కాదు.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— వారు సరిగా వివరాలు మొత్తం 308 మందిలో 298 మందిని మేము అడ్జెస్టు చేసుకోవడం జరిగింది. దాదాపు 170 మందిలో 147 మంది మాత్రం కోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది. వారికి 15 రోజులు ట్రైబ్యునల్ స్టే ఇచ్చింది. నేను సమాధానములో చెప్పాను. వీలై సంతవరకు మిగతా కమాండ్ పరియోన్ లో వీరిని అడ్జెస్టు చేసుకోవడానికి ఏదైనా వీలవుతుందేమోనని, చూడవలసిందని తెలిగ్రామ్స్ ఇవ్వడం జరిగిందని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. అదర్ కమాండ్ పరియోన్ లో అబ్ సార్వ్ చేసుకోవడానికి వీలుంటుందేమో చూసుకోవలసిందిగా తెలిగ్రామ్స్ ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— ఆఫీసర్స్ అక్కడ ఉంటే తొందరగా ఇంఫూర్స్ మెంట్ జరుగుతుందనే అభిప్రాయం రైతులకు ఉన్నది. ఈ డెవలప్ మెంట్ శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఎంత జరగాలో అంత జరగలేదు. చాలా సాటిష్ ఫేక్టరీగా అసలే లేదు. ఈ స్టాఫ్ ని తీవ్రపై ఇంకా ప్రోగ్రెస్ కాని డెవలప్ మెంట్ స్పీడ్ కాని తగ్గిపోతుంది కాబట్టి వీరిని రిటేయిన్ చేసి దీనిని స్పీడప్ చేసేటందుకు ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. లేకపోతే కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి కట్టిన ప్రాజెక్టు యుటిలైజేషన్ కాకపోతే వేస్తువుల్ ఎక్స్ పెండిచర్ అయిపోతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— నేను వివరాలలోకి పోకుండా రెండు ప్రధానమైన విషయాలు తమ ద్వారా మంత్రిగారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. దీనికి సంబంధించి సంతవరకు పని లేకుండా ఉంటే కూర్చోబెట్టి వేతనాలు యివ్వాలని ఎవరూ చెప్పరు. గౌరవ సభ్యులు చాలా వివరాలు అందించారు ఇంకా బోలెడు పని ఉంది. ఇది సిస్టమేటిక్ లాండ్ డెవలప్ మెంట్ కు సంబంధించిన సమస్య. కాబట్టి పని లేదని అనుకోవడం మాత్రం న్యాయం కాదు. రెండవది వారి యొక్క మాతృ సంస్థకు (పేరెంట్ డిపార్ట్ మెంట్) సంపాదన అంటున్నారు.

అగ్రికల్చర్ డివీజన్ మెంట్ లో అప్పాయింట్ అయ్యారు కాని పోస్టులు మాత్రం ఎలాట్ అవలేదు. కాబట్టి వారికి పోస్టు ఎలాట్ చేసి పంపితే వారు అట్ సార్స్ చేసుకుంటారు. అగ్రికల్చర్ డివీజన్ మెంట్ వారిని పోస్టు ఎలాట్ చేయకుండా అట్ సార్స్ చేసుకొమ్మంటే సాధ్యంకాదు. కాబట్టి లెక్సికల్ గా వారి మీద వీరు, వీరి మీద వారు చెప్పడం కాకుండా వీరిని అవస్థ పెట్టుకుండా మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చినట్లుగా వీరందరిని అట్ సార్స్ చేసుకోవాలి. ఇది ఒక పాయింట్ అయితే సిస్టమేటక్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్ లో వీరిని ఏ విధంగా ఉపయోగించుకోవాలి అనే దానికి అత్యధిక ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంకో పెద్ద ప్రమాదం రాబోతుంది. అసలు అయకట్టు రోడ్స్ కి సంబంధించిన అవకాశం శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు, తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద చాలా డివిజన్స్ రద్దు కాబోతున్నాయి. ఇప్పుడు 1987 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనకు మన కమిటీ మెంట్ ఎంత ఉంది అంటే గు. 977 కోట్లు ఉంది, దానికి ఈ బడ్జెట్ లో కేటాయించినది రూ. 17 లక్షలు మాత్రమే. ఇలాంటి పరిస్థితిలో రేపు ఇదికూడా కొత్త సమస్యగా రాబోతోంది దీనిని కూడా దృష్టిలో ఉంచుకొని కూడా చూడాలి. కొన్ని రోడ్స్ ఫార్ మేషన్ లో ఉన్నాయి, కొన్ని మెటలింగ్ వర్క్ లో ఉన్నాయి, కొన్ని బాక్ టూప్ పనిలో, ఇలా కొన్ని మధ్యలో జగిపోయి రకరకాల స్టేజెస్ లో ఉన్నాయి. అందుకని ఈ రెండు సమస్యలను మంత్రిగారు సరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను. దీనిని రద్దు చేయవద్దని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగర రావుగారు మాట్లాడుతూ కన్ సల్ టేటివ్ కమిటీని అప్పాయింట్ చేస్తే బాగుంటుందనే సూచనను వారు చేశారు కన్ సల్ టేటివ్ కమిటీ అయితే ఒకటి ఉంది. ఇంక వరకు మీటింగ్ జరపలేదు. తప్పనిసరిగా వారు సూచించిన ప్రకారం కన్ సల్ టేటివ్ కమిటీ మీటింగు త్వరలో జరపడానికి నిశ్చయించుకున్నాము. అదేవిధంగా 1.81 లక్షల హెక్టార్స్ కార్యక్రమంగా ఉందని తమకు తెలియజేశాను. అయితే ఈ 1.81 లక్షల హెక్టార్స్ ఫిల్డ్ వైజ్ ప్రోగ్రామ్ చేసుకొన్నాము. కాబట్టి కేవలము 0.80 లక్షల హెక్టార్స్ సర్వే మేప్స్ కాని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇవ్వకపోతే తరువాత ఫిల్డ్ ఛానల్స్ కార్యక్రమం సి.ఇ., శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఇవ్వకపోతే, ఈ వర్క్ ని సి.ఇ.నైట్ చేయడానికి వీలుండదు కాబట్టి స్టాఫ్ ఎక్స్ పెన్స్ గా మిగిలిపోతుంది. కేవలం అగ్రికల్చర్ స్టాఫ్ పోయినంత మాత్రాన ఇంజనీరింగు డివిజన్ వారు ఈ కార్యక్రమం చేయలేకనే మాట వాస్తవముకాదు. ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్ కి కూడా ఈ కార్యక్రమం చేసే శక్తి ఉంది. రైతులకు ఎటువంటి ఇబ్బంది కలగదని తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. కార్యక్రమాలనుబట్టి మనం స్టాఫ్ ని యుటిలైజ్ చేసుకోకుండా, సర్ప్లస్ స్టాఫ్ గా పెట్టుకొని ఫిల్డ్ ఛానల్స్ లేనిదే, ఏ కార్యక్రమం లేకుండా నట్టి టీకాలు ఇవ్వడం సబబు కాదని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

re : Disbandment of Agricultural Units
intended for the development of Land
under Sriramsagar Project.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:—మంత్రిగారు ఇంజనీరింగ్ స్టాఫ్ కూడా అగ్రికల్చర్ స్టాఫ్ చేసేసరికి చేయగలుగుతారు అన్నారు. ఇది మీరు, నేను చెప్పే మాటకాదు. The Chief Engineer of the State stated in a meeting held with Principal Secretary on 8-5-36. The Chief Engineer has explained that the Agricultural staff are more well acquainted with the soil moisture as a subject in their curriculum and they are more competent to handle survey and planning and designing including S.L.D., operations with due regard to the soil conditions while Engineering staff may not be able to attend to such quality work. అసలు ఎక్స్ పర్టు కూడా, చీఫ్ ఇంజనీర్ లాంటివారు, పురి రఘువీరచందర్ గారు ఇచ్చినది సబబు కాదని చాటేసి మీరు ఈ విధంగా శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద ఉన్నటువంటి లక్ష ఎకరాలకు ఇక్కడికి సర్వే అయింది. మిగతా 5 లక్షల ఎకరాలకు కమాండ్ రీయియిలో టోటల్ గా ఉన్నదానికి సర్వేచేయమని ఉంది. దానికి స్టాఫ్ ని తగ్గించుకుంటూ ప్రభుత్వం పోతూఉంటే నాకు అనుమానం వస్తోంది. ప్రతి సంవత్సరం ఈ విధంగా వర్క్ అవుచేసి, ఈ ప్రాంతంలో ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద సీటిని ధవళేశ్వరానికి మళ్ళించడం జరిగింది. పోయిన సెలలో జరిగింది. పోయిన సంవత్సరం కూడా వారు ఒక జి.వో. ఆమోదించే పోచంపాడు వాటర్ ధవళేశ్వరానికి డైవర్టుచేసి తెలంగాణాను తీరని ద్రోహం చేస్తున్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వ విధానము గురించి చర్చించడానికి, స్టాఫ్ ని తగ్గించుకుంటూ పోతూఉన్నదాని, దీనిలోని మంచిచెడ్డల విషయంలో ఒక సామర్ కమిటీని వేయమనండి. మేము హ్రాప్ చేస్తాము.

శ్రీ కె. జి. కృష్ణమూర్తి:— వాస్తవ విగ్రహమైన ప్రభుత్వం చేస్తున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— మీరు డైవర్టు చేసిన దానికి 1934 లో ఆమోదించినది ఉంది. పోయిన సెలలో కూడా చెండు రోజులు ఈ వాటర్ ధవళేశ్వరానికి డైవర్టు చేశారు కరీంనగర్ జిల్లాలో 1,20 లక్షల ఎకరాలు ఎండిపోతూఉంటే ఇక్కడి నుంచి నీరు డైవర్టు చేశారు. ఇది ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. అందుకొరకు హౌస్ కమిటీని వేయమనండి ఈ స్టాఫ్ ని తగ్గిస్తున్నది. డైవర్టు చేసినది లేనిది, ఏలే ఎలా జరుగుతున్నది—ఈ విషయాలన్నీ కూడా మేము నిరూపిస్తాము.

శ్రీ కె. జి. కృష్ణమూర్తి:— ఆ ప్రాంతానికి చెందిన శాసన సభ్యులు ఈ 11-10 a.m. సభలో ఉన్నారు. వారిని నా చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— మంత్రిగారు ఒకసారి హామీ ఇచ్చిన తరువాత, ఇంకే ముంది? డిజెట్ చేయడమే అవుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు:— శాంక్షన్ అయిన దానిని తీసివేస్తే ఎలా? ఇది కూడా వర్క్ ఉందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. జి. కృష్ణమూర్తి :— శ్రీరాంసాగర్‌లో కాలనీ చారికి కూడా డ్రింకింగ్ వాటర్ ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది. అటువంటి సమయంలో వేరే చోటకీ మళ్లించడం అనేది సత్యదూరం.

Mr. Speaker :— One item under rule 304, and two Calling Attention motions are postponed for tomorrow.

The House is adjourned for fifteen minutes and will meet again after Tea-break.

The House then adjourned at 11-12 a.m. for fifteen minutes.

(The House reassembled at 11-30 a.m.)

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Mr. Deputy Speaker:—All the papers to be laid on the Table as well as the presentation of Report of the House Committees are deemed to have been laid presented respectively.

PAPERS LAID ON THE TABLE

1. Copy of the 24th Annual Report for 1984-85 of the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation Limited together with Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor-General of India, in compliance with section 619-A(3) of the Indian Companies Act, 1956.
2. Copy of the 13th Annual Report for 1982-83 of the Andhra Pradesh State Trading Corporation Limited, in compliance with the provisions of Section 619-A (3) of the Indian Companies Act. 1956.
3. Copy of the Annual Administrative Reports for the years 1984-85 and 1985-86 of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board, in compliance with Sub-section (2) of Section 22 of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board Act, 1958.
4. Copy of the Order issued in G.O.Ms.No. 796, HM and FW dt: 24-11-1986 annulling the Orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal, as required under Clause (6) of article 371-D of the Constitution of India.

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987. (Passed)

PRESENTATION OF REPORTS

1. Report of the Committee of the House to go into the non-payment of dues by the Andhra Pradesh Carbides, Kurnool to the Andhra Pradesh State Electricity Board;
2. Report of the House Committee on Misappropriation of funds in the excavation of C.I. Wells in the Adilabad District by the officials of the S.C. Finance Corporation.

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh Education (Amendment) Bill, 1987.

The Minister for Education (Sri G. Muddu Krishnama Naidu):—
Sir, I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Education (Amendment) Bill, 1987.”

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.

The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Education (Amendment) Bill, 1987.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987. (L.A. Bill No. 18 of 1987)

కార్మిక కాని మంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి) :—“1987 పారిశ్రామిక వివాదాల (ఆంధ్ర) బిల్ నవరణ) బిల్లును పరిశీలనలోకి తీసుకోవలసిందిగా” ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved. The Minister will explain the salient features of the Bill.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, సుమారుగా 40 సంవత్సరాల క్రితం కార్మిక వివాదాల చట్టాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం పారిశ్రామిక, కార్మికులకు యజమానులకు మధ్య సత్సంబంధాల కోసం, కార్మిక వివాదాల పరిష్కారం కోసం ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. సుమారు 40 సంవత్సరాలు గడిచినప్పటికీ మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా అర్థిక వ్యాయాన్ని చేకూర్చడం కోసం కానీ, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టాన్ని మార్చడం కోసం కానీ నవరణలు తీసుకు రావడం కోసం కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడం లేదు. అందుచేత రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో ప్రస్తుత పరిస్థితులకు

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

అనుగుణంగా తగిన మార్పులు తీసుకురావడం కోసం, ప్రధానంగా ఈ ఉన్న పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టానికి కొన్ని సవరణలు చేయడం వల్ల ప్రస్తుత పరిస్థితులను మరింతగా మెరుగు సరచడం కోసం, పారిశ్రామిక శాంతి కాపాడడం కోసం, వారి సత్ సంబంధాలు మెరుగుపరచడం కోసం, సమ్మెలు, లాకౌట్లు రాకుండా వీలయినంత వరకూ అవి త్వరగా పరిష్కరించడం కోసం తగినంత వ్యవధిలో ప్రభుత్వరంగా పరిశీలించడం కోసం ఈ రోజు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టానికి కొన్ని సవరణలు చేస్తూ సభా సభ్యులకు ఉంచడం జరిగింది, ఈ బిల్లులో ఉన్న ప్రధానముగా అంశాలను వివరించాలని గౌరవ సభ్యులు కోరడం జరిగింది. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఉన్న పారిశ్రామికాలను, అనేక మంది అసంఘటితంగా ఉన్న కార్మికవర్గాలను సంఘటితం చేయడం కోసం, కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలూ, ప్రైవేటు యాజమాన్యం వల్ల నిర్వహించబడుతున్న ఎంపెనీలో ఆధార పడుతున్న అటులాది కార్మికులకు మూతన నమ్మకం కలిగించడం కోసం, 1947 చట్టానికి అనుగుణంగా పక్కడ ఉండిన చట్టాన్ని ఆమలు పరచి పోతున్నాము. ఇరుపార్గాలను కూడా సంతృప్తి రమయిన పంథాలోకి తీసుకోలేకపోతున్నాము. ప్రధానమయిన 10 సవరణలు 1947 చట్టానికి కొన్ని సవరణలు తీసుకురావడం జరిగింది. అందులో ప్రధానంగా ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో 1947 పారిశ్రామిక వివాద చట్టం ప్రకారం ఏదయినా మార్గాన ఏ సంస్థ నుంచయినా రిట్రైండ్ కానీ, బర్తరఫ్ కానీ చేసిన పరిస్థితిలో, ఆ కార్మికుడు నేరుగా న్యాయ స్థానం ద్వారా న్యాయం కోసం వివాదం పరిష్కారం చేసుకోవడానికి ఏ మూత్రం అవకాశం లేదు. అందు గురించి ఏ సంస్థ నుంచి ఆయినా కార్మికుని తీసి వేసినట్లయితే సెక్షన్ 2-ఏ ప్రకారం ఉన్నట్లువంటి సవరణను చూసినట్లయితే నేరుగా ఆ కార్మికుడుని రిట్రైండ్ మెంటు గానీ, బర్తరఫ్ కానీ చేసినట్లయితే, అది న్యాయంగా లేదని ఆ కార్మికుడు భావించినట్లయితే, నేరుగా కన్స్ట్రక్షన్ అధికారి లేకుండా, అసిస్టెంటు కమిషనర్ అఫ్ లేబర్, డెప్యూటీ కమిషనర్ అఫ్ లేబర్ కు గానీ అతను దరఖాస్తు పెట్టుకుండా ఆ వివాదాన్ని న్యాయ నిర్ణయం కోసం కార్మిక న్యాయ స్థానానికి, నిర్ణీత వద్దతిలో నేరుగా దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చు. అందుచేత 2-ఏ కు అదనంగా ఎమెండు చేసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇంకా ముందు ఈ 2-ఏ ప్రకారం కన్స్ట్రక్షన్ అధికారి ఇరుపార్గాల మధ్యా వ్యక్తిగతమయిన వివాదం ఏదయినా తలెత్తినప్పుడు కన్స్ట్రక్షన్ అధికారి కూడా లేబర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా వెళ్లేవారు. ఇప్పుడు ఏదయినా సంస్థలో కార్మికుడు బర్తరఫ్ గానీ, రిట్రైండ్ గానీ, సస్పెండు గానీ చేయబడితే దానిని వెంటనే పరిష్కారం కోసం కార్మిక న్యాయస్థానానికి పంపించడం కోసం ఈ 2-ఏ ని ఎమెండు చేయడం జరుగుతోంది. ఇందులో కార్మికులకు మూర్తిగా న్యాయం చేయడం కోసం, జరుగుతున్న జాప్యాన్ని అరికట్టడం కోసం, రాష్ట్రంలో ఉన్న కార్మికులకు 2-ఏ సెక్షన్ ఎమెండు చేయడంవల్ల లాభం చేకూరుతుంది. అందుచేత ఈ సవరణ తీసుకు వస్తున్నాము.

9-వ చట్టంలో కూడా అతి ముఖ్యమయిన సవరణ చేయడం జరుగుతోంది. దీని ప్రకారం ఏదయినా కంపెనీలో కార్మికుడు మౌలిక సమస్యల పరిష్కారంలో కానీ, విధి బెత్తనలకు సంబంధించిన విషయాలలో కానీ మార్పును కోరినప్పుడు ఆ సంస్థ యాజమానికి తెలియజేయడానికి 9-వ చట్టం ప్రకారం 21 రోజులు అవకాశం ఉండేది. ఇప్పుడు దీనిని ఎమెండు చేయడం వల్ల 42 రోజులు కంపెనీలో ఉన్న కార్మికులకు అవకాశం కలుగుతుంది. 9-వ సవరణ వల్ల 21 రోజులలో కార్మికుడు తన యొక్క భవిష్యత్తు నిర్ణయం కార్యక్రమాలను తేల్చుకోలేకపోతున్నాడు. ఎమెండు చేసినందువల్ల 42 రోజుల సమయాన్ని సక్రమంగా ఆలోచించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవడం కోసం ఈ 9-వ సవరణ వల్ల ఉపయోగపడుతుంది. అదేగాకుంటే ఈ నాడు అతి ముఖ్యమైన పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో 9-వ ను కూడా అమెండు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భావించడం జరిగింది. పారిశ్రామిక వివాదము లేనప్పటికీ కూడా ఆర్థిక మైన కోర్కెలు, యాజమాని సమక్షంలో లేనప్పటికీ కూడా కార్మిక, పారిశ్రామిక సత్ సంబంధాలకు వివాదము వాటిల్లే అనేక సంఘటనలు పత్రికల ద్వారా, అక్కడక్కడ వాస్తవంగా జరిగిన సంఘటనలు చూస్తున్నాం. ఇలాంటి కార్యక్రమాలను చట్ట పరిధిలో పరిష్కరించడం కోసం ప్రయత్నం చేసినప్పుడు ఆశించిన ఫలితాలను మనం పొందడం లేదు. పౌర భద్రతకు, శాంతి భద్రతకు గాను అవసరమైన సరఫరా సర్దుబాటు, ఉద్యోగ నిర్వహణకు సంబంధించిన ఈ సమస్యలను వెంటనే తాత్కాలిక ఉత్తరువుల ద్వారా ప్రభుత్వం తగ్గించి పారిశ్రామిక సత్ సంబంధాలకు, పారిశ్రామిక శాంతికి దోహదం చేసిన వాళ్ళము అవుతామని ఈ '10-బి' ని ప్రధానంగా సవరణ చేయడం కోసం మేము ప్రయత్నించాము. ఉదాహరణకు ఏదేని కర్మాగారంలో కార్మికులకు, యాజమాన్యాలకు డిమాండ్స్ పైన కానీ, వుత్పత్తి పైన కానీ పారిశ్రామిక వివాదం తలెత్తినప్పుడు ఇప్పుడున్న చట్ట పరిధిలో చూసినట్లయితే చట్ట ప్రకారంగా ఇరువురు కూడా శాంతియుతంగా కంపెనీని నిర్వహించుకొనే అవకాశం కల్పించాలని ఆదేశాలు జారీ చేయడం కోసం ప్రొవిజన్ లో అవకాశాలు లేవు. 10-బి ని అమెండ్ చేయడం వలన వుత్తరువుల ద్వారా ఏదేని సంస్థలో వున్న వివాదాన్ని వెంటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో మనం వుత్తరువులు జారీ చేసి మూడు నెలలదాకా ఆ వివాదాన్ని పరిష్కరించడం కోసం నిర్ణయాలు తీసుకొనే అధికారం ఈ రోజు కార్మిక శాఖకు అదనంగా సంక్రమించడం జరుగుతూ వున్నది కార్మికుల వేతనాల విషయంలో కానీ, కంపెనీ మూతపడిన పరిస్థితిలో కానీ, లాకౌట్స్ విషయంలో కానీ, లే అవుట్స్ కు సంబంధించిన వ్యవహారాలలో కానీ, ఆర్థికపరమైన కోర్కెల విషయంలో కానీ ప్రభుత్వం నిర్ణయాలు తీసుకొనే అధికారం ఈ చట్టం సవరణ వలన (లేబర్ డిపార్టుమెంట్ కు) కలుగుతున్నది. కార్మికులకు కానీ, యాజమాన్యం వారికి కానీ ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఉత్తరువు అమోదయోగ్యంగా లేనప్పుడు మూడు నెలల లోపల వాళ్ళు శర్క్లపైడ్ కానీ, ఎంపాయిన్మెంట్ పైడ్ కానీ పీటిషన్ పెట్టుకున్నట్లయితే ప్రభుత్వం వాటిని కూడా

11-40 a.m.

న్యాయస్థానాలకు పంపించడం కోసం అవకాశాలు కల్పించడం జరిగింది. అదీ గాక ండా ఈ రోజు 11-బి కూడా పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో అతి ముఖ్యమైన వ్యవహారం, సివిల్ కు సంబంధించిన పారిశ్రామిక ట్రిబ్యునల్స్ ఇచ్చే ఆపార్డ్స్ను కానీ, కార్మిక న్యాయస్థానంలో ఇచ్చే ఆపార్డ్స్ను కానీ అమలు జరపడంలో జాప్యం జరుగుతున్న పరిస్థితిని అరికట్టడం కోసం సివిల్ కోర్ట్ లో అదనంగా డిక్రీలు కల్పించి, ఇంటర్ పీనియన్స్ వలన ఎఫెక్టుగా లేబర్ కోర్టులు కార్మిక న్యాయస్థానంలో ఇచ్చిన ఆపార్డ్స్ను ఇంపోజ్ చేసిన పాయింట్స్ను సివిల్ కోర్టులలో ఇంటర్ పీనియన్స్ వలన ఆ డిక్రీలు ఛేక్ ఓవర్ చేయడం వలన ఈ రోజు ఆపార్డ్స్ పాయింట్స్ సక్రమంగా అమలు జరిపే అవకాశం 11-బి నుంచి సక్రమించిదని చెప్పవలసిన అవసరమున్నది. ఈ సందర్భంలో కార్మికుల నష్టపరిహారం విషయంలో కానీ, న్యాయంగా వారికి రావలసిన జీత భత్యాల విషయంలో కానీ నెలల తరబడి జాప్యం జరుగుతున్న విషయం తెలిసినదే. లేబర్ కోర్టులో ఇచ్చిన అగ్రిమెంట్స్ కానీ, అదే విధంగా ఆపార్డ్స్ కానీ ఈ 11-బి వలన ఎఫెక్టివ్ గా సివిల్ కోర్టులకు అధికారాలు ఇచ్చి సివిల్ కోర్టుల డిక్రీల ద్వారా వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడం కోసం అవకాశాలు కల్పించడం జరిగింది. రెవిన్యూ కలెక్ట్ చేసే విధానం డిప్టిక్ట్ మేజిస్ట్రేట్స్ కు, డిప్టిక్ట్ కలెక్టర్స్ కు వుండడం వలన, దాని వలన జాప్యం జరుగుతున్నందువలన ఆ జాప్యాన్ని నివారించడం కోసం దీనిని అమెండ్ చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. అదే విధంగా ఈ రోజు 28-ఎఫ్, హెచ్ కి సంబంధించిన ఏదేని కంపెనీలు మూత చేయదలచినప్పుడు యజమానులు ముందుగా కార్మికులకు నష్టపరిహారం చెల్లించవలసిన అవసరముంది. ఇక్కడ యాక్ట్ అమెండ్ చేసేయడం వలన ఫెసిలిటీస్ కలుగుతున్నాయని చెప్పాలి. అనేక సంస్థలలో, పరిశ్రమ రంగాలలో ఏదేని కారణాల వలన యజమాన్యంలో మార్పులు వచ్చినప్పుడు ఆ యజమాని తిరిగి కంపెనీ తెరిపించినను కంపెనీలో వున్న కార్మికులు అనేక మందిని రోడ్ల మీదికి పంపించిన దారుణమైన పరిస్థితి ఈ రోజు మనం చూస్తూనే వున్నాము. కంపెనీలు మూత మూసే ముందు ఏ కార్మికుడయితే ఏ స్థితిలో ఆ రోజు పని చేస్తూ వున్నాడో తిరిగి కంపెనీ ప్రారంభించినప్పుడు యజమాని మారినప్పటికీ కూడా ఆ కంపెనీలో అదే స్థానంలో ఆ కార్మికులను ఖచ్చితంగా తీసుకోవాలనేది ఈ రోజు 28-హెచ్ ఎస్. సవరణ వలన కార్మికుల యొక్క ఉపాధికి భద్రత కల్పించడం అనేది అదనంగా మనకు ఈ బిల్ వల్ల లభ్యం అవుతున్నది. ఈ రోజు ఇంకా పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో 29-ఎ కూడా అతి ప్రాముఖ్యమైనది. ఈ రోజు పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో 10-బి ని మనం సవరణ చేసుకోవడం వలన లేబర్ డిపార్టుమెంట్, కార్మిక అధికారులు అక్కడున్న వుత్పత్తి విషయంలో గానీ, పారిశ్రామిక శాంతికి దోహదం వాటిల్లే రీతిలో ఇరువర్గాల వారు ప్రయత్నం చేయవలసిన పరిస్థితి వున్నది. అక్కడ కార్మికులు కానీ, పరిశ్రమ యజమానులు కానీ ఈ రోజు వున్న అగ్రిమెంట్స్ కు, వుత్పత్తి పరంగా కుదుర్చు కొన్న ఒప్పందాలకు కానీ ఇరువర్గాల యజమానులు కట్టుబడి వుండి పారిశ్రామిక

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

పుత్తుత్తి కోసం, పారిశ్రామిక సత్ సంబంధాల కోసం పారిశ్రామిక శాంతిని కల్పించే ధోరణిలో మనం ప్రయాణం సాగడం కోసం 10 బి-ని మనం అమెండ్ చేసుకొన్నాము. ఒక వేళ 10-బి లో కల్పించిన అదనమైన సదుపాయాలను, హక్కులను ఎవ్వరైనా సరే కార్మిక యాజమాన్య సంఘం ప్రతినిధి కానీ, యజమాని కానీ ఉల్లంఘించినప్పుడు 29-ఎ ను అమెండ్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఇంకా ఈ రోజు పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టంలో కూడా 33-సి కి సంబంధించిన వ్యవహారం మనం చూస్తున్నాము. తీసుకొన్న నిర్ణయాలలో జాప్యం జరుగుతున్న పరిస్థితి వున్నది. ఇప్పుడు కార్మిక న్యాయస్థానంలో ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్ కానీ, ట్రేబునల్స్ ఇచ్చిన నిర్ణయాలు కానీ, డిప్యూటీ కమిషనర్, లేబర్ ఇచ్చిన నిర్ణయాలను కానీ అమలు చేయడంలో విపరీతమైన జాప్యం జరుగుతూ వున్నది. ఆ జాప్యాన్ని అరికట్టడం కోసం పకడ్బందీగా వున్న వ్యవహారాలను చక్క-బెట్టడం కోసం, ఈ రోజు ఇచ్చిన ఆవాద్యును, పాయింట్స్ ను నిర్ణయాలను ఇంప్లి మెంట్ చేసే అవకాశం ఈ రోజు ఈ బిల్ బడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్, అదే విధంగా మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ కు సంబంధించిన పరిధిలో న్యాయమూర్తుల ద్వారా పరిశీలనలు జరుగుతాయి. వెనువెంటనే ఇచ్చిన ఆవాద్యును, నిర్ణయాలను అమలు జరపడం కోసం 33-సి ని అదనంగా అమలు చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ రోజు ఇంత ప్రాతినిధ్యం సంపాదించిన పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టానికి క్యాబినెట్ వరంగా నిర్ణయాలు తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదంపొంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వపరంగా ఈ రోజు మన సభలో కొన్ని ముఖ్యమైన సవరణలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ సవరణలు భవిష్యత్తులో కార్మిక సత్ సంబంధాలను కానీ, కార్మిక యజమానుల యొక్క సత్ సంబంధాలను పెంపొందించుకోవడం కోసం కానీ రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమలపైన పెట్టిన పెట్టుబడులకు ఆ పైన ఆధార పడుతున్న శ్రామికవర్గాలకు మరింత పుల్లాసవంతంగా నిర్వహించడం కోసం పారిశ్రామిక శాంతికి దోహదపడే పద్ధతిలో ఈ రోజు మనం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడం కోసం పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టానికి నేడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సవరణ అనుకరణలని భావించడం జరిగింది. ప్రవేశ పెట్టిన సవరణలను సభాసమక్షంలో వివరించడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో గౌరవ సభ్యులు దీని విషయంలో సూచనలు ఇచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వపరంగా తిరిగి మనం జవాబు చెప్పడానికి సిద్ధంగా వుంటాము.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— అధ్యక్షా, 1987, పారిశ్రామిక వివాదాల 11.
(ఆంధ్రప్రదేశ్ సవరణ) బిల్లు మంత్రిగారు సభలో ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ బిల్లు చూడడానికి చాలా జాగున్నది. ఇలాంటి చట్టాలు గతంలో కూడా మనం అనేకం చేశాము. ఐతే, గత అనుభవాల దృష్ట్యా యీవాడు మన రాష్ట్రంలో యీ చట్టాల అమలు ఏవిధంగా వున్నదనేది మనం చూసి అంచనా వేసుకోవలసిన అవసరమున్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్ని చట్టాలు చేసినా, వాటిని అమలు చేసే విధానంలో లోపం వున్నప్పుడు, అమలు చెయ్యడానికి కావలసిన మెషినరీ మనవద్ద లేనప్పుడు, యీ చట్టాలన్నీ ఆచరణలో విఫలమవడం తప్పకనే నగ్గు

సత్యాన్ని మనం గమనించవలసిన అవసరమున్నది. మనం గతంలో చూసాము. వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనం చెల్లించాలని చట్టం చేసుకోవడం జరిగింది. ఆ చట్టాన్ని అనుసరించి రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ కార్మికులందరికీ కనీస వేతనం యిస్తున్నారని ఒకసారి గుండెపై చెయ్యివేసుకుని చెప్పమనండి. వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనం యిస్తున్నారా? అందుచేత, చట్టాలు చేసినంతమాత్రాన లాభం లేదు. చేసిన చట్టాలను అమలుచెయ్యడానికి కార్యక్రమం తీసుకోవలసి వుంది. గతంలో కూడ అనేకసార్లు యీ విషయాలు మనం చర్చించుకున్నాం. కార్మికులకు కనీస వేతనం అన్నాం. చట్టాలు చేస్తున్నాం. చట్టాన్ని అనుసరించి యాజమాన్యం కార్మికులకు కనీసవేతనం చెల్లిస్తున్నారా? చెల్లించకపోతే, చెల్లించేయ్యడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదా? ఒకసారి యీనాడు రెవ్యూ చేసుకోవలసిన అవసరం వున్నదని నేను మనవి జేస్తున్నాను, దీనిని చాలా సీరియస్ గా ఆలోచించవలసిన అవసరమున్నదని చెబుతున్నాను. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కోటి పైచిలుకు వున్న కార్మికులకు చట్టం తీసుకువచ్చాము అని యీ సభలో పడేసి, మీకందరికీ లాభం జరుగుతుందని పేపర్ల ద్వారా చెప్పినంతమాత్రం చేత లాభమేమీ లేదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. కార్మికులకు కనీసవేతనం యిప్పించ లేనప్పుడు యీ చట్టాలన్నీ నల్ల చట్టాలుగా మిగిలిపోతాయని చెబుతున్నాను. కార్మికులు కనీస వేతనం ఎందుకు అడుగుతున్నారు? ఒకవైపున వివరీతంగా ధరలు పెరిగిపోయి, తమకు దొరికే జీతాల విలువ నానాటికీ తరిగిపోతున్నప్పుడు, వారి కొనుగోలు శక్తి పూర్తిగా పడిపోయినప్పుడు, కార్మికుడు తను, తన కుటుంబం బ్రతకలేక, గత్యంతరం లేక, కనీస వేతనం దొరకక, బజారులోకి పోరాటడికకు మారుతున్న పరిస్థితి మనం గమనించాలని మనవిజేస్తున్నాను. అందువల్ల, ఏ చట్టం చేసినా, దానిని పటిష్టంగా అమలుచెయ్యడానికి కార్యక్రమం తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ముందే చెప్పాను, చట్టం చాలా బ్రహ్మాండంగా వుంది, దీనిని అమలు చెయ్యడానికి ఏర్పాటు చేసిన మెషినరీ ఏమిటో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

తరువాత, లాకౌట్స్ మనం చూస్తున్నాం, మన రాష్ట్రంలో. సర్సిల్క్ ఫ్యాక్టరీ గత రెండు మూడేళ్ళ నుంచి మూతపడి వున్నది. మన చట్టాలద్వారా దానిని తెరిపించగలిగామా? ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను — ఎందుకు విఫలమవుతున్నారు? ఇంతకుముందు గతంలో అడిగాను, ఇప్పుడు మళ్ళీ అడుగు తున్నాను. చెప్పండి, ఎందుకని సర్సిల్క్ ఫ్యాక్టరీని ఓపెన్ చెయ్యలేక పోతున్నారు? అక్కడ వున్న నాలుగున్నర వేలకుపైచిలుకు వున్న కార్మికులకు ఎందుకని పని కల్పించలేకపోతున్నారు? సమాధానం చెప్పమని నేను నూటిగా అడుగుతున్నాను, అందువలన, చట్టాలు చేసినంతమాత్రం చేత సరిపోదు, చట్టాలను అమలుచేసి, యాజమాన్యం చెవి విండి, కార్మికులకు కనీస భత్యం యిప్పించవలసిన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వంపై వున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. అలాగే, నేను మొన్న మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయం వుంది. గుంటూరులో భజరంగ్ జాట్ మిల్లు మూసివేతకు కారణమేమిటి? 3,500 మంది కార్మికులు అక్కడ పని

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

చేస్తుంటే, ఒక సెక్షన్ లో పని చేస్తున్న 25-30 మంది కార్మికులలో మిలాఫ్ అయి, అక్కడ యాజమాన్యం లాకౌట్ చెయ్యడానికి కారణభూతమైంది. దానిపై చర్య తీసుకోవడానికి మీకు ఏమీ చట్టాలు లేవా? మనం చేసిన చట్టాలన్నీ ఏమైపోయాయి? ప్రభుత్వం ఒకవైపున కేకచేస్తుంటే, డిస్ట్రిక్టు కలెక్టర్ కేక చేస్తుంటే, కమిషనర్, లేబర్ కేక చేస్తుంటే—యీ లాకౌట్ ఎత్తివేయవలసిందని ఒక నెలరోజులనుంచి అక్కడ అది కరుగుతుంటే, లాకౌట్ ఎత్తివేయడానికి యాజమాన్యం ముందుకు రాని పరిస్థితిలో, యీ చట్టాలు ఏమీ చేస్తున్నాయి? అందుకనే, చట్టాలు చెయ్యగానే సరికాదు, చట్టాలు అమలుచెయ్యడం మనకు చాతకావాలి.

ఇంకొక విషయం చెప్పాలి. ఆర్.టి.సి.లో ముఠా వర్కర్లు వున్నారు, సామాన్లుదించే వారు, సామాన్లు మోసే వారు. వారు అనేక సమస్యలకు గురి అవుతుంటే మేము యాజమాన్యానికి అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది. వారికి అనేక సమస్యలు వున్నాయి, ఆ సమస్యలను పరిష్కరించడానికి మీరు ఏమిటి చేస్తున్నారు అని అడిగితే, వారు ఏకపక్షంగా చెప్పారు— ఆర్.టి.సి. యాజమాన్యానికి ముఠా వర్కర్లకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు అని. ఈ సంబంధం లేనితనం ఏమిటి? ఆర్.టి.సి. ప్రెమిసెస్ లో వారు పని చేస్తున్నారు. తై సెన్సు ఆర్.టి.సి. ఇన్స్ట్రుమెంట్ చేస్తుంది. తై సెన్సు హిందీ తరువాతనే వారు అక్కడ పని చెయ్యాలి. అక్కడ ఒక యూనియన్ వుంది, ఏ చట్టం ద్వారా వారి కష్టాలను అదుపుంటానని నేను అడుగుతున్నాను. నేను ఎం.ఎల్.ఎ. గా గాక, ఆ కార్మికుల యూనియన్ అధ్యక్షుడిగా అడిగితే, దయచేసి మా వద్దకు రాకండి, వారికి—మాకు సంబంధం లేదు అని ఆ విధంగా వారు ప్రవర్తిస్తుంటే, ఇక చట్టాలు చేస్తున్నామిటి? చట్టాలు చాలా ముచ్చటగా వున్నాయి, అపోల్గాదకరంగా, సంతోషకరంగా వున్నాయి. చాలా ముచ్చటగా రూపొందించడం జరుగుతున్నది అయితే, మంత్రిగారు చాలా హిందాగా, తప్పుపట్టడానికి వీలేకుండా అమె ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. తప్పులేమీ లేవు, అంతా మంచిగానే వుంది. కాని, ఆచరణలో మాత్రం పరిస్థితులు వేరుగా వున్నాయి. భజరంగ్ జాట్ మిల్లు లాకౌట్ ఎత్తి చెయ్యడానికి, సర్ సీల్డ్ ఫ్యాక్టరీ ఓపెన్ చేయించడానికి ఏ చట్టాలూ లేవా? అందువలన, భజరంగ్ మిల్లు యాజమాన్యం ఏకపక్షంగా, కారణం లేకుండా కార్మికులకు ఊతభత్యాల ఎగ్జిట్ డం కొరకు, వారి హక్కులు కాలరాయడం కొరకు నిర్ణయం తీసుకుని లాకౌట్ చేస్తుంటే, మన చట్టాలు కార్మికులను ఏ విధంగా అదుకోబోతున్నాయి? కోటి వై చిలుకు వున్న ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని కార్మికులకు యీ చట్టాల ద్వారా కార్మికులకు ఏ విధంగా న్యాయం కలుగజేయబోతున్నారో చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది. ముఖ్యంగా యీ రెండు విషయాలు క్లారిఫై చెయ్యవలసిన అవసరం వుంది. అలాగే ఆర్.టి.సి. ముఠా వర్కర్లు విషయం. వాళ్ళు ఆర్.టి.సి. ప్రెమిసెస్ లో పని చేస్తున్నారు. ఆ ప్రెమిసెస్ నుంచి బజారులోకి వచ్చి పని చేసే పరిస్థితి లేదు. ఆర్.టి.సి. వారు యీ విషయం ఒప్పుకుని, వారి సమస్యలు పరిష్కరించడానికి ముందుకురావడం కొరకు

ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవలసి వుందని చెబుతూ, యీ చట్టాలు అమలు చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన మెషిన్ల పీమిటో తెలియజేయవలసిందని, అలాగే ఆ మెషిన్ల సమర్థత పెంచి కార్మికులకు న్యాయం కలుగజేయడానికి దానిని కార్మికులపరం చేస్తారని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

12-00 noon

(శ్రీ ఎం. రామకృష్ణారావు:— అధ్యక్షా, పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టానికి కొన్ని సవరణలు ప్రవేశపెట్టారు. ఎన్నడో బిటిఎ ప్రభుత్వం చేసిన పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టాలే ఇప్పటికీ అమలులో వున్నాయి. స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 40 సంవత్సరాలైనది. ఇప్పటికీ మన స్వతంత్ర భారత దేశములో పారిశ్రామిక అధిపతులకు, కార్మికులకు మధ్య వచ్చిన వివాదాలను పరిష్కరించడానికి అవసరమైన చట్టాలను చేయకపోవడం దురదృష్టకరం. అనుకోవాలి. మనది ప్రజాస్వామ్యమని చెబుతున్నప్పటికీ పారిశ్రామిక కార్మికులు, పారిశ్రామిక అధిపతుల విషయం చూస్తే ఇది ప్రజాస్వామ్యం కాదు. పారిశ్రామికాధిపతుల నియంతృత్వ పరిపాలనే సాగుతోందని చెప్పడానికి ఒక ఉదాహరణ చూస్తే సరిపోతుంది. పరిశ్రమాధిపతులు తాము తయారుచేసిన వస్తువుల ధరలను తామే నిర్ణయిస్తారు. ఆ పరిశ్రమలలో పని చేసే కార్మికులకు తమ శ్రమ శక్తికి విలువకట్టి ఇంత కావాలని అడిగే హక్కు లేదు. రెండవ వైపున ఎస్సా. 311/2/బి క్రింద కార్మికులను అణచి చట్టాలను భారత ప్రభుత్వం చేసి వుంది. నేను 1983 బడ్జెటు సమావేశము నుంచి వాటిగురించి చెబుతున్నాను. తెలుగుదేశం పరిభుత్వం కష్ట జీవుల పక్షాన, కార్మికుల పక్షాన వుందని చెబుతున్నాను. కార్మికుల వైపున ఎస్సా. 311/2/బి చట్టాలను ఉపయోగించము అని ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. కాని ప్రకటించుట లేదు. కలకత్తా కాంక్రేట్ లో కార్మికులవైపు దీనిని వర్తింపజేయుము అని సంతకాలు చేసినప్పటికీ ఈ మధ్య జరిగిన ఎన్. జి. ఓ.లవైపు ఆ చట్టాలను ఉపయోగించారు. ఈ చట్టాలున్నప్పటికీ సమ్మెలు ఆగుతాయా అనేది ఆలోచించాలి. చట్టాలు చేయడంతో సరిపోదు. ఇప్పటికైనా కార్మికులమీద ఎస్సా 311/2/బి ఉపయోగించము అని ప్రకటిస్తే కార్మికుల పక్షాన ఈ ప్రభుత్వం వుందని చెప్పడానికి వీలవుతుంది. బన్ లో టికెట్ లేకుండా ప్రయాణం చేస్తూ వుంటే కండక్టర్ ని పసిష్ చేస్తారు. ప్యాసెంజర్ ని పసిష్ చేస్తారు. ప్యాసెంజర్ మీద పెనాల్టీ వేస్తారు. 100 మంది ప్రయాణికులున్న బస్ లో అందరికీ టికెట్లు యిస్యూ చేయడం కండక్టర్ కు అంత సాధ్యం కాదు. ప్రతి ప్యాసెంజరు దగ్గరకు పోయి నీకు టికెట్ వుందా అని అడగడం సాధ్యం కాదు. కాబట్టి కండక్టరు వైపు విధించే శిక్షను తీసివేసి ఈ ప్రభుత్వం కార్మికులపక్షాన వుందని చెప్పడానికి వీలుగా సవరణ తీసుకురావాలి. సెక్షన్ 2 ఎ. టెర్మినేషన్, డిస్మిసల్ విషయంలో డైరెక్ట్ ఎప్రోచ్ టు ది కోర్టు పెట్టారు. ఇతర తగాదాలకు వున్నదే దీనికి కూడా వర్తింపజేస్తే జాగుంటుంది. ఇతర డిస్ ప్యూట్స్ మాదిరి డైరెక్ట్ గా కోర్టుకు పోయే అవకాశం కల్పించాలి. సెక్షన్ 9 లో వున్న 20 రోజులను 42 రోజులకు పొడిగించారు. 40 రోజులలో పూర్తి అవుతుందనే నమ్మకం లేదు

42 రోజులవేది వుంచి దానితో బాటు కన్సిలియేషన్ పూర్తి అయ్యేవరకు అని కూడా వుంటే బాగుంటుంది. టరమ్స్ అండ్ కండిషన్స్ ఆఫ్ సర్వీసెస్. వర్కర్స్ షిఫ్ట్ యోజనాలకు ఖిన్నంగా ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ యివ్వకూడదు అని వుండాలి. 25 ఎఫ్ ఎఫ్ ఎఫ్ విషయంలో 50 మందికి పైన వున్న పరిశోధనాకే వర్తిస్తుంది, అంతకు లోపు వున్న వర్కర్స్ కి వర్తించదని వుంది. అంతకు లోపు వున్న వారికి కూడా 25 ఎఫ్ ఎఫ్ ఎఫ్ వర్తించే విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. క్లోజ్ చేసే ముందు నష్టపరిహారం యివ్వడమే కాకుండా గవర్నమెంటు యొక్క పర్మిషన్ తీసుకోవాల్సి వుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ డి చినమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, ఈనాడు కార్మిక శాఖామంత్రిలు ప్రోవేజ్ పెట్టిన బిల్లు ఆర్డినెన్స్ ద్వారా వచ్చి యిప్పుడు బిల్లు రూపములో తీసుకు వస్తున్నారు. రామకృష్ణారావుగారు చెప్పినటు చాల కాలమునుంచి కార్మికులకు అనుకూలమైన చట్టాలు వస్తాయని ఎదురుచూస్తున్నాము. ఇప్పుడైనా తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం యాజమాన్యం, కార్మికుల మధ్య వచ్చే వివాదాలను పరిష్కారం చేయగలిగిన చట్టాలను ప్రవేశపెడతారని ఎదురు చూస్తున్నాం. పరిశోధన అభివృద్ధికి కావలసిన చట్టాలను చేయడంలో అటంకం చెప్పడం లేదు. ఇదే విధమైన చట్టాలు రావడం బాగాలేదు. చట్టాలను చేయడం, వాటిని అమలు చేయడంలో వస్తున్న తేడాలను చూడాలి. చట్టాన్ని ఒక వైపున మిల్లర్స్ మీద అమలు చేస్తున్నారు. వారి దగ్గర నుంచి లెవీ బియ్యాన్ని తీసుకునే విషయంలో అటంకం కాదు. దీనిని అడ్డంకిగా పెట్టుకొని అధికారులు మిల్లర్లను పెట్టే చిత్తహింసలు ఘోరాతి ఘోరంగా వున్నాయి. మిల్లులు ఎఫ్. సి. ఐ. కి చెల్లించే బియ్యానికి లాభికి రూ. 250/లు యిస్తే తప్ప బియ్యాన్ని తీసుకుపోయే పరిస్థితి లేదు. ఒక వైపున బియ్యాన్ని తక్కువ ధరకు యివ్వాలి. అవినీతి, అక్రమాలు పెరిగాయి. మిల్లు యజమానులు 6 మాసాలకొకసారి 50 వేల రూపాయలు జాయింట్ కలెక్టరుకు యిచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. అవినీతిని పారదోలుతామని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతోంది. కానీ చట్టం వెనుక దాని అమలు పరిస్థితి చూస్తే ఎంత అవినీతి పెరిగి పోతున్నదో అర్థమవుతుంది. చట్టాన్ని కాపాడుతారనుకొనే అధికారులకు ముడుపులు చెల్లించే పరిస్థితి వచ్చింది. ఎన్నో మిల్లులవారు, 12-10 p. m. మా జిల్లా వరకు విప్పాలంటే, మిల్లు ఒక్కంటికి రెండు లక్షల రూపాయలు లెవీ బియ్యం యిస్తున్న వాడు—అధికారులకు లంచం రూపములో, అవినీతి రూపములో, వారు ఖర్చు పెట్టుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అది ఎక్కడి నుండి వస్తుందంటే తాగేవాడు కడుతాడు తాళ్య వన్ను - ఎవరి మీద వడుతున్నారు? దొంగరవాణ చేసి, సేల్స్ టాక్స్, యిన్కం టాక్స్ ప్రభుత్వానికి వచ్చేవి రాకుండా చేసి అనేక పద్ధతులు అవలంబించి అక్రమాలకు దారి తీయడం జరుగు తున్నది. అటువంటి చట్టాలు అమలు చేయడములో అటువంటి దౌర్భాగ్య పరిస్థితులు రాకుండా చూచుకోవాలి. ఎస్సా నానా చట్టాలను వర్తింపజేసిన ప్రభుత్వం యిది, అటువంటివి అవలంబించకూడదు అనుకున్నాము, అయితే

దురదృష్టవశాత్తూ మైనారిటీ చట్టాలు అని అన్ని ప్రతిపక్షాలు అనుకున్నప్పటికీ, అటువంటి వాటిని ఎత్తివేయకుండా వాటిని అమలు చేసే తీరు చూస్తూవుంటే మంచి అని చెప్పి చెడును ప్రయోగించినట్లుగా వుంది ద్విమూఖ స్వరూపం మంచిది కాదు. సోకే 2-పలో డైరెక్ట్ ఎప్రోచ్ లేదా కన్సిలియేషను కొరకు అని 21 రోజులు పెట్టిన దానిని కూడా వ్యతిరేకిస్తున్నాము. 21 రోజుల పరిమితి అనే అవకాశం లేకుండా పూర్తి అయ్యే విధంగా కొనసాగేట్లు చూడాలి.

Sri C. Ananda Rao (Kerimnagar) :—I support the amendments brought in by the Hon'ble Minister for Labour. The amendment relating to sub-section (2) is welcome. Earlier, the procedure was that in the case of an industrial dispute, if it is not a case of dismissal or removal, the labourer had to necessarily approach a labour leader and labour union so as to expound his cause and then it has to go to the Government and then to a Labour Court. Unless a reference was made by the Government, the Labour Court had no jurisdiction to entertain any case.

In such minor disputes which are not related either to removal or to dismissal, now a provision has been made wherein a labourer can directly approach the Labour Court and try to get justice wherever injustice is done to him. To that extent, that amendment, I would say, is most welcome. It is in favour of the workmen and it deserves to be supported by all concerned.

But, in this connection I would like to bring to the notice of the Hon'ble Minister one aspect. That is, as to how long after injustice is done, a labourer can approach the Industrial Tribunal. There was no limitation earlier. But, when the labourer used to approach the Government, normally they used to refer it in a year or two of the injustice done to the worker. But, now, no such limitation is prescribed under sub-section (2) and the workman has to directly approach the Labour Court even after ten or fifteen years and the consequence of such an approach would be disastrous to every public undertaking. I would like to submit here that there are cases where the workman who is removed from service and is employed elsewhere. After 8 or 10 or 15 years he thinks it appropriate whereby use to ask for a reference to the Government. Or some times there are instances where the Government referred such cases. After ten years, if the Management is asked to prove, by that time the person who is removed is not there, record is also is not there and in the Labour Court the Management will not be in a position to do anything, where orders of reinstatement were given and payment of back wages were also allowed. We all have to be sympathetic towards the workmen. There is no dispute about it. This Government is equally committee. We must

(Smt. Y. Sita Devi in the Chair)

also take a balanced view of the matters. We should not allow any person to exploit the situation. After taking into consideration all these, I would request the Hon' ble Minister to impose some limitation as to when and at what time the worker should go and file a petition before the labour Court. If no limitation is imposed—there are already judgements of the Supreme Court—he can directly go to the Labour Court and the Labour Court can not reject his petition even after 10 or 15 years and the Management will not be in a position to do anything. Lakhs and lakhs of rupees are to be spent.

I would also like bring to the notice of the Hon' ble Minister that in many cases ; it is not the workmen that are involved in this litigation. But the representatives, the middle men who share the amount—there are even instances where officials also share the booty. If such is the situation, it is absolutely necessary to impose limitation and it deserves to be considered.

There is another amendment 25 H H I would say, that with regard to the spirit of the amendment, I support it. From the technical point of view when the Labour Court passed a judgement, the guilt of the worker is proved or charges are proved but the removal is disproportionate to the charges proved, so denying the back wages and reinstatement. There are several judgements. Otherwise they also might pay him full or half back wages. In the Award itself all these should be specified. If it can be specified in the Award itself by the Labour Court by bringing available 25 H H. For reinstating a person, there are various considerations, saying it is a minor case and the charge is minor, and therefore, let him be reinstated. To bring forth this 25 HH probably, I do not know whether it is the intention of the Minister of tying down the hands of the Labour Court. The Labour Court cannot give any minor punishments and it may well not reinstate the employee. That goes against the interests of the worker also. It should be clarified specifically that in case the Labour Court cannot say specifically 25 HH can apply.

If it simply says reinstate 25 HH. will come into force. To that extent some clarification is required. I would submit, with these minor clarifications on this Bill which is intended for the welfare of the workers, that it deserves all support and therefore I wholeheartedly support the Bill.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మేడమ్ చైర్మన్, ఈ బిల్లును నేను హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. చాలాకాలం తరువాత కార్మిక శాఖ కాస్త సత్తా కలిగి ఉందని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు

కార్మిక శాఖ అంటే కోరలు లేని పెద్దపులి, చూడడానికి గంభీరం. కాని యాజమాన్యాలు ఏమి చేసినా, కనీసం సంప్రదింపులకు రాకపోయినా, ఎందుకు రాలేదని అడిగే అధికారం కూడా లేనటువంటి అశక్తిలో ఉన్నటువంటిది. అటువంటి పరిస్థితినుంచి ఏవో కొన్ని అయినా అధికారాలు కార్మిక సంక్షేమం కోసం తీసుకొనివడం ముదావహం. అందుకు నేను ఈ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను. భవిష్యత్తులో అనేకమైన అంశాలపైన సవరణలు తీసుకొని రావాల్సి కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం మనవి చేయాలి. మన ఆర్థిక వ్యవస్థ లాభాన్ని ప్రధాన లక్ష్యంగా పెట్టుకొని ఉత్పత్తి సాగిస్తున్నటువంటిది. సమాజ ప్రయోజనాలనేవి ఉత్పత్తి లక్ష్యాలతో సంబంధం ఉండదు. కనుక పెట్టుబడిదారుడు అత్యధికమైన లాభాలు సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు కాని అందులో ఉన్నటువంటి కొంత వాటాను కార్మికునికి ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోడు. కార్మికుడు అడుగడుగునా తాను సృష్టించిన సంపదనుంచి తనకు రావలసిన భాగంలో కొంతమేరకైనా రావడానికి పోరాటాలు చేయకలవ్వదు. ఇదిలా ఉండగా పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఒక చేతితో 100 రూ.లు బోనస్ పెంచితే ఇంకొక చేతితో 150 రూ.లు జీవితావసర వస్తువుల మీద పెంపకం చేస్తుంది. ఆవిధంగా కుడి చేతితో ఇస్తుంది, ఎడమ చేతితో గుంజకొంటుంది. ఇచ్చినంతవరకు గుంజకున్నా బాగుండే, అంతకుముందు ఉన్నది కూడా గుంజకొంటుంది. 100 రూ.లు బోనస్ ఇచ్చి 150 రూ.లు ధరలు పెంచి వారి నిశితేతనాన్ని పడగొట్టడం జరుగుతుంది. చాకచక్యంగా పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ చేస్తున్న పని ఇది. రానున్న గోజులలో ఆర్థిక సంక్షోభ భారాలు, నోట్ల ముమ్మరం భారాలన్నీ కార్మికవర్గం మీద ఒక వైపున పడబోతున్నాయి. మోడరనైజేషన్, రేషనలైజేషను అనే పేరుతో కార్మికులను పని నుంచి తొలగించడం, ఉన్నవారి మీద అధికంగా పని భారం మోపడం అనేది ప్రత్యేకమైన లక్షణంగా కనిపిస్తున్నది. రానున్న రోజులలో ఇంకా పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కార్మిక సంఘటిత శక్తిని దెబ్బతీయడానికి మేనేజిమెంట్సు అన్ ఫెయిర్ ప్రాక్టీసెస్ అవలంబిస్తున్నాయి. యూనియన్సులో చీలికలు తీసుకొని రావడం, తమకు వచ్చిన యూనియన్సును ప్రోత్సహించడం, కార్మికుల తరపున నిలబడి కొట్లాడే యూనియన్సుకు అందులో స్థానం లేకుండా చేయడం, గూండాలను ఉపయోగించి హత్యలవరకు పూనుకొనడం, పోలీసు డిపార్టుమెంటును పూర్తిగా తమ స్వార్థపర అవసరాలకు ఉపయోగించుకొని కార్మిక వర్గాన్ని దెబ్బతీయడం లాంటి పదమూడు లో సాగుతున్నాయి. కనుక ప్రభుత్వం ఇద్దరికీ న్యాయం చేస్తాను అనే పద్ధతులలో వ్యవహరిస్తే ఇద్దరికీ న్యాయం అంటూ ఉండదు. ఒకరికి అన్నం అయితే ఇంకొకరికి విషంగా మారుతుంది ఈ వర్గ వ్యవస్థలో. కార్మికుడికి 10 రూ.లు జీతం పెరిగితే పెట్టుబడిదారుడు అది విషంగా భావిస్తాడు; తన లాభాలు తగ్గుతున్నాయని. కార్మికుడు తన వాటా తాను పొందకుండా కేవలం పెట్టుబడిదారుని బ్రతుకు కోసం జీవించడం అనేది ఈ సాగరిక ప్రపంచంలో ఎవరూ ఆశించరు. అందుచేత ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా కార్మిక వర్గపక్షపాతిగా వ్యవహరించు.

రించవలసి ఉంటుంది. వారి న్యాయమైన డిమాండ్స్ను బలపరచవలసి ఉంటుంది. పోలీసు న్యవస్థను కార్మికులకు వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అన్ పెయిర్ ప్రాక్టిసెస్కు తలపడుతున్నటువంటి మేనేజి మెంట్నుమీద కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో ఇంకొక విషయం మనవి చేస్తాను. 1984 లో కలకత్తాలో కాంగ్రెసేతర ప్రతిపక్ష పార్టీల సమావేశం జరిగినప్పుడు తెలుగు దేశం పార్టీ ఆ 11 సూత్రాల కార్యక్రమంలో భాగస్వామి. అందులో ఒక మాట ఉంది. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ కార్మికవర్గ ఉద్యమాన్ని అణచడానికి ఎస్సా, నాసా, మీసా ప్రయోగించకూడదని ఒక మాట ఉంది. కాని దానికి వ్యతిరేకంగా ఈ రాష్ట్రంలో అప్రతిష్టపాలు కావడ మనేది జరిగింది. అందుచేత ఇప్పటికయినా ఈ వేదికమీద అటువంటి ఖాక్ చట్టాలను కార్మిక ఉద్యమాలకు వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించడం జరగదు, పోలీసును కార్మిక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా ఉపయోగించడం జరగదు, కార్మికుల పక్షపాతిగా వారి న్యాయమైన హక్కుల కోసం నిలబడి పోరాడతామని ఈ ప్రభుత్వం ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇ.ఎన్.ఐ. హాస్పిటల్లో కార్మికులకు జరుగుతున్న అన్యాయం చెప్పడానికి పిలుచేసింది. దాని విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం త్వరలో అవసరమైన సవరణలు తీసుకొని వచ్చి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో అనేక పరి శ్రమలు రేపోమాపో మూతపడే పరిస్థితికి వచ్చాయి. ఇప్పటికే అనేక పరిశ్రమలు మూతపడి ఉన్నాయి. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన గౌరవసభ్యులు చాలా వివ రంగా చెప్పారు. కొద్ది రోజులలో ఎ.పి. రేయాన్న ఫ్యాక్టరీ, ఆజంజాహి మిల్సు లాంటివి దాదాపు 40, 50 మూత పడబోతున్నాయి. అవి కొన్ని ప్రయివేటు మేనేజిమెంట్ క్రింద ఉన్నాయి, కొన్ని పబ్లిక్ అండర్ టేకింగులో ఉన్నాయి, కొన్ని ఎన్.టి.సి. లాంటి ప్రభుత్వ సంస్థల క్రింద ఉన్నాయి. కనుక అటువంటివి మూతపడకుండా, కార్మికులు నిరుద్యోగులు కాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. మొత్తం మీద ఇందులో గౌరవసభ్యులు చేసిన సూచనలు కూడా మంత్రిగారు పరిశీలనలో పెట్టుకోవాలి. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు ఇల్లు అలుకగానే పండుగ కాదు. చట్టం తీసుకొని రావడంలోనే సమస్యలన్నీ పరి స్కారం కావు. చట్టం చేయడం మంచి చర్య, హర్షించదగిన చర్య. ఇది ప్రారంభం మాత్రమే. అమలు చేయడంలో ఉంది. ది సూప్ ఆఫ్ ఫుడ్డింగు లైన్ ఇన్ ది ఈటింగు అన్నట్లుగా దీనిని అమలు చేయడమనేదానిలో ఈ ప్రభుత్వం యొక్క నిజాయితీ ఆధారపడి ఉంది. దీనిని సక్రమంగా అమలు చేయాలని కోరుతూ ఈ విల్లును బలపరుస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—ఈ విల్లును ప్రవేశ పెట్టిన కార్మిక మంత్రిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. చట్టం అమలును సక్రమంగా చేయడంలేదని కొంత మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. లేనట్ల కన్నా గుడ్డిఅత్త మేలు అనే సామెత ఉంది. వీదో ఒక చట్టం అయినా తీసుకొని వస్తే దానిని అసరాగా తీసుకొని కొంతవరకు హక్కులు కోసం పోరాటం చేసే అవకాశం కలుగుతుంది.

చట్టానికి అమెండుమెంటు తీసుకొని రావడంవల్ల లేబరు మినిస్టరుగారికి కార్మికుని పట్ల, కర్షకుల పట్ల ఆవేదన, తపన ఉన్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. భారత దేశ చరిత్రలో కార్మిక రంగంలో ఇంత చక్కటి యాక్టు ఏ ప్రభుత్వం చేయలేదని చెప్పటంలో నేను ఏ మాత్రం వెనుకంజ వేయడం లేదు. అదే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం అన్ ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టారులో కూడా కొంత ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అన్ ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టారులో చేనేత కార్మికులు ఉన్నారు. మన రాష్ట్రంలో 80 లక్షల మంది చేనేత కార్మికులలో 8 లక్షల మంది మగ్గాలమీద బ్రతుకుతున్నారు. ఆ 8 లక్షలలో 3 లక్షల మంది కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో ఉన్నారు, 3 లక్షల మంది బైట ఉన్నారు. వీరికి 1984లో మినిమం వేజ్ యాక్టు ఇవ్వడం జరిగింది. 1983 జూన్ నాటికి మినిమం వేజ్ జి.ఓ. పూర్తి అయింది. కాని ఆ జి.ఓ. కు మళ్ళీ ఇప్పుడు అమెండు మెంటు చేయాలని 10 వేల మంది ఊరేగింపుతో మళ్ళీ మెమోరాండం ఇవ్వడం జరిగింది. 5 గురు చేనేత కార్మికులను కుటుంబ యూనిట్ గా తీసుకొని కనీస వేతనం 800 రు.లు ఉండాలని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. కాని ప్రభుత్వం వీరిపట్ల చిన్నచూపు చూస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. ఆ జి.ఓ.ను పడవేసారు. కనీసం ఆ జి.ఓ. అమలు చేసే నాధుడు లేడు. ఆఫ్ జనరల్ బాడీ మీటింగు జరిగేటప్పుడు మేము 50 మంది డెలిగేషను పోయి ఆరెస్టు కావడం జరిగింది. ఆఫ్ఫీకు మేనేజింగు డైరెక్టరుగా ఉన్నటువంటివారు మేము ఏమీ చేయలేమని చేప్పే పరిస్థితి ఉంది. ప్రభుత్వం అధీనంలో ఉన్నటువంటి కోఆపరేటివ్ సెక్టారులో పని చేసేటటువంటి కార్మికునికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి.ఓ.ను అమలు చేయలేమని చెప్పడం చాలా దురదృష్టం. ఇప్పటికైనా మినిమం వేజ్ 800 రు.లు ఉండాలని తీసుకొని రావాలని మనవిచేస్తున్నాను. బైట ఉన్న 3 లక్షల మంది చేనేత కార్మికులకు వర్కింగు క్యాపిలిటీగా కొంత సహకారం కూడా అందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇక్కడ బట్టలు నేయువారికి నూలు మొదలైనవాటికి ఇండివిడ్యువల్ గా కొంత డబ్బు పెట్టుబడిగా ఇవ్వవలసిన అవసరం కూడా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అవిధంగా చేస్తే చేనేత కార్మికునికి కొంత ఊరట కలుగుతుంది. అదేవిధంగా కార్డు పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టి, చేనేత కార్మికునికి 80 వేల రు.ల గ్రూప్ ఇన్ స్యూరెన్సు స్కీమును ప్రవేశ పెట్టవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మత్స్య కార్మికులకు, నేత కార్మికులకు కూడా అనేక ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. వారికి కూడా కార్డు పద్ధతిలో 80 వేల రూపాయలకు గ్రూప్ ఇన్ స్యూరెన్సు పెట్టాలి. ఏ చట్టాలు చేసినా వాటిని అమలుపరచే విషయంలో ప్రభుత్వం సీరియస్ గా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మనం చేసిన చట్టాలు అమలుపరచక పోతే మంచిపేరు రాదు. ఈ ప్రభుత్వం - ఈ కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం-మీసా, నాసా చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన ఈ ప్రభుత్వం-ఆ చట్టాలను అమలుపరచడం జరిగింది. చిత్తగడ్డి లేకపోతే ప్రభుత్వం బదనాం అయ్యే అవకాశం ఉంది.

12-30 p. m.

పార్లమెంటులో మా బి.జె.పి. సభ్యుడు జంగారెడ్డిగారు ఆర్టికల్ 311 ఎమెండ్ మెంట్ కోసం నాన్-ఆఫీషియల్ రిజల్యూషన్ తీసుకువచ్చినప్పుడు—రాజ్యాంగానికి ఎమెండ్ మెంట్ తీసుకువస్తే తప్ప ముక్తి లేదని, తెలుగుతేళం సభ్యులందరూ ఆ ఎమెండుమెంట్ ను బలపరిచారు. కానీ ఆ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వమే ఆర్టికల్ 311 ప్రకారం ముగ్గురు ఉద్యోగులను తీసివేయడం జరిగింది. అందువల్ల కొంత చిత్తుకుద్ది ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ చట్టాలవల్ల రాబోయే రోజుల్లో అయినా మంచి జరగాలి. సర్ సెక్స్ విషయం వాగికి తెలుసు—లాకౌట్ ఇచ్చి నప్పుడు ప్రభుత్వం వప్పుకోలేదు, మంత్రిగారు కూడా వప్పుకోలేదు. కానీ చర్య తీసుకునేందుకు వారి చేతిలో ఏమీ ఆయుధం లేక వారు ఏమీ చేయలేకపోయారు. ఈ చట్టానికి ఈ ఎమెండుమెంట్ వస్తే బాగుంటుంది. ఒకవేళ యాజమాన్యం ఫ్యాక్టరీని తెరిస్తే, వారికందరికీ తిరిగి ఎంప్లాయిమెంట్ ఇవ్వాలన్న ఈ ఎంమెడు మెంట్ కొంత కాలం ముందే వస్తే వారందరికీ సదుపాయంగా ఉండేది. లేబర్ మినిస్టర్ తెచ్చిన ఈ ఎమెండ్ మెంటు చక్కని ఎమెండ్ మెంటు—కానీ అమలు పరచడంలో కాస్త చిత్తుకుద్ది చూపించాలని కోరుతున్నాను. వారికి చిత్తుకుద్ది ఉన్నదని అనిపిస్తున్నది. ప్రభుత్వ స్థాయిలో జాన్యం లేకుండా అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. సెక్షన్ 9-ఏ లో 21 రోజులు ఒదులు 42 రోజులు—till the finalisation of the issue, అని చెడితే ఊరటగా ఉంటుంది. అనంద రావుగారు చెప్పినట్లు—“Where a workman is reinstated in service by an award the workman shall be deemed to be in service from the date specified in the award” అని సెక్షన్ 33 - సీతో ఉంది—డింట్లో జడ్జి మెంటు ఇచ్చినప్పుడు—ఎవార్డు పాస్ చేసినప్పటినుంచి వేతెస్ ఇస్తారు అని అన్న దానితో ప్రివియస్ ఇయర్స్ నుంచి వేతెస్ ఇవ్వాలి అని ఉన్నప్పుడు—ఎవార్డు జడ్జి ప్రివియస్ ఇయర్స్ నుంచి ఇచ్చినప్పుడు ఈ ఎమెండ్ మెంటు చేయవలసిన అవసరం ఉండదు. ఈ బిల్లుకు తెచ్చినందుకు మంత్రిని అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. మల్లేష్ (మైదారం):—అధ్యక్షా, కార్మికమంత్రి ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బిల్లును మనస్ఫూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. మా కరీంనగర్ జిల్లాలో రామగుడం ప్రాంతం పెద్ద కార్మికక్షేత్రం. ఈ క్షేత్రంలో లక్షలమంది కార్మికులు పనిచేసేస్తారు. సింగరేణిలో దాదాపు 40 వేలమంది పనిచేస్తున్నారు. ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారి ఫ్యాక్టరీ ఒకటి, నేషనల్ సూపర్ ఫర్మర్స్ ప్రైవేట్ ఒకటి, కేజోరాం సీమెంటు ఫ్యాక్టరీ ఒకటి, అంతర్గాం ప్రిన్సింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్లు ఒకటి కూడా ఈ కార్మికక్షేత్రంలో ఉన్నాయి. సింగరేణిలో దాదాపు 1988-87 సంవత్సరంలో సమ్మెల మూలంగా కొన్ని కోట్ల రూపాయలు నష్టం ప్రభుత్వానికి వాటిల్లింది దీనికి కారణం అక్కడ ఉన్న యాజమాన్యవల్ల, కార్మికుల పేరు చెబుతూ కార్మిక నాయకులమని చెప్పుకుంటున్నవారు తప్పుడుతొలిప వట్టించడం ద్వారా ఈనష్టం జరిగిందని చెప్పక తప్పదు. అంతేకాక సింగరేణిలో మేనేజిమెంటు వారు దాదాపు 40 వేల మంది కార్మికులు ఉండగా 5 వేల క్వార్టర్లు కట్టి—

30 వేల మంది గుడిసెవాసులకు కరంటు, ఘరికినీటి పారుదల విషయము, ఇళ్ళ విషయము ఎలాంటి శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. అదే ఆఫీసర్లు తమ బాధ్యతలలో కూడా లైటు కెట్టుకుంటున్నారు గానీ కార్మికులకు కరంటు ఇవ్వడం లేదు. అక్కడ ఉన్న కార్మికులకు తప్పకుండా శ్రేయస్సు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. 1986-87 సంవత్సరంలో సేప్టీ లేక ముప్పయ్యే, నలభయ్యే మంది మరణించి ఉంటారు. వారి పిల్లలకు, కుటుంబ సభ్యులకు కొందరికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చి కొందరికి ఇవ్వలేదు. ఆ ఇవ్వని వారికి కూడా తప్పకుండా ఉద్యోగాలు ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. థర్మల్ స్టేషన్, కోల్ మైన్స్ ఉన్న ప్రాంతంలో వాటర్ ఉండదు. బోర్స్ వేసినా, బావులు తగ్గివ్వినా నీరు రాదు. కంపెనీ వారు పక్కన ఉన్న గోదావరి నుంచి నీరు తీసుకుంటున్నారు. కానీ క్రింది తరగతి కార్మికులకు ఇవ్వడం లేదు. వారికి కూడా తప్పకుండా ఇవ్వాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తం లోవోల్టేజీతో బాధాకరంగా ఉంది. అక్కడ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన రెండు ఏ. పి. ఎస్. ఇ. బి. యూనిట్స్- ఏ వవర్ హౌస్, బి వవర్ హౌస్ అని వున్నాయి. ఏ వవర్ హౌస్ మూతపడి మూడు సంవత్సరాలు అయింది. బి వవర్ హౌస్ ద్వారానే కరంటు సప్లయ అవుతున్నది. ఆ ఏ వవర్ హౌస్ కూడా పనిచేసి కరంట్ సప్లయ చేస్తే ఇబ్బంది ఉండదు అందులో పాత సామాను చాలా ఉంది, దానిని ఉపయోగించ లేము అంటున్నారు. వాటిని కనీసం స్కూల్ పిల్లలకు-ఐ.టి.ఐ, పాలిటెక్నిక్కు పిల్లలకు ఉపయోగించవచ్చు. ఆ సామాను అంతా వేస్తు అవుతున్నది. అక్కడ కేజీరాం సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ- టాటా, విల్లాలకు సంబంధించిన ఫ్యాక్టరీ ఉంది. అక్కడ బ్లాస్టింగ్ చేసిన తరువాత బాగ, దున్ను ప్రక్కనఉన్న పదిగ్రామాలమీద పడి కాలుష్యం ఏర్పడుతున్నది. డస్టు కండిషనర్ యంత్రం ఉపయోగించడము లేదు-అశ్రద్ధగా చేస్తున్నారు. ఆ పది గ్రామాలలో పంటలకు చాలా నష్టము 12-40 p.m. వాటిల్లే పరిస్థితి ఉంది.

దయచేసి మీరు జ్ఞాపకము ఉంచుకొని యీ విషయంలో తప్పకుండా శ్రద్ధ చేయాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా ఎన్.టి.పి.సి. దీనిలో సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా ప్రకారంగా అక్కడున్నటువంటివారికి ఉద్యోగాలు కల్పించక, వారు ఎమ్.ఏ., బి.ఏ. లు చదివి రోడ్లమీద తిరుగుతూఉంటే మనం కళ్ళుమూసుకుని ఉండ కుండా అక్కడ నిరుద్యోగులకు సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా ప్రకారం వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పిస్తారని ఆశిస్తూ, యింతటి చక్కటి బిల్లును ప్రవేశపెట్టి నందుకు మంత్రులారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రాంభూషాల్ చౌదరి:— మేడమ్ స్పీకర్, ఇండస్ట్రియల్ డిన్ ఫ్యూట్ చూట్టు 1947 కు ఎమెండ్ మెంటు తీసుకుని వచ్చినందుకు The object of the Bill is quite laudable మరి ప్రభుత్వం ఒక మంచిబిల్లును ప్రవేశపెట్టే ఓపుడు కొన్ని మాసాల క్రితం యిదే ప్రభుత్వం ఉద్యోగస్థులపైన యీ ఎస్సా చట్టాన్ని 311 2 (బి) ఆర్డినల్ క్రింద ఉపయోగించి కొంత మందిని బర్దరఫ్

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987. (Passed).

చేయడం, నాసాక్రింద అరెస్టుచేయడం జరిగింది. I request the Government to reconsider again. యీ బిల్లరఫ్ చేసిన ఉద్యోగస్తులను రీయిన్ స్టేటు చేయాలని మరల యీ ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఒకసారి యీ బిల్లును గురించి ఆలోచించినప్పుడు, యీ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశ్యాలు మంచివే. అయినప్పటికీ ముఖ్యంగా వర్క్ మెన్ కు వేతన్ ప్రాతుప్టు చేసి దీనితో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనితోపాటు వర్క్ మెన్ కు యీ లేబర్ కొర్టుకు వెళ్లి ముందు ఒక టైము లిమిట్ ఉంటే బాగుంటుంది. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో అనార్గనైజ్డ్ సెక్టార్స్ అగ్రికల్చర్ లేబర్, అదేవిధంగా హెండ్లూమ్ సెక్టార్, అదేవిధంగా బీడి కార్మికుల సెక్టార్ విషయం ఆలోచిస్తే ఒక అగ్రికల్చర్ సెక్టార్ విషయం వచ్చినప్పుడు కేవలం యీ చట్టాలన్నీ కేవలం మీద మాత్రమే ఉన్నాయి కాని అమలులో యేమీ జరగడంలేదు. 10,000 జనాభా ప్రాతిపదిక మీద యీ లేబర్ యిన్ స్పెక్టర్స్ ను అప్పాయింట్ చేస్తూ యీనాడు ఉన్నటువంటి చట్టాల ద్వారా అగ్రికల్చర్ లేబర్ కు జరిగే విధానం అందరికీ తెలుసు. ఒకసారి హెండ్లూమ్ సెక్టార్ ను తీసుకున్నప్పుడు మాస్టర్ వీవర్స్ అని, ఆర్డనరీ వీవర్స్ అని వేతన్ పైన ఉంచేనే వీవర్ యిటువంటి విభిన్నమైన కేటగిరీస్ తో ఉన్న యీ సెక్టార్ ను కోడిస్తూ చేసి ఇండస్ట్రియల్ లేబర్ క్రింద తీసుకొనివచ్చి వీరందరికీ వేతన్ అన్ని విధాల ప్రాతుప్టు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా యీ బీడి కార్మికులను ఆయా జమాన్యం యెంత ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేస్తున్నారనేది ఆలోచిస్తే వీరికి జరిగిన వేతన్ రావడంలేదు. ముఖ్యంగా యీ లేబర్ డిపార్టుమెంటు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకుని యీ బీడి కార్మికులకు తగిన వేతన్ వచ్చే యేర్పాటు చేయాలి. అదేవిధంగా యెన్నో ఫ్యాక్టరీస్ రాష్ట్రములో మూతపడినాయి. కార్పొరేట్ ఫ్యాక్టరీ కర్నూలు, డి. బి. ఆర్. మిల్స్ యీ విధంగా యెన్నో ప్లాంట్ కోల్డ్ అయినాయి. ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం యీ ఇండస్ట్రియల్ సెక్టార్ విషయంలో చొరవ తీసుకొని చట్టాలను అమలుపరచి ఇండస్ట్రియల్ పీస్ ను సాధించడానికి, ముఖ్యంగా వర్క్ మెన్ కు లాభము చేకూర్చే విధంగా చట్టాలు అమలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:— అదృష్టా, పారిశ్రామిక వివాదాల నూతన సవరణ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు సభ్యులు జానీగారు, చిన్న మల్లయ్యగారు, రామకృష్ణరావుగారు. అనందరావుగారు, ఓంకార్ గారు, శ్రీరాములుగారు, మల్లేష్ గారు, రాఘూపాల్ చౌదరిగారు మున్నగువారు మాట్లాడుతూ యిప్పుడున్న చట్టాలను కట్టదిట్టంగా అమలుపరచి కార్మిక ప్రయోజనాలను కాపాడడానికి ముందుకు రావాని కోరడం జరిగింది. ఇప్పుడున్న చట్టాలను కట్టదిట్టంగా అమలుపరచి కార్మికులకు వ్యాయంచేయాలనే సదుద్దేశంతోనే ప్రధానంగా అనేక పరిశ్రమలలో పనిచేస్తున్నటువంటి కార్మికుల సమస్యలను పరిష్కరించాలని, అతి ముఖ్యమైన కేంద్ర ప్రభుత్వ యాజమాన్య లో నిర్వహించబడే వినాదాల చట్టానికి మేము కొన్ని సవరణలు తీసుకుని రావడం జరిగింది. జానీగారు పారిశ్రామిక

వివాదాల చట్టానికి సవరణలు తీసుకొని రావడం సంతోషము అని చెప్పినారు. కాక పోతే యీనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిప్పుడు ఉన్నటువంటి చట్టం అమలుపరచడం కోసం సిబ్బందిని యే విధంగా నియామకం చేసినారన్నప్పుడు మొన్ననే ప్రభుత్వం 8 నెలల క్రితం 78 మంది లేబర్ ఆఫీసర్లను, ముగ్గురు జాయింట్ కమిషన్స్, లేబర్ ను పారిశ్రామిక వివాదాలను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం నియామకము చేసింది. అదేకాకుండా రాంఘాపాల్ చౌదరిగారు, జానీగారు సర్కిల్స్ కు సంబంధించిన విషయం చెప్పినారు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు గతంలో కానన సభలో ప్రకటన చేసి ఉన్నారు. ఆ ప్రకటన చేసిన ప్రకారంగా ఒకవేళ కార్మికుల యాజమాన్యం ఆ సంస్థను తెలిపించడానికి ముందుకువస్తే ఒక కోటి రూపాయలు ప్రభుత్వవరంగా యివ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటన చేయడం జరిగింది. వెంటనే మరొకసారి అక్కడున్నటువంటి కార్మిక సంఘ నాయకులతో, కార్మికులతో సమావేశం కావడానికి మేము వెనుకాడము. మొన్న గుంటూరు జిల్లాలో భజరంగి జూట్ మిల్ గరించి వారు చెప్పినారు. మమారుగా ఒకటిన్నర సంవత్సరముల క్రితం ఒక నెల రోజులు లాకౌట్ లో ఉన్న ఆ సంస్థను మేము లేబర్ డిపార్టుమెంటు వరంగా వారం రోజులు కార్మికుల అక్కడ విధానాన్ని పరిష్కరించడం జరిగింది. తిరిగి 3,000 కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది. రెండు నెలల క్రితం దురదృష్టవశాత్తు ఆ సంస్థ విభాగంలో పని చేస్తున్నటువంటి 50 మంది కార్మికులకు అక్కడ కూపర్ వై బ్లక్ కు తగాదా రావడం, ఆ సంస్థ యాజమాన్యం మరల లాకౌట్ ప్రకటించడం జరిగింది. ఆ ప్రకటించిన లాకౌట్ ను ప్రభుత్వం ప్రొహిబిట్ చేయడం ఆ ప్రొహిబిట్ చేసిన ఆర్డర్స్ మీద వారు పై తెచ్చుకోవడం జరిగింది. నిన్నటి రోజు అంతా ఆ జూట్ మిల్ యాజమాన్యాన్ని, కార్మిక సంఘం వారిని పిలిపించడం జరిగింది. తిరిగి యీ నెల పునఃప్రారంభించడం కోసం వారిని ఒప్పించడం జరిగిందని జానీగారికి తమ ద్వారా మనం చెప్తున్నాను. ఈ నెల 7 వ తారీఖున టెంట్ టవ్ గా యీ జూట్ మిల్ కంపెనీని తెరిచిస్తున్నారు. ఆ కార్మికులందరినీ ఆ కంపెనీలోకి తీసుకోవడానికి, ఒప్పుకోవడం జరిగిందని వారికి తెలియజేస్తున్నాను. గామకృష్ణారావుగారు యీ ఎస్సా, నానా చట్టాల విషయం చెప్పినారు. మాకు తెలిసినంతవరకు యీ నాడు రాష్ట్రంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చట్టంలో, కేంద్ర ప్రభుత్వ చట్టంలో పని చేస్తున్న కార్మికులవైన కాని కార్మిక సంఘాలవైన కాని ప్రియోగించినారని చెప్పినారు. ఈ చట్టం వారి మీద ప్రయోగించడానికి యీ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదు. అదేవిధంగా కార్మికులు తమ న్యాయవైన హక్కులు కోసం పోరాడుతున్నప్పుడు పోలీసుల యొక్క దౌర్జన్యాలు యెక్కువ అవుతున్నాయని అన్నారు. దాని విషయంలో టెంట్ టవ్ గా శాంతి భద్రతలకోసం అక్కడికక్కడ కొన్ని అరెస్టులు జరిగితే జరగవచ్చును. కాని న్యాయవైన హక్కులకోసం పోరాడుతున్న కార్మికులను దెబ్బతీసే ఉద్దేశ్యం యీ ప్రభుత్వానికి లేదని తెలియజేస్తున్నాను అనంతరావుగారు

సెక్షన్ 2-ఎ విషయంలో లేబర్, న్యాయ స్థానాలకు రిపరెన్స్ పంపించి నప్పుడు తైము లిమిట్ లేకుండా ఉందని, తైము లిమిట్ కావాని అన్నారు. దీనిలో యిండివిడ్యువల్ డిస్ ప్యూట్ కు సంబంధించిన సెక్షన్ 2-ఎ ల్లో జాప్యం యేమి జరగదు. కనుక వారు కోరినట్లు తైము లిమిట్ అవసరం లేదని భావిస్తున్నాను. ఇందులో యిండివిడ్యువల్ డిస్ ప్యూట్ వచ్చినప్పుడు డై రెక్ట్ గా న్యాయస్థానాలకు కార్మికులు వెళ్ళేటంగుకు అవకాశం కల్పించడం జరిగింది. ఈ చట్టాన్ని అమలుపరచని పరిస్థితిలో అనేక సంవత్సరాలుగా పె డింగులో ఉన్న కేసులు యిప్పుడు ఆల్ రడి లేబర్ డిపార్టుమెంటు వరంగా పంపించడం జరిగింది. ఇప్పుడు నేరుగా పంపించే అవ శం ఈ 2-ఎ సెక్షన్ లో ఉంది. దీనివల్ల కార్మికు లికి అతి ముఖ్యమైన రిలిఫ్ సౌకర్యం కలుగుతుందని మనపించేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆనందరావు గారు 25 పాచ్ విభాగము గురించి వారి అభిప్రాయం తెలియచేశారు. ఇప్పుడు చేసినటువంటి ఎమెండుమెంటు దానికి ఉపయోగ పడుతుందని చాలా చక్కటి ఎమెండుమెంటు అని నా అభిప్రాయం. లేబరు కోర్టులు యిచ్చిన తీర్పు ప్రకారం మేనేజిమెంటు గాని, యాజమాన్యం గాని లోనసే, జీతభిక్ష్యాలు యిచ్చి ట్రిబ్యునల్ అవార్డు ప్రకారం వ్యవహరించవలసి వుంటుంది. లేబర్ కోర్టుల తీర్పు యందు సమ్మతము లేకుండా పోతుంది. అందుకనే 25 పాచ్ ఎఫ్ క్లెక్ గా ఉండాలనే ఈ ఎమెండుమెంటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ టంకార్ గారు ప్రస్తుతం పెనుగుతున్న ధరలనుబట్టి కనీస వేతనాలు నిర్ణయం చాలనే విషయం గురించి చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వము అధికారములోనికి వచ్చిన తరువాత కార్మికుల సంక్షేమం కోసం, వారి ప్రయోజనాలను కాపాడడం కోసము యిప్పటి మూడు ఇండస్ట్రీయల్ బిల్స్ ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. రెండు బిల్లుల విషయంలో అప్పుడే లేబరు డిపార్టుమెంటు పరిశీలన చేస్తున్నది ఈ బిల్లు యిక్కడ పాసు అయినతరువాత సెంట్రలు గవర్నమెంటు కన్ సెంటు పొందిన తరువాత ఈ బిల్లును కూడా లేబరు డిపార్టుమెంటు పరిశీలిస్తుంది. ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్స్ విషయం మాట్లాడుతూ వాటిని ప్రైవేట్ చేయాలని కోరినారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వము డబ్బుపైన, కార్మికుల డబ్బుపైన ఈ హాస్పిటల్స్ నడుపుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మేము మాట్లాడడం జరిగింది. ఇ.ఎస్.ఐ. హాస్పిటల్స్ నిర్వహణలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు తమ వంతు వాటాగా 20 శాతము ఖర్చు పెడితే బాగుంటుందని ఆ విధంగా సెంట్రలు గవర్నమెంటు కూడా 20 శాతము డబ్బు ఖర్చు పెడితే కార్మికులకు మేలు చేసే అవకాశం ఉంటుందని నేను వర్సనల్ గా మాట్లాడడం జరిగింది. డెలిగేట్ చేయడం జరిగింది. వారు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. ఈ విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు లేబరు మినిష్టరు గారితో చర్చించడం జరిగిందని మీ ద్వారా గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. శ్రీ శ్రీరాములు గారు ఎస్ కో విషయంలో మాట్లాడినారు. దీని విషయంలో డైరెక్టుగా రిపోజింతున్నాను. కన్ సెక్వెన్స్ మినిష్టరు గారికి రిపోజింతున్నాను. కనీస వేతనాలు యిచ్చే విషయంలో లేబరు ఎడ్వయజరీ బోర్డు కనీస వేతనాలు

12-50 p. m

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

ఆమోదించి ఆ విషయంలో అమలు గురించి ఒక వారము రోజుల లోపల జి.ఓ. ఫైనల్ లైట్ అయి పరిశుభ్రము విడుదల చేస్తుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీరాంభూపాల్ చౌదరి గారు పారిశ్రామిక కార్మికుల గురించి చెబుతూ వారికి న్యాయం చేయాలని చెప్పారు. కనీస వేతనాల ప్రాముఖ్యత గురించి అందరికీ తెలుసు. అట్లాంటి కార్మికుల మనస్థలను పరిష్కరించడం కోసమే ఇప్పుడున్నటువంటి బిల్లులో లోపాలను సరిదిద్దాలనే నడుద్యేక్ష్యంతోనే బిల్లు యొక్క 10-బి క్లాజును ఎమెండు చేయడం జరిగింది. కార్మికుల సంక్షేమం కోసమే ఈ విధంగా చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. మూత వడిన కర్మాగారాల విషయంలోను బీడి కార్మికుల విషయంలోను సభ్యులు చెప్పారు. బీడి కార్మికుల విషయంలో ఉదహరణకు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సదరన్ స్టేట్స్ విషయంలో చూసినట్లు యితే ఈ రాష్ట్రంలో కనీస వేతనాలు విషయంలో బీడి కార్మికుల విషయంలో ఎక్కువగా నిర్ణయించడం జరిగింది. బీడి కార్మికులున్నటువంటి కరీంనగరు, మహబూబనగరు, అదిలాబాదు, వరంగల్లు జిల్లాలలో వారికి గృహ వసతి కల్పించడం జరిగింది. గ్రూపు అక్షను పద్దతి ప్రవేశ పెట్టారు. అస్పత్రుల విషయంలో చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సిమ్మెంటు కర్మాగారము గురించి శ్రీ బి. మల్లేష్ గారు ఆవేదన వెలిబుచ్చారు. ప్రధానంగా సిమ్మెంటు కర్మాగారము గురించి, వీధి దీపాలు గురించి చెప్పారు. నేను యీ విషయంలో కరీంనగరు జిల్లా కలెక్టరు గారితో మాట్లాడినాను. ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. డబ్బు విషయంలో కూడా—కాలుష్యం విషయంలో కూడా అగునైన ఇన్ స్పెక్ షన్ ను పంపడం జరిగిందని దీని మీద ఖచ్చితమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టినటువంటి పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టము చాలా విప్లవాత్మకమైన చట్టము అని మనవి చేస్తున్నాను. పారిశ్రామిక శాంతి గురించి, కార్మికుల సంక్షేమం కోసము, ఉన్నటువంటి పెట్టుబడులను రక్షించడం కోసము, ఉత్పత్తిని పెంచడం కోసము, ఉన్నటువంటి అశాంతిని పూర్తిగా రూపుమాపడం కోసము ఈ చట్టము పారిశ్రామికంగా ఉపయోగ పడుతుందని భావించడం జరిగింది. కాబట్టి గౌరవసభ్యులు దీనికి ఏమీ సవరణలు లేకుండా ఈ బిల్లును బలపరచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. భారత రిపబ్లిక్ 37 సంవత్సరము అని ఉంది. మనం ఏప్రిల్ నెలలోకి ప్రవేశించాము కాబట్టి 37వ సంవత్సరమునకు బదులుగా భారత రిపబ్లిక్ 39వ సంవత్సరంగా సవరణ చేయాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను. 26, 25 చ్, 38 సి, 10 బి లకు రాష్ట్ర పరిధిలో సవరణలు చేయడం జరిగింది. కాబట్టి గౌరవనీయ సభ్యులు సవరణలు లేకుండా ఈ బిల్లును ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

శ్రీ యం రామకృష్ణరావు :— నేను 2-ఎ గురించి అడిగాను. అదే విధంగా నేను 9-ఎ లోని 42 రోజుల గురించి చెప్పాను. 25 యఫ్ 50 మంది కార్మికుల గురించి చెప్పాను. వాటి గురించి మంత్రిగారి సమాధానంలో చెప్పలేదు. ఆర్. టి. సి వారు పేసెంజర్లు దగ్గర టికెట్స్ లేని సందర్భంలో కండక్టర్లను కూడా పసిష్ చేయడం జరుగుతుంది అని అవిధంగా కూడదని చెప్పాను. ఆ విషయంలో మంత్రిగారు ఏమి సమాధానం చెప్పలేదు.

* శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— 2-ఎ కు సంబంధించి సవరణ స్పెసిఫిక్ గా ఎమెండు చేయడం జరిగింది. చట్టములో ప్రావిజను ఉంది. మాన్ డిసిప్లినరీ గురించి రిఫరు చేసున్నారు. ఇండివిడ్యుయల్ గురించి చేయడం జరిగింది. కండక్టర్లు విషయంలో ఆర్. టి. ఎ తో మాట్లాడడం జరిగింది. పేసెంజరు టికెట్ తీసుకోకపోవడం వలన కండక్టర్లను శిక్షించడం అనేది మంచి పద్ధతి కాదని కండక్టర్లకు ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలని నేను చెప్పడం జరిగింది. 21 రోజుల బదులు 42 రోజులు ఉంచడం జరిగింది. ఇవి చాలా సఫిషియంట్ టైము అని నేను భావిస్తున్నాను. దీనికి సవరణ చేయడం అనేది అవసరం లేదు. 25 యఫ్ 50 సంబంధించి 50 మంది కార్మికుల లోపల ఉన్నవాటికి రక్షణ కల్పించాలని ఉంది. 2ఎ సఫిషియంట్ గా భద్రత కల్పిస్తోంది. ఏజ్ ఏ గ్రూప్ ఐ, డి ఏక్సుక్రింద ప్రావిజను కూడా ఉంది కాబట్టి యిక అక్కర లేదు.

శ్రీ యం. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో ఓడరేవులలో పని చేసే రేవు కార్మికుల సంఖ్యను గురించి చట్టాలు చేయాలని ఈ సందర్భంలో కోరడం జరిగింది. మంత్రిగారు ఎన్ని రోజులలో చట్టాలు చేస్తారు?

* శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— రేవు కార్మికుల విషయంలో మద్రాసు రాష్ట్రము లోని ఓడ రేవు కార్మికుల విషయంలో ఉన్నటువంటి చట్టాల గురించి స్టడీ చేయడానికి యిక్కడ నుంచి లేబరు డిపార్టుమెంటు నుంచి అధికారిని పంపడం జరిగింది. అక్కడ నుంచి రిపోర్టు రాగానే మన రాష్ట్రములో కూడా చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :— ఆర్. టి. సి. ముతా కార్మికులను ఆర్. టి. సి. యాజమాన్యం గుర్తించడం లేదు. యిందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి. మనము పాప్ ఎంప్లాయిస్ విషయంలో ప్రత్యేకమైన చట్టాన్ని గత శాసన సభలో చేశాము. కానీ పాప్ ఎంప్లాయిస్ కు ఇన్పుటివరకు కూడా కనీస వేతనము యివ్వలేదు. అది ఇప్పించడానికి మీరు చర్య తీసుకొన్నారా? అదే విధంగా మీరు హోటల్ కార్మికులకు కూడా కనీస వేతనము యిప్పించడం కోసము ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నది?

* శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— గౌరవ సభ్యులు జానీ గారు ఆర్. టి. సి. ముతా జట్టు అమీన్ కార్మికుల గురించి తెలియజేశారు. ఆర్. టి. సి. ముతా జట్టు కార్మికులకు సంబంధించినది లేబర్ యాక్టు క్రిందకు రావడం లేదు. దానికోసము

ప్రత్యేక చట్టముంది. ముతా జట్టు సంబంధించిన ఆక్టు వుంది. అది ఈ మధ్య కాలములో కొందరు కోర్టుకు వెళ్ళి చాలేంజి చేయడంవల్ల, అది అమలులో లేదు. కోర్టులో వున్న ఈ వివాదాన్ని పరిష్కరించి, ముతా జట్టు అమీన్ కు సంబంధించిన ఈ ఆక్టుని పక్కాబడిగా అమలు చేయడం కోసము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వపరంగా లేబర్ డిపార్టుమెంటు పరిశీలన చేస్తున్నది. గత అసెంబ్లీలో షాప్స్ ఆక్టు ప్రకారంగా వారికి తెలుసు—మొన్ననే గత అసెంబ్లీలో షాప్స్ కు సంబంధించిన నూతన బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అది ఫునల్ చేయడంలో వుంది. హోటల్ కార్మికులకు కనీస వేతనాలను చెల్లించలేదని అన్నారు. సెల రోజుల క్రిందటనే పెద్దత్తు, బిలి కాతం, ఇవుడున్న వేజెస్ మీద వేతనాలను పెంచడం జరిగింది. సుమారు 78 మంది ఎ.ఎల్.ఓ.లను కనీస వేతనాలను అమలు పరచడంకోసము, ఎఫాయింట్ చేశాము. ఇద్దరు జాయింట్ కమిషన్లను కూడా నియమించాము. కనీస వేతనము అమలు జరగలేదని పెసిఫిక్ కేసు చెబితే— మొన్ననే గుంటూరు జిల్లాలో డి.సి.ఎల్. వెంకటేశ్వరులు నాయకత్వాన ఒక స్ట్రైక్ ను పెట్టాము. పొగాకు రంగంలో గాని, హోటల్ కార్మికుల విషయంలోగాని, దుకాణాలు, సినిమా థియేటర్ల కార్మికుల విషయంలో గాని, జీతాల విషయంలో ఎఫెక్టివ్ గా అమలు చేస్తున్నాము.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ.—మంత్రి గారు పెసిఫిక్ కేసు ఎక్కడయినా వుంటే వారి దృష్టికి తెచ్చుని అంటున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో షాప్స్ ఎండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ యాక్ట్ క్రింద కనీస వేతనం అమలు ఎక్కడా కూడా జరగలేదని నేను మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. మంత్రి గారు ఏమి చర్య తీసుకుంటారు అమలు చేయనిచోట? అన్నిచోట్ల ఇప్పించే ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

చైర్మన్ :—జానీ గారు! మీరు అడిగిన దానికి మంత్రిగారు చక్కగా, క్లియర్ గా సమాధానమిచ్చారు. ఈ బిల్లును అందరూ సమర్థిస్తున్నారు. ఇంకా ఏమైనా సమస్య వుంటే మంత్రిగారిని ప్రత్యేకంగా పర్సనల్ గా సంప్రదించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

The question is :

“That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987, be taken into consideration.”

The Motion was adopted.

Clause 2

Chairman :—The question is :

“That Clause 2 do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted and clause 2 was added to the Bill.

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

Clause 3

Sri N. Raghava Reddy :—Madam, I beg to move :

“In clause 3 after the words ‘within forty two days’ insert the words “and before completion of conciliation proceedings if a dispute has been raised.”

Chairman :—Amendment moved.

(Pause)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—21 రోజులకు బదులుగా 42 రోజులను పెట్టారు. కన్సిలియేషన్ పూర్తి అయ్యేదాకా పెట్టమని కోరుతున్నాను. లేకపోతే మీరు పెట్టిన ఉద్దేశము నెరవేరదు. మీరు రోజులు పెంచుకూడా ప్రయోజనం లేదు. కనుక మా సవరణను ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:—జాతీయ స్థాయిలో అక్కడక్కడ కార్మికులను సంవర్ధించిన తరువాతనే 42 రోజులను చేర్చడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—42 రోజులలో పరిష్కారము ఒకవేళ కానివోట్లయ్యింది కలుగుతుందని మేము అంటున్నాము. కన్సిలియేషన్ పూర్తి అయ్యేదాకా వుంచాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:—కన్సిలియేషన్ కు లిమిట్ ఏమీ లేదు. వివాదం 42 రోజులలోనే కాదు, 42 నెలలయినా పెట్టుకోవచ్చు. ఇందులో ఆ అవకాశముంది. జాబ్ మార్పు కోసమే ఈ సవరణ పెట్టుకోవడం జరిగింది. ఇందులో ఓడ్రమేమీ లేదు.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణరావు:—వల్లికొ మెయింటెనెన్స్ క్రింద కార్మికులకు నష్టము జరిగేది వుంటుంది. ప్రస్తుతమున్న హక్కులకు దెబ్బ తగులకుండా వుండాలి. అందువల్లనే ఈ ఎమెండ్ మెంట్ ను పెట్టడం జరిగింది.

Chairman:—The question is:

“In clause 3, after the words ‘within forty two days’ insert the words “and before completion of conciliation proceedings if a dispute has been raised.”

The Amendment was negatived.

(Pause)

Chairman:—The question is :

“That Clause 3. do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted and Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 4

Sri N. Raghava Reddy:—Madam, I beg to move:

“In clause 4, in sub-section (1) of section 10-B delete the words ‘for securing the public safety or convenience or the maintenance of public order or supplies and services essential to the life of the community or.’”

Chairman:—Amendment moved.

Sri N. Raghava Reddy:—Madam, I beg to move :

“In clause 4 in sub-section (1) (a) of Section 10-B insert the words “which are not prejudicial to the existing interests of the workmen in service conditions” between the words “such terms and conditions of employment” and “as may.”

(Pause)

Chairman :—Amendment moved.

The question is :

“In clause 4, in sub-section (1) of section 10 B delete the words “for securing the public safety or convenience or the maintenance of public order or supplies and services essential to the life of the community or.”

and

“In clause 4 in sub-section (1) (a) of section 10—B insert the words “which are not prejudicial to the existing interests of the workmen in service conditions” between the words such terms and conditions of employment and “as may.”

(Pause)

The Amendments were negatived.

Chairman :—The question is:

“That Clause 4 do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted and clause 4 was added to the Bill.

Clause 5

Chairman :—The question is :

“That Clause 5 do stand part of the Bill.”

The Motion was adopted and Clause 5 was added to the Bill.

The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

CLAUSE 6

Sri M. Ramakrishna Rao :—Madam, I beg to move :

“For clause 6, substitute the following :—

“In sub-section (1) of section 25 FFF of the Principal Act :

delete the existing proviso and in its place substitute the following proviso :

(a) Provided that the prior payment of compensation to the workmen shall be a condition precedent to the closure of any undertaking.

(b) Provided further that prior approval of the appropriate Government or authority to whom such power of approval is delegated is obtained.

Chairman :—The amendment moved.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణారావు :— మీరు వ్రాసిన ప్రొవిజన్‌ను తీసివేసి, 1-10 p. m.
దీనిలో కాంపెన్ సేషన్ తర్కరకు తప్పనిసరిగా ముందు యివ్వాలని, లాకన్
చేయడానికి ప్రభుత్వము యొక్క పర్మిషన్ తీసుకోవలెనని మేము ఎమెండ్ మెంట్
పెట్టాము. బయటకు పోయేటప్పుడు కాంపెన్ సేషన్ యివ్వాలని, తరువాత
ప్రభుత్వము పర్మిషన్ తీసుకోవాలని మేము ఎమెండ్ మెంట్ యిచ్చాము.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— అధ్యక్షా, దీంట్లో ఉన్నది అరే ఉద్దేశము. వేరే
ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— తరువాత డిక్షన్ తీసుకుంటాము అని మీరు అనే
కానికంటే మీ పర్మిషన్ తీసుకున్న తరువాత అని మేము పెట్టాము.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— గవర్నమెంటు పర్మిషన్ తీసుకుంటేనే క్లోజు
చేయాలి. ఆ ప్రొవిజన్ ఎప్పుడూ ఉంది. ఇందులో ప్రత్యేకంగా పెట్టవలసిన
అవసరం లేదు.

Chairman :— The question is :

“For clause 6, substitute the following :— “In sub-section (1) of
section 25 FFF of the Principal Act:

delete the existing proviso and in its place, substitute the
following proviso :

(a) Provided that the prior payment of compensation to the
workmen shall be a condition precedent to the closure of any under-
taking;

Government Bills :
The Industrial Disputes (Andhra Pradesh
Amendment) Bill, 1987. (Passed).

(b) provided further that prior approval of the appropriate Government or authority to whom such power of approval is delegated is obtained."

(Pause)

The Amendment was negatived.

Chairman :— The Question is :

"That Clause 6 do stand part of the Bill."

The Motion was adopted and Clause 6 was added to the Bill.

Clauses 7 to 10, Clause 1, Enacting Formula and Long
Title of the Bill

Chairman :— The question is :

"That Clauses 7 to 10, Clause 1, Enacting Formula and Long Title of the Bill do stand part to the Bill."

(Pause)

The Motion was adopted and clauses 7 to 10, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి :— ప్రవేశ పెట్టినటువంటి బిల్లును పాస్ చేయ వలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఆన్ అథరైజ్డ్ పెక్టార్ గా ఉన్న వ్యవసాయ కూలీలకు మినిమమ్ వేజ్స్ ఇంప్లి మెంటు చేయడానికి మెషినరీ ఏమీ ఏర్పాటు చేయలేదు. అట్లాగే గీత, నేత కార్మికులకు మినిమమ్ వేజ్స్ ఏర్పాటు చేశారు కాని దానికి మెషినరీ ఏమీ ఏర్పాటు చేయలేదు. ఎట్లా ఇంప్లి మెంటు చేస్తారు ? మెషినరీ లేకపోతే దీనికి ప్రయోజనం ఉండదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కూడా అట్లాగే చాల చట్టాలు చేసింది. వరకట్న నిషేధం, కల్తీ నిరోధం అట్లా అనేకం చేసింది.

Sri P. Indra Reddy:—Chairman, I beg to move;

"That the Industrial (Disputes Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987, be passed."

Chairman:—Motion moved.

(Passed).

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— అనాధరైజుడు సెక్టారుగా ఉన్న వ్యవసాయ కూలీలకు మినిమమ్ వేజస్ ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి మెషినరీ ఏమీ ఏర్పాటు చేయలేదు. అట్లాగే గీత, నేత కార్మికులకు మినిమమ్ వేజస్ ఏర్పాటు చేశారు. కాని దానికి మెషినరీ ఏర్పాటు చేయలేదు. ఎట్లా ఇంప్లిమెంటు చేస్తారు? మెషినరీ లేకపోతే దీనికి ప్రయోజనం ఉండదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కూడా ఇట్లాగే చాల చట్టాలు చేసింది. వరకట్న నిషేధం. కశ్మీ నిరోధం అట్లా అనేకం చేసింది. కాని అమలు చేయడానికి మెషినరీ ఏమీ లేదు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:— ఆరు నెలల క్రితమే 76 మంది అసిస్టెంటు కమిషనర్లను అప్పాయింటు చేశాము. వీరుకాక జిల్లా కలెక్టర్లు, ఆర్.డి.ఓ. మండల్ రెవిన్యూ ఆఫీసర్లు, ఎక్స్ సెన్షన్ ఆఫీసర్లు వీరంతా కనీస వేతనాల చట్టము అమలు పరచడానికి ఉపయోగ పడతారు. అమలు పరచడానికి వీరందరిని తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఇది ఎంత కాలంలో పూర్తి చేస్తారు? నిర్దుష్టమైన టైము పెట్టి ఫలానా కాలంలో అమలును పూర్తి చేయాలి అని అనుకోవాలి. అట్లాగే గీత నేత కార్మికులకు కూడా కనీస వేతనాలు అమలు చేయాలి. మండల డెవలప్ మెంటు ఆఫీసర్లకు ఇది పెట్టండి.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:— అదనంగా ఏర్పాటు చేసిన సిబ్బంది జిల్లా అధికారులు జిల్లాలవారిగా దీనిని ఎఫ్ కి వ్ గా ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాను.

Chairman:—The question is:

“That the Industrial Disputes (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1987 be passed.”

The Motion was adopted and the Bill was passed.

THE ANDHRA PRADESH DEVADASIS (PROHIBITION OF DEDICATION) BILL, 1987

(L. A. BILL No. 22 of 1987).

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖా మంత్రి (శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి):— 1987, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ దేవాదాసీల (అంకితపు నిషేధం) బిల్లును పరిశీలనలోకి తీసుకోవలసిందిగా ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

Chairman:—Motion moved.

(Pause)

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి:—అథతా, ఈ రోజు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు స్త్రీలను దేవాదాసీలుగా అర్పించడానికి నిషేధిస్తూ తెచ్చిన బిల్లును సమర్థిస్తున్నాను. అనాదిగా ఉన్న అనాచారాన్ని రూపుమాపడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది. కాని వారికి పునరావాసము కల్పించే పద్ధతులలో కొంచెం తేడా ఉంది. పాగ్లచిన కాలంలో సంఘంలో కొంతమంది స్త్రీలను దేవాదాసీలుగా దేవశాలకు, దేవతా విగ్రహాలకు అర్పించడం స్త్రీని ఒక అటవస్తువుగా తయారు చేసి వ్యవహరించడం ఉన్నది. అనేక సంవత్సరాలు అయిన తరువాత ఇప్పటికీ ఈ బిల్లుని ప్రవేశ పెడుతున్నారు. ఇటువంటి బిల్లు తేవడానికి ఇంతకాలం ఆలస్యం చేయడం చాల నిరసించదగిన విషయం. దేవశాల పేరుతో స్త్రీలను దేవాదాసీలుగా అర్పించడం ఎంతో అనాగరికమైన ఆచారముగా వస్తూ ఉన్నది. సమాజంలో స్త్రీ సముద్ధరణకు పాటు పడి బాల్య వివాహాలను ఆపు చేసి వితంతు వివాహాలను జరిపించిన సంఘ సంస్కర్తలు ఈ చిన్న విషయాన్ని ఎందుకు పట్టించుకోలేదో. ఈ నాటికి అయినా మనం ఈ బిల్లు తీసుకువచ్చి నిషేధించడం అనేది నేను మనసారా సమర్థిస్తున్నాను. అనేక అత్యుత్తమమైన చట్టాలు మనం చేస్తున్నాము. ఈ చట్టాలు ఆ అభాగ్యులకు తెలియదు. వారికి ఆర్థిక సాంఘిక పునరావాసం మనం కల్పించలేని పక్షంలో ఈ బిల్లు ఉద్దేశం నెరవేరే పరిస్థితి లేదు. వరకట్న నిషేధం బిల్లు ఉన్నది. అయినా అనేక వందల కట్నాల చావులను మనం ప్రతి రోజు పేపరులో చూస్తున్నాము. అవి జరుగుతున్నాయి. ఎందువల్ల? మనం యీ చట్టాలను సరి అయిన స్పిరిట్లో అమలుపరచకపోవడం వల్లనే. అనేక మంది స్త్రీలను మోసము చేసి బొంబాయి వంటి పట్టణాలకు తీసుకుపోయి వారికి ఏవో ఆకలు కల్పించి చివరకు వారిని వ్యభిచారిణులుగా తయారు చేస్తున్నారు. చట్టాలు ఉన్నాయి. మరి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? ఇప్పుడు మనం అణు యుగంలో ఉన్నాము. విజ్ఞాన రంగంలో ఎంతో మంది స్త్రీలు ముందుకు వస్తున్నారు. క్రిడాభంగంలో ఉప వంటి ఒక సామాన్యమైన స్త్రీ యీనాడు భారత దేశానికి ఎంతో ఘనతను తెచ్చిపెట్టిన ఇటువంటి సమయంలో స్త్రీలు దేవ దాసీలుగా అనేక అవమానాలకు గురి కావడం స్త్రీ జాతికి జరుగుతున్న అన్యాయానికి మనం సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. అందువల్ల యీ దేవదాసీ చట్టాన్ని పటిష్ఠంగా అమలు పరచాలి. ఇప్పుడు వ్యభిచార చట్టం చేసిన తరువాత యీ పోలీసులు చేస్తున్న పని ఏమిటి? దిక్కులేనివారిని అడుచారిని తేనులలో యిరికించడం తప్ప వ్యభిచార వృత్తిని నివారించలేకపోతున్నాము.

1.20 p.m.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

ఇప్పుడు యీ దేవదాసీ చట్టం తీసుకువచ్చినా దానిని ఆమలు పరచడానికి కావలసిన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చలేదు. ఇప్పుడు యీ జోగిని, బసవి స్త్రీలను విముక్తి చేసినప్పుడు వారికి ఆర్థిక సహాయం సాంఘిక సంక్షేమంకు సంబంధించిన నిధులనుంచే ఖర్చు చేస్తామంటున్నారు. కాని సోషల్ వెల్ ఫేర్ కు ఉండే నిధులు తక్కువ. మరల యీ బిల్లు తీసుకువచ్చి దీని ఖర్చు దానికి ముడిపెడుతున్నారు. తరువాత మన గవర్నర్ గారు రాజభవన్ లో యీ జోగినులకు వివాహ కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసి సంఘ సంస్కర్తగా ఆమె దండతులకు ఒకరోజు రాత్రి రాజభవన్ లో ఉంచితే యీ ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రులు మొదలుకొని అనేకమంది అనేక విమర్శలు చేసి గవర్నరుగారిని ఆవమానించారు. మరల యీ తెలుగు దేశం పార్టీ వారే యీ దేవదాసి బిల్లును తీసుకువచ్చినప్పుడు యీ చట్టాన్ని ఆమలు చేయడానికి వారికి ఏత్తుకుద్ది అనేది ఉందా? అనేది అనుమానం వస్తున్నది. సంఘ సంస్కర్తగా గవర్నర్ వివాహం జోగినులకు చేస్తే దానికి చిలవలు, పలవలతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని క్రముఖులు క్రకటనలు యిచ్చారు. పేద ప్రజలను, స్త్రీలను మభ్యపెట్టడానికి యీ చట్టాన్ని తీసుకువచ్చినట్లు కాకుండా నిజంగా సమాజంలోని దురాచారాన్ని అరికట్టడానికి స్త్రీలలో మానసికంగా మార్పులు తీసుకురావడానికి యీ చట్టం ఉపయోగపడాలని ఆశిస్తున్నాను. అంతేకాకుండా యీ చట్టాన్ని ఆమలుపరచడానికి కావలసిన ఆర్థిక వనరులు కూడా సమకూర్చాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రామయ్య (సిదుమోలు):—మేడమ్ స్పీకర్, మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 40 ఏళ్ళు అయింది. అయినా యీ దేవదాసి అనే పూడ్డత వ్యవస్థను మార్పు చేయడానికి యీ ప్రభుత్వాలకు యంతకాలం పట్టింది. అందుకు సంతోషిస్తున్నాను. ఇటువంటి సాంప్రదాయాల వెనుక ఒక బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఉంది అనేది గమనించి యీ సాంప్రదాయాన్ని నివృత్తి చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ఆనాటి మనిషి జీవనానికి తిండి బట్ట, నీరు, ఉండడానికి యిల్లు వైద్యము కావాలి. ఇవన్నీ లేని పరిస్థితులలో ఆనాడు బలవంతంగా యిటువంటి దేవదాసీలను నీవు యిలాగే ఉండిపో అని నృప్తించారు. అటువంటి పరిస్థితులను కల్పించిన యీ సమాజ కార్యక్రమాలకు మనం తలవంచాలి. అటువంటి అనాచారాలు తీసివేయడానికి యీ దేవదాసి వృత్తిని నిర్మూలించడానికి యీ బిల్లు వచ్చింది. కాని యీ బిల్లులోని క్లాజ్ 5 ప్రోవిజో విషయంలో మనం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. ఈ బిల్లు వచ్చిన తరువాత ఎవరైనా తల్లిదండ్రులు తమ కుమార్తెలను యీ పనికి ప్రేరేపిస్తే యిదివరకు మామూలుగా ఉండే శిక్షకంటే కూడా అదనపు శిక్ష తల్లిదండ్రులకు పడుతుంది. ఏ తల్లిదండ్రులూ కూడా కన్న బిడ్డను కావాలని యిటువంటి దురాచారానికి దింపరు. ఇట్లాంటి దురాచారాలకు గల ప్రేరణకు గల కారణాలు చూడాలి. కాబట్టి అదనంగా యీ బిల్లుద్వారా సంక్రమించే అదనపు శిక్షను తల్లిదండ్రులకు ఉండకూడదు. మామూలుగా ఉండే శిక్ష మాత్రమే తల్లిదండ్రులకు వేయాలని కోరుతున్నాను. కాబట్టి బిల్లులోని దీనికి సంబంధించిన ప్రోవిజన్ ను డిలీట్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

ఇప్పుడు శిక్షలు వేయడం కూడా ఎగ్జిక్యూటవ్ అధికారులు ఆర్.డి.ఓ, కలెక్టరు లాంటి వారికి అధికారాలు ఇచ్చారు. కానీ వారికి కేసులు పెట్టే అధికారం యివ్వాలి గాని శిక్షలు వేసే అధికారం కూడా వారికి ఉండకూడదు. కేసులు విచారణకు ఫస్ట్ క్లాస్ మెజిస్ట్రేట్ ను పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఈ చట్టం అమలులో స్పష్టత ప్రయోజనములకు అవకాశం ఇవ్వకుండా దీనితో మనం అందరం ఏర్పడించాలని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతే వి. సరోజ (తెక్కలి) :—అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో స్త్రీలను దేవ దాసీగా చేయడం అనే దురాచారాన్ని నివృత్తి చేయడానికి ఈ బిల్లును తీసుకువచ్చి నందుకు మంత్రిజేగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. అంతేకాక మన దేశంలో యీ సమాజాన్ని బాగు చేయడానికి సాంఘిక సంస్కర్తలు చాలా ప్రయత్నం చేసారు. అందులో ముఖ్యులు శ్రీ రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ గారు. ఇదివరకు స్త్రీని భర్త చనిపోతే సతీ సహగమనం పేరుతో దహనం చేసే ఆచారం ఉండేది. ఇప్పుడు సతీసహగమనం ఆచారాన్ని రూపుమాపే బిల్లు తీసుకువచ్చి చట్టం చేసారు. అట్లాగే బాల్యవివాహాలను నివారించడానికి కూడా చట్టాలు చేసారు. వరకట్న నిషేధ చట్టం చేశారు. తరువాత భర్త చనిపోతే భార్య వివాహం చేసుకోకూడదన్నారు. కానీ భార్య చనిపోతే మాత్రం పురుషుడు ఎంతమందినైనా వివాహం చేసుకో వచ్చును. అటువంటి పరిస్థితులలో మన సంఘ సంస్కర్త రాజారామ్ మోహన్ రాయ్ వంటివారు వచ్చి స్త్రీలకు సమాన హక్కు ఇవ్వాలన్నారు. వితంతు వివాహాలను ప్రోత్సహించారు. గాంధీగారు కూడా స్త్రీలకు పురుషులతో సమాన హక్కు లుండాలన్నారు. ఆ విధంగా గాంధీగారు అనేక కార్యక్రమాలు స్త్రీలగురించి చేపట్టారు. తెలుగుదేశం వచ్చిన తరువాత అధినేత ఎన్. టి. ఆర్ గారు ముఖ్య మంత్రిగా ఉంటూ యీ శాసనసభలో 18 మందికి శాసనసభ్యురాలుగా రావ డానికి అవకాశం కల్పించారు. అట్లాగే యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత స్త్రీలకు సమాన అస్తి హక్కు కల్పించారు. అటువంటి హక్కు భారత దేశంలో మిగతా ఏ రాష్ట్రంలో కూడా ఇవ్వడం జరగలేదు. ఇవన్నీ కూడా స్త్రీ తన కాళ్ళమీద తాను నిలబడడానికి అవకాశం కల్పించడానికి చేసినవే. ఇప్పుడు యీ దేవదాసీల పేరుతో సమాజంలో స్త్రీని చిన్నతనంలోనే ఒక దృశ్యస్థంభానికి వివాహం చేస్తూ కాళి కట్టించి జీవితాంతం వివాహం కాకుండా ఉండే విధంగా చేయడం యీ సమాజంలో ఎంతో నికృష్టమైన పని. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక ఇన్ని సంవత్సరాలకు మన ప్రభుత్వం మొట్టమొదటిసారిగా స్త్రీలకు జరుగుతున్న అవ్యాయాలను గురించి ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టింది. ఇలాంటి అనాచారాలు ఇకముందు జరగకూడదని ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అలాంటి అనాచారానికి గురి అయినవారికి వివాహం చేసుకోనే అర్హత ఈ బిల్లు ద్వారా కల్పించబడింది. అట్లాగే ఈ బిల్లు ద్వారా వారికి పుట్టే బిడ్డలకు వార సత్వపు హక్కు కల్పించబడింది. అదేవిధంగా ఈ అనాచారానికి గురియినవారిని గురించి తగువిధమైన చర్యలు తీసుకొనేందుకు కలెక్టరు, యం.ఆర్.ఓ. వంటి స్థానిక అధికారులకు అధికారాన్ని ఇవ్వడం సమంజసమైన విషయం. ఎందుకంటే

.30 p.m.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

ఇలాంటి అనాచారాలు జరిగితే స్థానికంగా వున్న కలెక్టరుకు, యం.ఆర్.ఒ.కు తెలుస్తున్నది కాబట్టి వారు చర్య తీసుకొనడానికి సులువుగా ఉంటుంది. ఈ విధమైన మంచి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినందుకు మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ వెలుపుతీసు కొంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంత ప్రాముఖ్యత కలిగిన బిల్లుపై చర్చను అరగంటలో ముగించడం సరైనది కాదు. ఎందుకంటే ఈ దేవదాసీల వ్యవస్థ ఈనాడు అవిర్భవించింది కాదు. అనాదిగా పూర్వీక వ్యవస్థనుంచి వచ్చింది ఇది. పూర్వీక వ్యవస్థనుంచి, కలిసి విధానంనుంచి వచ్చిన ఈ దురాచారాన్ని నిర్మూలించేందుకు ఇప్పటికే నా ఈ బిల్లును తెచ్చినందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఇంతకు ముందు ఇలాంటి చట్టం ఉన్నా ఆచరణలో జరిగింది ఏమీ లేదు. అందువల్ల కేవలం చట్టాలను చేయడం కాదు, వాటిని అమలుజరపడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అనేక చట్టాలు ఉన్నాయి, కాని అవి ఎక్కడ ఉన్నాయంటే పుస్తకాలలో వ్రాసి ఉన్నాయి, దాచిపెట్టబడి ఉన్నాయి, అమలు మాత్రం జరగడం లేదు. ఇక దీనిని ఎంతవరకు అమలు జరుపుతారో చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ చట్టాన్ని అమలుచేసి ఈ దురాచారాన్ని నిర్మూలించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు స్త్రీలు మానవత్వపు విలువలను కూడా కోల్పోతున్నారు, చిన్నతనంలోనే పరిస్థితుల ప్రభావానికి బలి పడుతులుగా మారిపోతున్నారు. వారు అవమానాలకూ, దోపిడీకి గురి అవుతున్నారు, ఫలితంగా వారిలో ఎక్కువమంది వ్యభిచారిణులుగా మారిపోతున్నారు. ఈ అనాచారాన్ని నిర్మూలించడానికి తెచ్చిన బిల్లును మేము బలపరుస్తాము, అందులో సందేహంలేదు. అయితే దేవదాసీ వృత్తినుండి విముక్తులైన స్త్రీలకు పునరావాసం కల్పించడానికి ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకొంటారో, అందుకు వనరులు ఏ విధంగా నేకరిస్తారో స్పష్టంగా మాకు అర్థం కావడంలేదు. సామాజికంగా, ఆర్థికంగా బలహీన వర్గాలకు చెందినవారే ఈ అనాచారానికి గురి అవుతున్నారు కాబట్టి వారికి ఆర్థికపరమైన సహాయం అందజేయాలి, పునరావాస కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలో వేలాది మంది దేవదాసీలు ఉన్నారు, వారికి విముక్తి కల్పించి పునరావాసం కల్పించవలసిన శాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. వారికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకు కావలసిన ఆర్థిక వనరులు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉంది. మన రాష్ట్రంలోగాని, దేశంలోగాని ఏ విధంగా జాండాడే లేబర్ కు విముక్తి కలిగించి వారికి పునరావాస కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నామో, ఈ అనాచారానికి గురయిన వారికోసం, అంతకంటే పెద్ద ఎత్తున పునరావాస సౌకర్యాలు కల్పించే కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే వారికి జీవనోపాధి కల్పించకుంటే ఈ వృత్తినుంచి వారిని విముక్తి చేయడం సాధ్యం కాదు. మనం అనేక కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నాం కాని అవి ప్రకృష్టంగా అమలుజరగడం లేదు. అలా అయితే ప్రయోజనం లేదు. ఎప్పుడైతే స్త్రీలకు

అర్థికంగానూ, సామాజికంగానూ. ఆన్ని రంగాలలోనూ సమానత్వం వస్తుందో అప్పుడే ఈ వ్యభిచారాన్నిగానీ, ఇతర సాంఘిక దురాచారాలను గానీ నిర్మూలించ గలుగుతాము. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 48 సంవత్సరాలు గడిచినా ఇప్పటికీ స్త్రీలకు రాజకీయంగా చూసినా, అర్థికంగా చూసినా, ఏ విధంగా చూసినా సమానత్వం లేదు. పోషిలిజాన్ని అమలుచేసినప్పుడే ఈ సమానత్వం వస్తుందనేది మనం గమనించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ బూర్జువా వ్యవస్థలో, బూర్జువా పరిపాలనలో స్త్రీలకు సమానత్వం ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఉద్యోగ రంగంలో చూస్తే స్త్రీలకు మూలము ఉద్యోగాలు మాత్రం లభిస్తున్నాయి. ఎక్కువ శాతం ఉద్యోగాలు పురుషులకే లభిస్తున్నాయి. అట్లాగే మంత్రుల విషయం తీసుకొన్నా స్త్రీల సంఖ్య తక్కువ, 1, 2 శాఖలు మాత్రం మహిళలకు కేటాయిస్తారు, మిగతావి వారికి కేటాయించటం లేదు. అందువల్ల ఇప్పటికైనా ఇలాంటి దురాచారాలు పోవాలంటే స్త్రీలకు అన్ని రంగాలలోనూ పురుషులతోపాటు సమానత్వం రావలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తూ ఈ బిల్లు తెచ్చినందుకు వారిని అభినందిస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మేడం చైర్మన్, ఈ బిల్లు సంఘ సంస్కరణల చట్టాలలో ముఖ్యమైంది, అందువల్ల నే దీనిని మేము బలపరుస్తున్నాము. అయితే చట్టం చేయడం ఒక ఎత్తు అయితే దానిని అమలుచేయడం ఒక ఎత్తు. ఇప్పుడు వ్యభిచార నిరోధక చట్టం ఉంది, కాని ఈ వ్యక్తిలో ఉన్న వారికి పునరావాసం కల్పించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోకపోవడం మూలంగా వ్యభిచారం యథా విధిగా కొనసాగుతోంది. అట్లాగే బిజాటనను నిర్మూలించే చట్టం ఉంది, కాని ఎక్కడ పడితే అక్కడ బిజాటాక్కు ఉన్నారు. బిజాటనను నిర్మూలించాలంటే వాళ్లను తెచ్చి జైల్లో పెట్టడమని కాదు; వారికి పునరావాస సౌకర్యం కల్పించకపోవడం వల్లనే ఈ స్థితి ఉంది. ఇక ఈ బిల్లుకు సంబంధించినంత వరకు నైనాన్నియల్ మెమొరెండంలో ఒక మాట మాత్రం చెప్పారు.

"It is also proposed to utilise the available funds under various on-going schemes. The rehabilitation programmes involve additional expenditure from the consolidated Fund of the State." ఏదీ ఉన్నా ఇది అంత నిర్దిష్టంగా చెప్పలేదు. అసలు విషయానికి వచ్చినప్పుడు, ఇప్పుడు, ఈ అసహ్యకరమైన ఆచారం మధ్యయుగాల నాటి పూర్వదలో వ్యవస్థై కాదు, బానిస వ్యవస్థగా తయారైంది. బానిస వ్యవస్థ ఇప్పటిదాకా కొనసాగు తూండడం అనేది చాలా అసహ్యకరమైన విషయం. ఇప్పటికైనా దీన్ని రద్దు పరుస్తున్నప్పుడు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక విన్నపము చేయదలచాను, అసలు మీరు ఎంత మంది ఉన్నారు? వీరి సంఖ్యకు సంబంధించి ఏదైనా అంచనా ఉందా? ఆ అంచనాను ఇస్తే బాగుంటుంది. మొత్తం మీద మీరు ఒక గణనీయమైన సంఖ్యలో ఉన్నారు. అటువంటప్పుడు వీరియొక్క దురాచార వృత్తి నుంచి బయటపడడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలి. ప్రభుత్వం ఇందులో ఏ వరగమల వారిని అయితే బి.సి.లలో చేర్చబడలేదో అటువంటివారిని బి.సి. 'ఎ'లో చేర్చాలి.

1-40 p. m.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

పైగా చారిని వివాహం చేసుకున్న చారి ఒక ఇన్సెంటివ్ ప్రకటించండి. ఏదైనా ఉద్యోగం గాని, నగదు బహుమతి లాంటివి ఇస్తేనే ఈరోజు వారికి విలువ ఉంటుంది. అదేరకంగా ఇందులో, రెండవ క్లాజులో, డిఫినిషన్స్ (బి)లో చేపదాపి అంటే, కొన్ని చరగతులు మాత్రమే ఇచ్చారు. మరీ క్లాజు 2 లో కొన్ని ఎక్కువ చేశారు. దానికి దీనికి పరస్పర విరుద్ధంగా ఉండకుండా కాస్త అంగీకరిస్తే ఒకే క్లాజులో వచ్చేటట్లుగా, స్పష్టంగా పెట్టాలన్నది నేను మనవి చేస్తున్నాను. బానిస కాలం-దాదాపు కొన్ని వేల సంవత్సరాల నుంచి వస్తున్న దురాచారాలలో మరొక దురాచారం ఏమిటంటే, కులాలను కొన్ని ప్రత్యేకమైన గుణాలను అంటుంటే, వాటి పేరుతో పిలవడం జరుగుతున్నది. బ్రాహ్మ పొగడ్తలు, భోగం చేశాలు, సోమటి పిరికి, మాదిగ గుణం, మాల చేవునికి చెప్పాల పూజ ఇలాంటివి ఇంతవరకూ దీన్ని ఎవరూ తప్పు పట్టలేదు. అనాడున్న బానిసం, పూజలో వ్యవస్థలు కొనసాగాయి. కాని ఈరోజు పరిస్థితి మారింది, కులాలను అవమానపరచేవిధంగా, అర్థం వచ్చేటట్లు ఏ విధమైన సంభాషణ కూడా జరగకుండా ప్రస్తుతమున్నది. ఆ విధంగా ఉండడానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. పొరపాటున నేను ఒక సందర్భంలో ఈ శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడుతూ బ్రాహ్మ పొగడ్తలు వినిపిస్తున్నారు అంటే రాష్ట్రంలో బ్రాహ్మలు వర్ణం కురిపించినట్లు నానా విమర్శలు కురిపించారు. ఆ తరువాత నేను ఉమాపతి చెప్పుకోవలసి వచ్చింది. ఇప్పుడు, సెంటిమెంట్స్ బాగా ఉన్నాయి. కులం పేరు ఎత్తుకుని నీ యొక్క గుణాన్ని చెప్పే వద్దతి మాత్రం న్యాయంగా ఉండదు. దాన్ని ఏ విధంగా అరికడచారో, అని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగే, శిక్షకు సంబంధించి విషయం ఏమిటంటే, క్లాజు 3 సబ్ క్లాజు 1 లో it reads like this:

"3. (1) The dedication of a woman as Devadasi, whether before or after the commencement of this Act and whether she has consented to such dedication or not, is hereby declared unlawful and void; and any woman so dedicated shall not thereby be deemed to have become incapable of entering into a valid marriage." క్లాజు 5 లో ఫర్దర్ ప్రొవిజోలో ఏమి చెప్పారంటే - "Provided further that the woman who is dedicated in such ceremony or act or in respect of whom such ceremony or act is performed shall not be punishable." ఎందుకు పనిషబుల్ కాకూడదండీ? ఇది కూడా ఖచ్చితంగా పనిషబుల్ అయ్యేటట్లు చూడండి. అయితే ఒకటి మాత్రం వాస్తవం. కేవలం కైట్లు, నిర్బంధాలు ఇలాంటి వాటిద్వారా మాత్రమే సమస్య పరిష్కారం కాదు. మానవతా దృష్టితో సాంఘిక సంస్కరణ దృష్టితో ఇది పరిష్కరించాలి. ప్రధానంగా చారికి ప్రత్యామ్నాయంగా జీవన పోషణానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లు మీరు చేసినప్పుడు ఇది సాధ్యమవుతుంది. దురదృష్టం ఏమిటంటే, బాండెడ్ లేబరు కొన్ని సంవత్సరాలు మాత్రమే అమలు జరిపారు. ఆ తరువాత దాన్ని వక్కాకు పెట్టారు.

ఇప్పటికీ దాన్ని ముట్టుకున్న నాథుడు లేడు. బిక్షగాళ్ళ చట్టాన్ని అట్లాగే పెట్టారు. దాన్ని ముట్టుకున్న నాథుడు లేడు. వ్యభిచార నిఘ్నాలనూ చట్టము ఇప్పుడు కూడా వాటిలోకి ఈ చట్టం పోతే ఇంతకన్నా అన్యాయం ఉండదు. దీనికి అవసరమైన ఆర్థిక నిధులను సమకూర్చి దీన్ని అమలు జరపాలని నేను బలంగా కోరుతున్నాను. అఖిరే నూట లకటి ఉంది. అధ్యక్షా. మన నూతన యుగంలో అనేకరకాలుగా పురోగమిస్తున్న తరుణంలో ఇటువంటి దురాచారాలు; అనాచారాలను అవదానికి కాస్త చదువుకున్న నెత్తు, పై తరగతుల నుంచి వచ్చినటువంటి కొంత మంది అధికార స్థాయిలో ఉన్నవారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని ఒక ఉత్తమంగా తీసుకుంటే వాటికి న్యాయం జరుగుతుంది. అలా కాకుండా, ఎవరి గతికి వారిని వదిలేస్తే ఈనాటి పరిస్థితుల్లో చాలా కష్టం. ఏమైనా ఈ బిల్లును పూర్తిగా హర్షిస్తున్నాను, అభిసందిస్తున్నాను.

*శ్రీమతి ఎం. ఇందిర :— అధ్యక్షా, సాంఘికసంక్షేమశాఖ మంత్రిగారు ప్రోవోపెట్టిన దేవదాసీ బిల్లును నేను సమర్థిస్తున్నాను. ఈ బిల్లు నిజంగా ఎప్పుడో రావలసి ఉంది. కాని దాన్ని ఇంతవరకు కూడా ప్రోవోపెట్టడం జరగలేదు. కేవలం పబ్లిక్ మైన ఉద్దేశ్యంతో అనాడు దేవతలను ఆరాధించడానికి గాను దేవదాసీలుగా వారిని మార్చడం జరిగింది. కాని అది కొన్ని రోజుల తరువాత పవిత్రత అనేది పోయిపోయి, దాని స్థానంలో ఒక దురాచార పద్ధతి, సంప్రదాయం రావడం జరిగింది. కాబట్టి, ఈ విధంగా ఇది సాంఘిక దురాచారంగా తయారైంది. ఇప్పుడు, చాలామంది పెద్దలు మాట్లాడుతూ సాంఘిక దురాచారాలను గురించి చెప్పారు. బాల్య వివాహం నిషేధించటం వితంతు వివాహం ప్రోత్సహించుటను సాంఘిక సంస్కర్తలు, రాజకీయ నాయకులుగాని, ప్రజా ప్రతినిధులుగా పేరు మోసిన వారు ఎంతో మంది కృషి చేసి వాటిని నిర్మూలించడం జరిగింది. కొన్ని ప్రాంతాలలో దేవదాసీలు అనడమే కాక, తెలంగాణా ప్రాంతంలో వారికి బస్తి, జోగిని, కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలకు సంబంధించినటువంటి పద్ధతిలో నివడం ఆచారంగా వచ్చింది. తెలంగాణా ప్రాంతాలలో ముఖ్యంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లా, తరువాత నల్లగొండ, కరీంనగర్ మొదలైన జిల్లాలలో జోగినులు అనేటటువంటి వారు చాలామంది ఉన్నారు. ఈ విధంగా ఆ ప్రాంతాలలో ఈ పద్ధతి ఎక్కువగా ఆచారంలోకి వచ్చింది. దానికి కొంత చరిత్ర ఉంది. తల్లిదండ్రులు ఎవరికైతే మగ సంతానం లేని వారు ఉంటారో ఆడపిల్లలు ఉన్నవారిని జోగినులుగా చేసుకోవడం ఆ విధంగా కొంతమంది ఈ పద్ధతికి అలవాటుపడడం జరుగుతుంది. తల్లిదండ్రుల యొక్క పోషణ కోరిక, తమ వృద్ధాప్యదశలో వారిని చూసుకోవడానికి ఈ విధమైన పద్ధతులు అవలంబిస్తూ వచ్చారు. కాబట్టి, ఈ విధమైన పద్ధతి వరైంది కాదు. వారికి పవిత్రమైన వినరావాసం కల్పించాలి, ఉన్నటువంటి వారిని ఏ విధంగా అదుకోవాలి అనేటటువంటిది ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా అవలంబించవలసి ఉంటుంది. వీటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇప్పటికై నా

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందుకు అన్నగారికి మహిళా సమాజం నుంచి ఒక మహిళా శాసనసభ్యురాలిగా నేను ఆభినందిస్తూ వారికి కృతజ్ఞతలు తెలియపరుస్తున్నాను. కొన్ని సూచనలు మంత్రివర్గం దృష్టికి తెస్తూ, తరువాత వారు వాటిని పరిశీలిస్తారనే ఉద్దేశంతో నేను సూచిస్తున్నాను. ఇప్పుడు, ఎవరైతే జోగినులుగా ఉన్నారో, వారిని ఎవరైనా విశాల హృదయంతో వివాహం చేసుకోవడానికి ముందుకు వచ్చే పురుషులకు ప్రభుత్వం వారికి ఒక ప్రత్యేకమైన ఆవకాశాలను కల్పించాలి. చదువుకున్నటువంటి వారికి ఉద్యోగాలను కల్పించడం, చదువురానటువంటి వారికి ప్రభుత్వ పరంగా ఆదుకోవాలి. ఆ విధంగా సమాజంలో తప్పుంటూ కొంతమంది ముందుకు వచ్చి జోగినులుగా ఉన్నవారిని, దేవదాసీలను పునర్ వివాహం చేసుకోవడానికి ఇది చాలా సహాయపడుతుందనే ఉద్దేశంతో నేను సూచిస్తున్నాను. తరువాత దేవదాసీలుగా వారిని ప్రోత్సహించే వారిని కఠినంగా శిక్షించాలనే విషయం ఈ బిల్లుతో పాటు దుపరపటం జరిగింది. శాసనాలను తీసుకురావడంతో జాటు, వాటిని అనులు చెయడం కూడా చాలా సంఖ్య మైనది. శాసనాల అనులుకు కొన్ని పద్ధతులను నునము అవలంబించవలసి వుంటుంది. సమాజంలో వున్న వీరిని బాగుపరచడం కోసం ఒక ఉద్యమం సాగించడం ఎంతయినా అవసరం. సమాజంలో వీరిని ప్రోత్సహించే వారిపైన ఏ రూ. 3000, లేదా రూ. 5000, యిలా జరిమానా విధించడం మాశ్రమే కాకుండా, వీరిని కఠినంగా శిక్షించాలి, సంవత్సరానికి యిన్ని కేసీలను అయినా చేపట్టాలని ఒక ట్యాబ్లను పెట్టుకొని, ఆ విధంగా వారిని ప్రోత్సహించే వారికి కఠిన శిక్ష విధించడం జరుగుతుందనే విషయం సమాజంలో ప్రచారంలోకి వచ్చే విధంగా చేసినట్లయితే, దేవదాసీలను ప్రోత్సహించే వారిని కొంతవరకు అదుపు చేసే విధంగా వుంటుందని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. దేవదాసీలు తమ కాలివై తాము నిలబడగలగడానికి, వృద్ధాప్యంలో జీవనోపాధి:ల్పన కోసం కూడా ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకోవాలి. వారికి ప్రత్యేక హాజర్లను నిర్మించి, వారందరినీ అక్కడ చేర్పించి, వారికి పసనిని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సమాజంలో ఈ విధంగా జీవితం గడుపుతున్న ఎరందరినీ సరిఅయిన దృష్టితో, నుంచి చూపుతో చూస్తే, తప్పుకుండా వారు ఈ వృత్తులకు అలవాటు పడకుండా, బాగుపడడానికి ముందుకువస్తారని ఆశిస్తున్నాను. పూర్వకాలంలో రాజులు వుండే వారు. వారి దగ్గర దేవదాసీలు, రాజనర్తకిమణులు వుండే వారు. కానీ ఇప్పుడు రాజులు లేరు రాజ్యాలు లేవు ఈ ప్రజాస్వామ్య యుగంలో ప్రజలందరూ సమానులే కనుక, అందరినీ సమాన దృష్టితో చూస్తారని ఆశిస్తూ, ఈ ఆవకాశం కల్పించిన అధ్యక్షురాలికి ధన్యవాదాలను తెలుపుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

1-50 p. m.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ :— అధ్యక్షా, ఈ దేవదాసీ బిల్లును నేను సమర్థిస్తున్నాను. బలపరుస్తున్నాను. ఇప్పటికి కొన్ని వందల సంవత్సరాలుగా

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

మన భారత దేశంలో మాతంగులు, జోగినులు, బసవినులు మొదలగు అనేక పేర్లతో దేవదాసీలు కనబడుతున్నారని అప్పటి నుండి యిప్పటి వరకు రాజారాంమోహన్ రాయ్ మొదలగు ఎందరో సంఘ సంస్కర్తలు ఎన్నో సంస్కరణలు చేశారు, స్త్రీల ఉన్నతికి పాటు పడ్డారు. స్త్రీల జీవితాలకు వెలుగును తీసుకువచ్చారు. అయినప్పటికీ యిలాంటి వారిని ఎవరూ పట్టించుకోలేదని అధ్యక్షుల వారికి మనవి. స్త్రీ జాతికి ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, మంత్రిగారు ఈ బిల్లును వారి ఉన్నతికోసం ప్రవేశ పెట్టినందుకు నాకు సంతోషంగా ఉంది. 'జోగిని' అనే మాటను సమాజంలో లేకుండా చేస్తున్నందుకు గాను మంత్రిగారికి అభినందనలను తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలుపుకుంటూ, శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. ఆదెన్న :—అధ్యక్షా, సాంఘిక సంఘ శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన దేవదాసీల నిషేధపు బిల్లును నేను పూర్తిగా సమర్థిస్తూ, కొన్ని సూచనలను చేయదలచుకొన్నాను. దాదాపు 16 వేల నుండి దాకా ఈ నాటి వరకు దేవదాసీలుగా మార్చబడ్డారని తెలియవస్తూ వుంది. ఈ బిల్లును అమలు చేసే సందర్భంలో ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో కొన్ని కార్యక్రమాలను చేస్తే, దేవదాసీలకు కొంత మేలు జరుగుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా దేవదాసీలుగా గుర్తించబడిన వాగడారికి ఇండ్ల స్థలాలు, ప్రభుత్వ ఖర్చుతో ఇండ్ల నిర్మాణం, వారియొక్క పిల్లలకు విద్యాలయాలలో ఉచితంగా ప్రవేశం, హాస్టల్ వసతి కల్పించడం మొదలయినవి చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో వున్న సర్వేస్ ల్యాండ్స్, గవర్నమెంటు పోరంబౌట ల్యాండ్స్, వీరికి యిచ్చి, యిచ్చిన భూములన్నింటినీ బాగు చేసుకోవడానికి, తద్వారా ఫలితం పొందడానికి కావలసిన ఖర్చును ప్రభుత్వం భరించి, వారి అభివృద్ధి కోసం, కొన్ని ఆర్థిక కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఐ. ఆర్. డి. పి., డి. ఆర్. డి. ఎ. మొదలగు ఎకనమిక్ ప్రోగ్రామ్స్లో వీరికి కూడా అవకాశం యిచ్చి, సకాలంలో వీరు ముందుకు రావడానికి అవకాశం కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 'హౌస్ ఆఫ్ జోగిన్స్' పేరుతో జిల్లా కేంద్రాలలో నివాస యోగ్యమైన వసతి కల్పించి వారు వుండడానికి వీలు కలుగ జేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రోగ్రామ్లో, కొన్ని ప్రోగ్రామ్స్ను వీరి కొరకు ఏర్పాటు చేసి, సంఘంలో అలాంటి దురాచారాలు జరుగకుండా వుండడానికి, అట్టి దురాచారాలను అరికట్టడానికి గల మార్గాలను, ప్రభుత్వం అందుకొరకు చేస్తున్న సహాయాన్ని తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మెడికల్ ఆండ్ పాల్ డిపార్టుమెంట్ వారు వారిని చట్టబద్ధంగా గుర్తించి ఫీర్ మెడికల్ ఎయిడ్ కల్పించవలసిందిగా కోరుతూ, ఈ బిల్లును సమర్థిస్తూ, విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరాములు :—అధ్యక్షా, ఈ యొక్క దేవదాసీ బిల్లును మా పార్టీ సమర్థిస్తున్నది. సాంఘిక దురాచారాల్లో యిది కూడా ఒకటి. వరకట్న

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

దురాచారం, అవినీతి మొదలైన దురాచారాలు కూడా మన సంఘంలో వున్నాయి ఎన్ని యాక్ట్స్ వున్నప్పటికీ యివి నిర్మూలన కావడం లేదు అనేది గమనించవలసి వుంటుంది. సమాజంలో సాంఘిక చైతన్యం, ఆర్థికపరమైన సహాయం వుంటే వీటి నిర్మూలన సాధ్యపడుతుంటే తప్ప మార్గాంతరం లేదు. ఏవో యాక్టులు చేసి వదలి వేసే కంటే, స్త్రీల సంక్షేమం కోసం పని చేస్తున్న వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్స్ కు ఈ కార్యక్రమం అప్పగిస్తే, పత్తి గామంలో, పత్తి జిల్లాలో సాంఘిక చైతన్యం తీసుకురావడానికి, సంఘపరంగా పిలవబడని వేను ఖావిస్తున్నాను. ఒక పథకం ప్రకారం ప్రభుత్వం పని చేసి ఈ బిల్లుకు క్రియా రూపం తీసుకు రావాలి. వారికి ఆర్థిక పరమైన సదుపాయాలను కల్పిస్తే తప్ప, కేవలం బిల్లు పెట్టినంత మాత్రాన దేవదాసీత్వం నిర్మూలన కాదు. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ ఇంత చక్కటి బిల్లును ప్రవేశ పెట్టినందుకుగాను వేను ఈ బిల్లును సమర్థిస్తున్నాను. సాంఘిక చైతన్యం సమాజంలో రావడంతో బాటు, వీరికి ఆర్థిక వనరులను కూడా కలుగ జేయాలని కోరుతూ, అప్పుడే ఆశించిన లక్ష్యాన్ని ఈ బిల్లు ద్వారా ఎఫ్ ఏ చేయగలమని, అంత కంటే మార్గాంతరం లేదని తెలుపుతూ, ఈ బిల్లును సమర్థిస్తూ, ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ, ముగిస్తున్నాను.

Sri D. K. Samarasimha Reddy:—Madam Chairman, I very much appreciate the anxiety of this Government in bringing this Bill (to prohibit the dedication of women as Devadasis). At the same time I would also like to congratulate Her Excellency the Governor of our State (Smt. Kumud Behn Joshi) for highlighting and for bringing to fore the problems of Devadasis. So, this Bill has been brought after the Governor projected the problems.

However, there is nothing new in this Bill, as there was already an Act in existence in Andhra area. This is the 1947 Act. If we carefully go through this Bill Section 12 of that Act has been repealed. Some of the Clauses in this Bill are, definitely, an improvement on the old Act. But, there seems to be an unseemly haste in passing this Bill, whereas on my part, while appreciating the provisions I want that the Act should be foolproof in all respects.

As Hon'ble Member Mr. Omkar has rightly put it-it involves the 'garauva aatma' (self respect) of Hindu Community.

The Statement of objects & Reasons reads like this: "The obnoxious practice of exploitation of women community known as Devadasi, Basavi, Jogini, Parvathi etc., is still prevalent in parts of a Andhra Pradesh State. This is a system of exploitation. The women so dedicated often belong to socially and economically weaker section of the society."

I take objection to the statement, often belong to socially and economically weaker section of the society. Why should we say and identify like this. This is wholly unwarranted.

In the Old Act it was a non-cognizable and bailable offence; whereas now it is a cognizable and non-bailable offence. It is one improvement. But if you look deeply, it gives a hand to Police for harassment.

Now, the offence will not go to a Judicial Magistrate Court but it will be tried by an Executive Magistrate—we know fully well the standard of an executive magistrate. Let us for one forget the party affiliations and think how the work is done in our constituencies by these magistrates. Let there be a re-thinking on this, as no heavens will fall if we stop a while to think over such Provisions. If nothing progressive was to be introduced we could have simply brought some amendment to the Old Act, that would have been sufficient. Perhaps for reasons of propaganda the T.D.P. wanted to bring a separate Bill. మీరు కొంచెము జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి. చాలా మందికి పాత ఆక్టు ఉందనే తెలియదు, పాపం దురదృష్టకరం.

(ఇంటరవ్యూ)

మీరు పాత ఆక్టుకు ఆమెండ్ మెంట్ తెచ్చి ఉంటే చాలా జాగా ఉండేది.

If we go through Clause 3 (2) we find words, “Any custom or usage, Prevailing in any Hindu Community. . .” You can drop the word ‘Hindu’, and say in any community. Why particularly Hindu community? Let wiser counsel prevail.

Again in the same clause 3 (2). it says, “community such as the Bogum, Sani etc. . . takes part in any melam (nauch), dancing or music performance in the course of any procession or otherwise is thereby regarded as having adopted a life of prostitution and becomes incapable of entering into a valid marriage, and, the performance of any ceremony or act in accordance with such custom or usage. . . .”. It looks as if the words have been taken verbatim from the Old Act and reproduced.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇందులో మేళం అని ఉంది. అలాంటి వాటిల్లో పాల్గొంటే

శ్రీ డి. కె. నమరసింహారెడ్డి :—డాన్స్ చేస్తూ ఉంటారు.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

You are thus making it an offence to enter into a marriage-you are declaring it as 'unlawful and void'.

Then coming to Clause 4 :

"No marriage contracted by a woman in accordance with any law, custom or usage shall be invalid and no child of such marriage shall be considered as illegitimate by reason only of such woman being a 'Devadasi'."

Here you want to confer 'succession rights' on such children. The Minister will have to see if there is a clash with Hindu Succession Act.

Again if we see Clause 5, it says, "any person who performs, promotes takes part in or abets the performance. . . . shall on conviction be punishable with imprisonment etc. . . ." This is a good provision. 2-

The provision is good, but who will prosecute—the Executive Magistrate. A constable will produce. Will a constable be able to perform this duty. అంటే పాలిటికల్ గా పవర్స్ ని దుర్వినియోగం చేయడమే.

You are giving power to a constable—power to harass. Kindly examine this provision.

Therefore, I request that this Bill may be referred to a select Committee, as there is no haste. దీనిని పరిశీలించవలసిందిగా మనవి చేస్తూ, ఇప్పుడే పాస్ కానంత మాత్రాన కొంపమునిగేదేమీ లేదు. ఈ చట్టాన్ని ఇంకా చక్కగా చేద్దాము. ఎటువంటి పొరపాట్లు లేకుండా పాత యాక్ట్ కంటే ఇంప్రూవ్ చేద్దాము. కనుక దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేయండి. కొంతవరకూ, ఓల్డ్ యాక్ట్ ప్రొవిజన్స్ తో, క్రొత్త బిల్లు ప్రొవిజన్స్ తో మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. పేస్టి యాక్ట్ చేశారనే మాట వాకుండా, మనం దీనిని సెలెక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేసి, జాగ్రత్తగా చేద్దామని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, పర్సనల్ ఎక్స్ ప్లనేషన్. గౌరవ సభ్యుడు సమరసింహారెడ్డి గారు నన్ను ప్రస్తావించినందుకు ధన్యవాదాలు. కానీ నేను ఈ బిల్లులో పోషియల్లీ, ఎకనామికల్లీ జాక్ వర్డు కాసెస్ అని పెట్టినందుకు అభ్యంతరం చెప్పలేదు. ఇందులో పెట్టింది నూటికి నూరు పాళ్ళు కరెక్ట్. వారంతా సాంఘికంగానూ, ఆర్థికంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడిన సెక్షన్స్ కి చెందిన వారు, కానీ ఉన్నతమైన వారు కాదు. నేను అనేది, కులాలకి కొన్ని ప్రత్యేకమైన లక్షణాలను అంటగడుతూ మాట్లాడే పద్ధతిని నిరోధించాలని. "భట్టాజు పొగడ్తలు, బోగం వేసాలు, మాలగుడం, మాదిగ గుణం, మూల

దేవునికి చెప్పుల దండలు, చెప్పేవి శ్రీరంగస్వామిలు, దూడేవి దొమ్మరి గుడిసెలు" ఇటువంటి వాటిని నిషేధించాలి. కాలం మారుతోంది. ఇటువంటివి ఉచ్చరించకుండా చూడండి. ఈ వృత్తులతో గల వారు మేళాలు అని అంటూ ప్రత్యేకంగా పెట్టుకుంటూ ఉండడం ఆచారం. ఆ మేళాలు అంటే, వృత్తిని కొనసాగిస్తే సహజంగా నేరం అవుతుంది. నేను విజ్ఞప్తి చేసేదేమంటే కేవలం దండ వ్రాయోగం మీద ఆధారపడకుండా, కాస్త వారిని సాంఘికంగా సంస్కరించే పద్ధతిలో నూటికి తొంభై తొమ్మిది శాతం దృష్టిని కేంద్రీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—వారు చెప్పింది నేను అంగీకరించాను. నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. ఆబ్జెక్ట్స్ ఎండ్ రిజన్స్ లో వారు చెప్పిన పద్ధతిలోనే ఆ వర్గం పెట్టి ఎందుకు వారిని కించపరచాలని అంటున్నాను. అది డిలీట్ చేయండి అంటున్నాను. మాటలు ఎన్నెన్నో చెప్పండి. ఈ బిల్లు ఉద్దేశం వట్ల నాకు అభ్యంతరం లేదు. తరువాత వారిష్టం. మెజారిటీ ఉంది కనుక ఏమైనా ప్రానుకొంటాను అంటే వాళ్ళ ఇష్టం.

శ్రీమతి కె. పృథ్విభాభారతి :—అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందే తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేశాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో స్త్రీలను దేవదాసీలుగా మార్చడాన్ని నిషేధించే బిల్లు ఇది. గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. కుటుంభ సభ్యులలో ఎవరై నా మరణించినా, జబ్బుపడినా, పిల్లలు ఎవరై నా మరణించినా కానీ ఎల్లమృత్యు, పోచమృత్యు పోలేరమ్మా, అనే దేవతలుంటారు—వారికి కుటుంబంలో ఒక అమ్మాయిని అర్పించడం, తద్వారా ఒక మంచీరోజు చూసి అమ్మాయిని అర్పించిన తరువాత దాసరి వారు, జంగా, ఆయ్యవార్ల అధ్వర్యంలో ఈ కార్యక్రమం జరుగుతుంది. తరువాత ఆమె మెడతో నల్లపూసలు వేసి, ఆమెతో మంత్రాలను జపింపచేసి, ఆమెకి తెలియచేస్తారు. వారానికి ఒకరోజు బిక్షం ఎత్తుకోవాలని, వివాహం చేసుకోరాదని అనే కొన్ని కట్టుబాట్లు చేసే దురాచారం చాలాకాలం నుంచి ఈ రాష్ట్రంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో యిటువంటి వారిని ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఒక్కొక్కరంగా పిలవడం జరుగుతుంది. అదిలాబాదు, నిజామాబాదు, మెదక్, వరంగల్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు జిల్లాలలో ఇటువంటి స్త్రీలని జోగీసులుగానూ, కరీంనగర్ లో పార్వతులుగానూ, రాయలసీమ, కర్ణాటక బార్డర్ లో బసవీసులుగానూ, నెల్లూరు జిల్లాలో, చిత్తూరు జిల్లాలో మాతమ్మ, తాయమ్మలుగానూ పిలువబడినా, బేసిక్ ఫీచర్స్ మాత్రం అంతా ఒకటే అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ జోగీసులు, పార్వతులు, బసవీసులు అంతా కూడా నెలకొని ఉండే దురాచారం వుంది. ఈ కార్యక్రమంలో స్త్రీలను అక్రమంగా బినియోగించే పద్ధతి, తత్ఫలితంగా స్త్రీలని చిరుప్రాయంలోనే పరిస్థితులకు బలిపశువులుగా మార్చి, అవమానాలకు, దోపిడీలకు, గురి చేస్తున్నారని తెలియచేస్తున్నాను. వారిలో ఎక్కువ మంది వ్యభిచారిణులుగా మారి, సమాజంలో అగౌరవించబడుతున్నారని తెలియచేయడానికి నేనెంతో

చింతిస్తున్నాను. ఈ జోగిమల విషయంలో ప్రభుత్వం ఈ మధ్య ఒక సర్వే చేయించడం జరిగింది, గౌరవ సభ్యులు ఓకార్ గారు వారెంత మందిని అడిగారు. ఒక్క నల్గొండ జిల్లా తప్ప మిగిలిన జిల్లాల నుంచి సమాచారం వచ్చింది. రాష్ట్రంలో మొత్తం 16,2/9 మంది ఉన్నారనేది సర్వే ద్వారా తెలిసిన సమాచారం. ఈ విధానాన్ని ఖండిస్తూ, కొన్ని పునరావాస కార్యక్రమాలను తీసుకోవడమే కాకుండా, ఇటువంటి విధానాలను ప్రోత్సహించే వారిని దండించ వలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. రిహాబిలిటేషన్ స్కీములు ఎట్లాగూ జరుగుతుంటాయి. ఎన్నోరకాల స్కీములు ఉన్నాయి. వీకర్ సెక్షన్స్ కిగాను ఎన్నో అమలుచేయడం జరుగుతోంది. కానీ ఇటువంటి అచారాన్ని ఖండించవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉందనే విషయం తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈ ప్రపంచంలో భారతదేశంలో స్త్రీకి ప్రత్యేకమైన స్థానం ఉంది. అందులో ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో ఇంకా ప్రత్యేకమైన స్థానం ఉంది కనుక జరుగుతున్న అన్యాయాలను, అక్రమాలను ఖండించవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉందని తెలియజేస్తూ, గౌరవ సభ్యులందరూ సహకరించాలని కోరుతున్నాను. వారి యొక్క అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో లేదా పునరావాస కార్యక్రమాలలో ఏ విధంగా చుట్టూలే విషయంలో అందరి సహాయ సహకారాలు అవసరం వారి సహాయ తప్పకుండా అవసరం అని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. పునరావాస కార్యక్రమాలకుంటే ముందు, వారికి శిక్ష అనేది ఏ విధంగా ఉండాలనేది నిట్లులో పొందవలసినదం జరిగింది. స్త్రీని దేవదాసిగా అర్పించే నిమిత్తం ఏదైనా వేడుక లేదా కార్యాన్ని నిర్వర్తిస్తే, లేదా ప్రోత్సహించే, అందులో పాల్గొనే లేదా దుష్ప్రేరణ చేసే వ్యక్తిని దోషిగా నిర్ణయించిన మీదట, మూడు సంవత్సరాల వరకూ, రెండు సంవత్సరాలకు తక్కువ కాకుండా జైలు శిక్షతో, మూడు వేల రూపాయల వరకూ, రెండు వేల రూపాయలకు తగ్గకుండా జరిమానాతో శిక్షించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విభాగంలో పేర్కొన్న వ్యక్తి అంటే అట్లా అర్పించిన స్త్రీకి తల్లి లేదా తండ్రి లేదా సంరక్షకుడు లేదా బంధువు అయితే అయిన నిదోషిగా నిర్ణయించిన మీదట అయిన సంవత్సరాలవరకూ, రెండు సంవత్సరాలకు తగ్గకుండా జైలుశిక్ష, అయిదు వేలరూపాయలవరకు, రెండు వేలరూపాయలకు తగ్గకుండా జరిమానాతో శిక్షించాలి. ప్రచారంచేసినందుకు శిక్ష స్త్రీని దేవదాసిగా అర్పించే అచారాన్ని ప్రచారం చేసే ఏ వ్యక్తినయినా దోషిగా నిర్ణయిస్తే, మూడు సంవత్సరాల వరకూ, ఒక సంవత్సరరానికి తగ్గకుండా జైలు శిక్ష, అయిదువేల రూపాయల వరకూ, రెండు వేల రూపాయలకు తగ్గకుండా జరిమానాతో శిక్షించాలి. ఈ యాక్టుకి సంబంధించి ప్రతి నేరమూ కాగ్ నెజిబుల్ మరియు నాన్ జెయిలబుల్ అని ఎందుకు పెట్టామంటే, గౌరవ సభ్యుడు న్యాయ శాస్త్రాన్ని తున్నంగా చదివిన వారు, అయిన ఎడ్యుకేటు కూడా. నేను ప్రత్యేకంగా సమరసింహారెడ్డిగారికి చెప్పవక్కర లేదు. ఒకవేళ జెయిలబుల్ ఉన్నట్లయితే పోలీసు

2-20 p. m.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

వారి పారాస్ మెంటు తప్పకుండా ఉంటుంది అనే ఉద్దేశంతో, అక్కడిక్కడ కేసులు కొన్ని కేసులు మాఫీ అయిపోయే అవకాశం ఉంటుంది అనే ఉద్దేశంతో నాన్ బెయిలబుల్ పెట్టామని తెలియజేస్తున్నాను. నాన్ బెయిలబుల్ అన్నట్లయితే వారు కోర్టుకు వెళ్ళే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి తప్పకుండా కోర్టుకు వెళతారు అందుచేత నాన్ బెయిలబుల్ అనేది పెట్టామని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. అన్ని రకాలుగా కూడా ఆలోచించి, తున్నంగా పరిశీలించి శిక్షించాలని, శిక్ష లే పోతే భయం ఉండదు, భయం లేకపోతే విచలవిడిగా ప్రవర్తిస్తారనే ఉద్దేశంతో ఈ స్త్రీలను ఇంకా, ఇంకా హింసిస్తారు, ఎక్స్ ప్లాయిట్ చేస్తారు అనే ఉద్దేశంతో ఈ శిక్షను ఏర్పాటు చేసామని తెలియజేస్తున్నాను. శిక్ష కూడా రి నెలతో, మూడు నెలతో ఇవ్వలేదు. మేము చాలా జాగ్రత్తగా పొందుపరచాము. మూడు లేక నాలుగు అని నాట్ లెస్ డెన్ 2 ఇయర్స్ అని పెట్టాము. అది ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ జ్యూరిస్ డిక్షన్ కు వస్తుంది కాబట్టి బాగా తున్నంగా ఆలోచించి పెట్టామని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. ఫస్ట్ క్లాస్ జ్యూరిస్ డిక్షన్ లో ఉంటుంది కాబట్టి గౌరవసభ్యులకు తెలుసు కాబట్టి నేను మరలా ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. తున్నంగా ఆలోచించే చేసాము మీరు అందరూ కూడా సమర్థించారు, అందరికీ నా ధన్యవాదాలు తెలియ జేస్తున్నాను. పునరావాస కార్యక్రమాల గురించి చూసుకొన్నట్లయితే వీరికి ఇళ్ల స్థలాలను మంజూరు చేయాలని, హాసింగు కాలనీ ఏర్పాటు చేయాలని ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.వి. స్కిం క్రింద జోగినులకు ఇళ్ళను నిర్మించాలని మా ఉద్దేశం. కర్నూలు జిల్లాలో ఆదోనిలో ఒక హాసింగు కాలనీ నిర్మించడం జరిగింది. అదే విధంగా మిగిలిన జిల్లాలలో కూడా ఇటువంటి స్కిమ్స్ ఏర్పాటు చేస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా జోగినులకు విద్య ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ఇటువంటి వారికి ఈ ఎడ్యుకేషన్ పెనిటీటీస్, హాస్టల్స్ లో ప్రత్యేకంగా స్కూలు కూడా మంజూరు చేస్తున్నాము. వృద్ధులకు పెన్షన్ స్కిమ్స్ కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. అంతేకాకుండా గవర్నమెంటు లాండ్స్, లాండ్ సీలింగ్ లో మిగులు భూములు ఉన్న వాటిని ఇచ్చేదానికి ప్రోగ్రామ్స్ తయారు చేసాము. స్త్రీలకు ఇవి ఇచ్చినందునల్ల సరిపోదు. వారు కూడా ఎకనామిక్ ల్ గా స్వతంత్రులుగా జీవించే అవకాశం కల్పించాలని వారు ఎవరిపైనా ఆధార పడకుండా, వారు వారి పైనే ఆధారపడే విధంగా, సంఘంలో గౌరవంగా బ్రతికే దానికి అవకాశం కల్పించాలి కాబట్టి, ఫైరింగ్, సోప్ మేకింగ్, క్యాండిల్స్ మేకింగ్, ఎక్స్ పోజ్ నోట్ బుక్స్ మేకింగ్ నేర్పుకోవడానికి ట్రైనింగ్ సెంటర్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. వారికి స్టయిఫెండ్ ఇస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. కటింగ్, స్టిచింగ్ నేర్పించే ఫైరింగ్ సెంటర్స్ లో ఈ కార్యక్రమాలు నేర్పించి తద్వారా సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి మా డ్రెసెస్ పవయితే ఉన్నాయో అని వీరికే ఇచ్చి ఒక ఉపాధి కల్పించాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. అడల్టు ఎడ్యుకేషన్ కూడా ఇప్పించాలనే ఉద్దేశం ఉంది. మేము ఇక్కడ ఈ రిపోర్టు తెప్పించడానికి సర్వే

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

చేయించినప్పుడు చాలా మంది పరిపిల్లలను అయిదు నెలల వయసు కలిగిన వారిని, 5 సంవత్సరాల వయసు కలిగిన వారిని కూడా దేవతలకు అర్పించిన కేసులు ఉన్నాయి. అటువంటివారికి చదువుకునే అవకాశం ఉంటుందా? ఉండదు. కనుక అటువంటివారికి చదువుకొనే అవకాశం ఇవ్వాలి కాబట్టి, వారికి చదువుకొనే అవకాశం, వ్రాసే అవకాశం ఇప్పించేందుకు కృషి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. తోగిమలకు ప్రత్యేకంగా హోమ్స్ కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నామని చెప్పి తెలియజేస్తున్నాను. ఇందుకొరకు ప్రత్యేకంగా ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో 50 లక్షల రూపాయలను కేటాయించాము. ఇంకా అదనంగా కూడా ఇవ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయదు. సుబ్బారెడ్డిగారు, రామయ్యగారు, సరోజుగారు, నికల్ రెడ్డిగారు, ఓంకార్ గారు, సీతారామయ్యగారు, ఆదెన్నగారు, శ్రీరాములుగారు, సమరసింహారెడ్డిగారు సమర్థించినందుకు వారికి నాధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. రిపబ్లికేషన్ స్కిమ్స్ కూడా వారు ఇవ్వడం జరిగింది, ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని వారియొక్క అభిప్రాయానికి అనుగుణంగా మంచి కార్యక్రమాలు చేపడతామని ప్రభుత్వవరంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ బిల్లును ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మేము చట్టాన్ని ఏమీ అనడం లేదు. దానిలో మాకు ఎలాంటిది లేదు. ఒక్కటే చెప్పాము. చట్టంలో ఉన్న లోసుగులను చూపించాము. తప్పులున్నాయి అంటే మంత్రిగారు ఏమీ చెప్పరు. పైనుంచీ శిక్ష విషయంలో మీరు ఏదో ఎక్కువ పెట్టాము అంటున్నారు. జన్మశిక్ష ఇస్తాము అంటే కూడా సంతోషిస్తాము. కానీ ఈ శిక్ష ఇవ్వడంలో ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ మూడు సంవత్సరాల శిక్ష ఇవ్వడానికి ఉన్నదా? కాస్త లా మినిష్టరుగారు కూడా ఉన్నారు, వారిని చెప్పమనండి. తరువాత మీరు శిక్ష ఇవ్వాలనుకుంటే make it an offence to be tried by a Sessions Court, not by an executive magistrate.

The interpretation of Minister is wonderful. She says as there is the provision making the offence non-bailable and cognizable, the harassment will be less ఎక్కడా వినలేదు. బెయిలబుల్ కూ, నాన్ బెయిలబుల్ కూ ఉన్న డిఫరెన్సు ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. నాన్ బెయిలబుల్ అంటే నాడి అడ్రసు కూడా పోలీసు దగ్గర దొరకదు. దానితోనే ఎక్కువ హారాస్ మెంటు అవుతుంది. రియల్ కల్ ప్రెజ్ చేయండి. కానీ ఇన్నోసెంట్స్ హారాస్ కావడానికి చాలా ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయి. ట్రైబల్ సెక్షన్ అనండి సంతోషంగా సపోర్టు చేస్తాము. 10 సంవత్సరాల శిక్ష అనండి రేప్ చార్జ్ క్రింద 3 శిక్ష ఉన్నదో దానిని ఇవ్వండి సమర్థిస్తాము, వెనుకకు పోకే అప్పుడు చెప్పండి. కానీ తప్పుల తడకలా యాక్ట్ చేయడంలో లాభం లేదు. ఆలోచించమని చెప్పాము. జవాబు చెప్పకుండా, మేము ఉన్నాము పాస్ చేసుకోవాలి.

అంటే ఏమీ లాభం లేదు. మే మేమీనా ప్రతిబంధకం చెప్పామా? మీరే పాస్ చేసుకోవడానికి, మేము సపోర్టు చేసాము కానీ తప్పులను సరిదిద్దుకోమంటే, అర్థం చేసుకోకపోతే ఎలా?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—తెలంగాణలో దొమ్మరివాళ్లు ఉన్నారు వారిని ఈ యాక్టులో చేర్చారా? వివాహం చేసుకోని వారున్నారు. వ్యభిచారాన్ని ప్రోత్సహించేవారు ఉన్నారు. ఇది చాలా ప్రమాదకరం. సాంఘిక దురాచారాలకు కారణం ఏదీ. ఈ బిల్లులో వారిని చేర్చారా?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :—ఇన్ క్లూడ్ చేసాము.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :—మినిష్టరుగారు చాలా క్లియర్ గా చెప్పారు. సమరసంహారేడ్డిగారు చెప్పిన ప్రకారం దీనిలో కొంత ఎమెండు చేయవలసిన అవసరం ఉంది, రెండవది లా మినిష్టరుగారిని అడుగుతున్నాను చిన్న క్లారిఫికేషన్ కావాలి. ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ కు మూడు సంవత్సరాలు కఠిన శిక్ష వేసే అధికారం ఉన్నదా? ట్రియల్ చేసేముందు బెయిలబుల్, నాన్ బెయిలబుల్ అనే సెక్షనులో దీనిలో పోలీసు వాళ్లు నాన్ బెయిలబుల్ అని ఉన్నందుకు పవర్ లేదు అనడంలో 10 వాంట్ పన్ మోర్ క్లారిఫికేషన్ ఫ్రం ది హౌసరబుల్ మినిష్టర్. కాగ్నిజబుల్ నాన్ బెయిలబుల్ అని పెట్టారు. మీరు ఒక్కసారి విచారించి చూడండి. ఒక సెషన్ కోర్టు....

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— నాన్ బెయిలబుల్ అని ఎందుకు అన్నామంటే పోలీసువాళ్లకు పవర్ లేదు అనేది కాదు. బెయిలబుల్ అన్నట్లయితే పోలీసు వాళ్లు మాఫీ చేసే అవకాశం ఉంటుందేమోనని అందుకని నాన్ బెయిలబుల్ పెట్టామని చెప్పాను.

2-30 p.m.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు :—మేడం స్పీకర్, లా మినిష్టర్ గారిని రెస్పూన్సిబుల్ గా వేస్తాను. పవర్ ఉందా లేదా, ఎగ్జిక్యూటివ్ మేజిస్ట్రేట్ కి మూడు సంవత్సరాల వరకూ శిక్ష విధించడానికి అనే విషయంలో క్లారిఫికేషన్ చెప్పమనండి. కాము యాక్ట్ లో పెట్టడం జరిగింది కనుక అని ఒకటి, పోలీసు వారు హఠాత్ చేయరు అనే దాని మీద క్లారిఫికేషన్ లేకుండా యాక్ట్ పాస్ చేసుకుంటామంటే చేసుకోమనండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. Let the trial go to the Sessions Court అన్నది పెట్టుకుంటే మంచిది. అఫిషియల్ ఎమెండ్ మెంట్ తెచ్చుకోండి. Act is there, మంత్రిగారిని చెప్పమనండి. లేదా న్యాయశాఖ మంత్రిగారిని చెప్పమనండి.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— అధ్యక్షా, మేము తుజ్జంగా పరిశీలించి ఈ చట్టాన్ని తెచ్చాము కనుక గౌరవ సభ్యులు దీనిని ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

The Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987. (Passed).

Chairman :—The question is :

2-30 p.m.

“That the Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987 be taken into consideration.”

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

Chairman :—There are no amendments for Clauses 2 to 4.

The question is :

“That Clauses 2 to 4 do stand part of the Bill.”

(Pause)

The Motion was adopted and clauses 2 to 4 were added to the Bill.

Chairman :—There is one amendment to clause 5, to be moved by Sri M. Omkar.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move:

“That delete the second proviso to clause 5”

Chairman :—Amendment moved.

The question is :

“That delete the second proviso to clause 5”

(Pause)

The amendment was negatived.

Chairman :—The question is :

“That clause 5 do stand part of the Bill.”

(Pause)

The Motion was adopted and clause 5 was added to the Bill.

Chairman :—There are no amendments to Clauses 6 to 12, Clause I, enacting formula and long title.

The question is :

“That Clauses 6 to 12, Clause I, enacting formula and Long Title do stand part of the Bill.”

(Pause)

The Motion was adopted and clauses 6 to 12, clause 1, enacting formula and long title were added to the Bill.

Smt. K. Prathibha Bharathi:— Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987, be passed,”

Chairman:—Motion moved.

The question is :

“That the Andhra Pradesh Devadasis (Prohibition of Dedication) Bill, 1987 be passed.”

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was passed.

Chairman:—Now, either of Sri Ch. Vidyasagar Rao, Sri N. Indrasena Reddy, Sri A. Narendra, Sri Baddam Bal Reddy, Dr. R. Ravindranath Reddy or Sri R. Srinivas Reddy will move the Statutory Resolution. All are absent.

(The Statutory Resolution was not moved)

The Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987.

(L.A. Bill of 25 of 1987)

The Minister for Municipal Administration (Sri K. Kala Venkata Rao):—Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987 be taken into consideration.”

Chairman:—Motion moved.

The House is adjourned till 5-00 p.m., to-day.

(The House then adjourned at 2-34 p.m. to re-assemble at 34 p.m. 5-00 p.m., the same day)

The House reassembled at 5 p.m.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ మునిసిపల్ చట్టానికి తెచ్చిన అర్థి నెన్ను స్థానే యీ రోజు యీ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ముఖ్యంగా యీ మునిసిపల్ చట్టం ప్రకారం (81లో) 15 రోజులు ముందుగా

The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

వోటర్సు యొక్క లిస్టులను సక్రమమైన రీతిలో తయారుజేసి, వోటర్సుకు అందజేయాలనే ప్రతిపాదన వున్న విషయం మీకు తెలుసు, అదే విధంగా కార్పొరేషన్ పరిధిలో వున్న వోటర్సుకు సంబంధించి కూడా 15 పోలింగు ముందుగా యీ లిస్టులు ప్రకటించాలని వుంది. గత అసెంబ్లీలో, 1982లో, మనం మునిసిపల్ చట్టానికి, కార్పొరేషన్ చట్టానికి ఒక సవరణ కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. అదేమంటే-పట్టణాలలో - మునిసిపాలిటీస్ లోగాని, కార్పొరేషన్ లోగాని-వున్న ఓటర్సును గుర్తించడం కష్టంగా వుంది, చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. దొంగవోట్లు పోల్ కావడానికి అవకాశాలు ఎక్కువగా వున్నాయి - అని, ఆ మేరకు దొంగవోట్లు అరికట్టి, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి పారునికి - ప్రతి ప్రీక్రి, ప్రతి పురుషునికి - వారు వోటు హక్కు సక్రమంగా వినియోగించుకోవడానికి అవకాశం కల్పించాలి. ఎన్నికలు సక్రమంగా నిర్వహింపబడాలి అనే సదుద్దేశంతో ఆ నాడు ఆ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టారు. అటువత్తం, యిటువత్తం అనకుండా, అందరం యీ మునిసిపల్ ఏరియాస్ లో, కార్పొరేషన్ లో వున్న ఓటర్సుకు న్యాయం జరుగుతుంది, అక్రమంగా దొంగవోట్లు వేసే యీ కార్యక్రమానికి నిలుపుదలి జరుగుతుంది, ఇది అరికట్టబడుతుంది, సక్రమంగా యీ ఎన్నికలు జరుగుతాయి అని ఆశించాము. అయితే, ఆ నాడు కొన్ని డౌట్స్ కూడా అందరం వెలిబుచ్చడం జరిగింది. ఈ చట్టం ఆచరణలోకి వచ్చేప్పటికి ఏ విధంగా ప్రతిఫలిస్తుంది; ఏ విధంగా యీ సదుద్దేశం నెరవేరుతుంది? అనే ఆలోచన వచ్చింది. అయినా, సక్రమంగా ఎన్నికలు నిర్వహింపబడతాయని ఆశించడం జరిగింది. ఐతే, దొంగవోట్లు అరికట్టబడడానికి బదులు, యీనాడు, యీ మునిసిపల్ ఎలక్షన్ లో, నేను అటువత్తం, యిటువత్తం అని కారతమ్యంతో చెప్పడం కాదు-వోటర్సును తికమకపెట్టే విధంగా హైకోర్టు జారీ చేసిన ఆర్డరు ప్రకారంగా-18వ తేది ఎలక్షన్ అయితే, 17వ తేది రాత్రివరకు ఫోటోస్ తో నమోదైన, గుర్తింపు కార్డులు మీరు యివ్వలేకపోయారు. అంతేగాక, నా అనుభవం దృష్ట్యా, దానిలో జరిగిన అవకతవకలు స్పష్టంగా, మంత్రిగారి దృష్టికి, సభ దృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. ఉదాహరణకు నెల్లూరులో లక్షా 35 వేలకు వోటర్సు లిస్టు తయారుైంది. ఓటర్సు లిస్టు తయారు చేయ్యడంలో మునిసిపల్ అధికారుల నిర్లక్ష్యం విపరీతంగా వుంది. సందులకు సందులు, గొందులకు గొందులు, పీధులకు పీధులు లిస్టులనుండి ఎరిగి పోయాయి. వార్డుస్ ఎన్నో ఎగిరిపోయాయి. ఆ విధంగా అక్కడ జరిగింది. కొన్ని చోట్ల చనిపోయిన వారి పేర్లు వచ్చాయి; కొన్ని చోట్ల రెండు మూడు చోట్ల ఒకరి పేరు రిపీట్ అయింది. ఒక పీధిలోని వారి పేరు ఇంకొక పీధిలోకి వచ్చింది. ఇట్లా వుండడంవలన, ఫోటోగ్రాఫ్ గుర్తింపు వలన అంకా సక్రమం అవుతుందని ఆశించాము. కాని, నిరాశ ఎదురైంది. లక్షా 75 వేలకు గాను, లక్షా 35 వేల-డూప్లికేట్ తో కలిపి, ఒకటి వోటరు వద్ద, రెండవది కి పుస్తకంలో వుండాలి, అధికారులు ఇంటింటికి వెళ్లి, వోటర్లను గుర్తించి

5-10 p.m.

యీ కార్డులు తయారు చేసి సక్రమంగా యివ్వవలసిన బాధ్యత అధికారులపైన, ప్రభుత్వం పైన ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది దొంగవోట్లను అరికట్టడం కొరకు ప్రవేశపెట్టవలసివంటిది. అందువలన, ప్రతి ఇంటికి వెళ్లి, ఆ వ్యక్తి ఈ ఇంట్లో ఉంటున్నాడా, లేదా అని గుర్తించవలసి వుంది. కానీ, మొదట ఒక వారం రోజులు అధికారులు ప్రతి ఇంటికి వెళ్లారు. ఎలక నున్న దగ్గర వస్తున్నవి. పది శాతం కూడా కాదేదు. ఒక ప్రక్కన వోటర్లు నిర్వీర్యులై నారు. మరొక ప్రక్క ముస్లిం స్త్రీలకు పోటోగ్రాఫ్ వుంటే, లేదా అని తగ్గనభ్యంతరం జరుగుతున్నది. అటువంటి సమయంలో అధికారుల ఉదాహరణ, నిర్లక్ష్యం వలన వోటర్లు ఎంతో నిరాశ పర్చింది. గుర్తించ లేనివిధంగా చాలా హీన స్థితిలో పోటోలు తీసిన పరిస్థితి వుంది. ఇంటికి వచ్చి ఓటరును గుర్తించాలి. 2 పోటోలు వుండాలి. అప్పుడే నిజమైన ఓటరును గుర్తించగలుగుతాము. ఏ మునిసిపాలిటీలో గాని, ఏ కార్పొరేషనులో కాని ఓటరును గుర్తించి కార్డు యిష్యూ చేసిన విషయం వుందా? చాలెంజి చేసి చెబుతున్నాను ఎక్కడా అట్లా జరగలేదు. ఈ విషయంలో అందరము విఫలమయినాము. దొంగ ఓట్లు పడకుండా అసలేకపోయారు. 5, 6 వార్డులలో వున్న పురుషులు, స్త్రీలు, వయోవృద్ధులు అక్కడున్న ఆఫీసరు దగ్గరకు వెళ్లి పోటో తీసుకొని గుర్తింపు కార్డు మీద చేవ్రాయి చేయించుకొనవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో ఒక లక్షా 95 వేల ఓటర్లు నమోదయితే 40 వేలమంది గుర్తింపు కార్డులు తీసుకొనలేని పరిస్థితి వచ్చింది. గుర్తింపు కార్డులలో పేరు ఒకరిది, పోటో ఒకరిది. అసలు ఆ కార్డులో పేరు గల అసామీ వున్నారా లేదా అని పరిశీలన లేదు. ఒక లక్షా 95 వేల ఓటర్లు నమోదయితే కీ పుస్తకము వెరిఫై చేయడానికి ఇబ్బారా? ఐడెంటిటీ కార్డులు యిచ్చేటప్పుడు ఆ వ్యక్తి యొక్క చేవ్రాయి కాని, ముద్రగాని వేస్తే కాని దానికి నిలవ రాదు దొంగ ఓట్లను నివారించగలుగుతామని ఇక్కడ చర్చించి పాస్ చేశాము. సక్రమముగా మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరిగి మునిసిపాలిటీలు ఏర్పడుతాయని ఆశించాము. కీ పుస్తకముతో వెరిఫై చేస్తే ఎంత వ్యత్యాసము వుందో తెలుస్తుంది. ఎన్నికలలో ఎవరు గెలిచారనేది కాదు. ఓటు వున్నవారికి ఐడెంటిటీ కార్డు అందలేదు. దొంగ ఓటర్లకు అందే అవకాశం కలిగింది. ఆ పోటో వ్యక్తి ఎవరు? ఏ హోదా గల వ్యక్తి ముద్ర లేదు. నాకిచ్చిన పోటో మీద ముద్ర లేదు. సామాన్య ఓటరుకు న్యాయం ఎట్లా జరుగుతుంది? ఎవరికి లాభించిందనేది కాదు. దేనికయితే పెట్రోలో అది నెరవేరక ఘోరంగా విఫలమయినది. మనము ఏ ఉద్దేశ్యముతో చేస్తున్నామో అది అచరణలో న్యాయం జరిగితే బాగుంటుంది. ఇది ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారు? నెల్లూరు మునిసిపాలిటీలో తెలుగుదేశం వచ్చిందనే బాధతో ఈ మాటలు మాట్లాడుతున్నారని నారు అనుకోవచ్చు.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సెగౌడ్ :— సుబ్బారెడ్డిగారి పార్టీ మగల ఎన్నికలలో గెలుస్తాము అంటే మేము సిద్ధమే.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని:— మునిసిపల్ ఎన్నికలకు మేము సిద్ధముగా వున్నాం.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి:— గుర్తింపు కార్డుల విషయంలో అధికారులు ఘోరంగా విఫలమయినారు. దొంగ ఓట్లు నమోదుయినవి. అధికార పార్టీ అలక్ష్యమనండి ఏమైనాగాని సరిగా జరగలేదు. మండల ప్రజా పరిషత్తు, జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులలో జరిగిన ఎన్నికల ఫలితాలను ప్రకటించి, దాని ఆధారముగా మునిసిపల్ ఎన్నికలు పెడతే ప్రజలను తికమక చేయడానికి వీలుంటుందనే దురుద్దేశ్యముతో అన్నిటికీ ఒకేసారి కాకుండా రెండు దఫాలుగా పెట్టారు. లా మినిష్టరుగారి ఛాలెంజిని మేము స్వీకరిస్తున్నాము. ధైర్యముంటే మండల, జిల్లా ప్రజాపరిషత్తులకు, మునిసిపాలిటీలకు ఒకేసారి ఎన్నికలు పెట్టండి. మునిసిపల్ ఎన్నికలలో జరిగిన అవకతవకలను ఛాలెంజిగా తీసుకొని ఎన్నికలను పెట్టండి ఓటర్ తీర్పునకు అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. మోసము చేసి మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరిపారు. వారు మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నైతికంగా పోటీచేసి గెలువ లేదు. అసలు ఫోటో కార్యక్రమానికి సంవత్సరం పడుతుంది. సక్రమమైన రీతిలో గుర్తింపు కార్డులను జారీచేస్తే అవకతవకలకు, రాడీయిజానికి తావువుండదు. 2 రోజులు చాలా తక్కువ. 2 రోజుల ప్రైములో ఓటర్ లిస్టు అందించగలరా? సరియైన ఫోటోతో అందించగలరా? 15 రోజులయితేనే చాలా అస్తవ్యస్తంగా వుంది. క్రొత్త ఓటర్లను నమోదు చేయడం కష్టమవుతుంది. 15 రోజుల ముందుగానే ఓటర్ల లిస్టు పెట్టడానికి ఏమి యిబ్బంది వుంది? మన్సిప్ స్త్రీ ఓటర్ల విషయములో యిర్యూ కోర్టులో వున్న విషయం తెలుసు. చివరి నిమిషము వరకు తికమకపెట్టారు. పట్టణాలలో స్త్రీలు ఎక్కువగా ఓటింగులో పాల్గొనలేదు. పోయినసారి స్త్రీలు క్యూలలో ఏ విధంగా నిలబడ్డారనేది పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. వునరాలోచించండి. ధైర్యముంటే మునిసిపల్ ఎన్నికలను తిరిగి కండక్టు చేయండి.

శ్రీ పి. వెంకటపతి:— అధ్యక్షా, మునిసిపల్ చట్టానికి యీ సవరణ— 5-20 p. m.
మొదటిసారిగా, దొంగ పోల్ గాకుండా వుండాలనే వుద్దేశముతో ఏర్పాటు చేసిన ఫోటో సిస్టమ్ మొదటి పరిక్షకు గురిఅయిన తొలి అనుభవంతో రెండు రోజులక్రితం వరకు అని అవకాశం యిచ్చారు—అప్పటికప్పుడు యిచ్చిన ఆ అవకాశాన్ని ఇప్పుడు చట్టబద్ధం చేయాలనే యిది— తీసుకురావడం జరిగింది. అయితే కాళ్ళతంగా యిదే వుండాలనే ఆలోచన వుండకూడదు. ఎందుకంటే పోలింగు రెండు రోజులు వుండవగా ఫోటో గుర్తింపు కార్డులకు అవకాశం యిచ్చినట్లయితే గందరగోళం ఎక్కువ కావడానికి, దొంగఓట్లు ఎక్కువ కావడానికి ఉపయోగపడుతుందని నునచిచేసు నాను జరిగినదానిని ముందు ముందు కాళ్ళతం చేయకుండా

The Andhra Pradesh Municipal Laws:
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

వుండడానికి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి—ఎన్నికలలో వచ్చిన అనుభవం దృష్ట్యా—మన పురేకాలు మంచిని కావచ్చు. కాని వచ్చిన అనుభవాను గమనంలో వుంచుకోవాలి. గురింపు కార్డు పద్ధతి మరొక రకంగా నష్టచాయకం అయింది. ఇదివరలో ఓట్ల కొనుగోలులో ఒక నమ్మకం ఏదంటే ఓటరుకు యిచ్చినటువంటి దబ్బు. అలాగే పై వున్న పట్టు, వేస్తాడనే నమ్మకం కప్ప ప్రత్యేకంగా వేరే ఆధారం ఏమీ లేకుండాను. కాని ప్రస్తుతం కొనుగోలులో వచ్చిన అవకాశము కార్డు అన్నింటినీ కొని కలక్టు చేసుకొని మానసికంగా ఓటరు సిద్ధంగావుంటే సరే, లేకపోతే రాదు అనుకుంటే సెగిటివ్ చేయడానికి అయినా యితరులకు గడకుండా గార్డంటి చేసుకోవడానికి అయినా యిది పుషయోగపడుతుంది. దానిని అరికట్టడానికి మార్గం ఏమిటీ అనేది ఆలోచించాలి. చట్టపరంగా—దీనివల్ల కొనుగోలు దారుకు వచ్చిన అవకాశం గార్డంటి యిదివరకు లేదు. ఆ దురలవాటును నివారించడానికి వున్న మార్గం ఏమిటీ అనేది ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా ఓటరు ఐడెంటిఫికేషను కార్డు పోగొడితే తన ఓటింగు హక్కుకు ప్రారంభం ఏమిటీ అనేది ఆలోచించాలి. లూజ్ గా యిచ్చిన కార్డు పోతే ఓటింగు హక్కు పోకుండా వుండాలి. ఓటర్లను యిబ్బంది పెట్టకుండా వుండే విధంగా భవిష్యత్తులో తగు సవరణలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రెండు రోజుల గడవుతో యిచ్చిన యీ ఆర్డినెన్సును చట్టబద్ధం చేయండి. కాని రెండు రోజుల ముందు ఫోటోలు తీయించి కార్డును యిచ్చే పద్ధతిని కాళ్వతం చేయకుండా కనీసం 15 రోజుల ముందు లిస్టును ప్రకటించి అందరు ఓటర్లు ఎన్నికలకు సిద్ధంగా వుండేట్లు అవకాశం కల్పించాలని కోరుకూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:— అధ్యక్షా, మునిసిపాలిటీల మరియు కార్పొరేషన్లకు సంబంధించిన చట్టాలకు యీ మూడవ సవరణను ఎందుకు తీసుకు రావలసి వచ్చిందనేది పరిశీలిస్తే, హైదరాబాదు నగర కార్పొరేషనుకు ఎన్నికలు అయిన తరువాత అన్ని పార్టీలవారు కూడ జరిగినటువంటి అప్రజాస్వామిక పద్ధతికి అంతం వుండాలని చెప్పడమే— ఓటరు తన ఓటును వేయకుండా ఎవరోవచ్చి దొంగ ఓటు వేస్తే, తనకున్న ఓటు హక్కు అవహించబడితే, ఓటరు అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా తీర్పు వచ్చే పద్ధతి యీ అప్రజాస్వామ్యంలో జరుగకూడదనే ఉద్దేశముతో ఫోటో సిస్టం ప్రవేశపెట్టాలని అన్ని పార్టీలవారు నిర్ణయించారు. కాని దానికి భిన్నంగా మొన్నటి మునిసిపాలిటీల మరియు కార్పొరేషన్ల ఎన్నికలలో జరిగినటువంటి తీరును యిప్పుడు మాట్లాడిన మిత్రులు చెప్పారు. ఫోటో ఒకరిది వుంటే ఓటరు మరొకరు వచ్చి ఓటు వేసిన నిధానం బయటపడింది. ఓటర్ ఫోటో కార్డును కొనడానికి మార్గం ఏర్పాటుచేసుకొని ఆ ఓట్లను వేసుకోవడానికి అవకాశము కల్పించుకోవడం లేకపోతే ఆ ఓట్లు వేయకుండా వుండే పద్ధతిలో వుండడం యిట్లా అప్రజాస్వామిక పద్ధతులు మొన్నటి ఎన్నికలలో మన కింద ముందు కనబడ్డాయి. ఆ పద్ధతులను అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. రెండు రోజులక్రితం వరకు ఓటర్లు నమోదు కాకపోతే నిలబడిన అభ్యర్థి కే తెలియకుండా పోతే ఎట్లా?

The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1937.
(Passed).

అందుకని గతించిన దానిగురించి అలోచించకండి. రానున్న కాలములో అవకాశములు జరుగకుండా సరయిన పద్ధతిలో నడువాలంటే తప్పనిసరిగా 15 రోజుల ముందు ఫోటోలతో గుర్తింపు కార్డును యివ్వాలి, నిలబడిన అభ్యర్థులకు ఓటర్ల గుర్తింపు కార్డు అవగాహన వచ్చే విధంగా వుండాలి. రెండు రోజుల ముందు యిచ్చే పద్ధతి బాగుండదు. 15 రోజుల ముందుగా యిచ్చే పద్ధతిని పెట్టాలని చెబుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. అనందరావు:—అధ్యక్షా, ఈ మునిసిపల్ సవరణ బిల్లును నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. ఏ పరిస్థితులలో యీ సవరణను తీసుకురావలసి వచ్చిందనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. మొట్టమొదట మునిసిపల్ యాక్టులో 15 రోజుల ముందు గుర్తింపు కార్డు యివ్వాలి, ఫోటో వుండాలి అని పొందు పరిచిన తరువాత కొంత మంది ఓటర్లు ప్రాకార్యం పోవడం, సింగిల్ జడ్జీ ఫోటో లేకున్నా పర్యా లేదు, వారి ఐడెంటిఫికేషను తొరకు కార్డు యిచ్చినా పర్యా లేదని నిర్ణయించడం, దాని మీద ప్రభుత్వం డివిజన్ బెంచీకి అపీలు చేయడం, డివిజన్ బెంచీవారు ఫోటో వుండాలని నిర్ణయం చేయడం, యింతలో మరము అనుకున్న 15 రోజులు లేకపోవడం, దానివల్ల యిదివరకు నిర్ణయించిన విధానము ప్రకారం ఎలాగైనా ఎన్నికలు జరుగాలనే తాత్పర్యముతో ఆర్డినెన్సును రెండు రోజుల ముందు ఐడెంటిఫికేషను కార్డు యివ్వాలని చెప్పి ప్రభుత్వం తరపున జారీ చేయడం, దానిని చట్టబద్ధం చేయడానికి యిప్పుడు యిది తీసుకురావడం అందరికీ తెలిసిందే. అందుకే యీ సవరణ జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికలను చట్టబద్ధం చేయడానికి ఎంతైనా అవసరము. ఒక జడ్జీ యిచ్చిన తీర్పుపై మరొక తీర్పు రావడం, యీ లోపల 15 రోజుల వ్యవధి లేకపోవడం వల్ల యీ ఆర్డినెన్సు యివ్వవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఎట్లాగైనా మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరుగాలి, ఏ పరిస్థితులలోనూ కూడ పోస్ట్ పోను చేయకూడదనే పద్ధతిలో యీ ఆర్డినెన్సును యివ్వడం జరిగింది. అందుకని యీ సవరణను సంపూర్ణంగా బలపర్చవలసిన అవసరం వుంది. అయితే చాలా మంది మిత్రులు చెప్పినట్లుగా రెండు రోజుల ముందు ఐడెంటిఫికేషను కార్డు యివ్వడములో అనేక సమస్యలు ఏర్పడినవి. ఓటర్లు ఎవరు అనేది తెలియకుండా వుండే పద్ధతిలో అభ్యర్థులు వుండడం, ఎవరు ఎవరికి వేయాలో తెలియని పరిస్థితి వుండడం ఒకటి, మునిసిపల్ వారు కీ రిజిస్టరు ఏర్పాటు చేసి ప్రతి వార్డులో పెట్టకపోవడం అనేది రెండవ యిబ్బంది, సంతకము చేసి గుర్తింపు కార్డు యిస్తే ఎవరిదో ఫోటో పెట్టి — ఫోటో సబ్ స్క్రిబ్ట్యూట్ చేయడం మూడవది, యివి అన్ని అనుభవములోకి వచ్చాయి. వచ్చే ఎన్నికల నాటికైనా మళ్ళీ సవరణ తీసుకువస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు యీ సవరణ సబబు అయినదే, దీనిని అందరు సమర్థించి యీ బిల్లును పాసు చేయాలని కోరుతున్నాను.

5-30 p. m.

శ్రీ తె.సి. దివాకర రెడ్డి (తాడిపత్రి):—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట ఫోటో సిస్టం పెట్టినప్పుడు ఈ పద్ధతి చాలా బాగుందని అనుకున్నాము. తరువాత ప్రింట్స్ త్యానికి మరొక ఉద్దేశం ఏమైనా వచ్చిందేమో అర్థం కావడం లేదు కానీ రెండు రోజులు ముందు వరకు ఫోటోలు తీసుకొనడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. ఒకవైపు అఫీషియల్స్ జ్యాలెట్ పేషర్స్ పోలింగు బాత్ కు తీసుకొని వెళుతూ ఉండగా కూడా ఫోటోలను తీసుకొనడం జరిగింది. ఆనంతపురంలో జరిగిన విషయం సభ దృష్టికి తీసుకొని వస్తాను. తెలుగు దేశం పార్టీ వారు అధికారంలో ఉన్నారే కాదు వారు దాదాపుగా రెండు వేల ఫోటోలు తీయించి అక్కడున్నటువంటి కమీషనరు ద్వారా దొంగ కార్డులు సంపాదించి వాటికి అతకడం జరిగింది. ఈ విషయం కలెక్టరుగారి దృష్టికి పోయింది. వారు యాక్షను తీసుకుంటామని అన్నారు. ఇటువంటి అవకాశం ఉంటుందని మంత్రిగారు ఫోటో పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారేమోననిపిస్తున్నది. తెలుగు దేశం పార్టీ వారు ఎల్ల కాలం అధికారంలో ఉంటారనుకుంటే పొరపాటు. ఇంకొక పార్టీ వారు అధికారంలోకి వచ్చే అవకాశం ఉంది. అందుచేత ఈ విధంగానే ఆ పార్టీ వారు కూడా వినియోగించుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల 2 రోజుల ముందువరకు అనేది తీసివేయాలి. నామినేషన్స్ ఫైల్ చేయడానికి వారం రోజులముందు ఫోటోలు ఎన్ని తీసారు, ఓటర్స్ లిస్ట్ లో ఎన్ని పేర్లు ఉన్నాయి అనే విషయం ఎలక్షన్ లో నిలిచిన క్యాండిడేట్స్ కు చెప్పాలి. ఇప్పుడు పేర్లు ఒకరివి అయితే ఫోటోలు మరొకరివి ఉన్నాయి. ఒక వార్డులో కాకుండా 10 వార్డులలో ఆ విధంగా జరిగింది. ఫోటోలు ఉన్నా దొంగ ఓట్లు పడకుండా ఆపకపోయారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. 2 రోజుల వరకు గడువు ఇవ్వడం మంచిది కాదు. దీనివల్ల దొంగ ఓట్లు ఎక్కువ రావడానికి అవకాశం ఉంది. అధికార పార్టీ వారు అధికార దుర్వినియోగం చేయడానికి అవకాశం ఉంది. అందువల్ల 2 రోజులు అని కాకుండా నామినేషన్స్ కు 15 రోజుల ముందు ఈ ఫోటోల కార్యక్రమం పూర్తి చేయాలి. ఓటర్స్ లిస్టులో ఎంతమంది ఓటర్లు ఉంటే అన్ని ఫోటోలు ఉండాలి; ఎన్ని ఫోటోలు ఇన్స్టా చేస్తే అన్ని పేర్లు ఓటర్స్ లిస్టులో ఉండాలి. ఆవిధంగా చూసే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టరు జి. కుతూహలమ్మ (వేపెంశెరి):—అధ్యక్షా, ఈ ఫోటో సిస్టంవల్ల దొంగ ఓట్లను అరికట్టవచ్చునని, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరుపుకోవచ్చునని అందరూ భావించారు. ఎన్నికలు అయిన తీరు చూస్తే అధికార పార్టీ వారు దొంగఓట్లు వేసుకొనడానికి దీనిని తీసుకొని వచ్చారనిపిస్తున్నది. ఎలక్షన్స్ ముందు పత్రికలో ఒక విషయం చూశాము. కొన్ని మున్సిపాలిటీలలో పేర్లు, ఎడ్రసులు మావి కావని చెప్పడం జరిగింది. ఫోటోలు రెండు రోజులు ముందువరకు తీసుకోవచ్చునని గడువు ఇవ్వడం మంచి పద్ధతికాదు. అది అసాధ్యమైనదని, 2 రోజులు కాకుండా 15 రోజులు అని పెట్టినా కూడా ఆ వ్యవధి

The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

చాలదు. ఓటర్లను నమోదు చేయుటకు పక్కా ఎమ్మామరేటర్లకు సానిక ఎడ్యుటలు కూడా సరిగా తెలియవు. ఈ విషయంలో ఎమ్మామరేటర్లను ఆతిస్థ్యం అవుతుంది. అందుచేత ఆ ట్రైము చాలదు. మొన్న 18వ ఎన్నికలు అయితే 17వ తేదీ రాత్రి వరకు ఈ ఫోటోల కార్యక్రమం జరిపారు. ప్రతివజ్రాలవారు వెళ్ళి ఫోటోలు తీసుకోవడం అంటే మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు ట్రైము అయిపోయింది, ఆ కార్యక్రమం నిలిపివేసామని అన్నారు. కాని అధికార పార్టీవారు చెబితే వారి తరపున ఆ రాత్రి 12 గంటల వరకు ఫోటోలు తీసుకొనడం జరిగింది. ఆ విషయాలు ఇప్పుడు మంత్రిగారి దృష్టి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఇప్పుడే అనంతపురంలో జరిగిన సంఘటన గురించి గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. తిరుపతి మున్సిపాలిటీలో కూడా అటువంటి సంఘటన జరిగింది. ఫోటోలు ముందు తీసుకొని వారికి పోలింగు బూత్ లలో ఉస్తామని చెప్పారు. అక్కడ ఓటరుకు వెళ్ళే శక్తి రహితమై ఉన్న ఇస్తామని చెప్పి దొంగ ఓట్లు వేయించుకున్నారు. ఈ విధంగా ప్రలోభపెట్టి ఓట్లు వేయించుకున్నారు. అదే విధంగా సానిక సమస్యలు తీరుస్తామని ప్రలోభపెట్టి ఓట్లు వేయించుకొనడం జరిగింది. కొన్ని చోట్ల మీ ఫోటో కార్డులు మా చేతికి ఇవ్వకపోతే రెషను కార్డులు - పచ్చ కార్డులు ఇవ్వము అని తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు బెదిరించడం జరిగింది. మంత్రిగారు ఒకవేళ వాగ్దేయములాగా కావాలని అంటే ఏ ఏ వార్డులలో ఆ విధంగా జరిగింది వ్రాసి ఇస్తాను. ఈ ఫోటో సిస్టం వల్ల అవకాశాలు జరిగాయి. గౌరవసభ్యులు శ్రీ మత్తారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మల్లిన్యాయ బద్ధంగా చేయాలనుకుంటే రెండు మాసాల తరువాత లోక్ లో ఓటర్లను గురించి ఎంతన్ను పెట్టండి, మేము దానికి విధంగా ఉన్నామని చూసి చేస్తున్నాను.

* శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :—అధ్యక్షా, రెండురోజుల వరకు గుర్తింపు కార్డు ఇవ్వడమనేది సబబు కాదని చాల మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అందుచేత మంత్రిగారు దానిని అంగీకరిస్తారని అభిప్రాయపడ్డారు. ఇది మొదటిసారి ట్రయల్ మరియు యరర్ వల్ల రెండు రోజులు అని పెట్టుకునే పరిస్థితి ఉండి ఉండవచ్చు. ఎప్పుడు ఆ పద్ధతి అనుసరించడం మంచిదికాదు. ఎలక్షన్ డేట్ వరకు ఓటర్లు లిస్టులో ఓటర్లను యాడ్ చేసుకుంటూ పోతే దానిలో చాలా ఫ్యాన్డీకు అవకాశం ఉంది. రెండు రోజుల వరకు అనడం వల్ల అధికార పార్టీ ప్రాడ్ చేయగలిగింది. అయినప్పటికీ ఈనాడు మున్సిపాలిటీల వ్యవహారానికి సంబంధించి ప్రజలు అధికార పార్టీకి వ్యతిరేకంగా తీర్పు ఇచ్చారు. దానిని గుర్తించి ఇకముందు మున్సిపాలిటీల పరిపాలనలో ప్రభుత్వం ఎంత తక్కువ 5-జోక్యం, చేసుకుంటే అంత మంచిది. మంత్రిగారు చాలా సామ్యులు—వారి మీద నాకు నమ్మకం ఉంది. పార్టీవరంగా అనేక అవకాశాలు చేయబడతే ఈనాడు దెబ్బకొట్టింది — ఎక్కువమంది కాంగ్రెసువారు వుండడం చేత, గతంలో కాంగ్రెసువారు ఉన్న స్థానిక సంస్థలను సూపర్ సీడ్ చేశారు, ట్యాక్స్ చేయడానికి కృషి చేశారు. అలా సాధ్యం కాని చోట్ల పనులు జరగకుండా

చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఉదాహరణకు తెనాలి మునిసిపాలిటీలో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్లు కడుతుంటే స్టే ఇచ్చి ఆపుచేశారు. ఆ పైలు రెండు సం.లు నుండి తేల్చుకుంటూ తడిచి పెట్టారు. దాని ప్రభావంవల్ల మూడు వార్డులలో వారి పార్టీ తుడిచి పెట్టుకుపోయింది కాభాధిపతి, తెనాలిలో పోషింగు కాంప్లెక్సు కడుతుంటే మూడుసార్లు రెవిన్యూమంత్రి, మునిసిపల్ మంత్రి ఒకరి తరువాత ఒకరు స్టేలు ఇచ్చారు. ఈ అక్రమాలు చేయబట్టే తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం కొట్టుకుపోయింది. కనుక ఎన్నికైన వారికి స్వేచ్ఛగా పని చేస్తే అవకాశం ఇవ్వాలి. ఫ్రాడ్ తగ్గలంటే, వార్డుల ప్రయోజనం వోటర్లు పొందాలంటే 15 రోజులు ఉండాలి - రెండు రోజులకు ఆగించడం మంచిదికాదు.

డా. కె. వీరయ్య :- అధ్యక్షా, దేశంలోనే విప్లవాత్మకమైన ఒక మార్పు ఇది. ఫోటో ఐడెంటిటీ కార్డు సిస్టం పెట్టి, దొంగ వోట్లు లేకుండా చేసినందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల రెండు రోజులు అని పెట్టారు - దానిని అంగీకరిస్తున్నాను. కొందరు గౌరవ సభ్యులు రెండు రోజులు పెట్టడం భావ్యం కాదని ఆభిప్రాయపడ్డారు. నేను కూడా అలానే భావిస్తున్నాను. అభ్యర్థులు నామినేషన్ వేసే సమయానికి వోటర్ల లిస్టు కూడా అతని చేతిలో ఉండాలి. ఇది ఫండమెంటల్ రైటుకు కూడా విరుద్ధమేమోనని భావిస్తున్నాను. దీనిని బలపరుస్తున్నాము కానీ భవిష్యత్తులో అయినా ఈ విషయంలో గడువు పెంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యు. సాంబయ్య (నేరెళ్ళ) :- అధ్యక్షా, మునిసిపాలిటీ చట్టంలో చేసిన ఈ సవరణను, ఫోటో సిస్టంను అమలుపరుస్తున్నందుకు నేను హర్షిస్తున్నాను కానీ ఆర్డినెన్సును వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఈ ఆర్డినెన్సు జారీ చేయడంవల్ల ఎన్నికల ముందు రెండు రోజుల ముందు ఫోటో దిగి వోటు వెయ్యాలన్నప్పుడు అనేక అక్రమాలు జరగడానికి అవకాశం కలిగింది. మా కరింనగర్ లో మూడు వార్డులలో ఫోటోలు దిగారు. ప్రైవేట్ జాదులో ఉన్న ముస్లిములు వచ్చి ఫోటోలు దిగడం జరిగింది. అది చూసి మేము చిస్మించుకు చెంచాము. ఆ విషయం తెలుగు దేశం వారికి కూడా తెలుసు. ఈ విధంగా వారు మూడు వార్డులలో ఫోటోలు దిగడం జరిగింది. ఈ రెండు రోజుల గడువువల్లనే దీనికి అస్కారం ఏర్పడింది. వోటర్ ఫిక్షను వరకు ఉన్న వోటర్లను తీసుకుని ఫోటోలు ఇవ్వాలి. ఈ ఆర్డినెన్సును వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. అప్పలనాయుడు (పరవాడ) :- అధ్యక్షా, పురపాలక కాభా మాత్రులు ప్రవేశపెట్టిన ఎమెండ్ మెంట్ బిల్లును సమర్థిస్తున్నాను. ప్రైవేట్ జాదులో జరిగిన మున్సిపల్ ఎన్నికల తరువాత అప్పుడు జరిగిన రిగ్గింగ్, అక్రమాలు అన్నీ చూసిన తరువాత ఫోటో ఐడెంటిటీ కార్డు సిస్టం పెట్టాలని అందరు నిర్ణయం తీసుకోవడం మీకు తెలుసు. నిర్ణీత గడువులో ఎన్నికలు జరిపాలని ఎన్నికలు జరపలేదని ప్రతిపక్షాలు విమర్శించడం జరిగినందువల్ల, ఎన్నికలు జరగాలనే

సమక్షంలో తెలుగుదేశం అధినేత ప్రజాస్వామ్య వర్ధలిలో ఎన్నికలు జరిపించాలనే ఉద్దేశంతో ఎన్నికలు జరిపించారు. ఈ ఘాటో వద్దతి అనుకుంటే జరపడానికి తైము లేక వ్యవధి తక్కువగా ఉట్టి ఉన్న విషయం అందరికీ తెలుసు. అక్రమ వద్దతులను ఆస్కారం లేకుండా, ప్రాదరాబాదు మునిసిపల్ ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఈ ఘాటో వద్దతి ప్రజే ఉట్టారు. ప్రస్తుతం పెట్టిన ఈ అర్డినెన్సు బిల్లు సరైనదని భావిస్తూ, ఛవిష్యుతులో వ్యవధి ఇవ్వవలసిన విషయం చాస్త వమని దానికి మన్నిస్తున్నాను. తెనాటిలో నే ఆర్డర్స్ ఇచ్చారు, అందువల్ల మునిసిపాలిటీలో పోయింది అన్నారు. అది నిజం కాదు. వారి విమర్శించిన విషయాలు అన్నీ కూడా సత్యమారావు. తెలుగు దేశం పార్టీ సక్రమంగా న్యాయంగా జరపాలని అనుకున్నది. అక్రమ వద్దతులు వారే ఉపయోగించారు— అది వారికే వాగా ఉపయోగించింది. ఇప్పుడు ప్రతి గ్రామాల్లోను ప్రజల్లో రాజకీయ చైతన్యం వచ్చిన మాట వాస్తవం. మునిసిపాలిటీలో పోయింది; అక్రమాలు జరిగాయి కాబట్టి గ్రామాల్లో ఎన్నికలు జరిపారు అన్నారు. కానీ మొత్తం రాష్ట్రంలో తెలుగు దేశం వచ్చిన విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి. మొత్తం రాష్ట్రం మీద కాంగ్రెసు పోయింది. తెలుగు దేశం ఒక్క మునిసిపాలిటీలో పోయింది అని చెప్పడానికి వీలులేదు — ఎందుకంటే మొత్తం రాష్ట్రాన్ని పరిధిగా తీసుకుని చెప్పాలి. ఈ రెండు రోజులు అని తక్కువ వ్యవధి కాకుండా నోటిఫికేషన్ సమయానికి ఈ ఘాటో వద్దతి పెట్టి సక్రమంగా ఉండేట్లు చూడాలి. మునిసిపాలిటీ పరిధిలో తెలుగు దేశం పార్టీకి ఎట్టి వ్యతిరేకత ఉండి ఆరు కోట్ల ప్రజాసేనానికి తెలిసిన విషయమే. పట్టణంలో వస్తుందని మేము ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. అయినా సరేగానీ గత వచ్చిందంటే పట్టణాలలో మునిసిపాలిటీలలో కూడా సాధించుకో గలిగింది. ఛవిష్యుతులో కొంత తైము ఎక్కువ ఇచ్చి, నోటిఫికేషనుకు ముందే ఈ ఘాటో ఐడెంటిఫికేషను కాడ్స్ ఇచ్చే వద్దతి పెట్టాలని కొరుతూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—అధ్యక్షా, యీ ఘాటో వద్దతిని తీసుకొని వచ్చే ఉద్దేశ్యం మనము ఆచరణలో విఫలమయినామో గత అనుభవాన్ని బట్టి చెప్పుకోవాలి. దొంగ టట్టు నివాసం, మూకుమ్మడి టట్టు నివాసం కోసం యీ వద్దతిని మనము తీసుకొని రావడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు యీ రెండు కూడా మనము గత యెన్నికలలో సాధించలేకపోయినాము. ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యం మేరకు ప్రభుత్వం అర్డినెన్స్ యిష్యూ చేసింది కాబట్టి యిష్యూ చేసిన అర్డినెన్స్ కు చట్టం చేయవలసిన శాధ్యత ఉంది కాబట్టి దీనిని తీసుకొని రావడం జరిగింది. అయితే యిది కంప్లూరీగా యిక ముందు యీ విధంగా కాకూడదని ప్రభుత్వానికి మనని చేయదలచుకున్నాను. ఎందుకేతనంటే గత అనుభవాన్ని ఒకసారి పరిశీలించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఎలక్షన్ కు నామినేషన్స్ అన్ని అయిపోయి, ఒక ప్రక్క అన్ని పార్టీలు ముమ్మరంగా ప్రావగాండా జరుపుతున్నప్పుడు ఒక ఘాటో వద్దతిని తీసుకోవడం వల్ల అది యెన్ని అనర్థకారకం.

Government Bills :
The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

తీసింది ఒకసారి అలోచించాది. వెస్ట్ న్ క్రియేట్ అయింది. చెబ్బలాటలు, కొట్లాటలు వచ్చి లా యండ్ ఆర్డర్ సిట్యువేషన్ కు అవరోధం కల్గించే పరిస్థితులు మనం చరి చూసినాము. మీ ఆర్డినెన్స్ చట్టం చేసుకోవలసిందే. చట్టం చేసుకోండి. పర్యా లేరు. కాని రాబోయే యెన్నికలకు కనీసం 15 రోజులు వ్యవధి పెట్టవలసి ఉంది. అప్పుడు యీ యెన్నికలు సక్రమంగా జరుపుకోవడానికి వీలు ఉంటుంది. దీనిని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. అసలు యీ ఫోటో పద్ధతిని మన రాష్ట్రంలో ఉన్న కొన్ని వర్గాలు అపోజ్ చేయడం జరిగింది. ఈ పద్ధతిని తొందరగాటుగా తీసుకొని రావడం జరిగింది. దీని మీద ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వానికి ఒక సూచన చేయడం జరిగింది. దీనిపైన మరల ప్రభుత్వం అపీలుకు పోయిన పరిస్థితి కూడా ఉంది. ఇంత మొండిగా యీ పద్ధతిని తీసుకొని వచ్చి యీ ప్రభుత్వం అనుకున్నది సాధించ లేకపోయింది. అది సాధించాలంటే రాడికల్ ఛేంజిస్ వనమం తీసుకొని రావాలి. ఇది కొంతమందికి నొప్పి కలుగుతుంది. నొప్పి కల్గినా మంచి కార్యక్రమాన్ని మనము తీసుకొని రావలసి ఉంది. 15 రోజులకు ముందు కనీసం నాలుగు నెలలు గడువు ఇచ్చి యీ ఫోటో తీసే పద్ధతిని రూపొందించాలి. వాస్తవంగా గత యెన్నికలలో చూస్తే సగటున 50 పర్సంటు, 55 పర్సంటుకు మించి ఓటర్లు యీ ఫోటోలు తీసుకోలేదు. నా మున్సిపాలిటీలో 2 లక్షల 70 వేల ఓటర్లు ఉంటే 1 లక్ష 45 వేల మంది ఓటర్లు మాత్రమే ఫోటోలు దిగినారు. ప్రభుత్వం తక్కులు యేమైనా కాని మా మున్సిపల్ అధికారులు ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన తక్కులు దొంగ తక్కులని ప్రభుత్వాన్ని తప్పు త్రోవ పట్టించారని, 1 లక్ష 45 వేల మందికి మించి ఓటర్లకు ఫోటోలు తీయబడలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇలా 50 పర్సంటుతో మనము యెన్నికలకు పోయినామని యెంతోమందికి వారి ఓటింగ్ హక్కును త్రోసి వేసినామని తెలియజేస్తున్నాను. 16 వ తేదీ ఫోటో పద్ధతికి చివరి రోజు అని చెప్పి 16 వ తేదీన తీసిన ఫోటోలకు ఐడింటిటీ కార్డు ఇయ్యూ చేయని పరిస్థితి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అందరికీ ఫండమెంటల్ రైట్ ను మనము డిప్రైవ్ చేసినామని, ప్రాథమిక ఓటింగు హక్కు కోల్పోకుండా, యీ వ్యవధి 16 వ తేదీ చాకా అనేది పెట్టబోకండి. కనీసం 15 రోజులు ముందు పెట్టండి. ఓటింగు లిస్ట్ తయారు అయిన తర్వాత యెన్నికలు సక్రమంగా జరగడానికి వీలుంటుంది. ఈ విషయంలో మహిళలకు ఒకసారి ప్రాజెక్టు మినహాయింపు ఇస్తే ప్రభుత్వం యెందుకు మొండిపట్టు పట్టి అపీలుకు పోయిందో అర్థం కావడం లేదు. దీనివల్ల ఒక వర్గానికి సంబంధించి యెక్కువ భాగం యీ ప్రాథమిక ఓటింగు హక్కు కోల్పోవలసి వచ్చింది. అట్లాగే యీ విధంగా మీరు చేస్తే మూక ఉమ్మడిగా ఓట్లు వేసే విధానానికి, దొంగ ఓట్లు వేసే విధానాన్ని అరికట్టగలుగాము. ఇక మున్సిపల్ ఎలక్షన్ కు మించి చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి ఒక విషయం మంత్రిగారి దృషికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. గత సంవత్సరం 1986-87 ఫైనాన్షియల్ సంవత్సరం నుండి పట్టణ ప్రాంతం

The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

మున్సిపాలిటీస్ లో అన్ని యాక్షన్ ప్లాన్స్ తయారు చేసుకున్నాము, ఆ యాక్షన్ ప్లాన్ కు ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపింది. కాని దానికి కావలసిన నిధులు మంజూరు చేయలేదు. 1986-87 యీ ఫైనాన్సియల్ యియర్ లో ఒక గుంటూరు మున్సిపాలిటీని ఉదాహరణకు తీసుకుంటే రూ. 1 కోటి 32 లక్షలు యాక్షన్ ప్లాన్ ను ప్రభుత్వం ఆమోదించడం జరిగింది. వట్టణ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఒక పైసా కూడా నిధులు యివ్వలేదు. నిన్నటితో ఫైనాన్సియల్ యియర్ పూర్తి అయింది. వట్టణాభివృద్ధి చేద్దామని ప్రభుత్వం మొన్న బడ్జెటులో తీసుకున్నారు. మున్సిపాలిటీలకు ఆదాయం ఉన్నా కూడా నిధులు వసూలు చేయలేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి; అట్లాగే యెక్కువ మున్సిపాలిటీలలో రెవెన్యూ జీరోకే పడిపోవడం జరిగింది. ఆదాయం ఉన్నా వసూలు చేయలేని పరిస్థితులు కూడా మున్సిపాలిటీలలో ఉంది. ఒకసారి అన్ని మున్సిపాలిటీలు రెవ్యూ చేయవలసిన బాధ్యత మున్సిపల్ మినిస్టరు మీద ఉంది. అట్లాగే రెవ్యూ చేసిన తర్వాత ఫైనాన్సియల్ యియర్ ను యే విధంగా యింఫ్రూవ్ చేయడానికి, లేకపోతే రెవెన్యూను వసూలు చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గత నెలలో గుంటూరు మున్సిపాలిటీలో డబ్బు లేకపోతే జీతాలు యివ్వడానికి డబ్బు లేకపోతే యీ యియర్ కె. ఎ. సి. స్కీములో రూ. 21 లక్షలలో 16 లక్షలు తీసుకొని జీతాలు యిచ్చే వద్దకి మున్సిపాలిటీ పడిపోయిందని. కనుక యీ సంక్షేమ కార్యక్రమాల కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు యిచ్చే డబ్బులో మున్సిపాలిటీలు జీతాలు యిచ్చే వద్దకి లేకుండా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఏక్స్ ప్లాన్ కు రావలసిన నిధులు యీ సంవత్సరంలో విడుదల చేయాలి. అట్లాగే మంచినీటి పథకాలకు అందరూ కోరుకుంటున్న మంచినీటి పథకాలకు వట్టణ ప్రాంతాలలో మంచినీటి పథకాలకు కావలసిన నిధులు త్వరలో విడుదల చేస్తారని, అశిస్తున్నారు. మా గుంటూరు పట్టణంలో తీవ్రమైన నీటి ఎద్దడిని ఎదుర్కొంటున్నాము. హైదరాబాదు తర్వాత మా గుంటూరు పట్టణంలో నీటి ఎద్దడిని ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితి ఉంది. దీనికి కావలసిన ఒకటిన్నర కోట్ల రూపాయలు యిస్తే 1987 డిశంబరుకు మనము అనుకున్న మిని వాటర్ స్కీము పూర్తి అవుతుంది. దీనివల్ల 10 సంవత్సరముల వరకు నీటి ఎద్దడి లేకుండా ఉంది. మీరు నిధులు విడుదల చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని నీటి ఎద్దడి లేకుండా పట్టణ ప్రాంతంలో మంచినీటి పథకం అందించే కార్యక్రమం తీసుకుంటారని అశిస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. కళా వెంకట్రావు :— అధ్యక్షా, చట్టంలో మార్పు చిన్నదయినా యెక్కువ మంది సభ్యులు యెక్కువ కాలం మాట్లాడడం జరిగింది. పట్టణ ప్రాంతాలలో మనము గతంలో సంవత్సరం ముందు హైదరాబాదు పట్టణంలో చవి చూసినటువంటి వేర్పరున్నటువంటి పాతం నుంచి బయటపడాలని, అన్ని పట్టణాలలో వస్తున్నటువంటి యెన్నికలలో అటువంటి పొరబాటు మరల జరగ కూడదనే నియమంతో ప్రభుత్వం యీ ఫోటో ఐడింటిటీ కార్డులను ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. దీని కోసం 15 రోజులు ముందు ఐడింటిటీ కార్డులను యివ్వ

6-00 p.m.

అనే నిబంధన పెట్టుకోవడం జరిగింది. దాని తర్వాత అనేకమైన రిట్ పిటీషన్లు హైకోర్టులో దాఖలు చేయడం, అదేవిధంగా అనుకున్న సమయానికి యూ యెన్నికలు జరిపించాలనే పద్ధతిలో ఆఫీసర్స్ చేస్తున్నటువంటి వారికి తోడుగా ఓటర్ లిస్టులో నమోదు అయిన ఓటర్స్కు అధిక శాతానికి యూ ఫోటో ఐడింటిటీ కార్డులను యిచ్చి వారి ఓటింగు హక్కు పూర్తిగా వినియోగించుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం యీ అవకాశం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసేందుకు ఒక యింటిరియం డైరెక్ట్ యిచ్చి 17వ తేదీ 4 గంటల వరకు యీ ఐడింటిటీ కార్డులను యిస్యూ చేయాలని చెప్పి ఆవిధంగా 17వ తేదీ 4 గంటల వరకు ఆ ఐడింటిటీ కార్డులను యివ్వడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఏదైనా విషయం గురించి 10 మంది మాట్లాడినప్పుడు విమర్శలు రావడం జరుగుతుంది. గతములో హైదరాబాదు నగర కార్పొరేషనుకు జరిగిన ఎన్నికల అనుభవాలను, ఎక్స్పీరియన్సులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ విధంగా ఈ ఎమెండు మెంటును తీసుకొని రావడం జరిగింది. మునిసిపల్ ఎలక్షన్స్కు ముందుగా నాలుగు రోజుల ముందు జరిగిన మండల ఎన్నికలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చూసి నట్లయితే ఏ పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరిగినవో, లా అండ్ ఆర్డర్ సిస్ట్యుయేషను దృష్టిలో పెట్టుకుని చూసికప్పుడు మొన్న మునిసిపలు ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు లా అండ్ ఆర్డర్ సిస్ట్యుయేషను ఏవిధంగా ఉందో నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. రిగ్లింగు, దొంగ ఓట్లు వేయకుండా ఎంతవరకు తగినదో అల్లర్లు లేకుండా ఫోటో కార్డులతో మునిసిపలు ఎలక్షన్సులో ఎట్లాగు పాల్గొన్నారో నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. గతములో పట్టణాలలో ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు, మండల ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు 50 పర్సంటేజ్ కన్నా తక్కువ పోల్ అవుతూ ఉండేది. లోకల్ బాడీస్ ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు 70 శాతము లోపల ఓట్లు పోల్ అవుతూ ఉండేవి. అటువంటిది మునిసిపల్ ఎన్నికలలో ఫోటో కార్డులు ప్రవేశ పెటేసరికి 90 పర్సంటు వరకు ప్రతి మునిసిపల్ వార్డులలోను, 91 పర్సంటు నుంచి 93 పర్సంటు వరకు మునిసిపల్ చెర్చన్ల ఎలక్షన్లలోను పాల్గొన్నారు. మునిసిపల్ ఎన్నికలలో ఒట్లు హక్కును సుహృద్భావ వాతావరణంలో వినియోగించుకున్నది గౌరవ సభ్యులకు తెలిసినదే, నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఈ పద్ధతిలోనే మనం ముందుకు సాగాలి. ఈ అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మంచి పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరగడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. 2000 ఓట్లు దొంగ ఓట్లు చేకారని ఎదో ఒకరిద్దరు చెప్పడం జరిగింది. 93 మునిసిపాలిటీలు ఉన్నప్పుడు - అవకతవకలు జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉంచుకుని ఎన్నికలు జరపడం జరిగింది, అవకతవకలు జరిగినప్పుడు ఇంటర్ ఫియర్ అవుతుందని లేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఇంటర్ ఫియర్ కాదని మనవి చేస్తున్నారు. ఏదో వారు మాట్లాడుతూ 2000 దొంగ ఓట్లు వేయడం జరిగిందని వారు చెప్పారు, అట్లాంటి పద్ధతి జరిగితే ఎంతైతే చేయడం జరుగుతుంది అని...

The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed)

శ్రీ యు. సాంబయ్య :—ఏదో మాట్లాడుతూ చెప్పకం కాదు - కరిం నగరు జిల్లా కలెక్టరును చెప్పమనండి. కరింనగరు మునిసిపాలిటీ ఒక వార్డులో రెండు మూడు కార్డులు ఫోటోలు తీసి ఓట్లు వేసాయి. నేను యీ విషయం కలెక్టరు గారికి పిటిషను యిచ్చాను.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి :—కలెక్టరు గారిచే ఎంక్వయిరీ చేయించమనండి. అక్కడ రెడ్ హౌస్ లాగా పట్టుకున్నారు. ఏదో ఒకరిద్దరు మాట్లాడుతూ ఆ విధంగా చెప్పారనే మాట భావ్యం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. కళావెంకటరావు :—కాని అవన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. ఫోటో ఐడింటిటీ కార్డులు పెట్టక లా అండ్ ఆర్డర్ స్థితి ఏవిధంగా బాగుపడిందో, ఏవిధంగా ఎన్నికలు జరిగాయో, ఓటింగు విషయంలో కూడా 90 వర్సంటు ఓటర్లు తమ ఓటు హక్కును సఫలీకృతము చేసుకున్నారనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. కాబట్టి ఈ బిల్లును ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—అద్యడా, నేను స్పెసిఫిక్ గా ఒక ఇన్ స్ట్రుక్షన్ చెబుతున్నాను. ప్రక్క ఊర్ల నుంచి వచ్చి అనులాపురం మునిసిపాలిటీల వార్డులలో దొంగ ఓట్లు వేసారు. అనులాపురం మునిసిపాలిటీ వార్డులలో కొన్ని వదలి మంచి ప్రక్క ఊర్ల నుంచి దొంగ ఓట్లు వేసారు. ఈ దొంగ ఓట్లు చెక్ చేయడానికి ఏమి చేయాలంటే ఫలానా ఫోటో ఓటరు కాదని ఫలానా ఫలానా గ్రామవాసి అని అతని పేరు అక్కడ ఓటరు లిస్టులో ఉందని ఎవరైనా కంప్లయింటు చేసి ఎలక్షను ఆఫీసరు అ పేరు ఉన్నదీ లేనదీ వెరిఫై చేసేవద్దతి పూర్వచరులో ఆ సార్డు ఆఫ్ రేడికల్ మెజరు గురించి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదు నగర పురపాలక సంఘానికి ఎలక్షన్లు జరిగినాక ఆ అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వము ఈ ఫోటో సిస్టమ్ ప్రవేశ పెట్టింది. కాబట్టి మొన్న జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికల అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఫలానా ఓటరు ఫలానా గ్రామనివాసి అవునా కాదా అని కంప్లయింట్ యిచ్చిన దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే బాగుంటుంది. ఆ పద్ధతి చేయడంలో మీకు ఏమి అడ్డు ఉంది? అట్లాగ చేసినట్లయితే దొంగ ఓటరు ఎలక్షనులో పాల్గొనడానికి వీలు లేకుండా ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ పద్ధతి గురించి ఆలోచించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (నుధిర) :—రెండు రోజుల వ్యవధి వలన నష్టాలు గురించి చెప్పారు. కాని దీని విషయంలో మంత్రిగారు కాస్త జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. రెండు రోజుల వ్యవధి పెట్టినందువలన అనర్థాలు కేవలం అధికార పార్టీకే అని కాదు. దొంగ ఓట్లు వేసారనేది ఒకరే అవలంబించారన్నది కాదు. దొంగ ఫోటో కార్డులు పట్టుకుని కూర్చోలో చివర కట్టల కొలది పట్టుకుని నిల్చున్నారు. ఏదో పతిపజాలు చెప్పాయి, ఏ విమర్శ కొద్దీ చెప్పాయి.

అని ఆలోచించకుండా అది ఒక అనుభవం క్రింద ఆలోచన చేద్దాము. కోర్టులో పెండింగు ఉన్న కారణంగా వినియోగించడానికి ప్రభుత్వము ఈ గడువు పెట్టిన మాట వాస్తవమే. ఆ రకంగా ప్రభుత్వము ఆలోచించింది. కానీ కార్డులు అనేవి మిస్ యూజ్ చేయబడినవి ఎన్నికలనోటిఫికేషను ఇచ్చేనాటికి ఫోటో కార్డులు పూర్తి చేయాలి. తేదీ ఎందుకు పొడిగించారు. కోర్టు డెసిషను వలన ప్రభుత్వము ఇరకాటములో పడింది. ఈ ఎన్నికలలో దొంగ ఓట్లు వేయించడానికి ఆధోపరుడు ఈ పద్ధతి చేశారు. కాబట్టి రెండు రోజుల పద్ధతి అనేది మంచిది కాదని దీనిని పునరాలోచన చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జె.సి. దీవాకరరెడ్డి:— ఒక ఓటరు 10 చోట్ల ఫోటోలు తీయించుకుని ఓట్లు వేసిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. దీనిని విచారించలేదు. ఇప్పుడయినా ఎంకవ్యూరీ చేయించుతారా? ముందు రెండు రోజుల విషయంలో రివైవ్ చేస్తారా?

శ్రీ యు. సాంబయ్య:— కరీంనగర్ జిల్లాలో మునిసిపల్ ఎన్నికల సందర్భంలో జనాతా పార్టీ, భారతీయ జనతా పార్టీ కలసి కరీంనగరు జిల్లా కలెక్టరు గారికి, మునిసిపల్ కమీషనరు గారికి మెమోరాండంలు యివ్వడం జరిగింది. ప్రక్క గ్రామాలనుంచి వచ్చి ఫోటోలు తీయించుకుని ఓట్లు వేస్తే మూడు వార్డులలోని ఫోటోలు అందజేస్తే కమీషనరుగారు, కలెక్టరు గారు యిప్పుడు ఎలక్షన్ జరుగుతున్నాయి మేము ఏమీ చేయలేము అని చెప్పారు. భగవాన్ రెడ్డి అనే అతను కోర్టులో కేసు కూడా పెట్టాడు. ఒక యింటిలో 90 ఓట్లు ఉన్నాయి. మీ తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలనే అడిగి తెలుసుకోండి. ఈ వ్యవహారం తెలుగుదేశం పార్టీ వారు చేసినారని నేను చెప్పడం లేదు. మీరు యిప్పటికయినా కరీంనగరు జిల్లా కలెక్టరు నుంచి రిపోర్టు తెప్పించుకుని యిటు వంటివి రెక్టైఫై చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నంచేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

6-10 p.m.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:—వల్లెటూర్లనుండి వచ్చిన ఓటర్లు రెండు మూడు ప్రదేశాలలో ఒకే వోటరు ఓట్లు వేసిన ఉపసంఘాలున్నాయని ప్రభాకరరావు గారు చెప్పారు. ఎలెక్షన్ రోల్ పూర్తిగా తయారుచేసే ముందు అబ్జెక్షన్స్ కాలఫార్ చేస్తారు. అలాంటివి ఏమైనా వుంటే అప్పుడు ఎలిమినేట్ చేస్తారు. వారు చెప్పిన విషయాలను కూడా బవిష్యత్తులో దృష్టిలో వుంచుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను. సాంబయ్యగారు కొన్ని సంఘటనలను మొన్న జరిగిన ఎన్నికలకు సంబంధించి చెప్పారు. వాటికి ఎలెక్షన్ ట్రైబ్యునల్స్ వుంటాయి. అందులో ఆ విషయాలను కలెక్టరు అయితేనేమి, మిగతా ఆఫీసర్లు అయితేనేమి— అలాగే గౌరవ సభ్యులు చెప్పినది ట్రైబ్యునల్ తీసుకొనే పరిస్థితి వుంటుందని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యు. సాంబయ్య:—ఫోటో తీసుకొనే సమయంలో కొన్ని తప్పులు జరిగాయి. దాన్ని రెక్టిఫయి చేయటానికి ట్రబ్యూనల్ కు పోవలసిన అవసరము లేదు. ఒకే వ్యక్తి రెండు మూడు జాగాలలో ఓటు తీసుకొన్నాడు. అలాంటి సంఘటనలను ఫివిష్యుత్తులో ఎలా నివారిస్తారు?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:—వారు చెప్పిన విషయాలను ఫివిష్యుత్తులో ఆలోచనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి:—ప్రైవేట్ టీర్పువల్ల రెండు రోజుల వరకు ఫోటోలు తీసుకోవడం జరిగింది. దాన్ని ఇప్పుడు కూడా రిపీట్ చేస్తారా? లేక రివైజ్ చేస్తారా?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:—ఇప్పుడున్న అనుభవాన్ని బట్టి ఇప్పుడు 2 రోజుల వరకు ఫోటో తీసుకోవడం జరిగింది. ఫివిష్యుత్తులో, ఇప్పుడు జరిగిన దుర్ఘటనలు, చేదు అనుభవాలు, మరి కొంత ప్రాధరాజాయ నుండి నగరపురపాలక ఎన్నికల విషయంలో నేర్చుకొన్నాము. 90 శాతం అటువంటి విషయాలను జరగనీయకుండా చేయగలిగామని మనవి చేశాను. ఫివిష్యుత్తులో ఏవయినా కొన్ని తీసుకోవలసిన చర్యలుంటే తప్పకుండా తీసుకొంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి :—మేము స్పష్టంగా 2-3 ఆరోపణలు చేశాము. మంత్రి గారు వాటిని దాటవేశారు సమాధానమివ్వకుండా. ప్రజలకు, దొంగ ఓట్లను అరికట్టడానికి గుర్తింపు కార్డులను ఇస్తున్నాము. అందుకు గాను రెండు ఫోటోలు తీసి, ఒక దానిని సరియైన ఆఫీసరు గుర్తించి, ముద్రవేసి ఓటరు దగ్గర ఒకటి వుంచడం, రెండవది 'కి' వున్నకముతో వుంచడం చేయాలి. ఆవిధంగా చేశారా? ఏవిధంగా ఓటరును గుర్తించారు? ఏ పార్టీ వారైనా, ఒక్కొక్కరూ 50-60 ఫోటోలు తీసుకొని, ఆఫీసరు దగ్గర చేవ్రాలు తీసుకొని, ఆఫీసర్లు ఓటరును గుర్తించకుండా ఇచ్చారు. ఆవిధంగా ఓట్లు వేసిన ఉదంతాలున్నాయి. పేరు ఒకడిది అయితే, ఫోటో మరొకడిదిగా తీసుకొని ఓటు వేశారు. పుస్తకాలను గుర్తింపు కార్డులను లాక్కొని లేకపోతే ప్రెస్ దగ్గర తీసుకొని అసలు చెవ్రాలు లేకుండా వారే చేవ్రాలు చేసి వేసిన ఓట్లు చాలా వున్నాయి. వాటిని నివారించడానికి ఏమి చేస్తున్నారు? ఓటరును గుర్తించడానికి సరియైన ఆఫీసరును వేసి, సరియైన టైం తీసుకొని, 15 రోజుల ముందే ఈ నిర్ణయం తీసుకోవలెను. అప్పుడే బిల్లు యొక్క ఉద్దేశము గాని, లేదా ఫోటో తీసే సిస్టము యొక్క ఉద్దేశము గాని నెరవేరుతుంది. అది చెప్పకుండా, 92 శాతం పోల్ అయ్యాయి అని అంటే సరిపోదు. ఆ విధమైన ప్రాక్టీసు కొనసాగితే, 92 శాతం కాదు, 100 శాతం కూడా ఓట్లు పోల్ అవుతాయి. అది పెద్ద సమస్య కాదు. జానీగారు చెప్పినట్లుగా 50 శాతం కంటే తక్కువ వున్నాయి. మేము చెప్పిన పాయింట్స్ ని మార్చేకనే మాట్లాడించడం దురదృష్టకరంగా వుంది. మేము స్పెసిఫిక్ గా 15 రోజులయినా వుంచడని చెబితే, దాన్ని దాటవేశారు. చట్టాన్ని చేసేటప్పుడే తీసుకుంటు

Government Bills :
The Andhra Pradesh Municipal Laws
(Third Amendment) Bill, 1987.
(Passed).

సవరించకుండా ఈవిధంగా చాటువేసి, దొంగ ఓట్లకు వత్తాను వలికితే చట్టము యొక్క ఉద్దేశము విఫలం అవుతుంది ఇప్పుడేదో అయిపోయింది. భవిష్యత్తులో 15 రోజుల ముందుగానే ఇంటింటికి వెళ్ళి, వ్యక్తిని గుర్తించి, కార్డు మీద చెప్పాలు తీసుకొనే సాంప్రదాయం అవలంబిస్తే బాగుంటుంది. అప్పుడు దొంగ ఓట్లకు నివారించవచ్చు. సిబ్బందిని కూడా సరిగ్గా యివ్వడం లేదు. మునిసిపాలిటీ అలవ్యమువల్ల కూడా ఈ అవకతవకలు జరిగాయి. దీనికి స్పెసిఫిక్ గా ఆన్సర్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :—గౌరవ సభ్యులు మొదటనే మనవి చేశాను. మనం 90 శాతం సక్సీడ్ అయ్యాము. 10 శాతం వుంటే, వారు చెప్పిన విషయాలను కన్సిడరేషన్ లోకి తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మేము స్పష్టంగా చేదు అనుభవాలను మంత్రి దృష్టికి తెచ్చాము. దీనివల్ల ఎంత తీవ్రమైన నష్టము వచ్చిందో కూడా చెప్పాము ఆర్డినెన్స్ ను చట్టాన్ని చేసుకొన్నారు. కాదని అనడం లేదు. దానితో బేధించడం లేదు. కనీసం, భవిష్యత్తులో ఇది జరగకుండా చూడాలి. మొదట బిల్లును పాస్ చేసినపుడే, 15 రోజులు ముందే ఫుండాలని బిల్లును పాస్ చేశాము. దాన్ని కొనసాగించవలసిన అవసరముంది. అందరూ, అటువైపు, ఇటువైపు కోరేది అదే. ఇంతకు ముందు పోస్ చేసిన చట్టములో వున్నట్లుగా ఫోటోలు వుండాలి. హైకోర్టు ఆదేశానుసారం, ఇది తప్పనిసరయి, 2 రోజులు ముందు వరకు అని పెట్టుకొన్నాము. దాని ప్రకారం ఆర్డినెన్స్ ను ఇస్యూ చేశాము. కాబట్టి దాన్ని చట్టము చేస్తున్నప్పుడు, మేము కోడా సపోర్టు చేస్తున్నాము. మీరు పాస్ చేసుకోండి. కాని భవిష్యత్తులో పొందుపరచే సమయంలో నైనా 15 రోజులు గడువు అయినా వుండాలి. దానికి ఏమి చెబుతారు ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :—ఇప్పుడు జరిగినట్లువంటి వీటివల్ల గుణ పాతాలు చేర్చుకొన్నాము. ఇంకా 5 సంవత్సరాలు టైం వుంది. జానీ గారు చెప్పినట్లుగా గుణపాతాలు నేర్చుకొని, తప్పకుండా వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని భవిష్యత్తులో చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987 be taken into consideration."

(Pause)

The Motion was adopted and the Bill was considered.

CLAUSE-2

Mr. Deputy Speaker :—There are no amendments to Clause 2.
The question is that—

"Clause 2 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE-3

Sri B. Venkateswara Rao :—Sir, I beg to move that—

"In Clause 3 for the words 'two days' substitute the words 'two weeks'."

Mr. Deputy Speaker :—Amendment moved.

The question is that—

"In Clause 3 for the words 'two days' substitute the words 'two weeks'."

The amendment was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is that—

"Clause 3 do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clause 3 was added to the Bill.

Clauses 4, 5 and Clause 1 Enacting Formula and Long Title.

Mr. Deputy Speaker :—There are no amendments to Clauses 4, 5 and Clause 1 Enacting Formula and Long Title.

The question is that—

"Clause 4, 5 and Clause 1 Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(Pause)

The motion was adopted and Clauses 4, 5 and Clause 1 Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri K. Kala Venkata Rao :—Sir, I beg to move :

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987 be passed."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved

The question is :

"That the Andhra Pradesh Municipal Laws (Third Amendment) Bill, 1987 be passed."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was passed.

Mr. Deputy Speaker :—Now the House is adjourned to meet again at 8-30 a.m. to-morrow the 2nd April, 1987.

The House at 6-18 p.m. adjourned to meet again at 8-30 a.m. on Thursday, 2nd April, 1987.

